

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา
ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

THE MODEL OF DEVELOPING VISUAL ARTS UP SKILLS FOR A NON-CREDENTIAL
ART TEACHER IN PRIMARY SCHOOL GRADE 4-6

โดม คล้ายสังข์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา
ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE MODEL OF DEVELOPING VISUAL ARTS UP SKILLS FOR A NON-CREDENTIAL
ART TEACHER IN PRIMARY SCHOOL GRADE 4-6

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Ed.D. (Arts Education))

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา
ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
ของ
โดม คล้ายสังข์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐริดา ภูจีป) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี มากพา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิพัทธ์ วิจิตสถิตรัตน์)

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
ผู้วิจัย	โดม คล้ายสังข์
ปริญญา	การศึกษาศุภบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐธิดา ภูจีบ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา มีภาระงานสอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัด สพป. ทั่วประเทศ จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูล การสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI Modified ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดตามลำดับ คือ ด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 มีองค์ประกอบในการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้ ด้านการสร้างประสบการณ์, ด้านการสร้างแนวความคิด, ด้านการสร้างองค์ความรู้, ด้านการสัทธิและประยุกต์ใช้ และรองลงมา คือ แนวทางการพัฒนาด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ มีองค์ประกอบในการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้ ด้านทักษะทางศิลปะ, ด้านความรู้ทางศิลปะ, ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ, ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ ตามความเหมาะสมของพัฒนามีความสำคัญในการพัฒนาควบคู่ไปด้วยกัน โดยพิจารณาประกอบการวิเคราะห์ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของกลุ่มตัวอย่าง และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอนทัศนศิลป์การบูรณาการกับวิชาอื่นๆ เป็นความต้องการจำเป็น เพื่อสร้างรูปแบบในการพัฒนา 2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากการศึกษาผลสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์ นำมาสร้างแบบร่างเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบในการทดลอง ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยพิจารณาจากส่วนประกอบสำคัญ ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด 3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลหลังการใช้รูปแบบ พบว่า ผู้ที่เข้ารับการทดลองจำนวน 30 คนมีทักษะการสอนทัศนศิลป์สูงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรับรองรูปแบบ โดยพิจารณาประกอบการสังเคราะห์ผลครบคู่การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้เข้าร่วมทดลองและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รับรองรูปแบบในการพัฒนามีชื่อว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” เป็นรูปแบบระยะสั้น 20 ชั่วโมง โดยขั้นตอนการพัฒนาด้วยการเรียงลำดับจากขั้นตามชื่อรูปแบบในตัวอักษร ดังนี้ U (Understand) เป็นความเข้าใจ เกิดจากการพัฒนา ด้านการสร้างองค์ความรู้ และด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ A (Ability) เป็นความสามารถ เกิดจากการพัฒนา ด้านการสัทธิและประยุกต์ใช้ และด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ N (Necessarily) เป็นความจำเป็น เกิดจากการพัฒนา ด้านการสร้างแนวความคิด และด้านความรู้ทางศิลปะ จนถึง T (Truth) เป็นความจริง เกิดจากการพัฒนา ด้านการสร้างประสบการณ์ และด้านทักษะทางศิลปะ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรพิจารณาบริบทของครูเพื่อกำหนดกรอบที่เหมาะสมในการพัฒนา มีการวัดระดับทักษะการสอนของครู และควรฝึกปฏิบัติทักษะการสอนที่จำเป็น 9 ทักษะของครูระดับประถมศึกษา คือ การนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบาย การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ การสรุปบทเรียน การสร้างความสนใจ การใช้กระดานชอล์ก การกระตุ้นให้คิด และการใช้สื่อการสอน เพื่อจะได้จัดรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมและตรงกับทักษะการสอนที่จำเป็น

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์, ทักษะการสอนทัศนศิลป์, ครูที่จบไม่ตรงสาขา, วิชาศิลปะ

Title	THE MODEL OF DEVELOPING VISUAL ARTS UP SKILLS FOR A NON-CREDENTIAL ART TEACHER IN PRIMARY SCHOOL GRADE 4-6
Author	DOME KLAYSANG
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Nuttida Pujeeb

The objectives of this research are as follows: (1) to study current and desired conditions for teaching visual arts skills for non-credential art teachers in primary school, grades 4-6; (2) to create a model of developing visual arts upskills; and (3) to study the effectiveness and certify a model of developing visual arts upskills. The sample group were teachers or educational staff who graduated in different fields. There are 390 people teaching the visual arts in primary schools nationwide and under the authority of the Office of Primary Educational Service Area Office. The tools used to collect data are questionnaires, interview forms, and data recording forms. Group discussion by focus group analyzed data by frequency distribution, finding percentage, mean, standard deviation and PNI Modified index value. The development elements were in this order, as follows: creation experience, conceptualization, knowledge creation in terms of demonstration and application, and it was found that the guidelines for developing the teaching skills of art teachers were artistic skills, art knowledge, artistic identity, and the behavior of art teachers. It was passed by experts to evaluate the model with seven components: (1) name of the model; (2) model for development; (3) components of the teaching skills of art teachers; (4) components of art teachers and learning in the 21st century; and (5) components of pictures. The context of the teacher should be considered to determine a time frame for development. Executives should focus on development through models that are appropriate for each area. In order to achieve the most efficient and effective development, and knowledge should be managed continuously and technology used to support teaching and learning.

Keyword : I had to cut your work down, it was 800 words at first, the limit is 250, but I have reduced it to 300

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำดุष्ฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณา ความเอาใจใส่ การให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐธิดา ภูจิ๊บ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ตลอดจนศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเมฉาย บุญญานันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตติรัตน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธาการ และอาจารย์สังคม ทองมี ผู้ให้โอกาสในการเรียนรู้งานด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาทักษะ ความรู้และความสามารถด้านการวิจัย รวมทั้งคณาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้ ประสบการณ์และให้คำปรึกษาตลอดการเรียนในหลักสูตรดุष्ฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาจากท่านเหล่านี้เป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงเพื่อนร่วมรุ่นในสาขาวิชาศิลปศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้บริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คณะผู้บริหาร วิทยาลัยช่างศิลปสุวรรณบุรี และท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดีเสมอมา

โดม คล้ายสังข์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
ขอบเขตการวิจัย	11
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	12
ระยะเวลาดำเนินการวิจัย	13
สมมติฐานของการวิจัย.....	13
กรอบแนวคิด	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	19
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
ส่วนที่ 1 แนวคิดการพัฒนาของครูศิลปะที่จบไม่ตรงสาขา.....	22
1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและหลักการในการพัฒนารูปแบบ	22
1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะครู	27
1.3 การเรียนรู้จากประสบการณ์.....	35

1.4 ทักษะและบทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21	38
ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสอนของครูศิลปะ.....	42
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	42
2.2 โครงสร้างการเรียนการสอนทัศนศิลป์ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	43
2.3 กฎหมายและนโยบายเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ	47
2.4 สภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ.....	51
2.5 หลักสูตรฐานสมรรถนะ.....	54
ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
3.1 งานวิจัยในประเทศ.....	65
3.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	71
สรุปข้อมูลในการศึกษาในมุมมองของผู้วิจัย	80
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	82
ตัวแปรที่ทำการศึกษา.....	84
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล	87
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	89
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	90
บทที่ 4 ผลดำเนินงานวิจัย.....	95
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	101

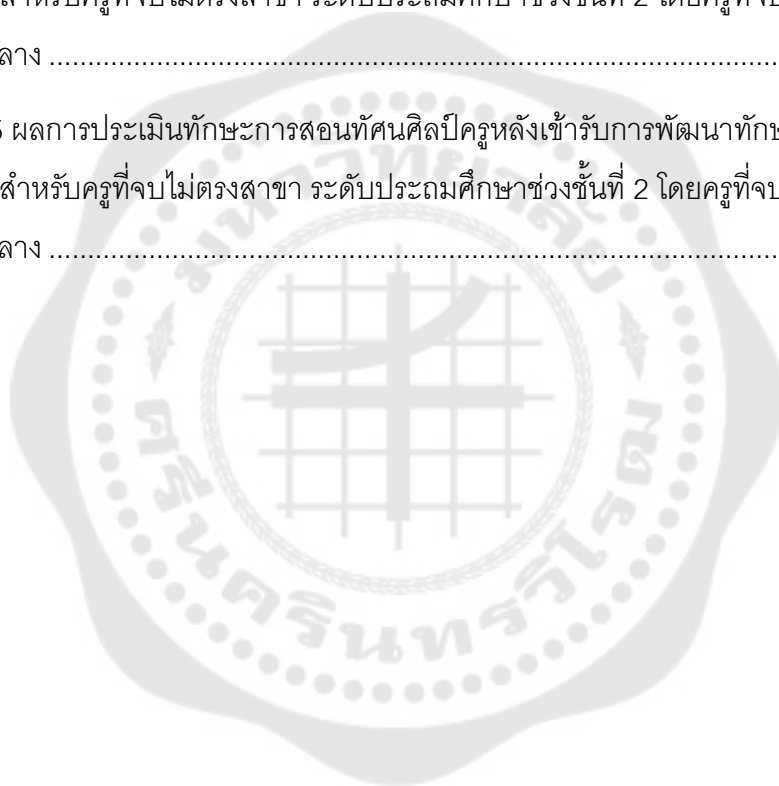
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อ การพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้น ที่ 2.....	135
ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์เพื่อหาสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาทักษะการสอน ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2.....	143
ตอนที่ 5 รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ฉบับร่าง).....	147
ตอนที่ 6 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2.....	150
ตอนที่ 7 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2.....	159
ตอนที่ 8 สรุปรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2.....	178
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	186
วิธีดำเนินการวิจัย.....	186
สรุปผลการวิจัย.....	188
อภิปรายผลการวิจัย	204
ข้อเสนอแนะ	218
บรรณานุกรม	221
ภาคผนวก.....	227
ประวัติผู้เขียน.....	299

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทักษะศิลป์ ชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 - ป.6 (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ. 2560)	44
ตาราง 2 ตารางกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ขั้นตอนการวิจัยระยะที่ 1	85
ตาราง 3 ตารางสรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	92
ตาราง 4 ตารางแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
ตาราง 5 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณารายละเอียดทักษะการสอนของครู ศิลปะ (Professional Skills)	101
ตาราง 6 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณารายละเอียดแนวทางการพัฒนาของครู ศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21	117
ตาราง 7 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณารายละเอียดประกอบ 2 รูปแบบ	123
ตาราง 8 ลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดและรองลงมา มีผลคือ คือ ด้านแนวทางการพัฒนา ของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 รองลงมา พบว่า ด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) พิจารณารายละเอียดประกอบจากตาราง 6 และ 7	125
ตาราง 9 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group)	127
ตาราง 10 ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อ การพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	136
ตาราง 11 ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอน รวมถึงรูปแบบ เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา	

โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group.....	139
ตาราง 12 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ (รายบุคคล)	143
ตาราง 13 ผลการความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ	151
ตาราง 14 ผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครูก่อนเข้ารับการพัฒนากิจกรรมสอน ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขา ภูมิภาคกลาง	160
ตาราง 15 ผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครูหลังเข้ารับการพัฒนากิจกรรมสอน ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขา ภูมิภาคกลาง	171

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด พัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2.....	18
ภาพประกอบ 2 สมรรถนะทั้ง 6 ด้าน (Competency - based Education : 2564) สมรรถนะทั้ง 6 ด้าน จะได้รับการพัฒนาผ่านขอบข่ายการเรียนรู้ (Learning Area) 5 ด้าน.....	56
ภาพประกอบ 3 ภาพแสดงขั้นตอนวิธีการวิจัย	83
ภาพประกอบ 4 ภาพผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสภาพที่พึงประสงค์ของการสอนทัศนศิลป์ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	135
ภาพประกอบ 5 ภาพการสัมภาษณ์เพื่อหาสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาทักษะ การสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	147
ภาพประกอบ 6 แผนภาพแสดงรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับ ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ร่าง)	148
ภาพประกอบ 7 แผนภาพแสดงองค์ประกอบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ร่าง)	149
ภาพประกอบ 8 แผนภาพแสดงองค์ประกอบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับ ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”	156
ภาพประกอบ 9 แผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”	158
ภาพประกอบ 10 แผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” ตามลำดับขั้นตอน.....	165
ภาพประกอบ 11 แผนภาพแสดงองค์ประกอบ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model”	182

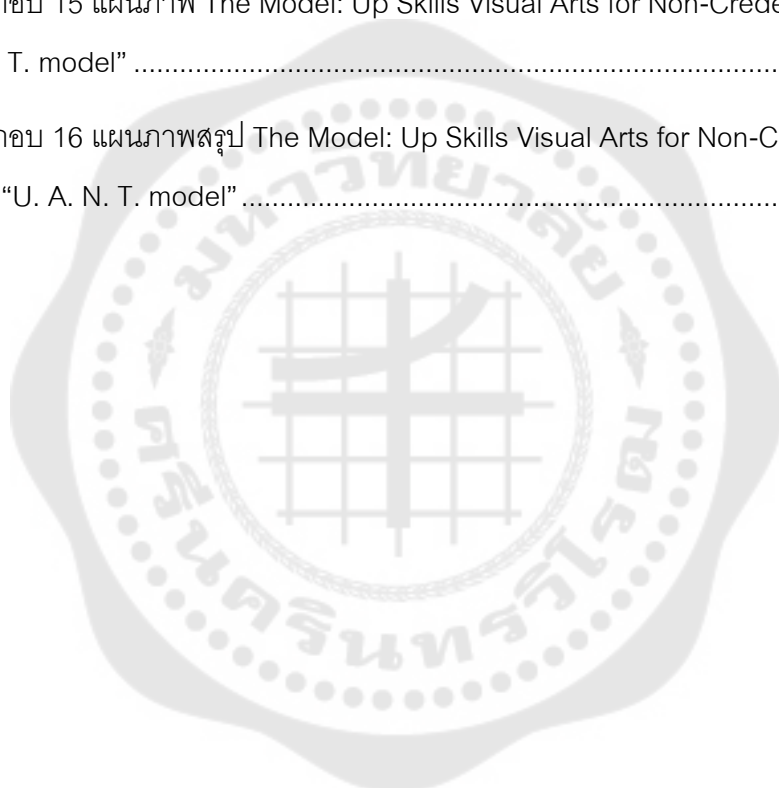
ภาพประกอบ 12 แผนภาพ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” 184

ภาพประกอบ 13 แผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” 193

ภาพประกอบ 14 แผนภาพแสดงองค์ประกอบ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” 200

ภาพประกอบ 15 แผนภาพ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” 202

ภาพประกอบ 16 แผนภาพสรุป The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” 203

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

“ ศิลปะไม่ได้สอนให้วาดรูปเป็น แต่สอนให้รู้จักการใช้ชีวิต ” ศาสตราจารย์คอร์ราโด เฟโรซี (Corrado Feroci) หรือในอีกนามคือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้กล่าวเอาไว้จนกลายเป็นคติพจน์อมตะเกี่ยวกับการศึกษาวิชาศิลปะ ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงการรู้วิธีที่จะวาด เขียน หรือแกะสลักสิ่งต่างๆ เพียงอย่างเดียว แต่วิชาศิลปะยังมีข้อดีอีกหลายมิติที่ได้รับการศึกษามาแล้วว่าเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนโดยเฉพาะเด็กเล็ก และวิชาศิลปะควรที่จะได้รับการยกระดับความสำคัญมากขึ้น ปัจจุบันวิชาศิลปะเป็นหนึ่งในวิชาที่ถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และได้ระบุเอาไว้ในตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางว่า การเรียนศิลปะจะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ อย่างไรก็ตาม หากมองไปยังโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางดังกล่าว จะพบว่าสำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น วิชาศิลปะมีจำนวนเวลาเรียนในระดับที่น้อยกว่าสาขาวิชาอื่นอยู่มาก คือ 80 ชั่วโมง ในขณะที่วิชาอื่นๆ อย่างคณิตศาสตร์มีจำนวนเวลาเรียนอยู่ที่ 120 ชั่วโมง และในช่วงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาศิลปะก็ยังคงได้เวลาเพียงแค่ 120 ชั่วโมง ขณะที่วิชาอื่นๆ ถูกให้ความสำคัญมากกว่าคือ 240 ชั่วโมง เห็นได้ชัดว่า วิชาศิลปะมักเป็นวิชาที่ถูกให้ความสำคัญในอันดับท้ายๆ เมื่อเทียบกับวิชาอื่นๆ ในตารางเรียนของนักเรียนไทย อย่างคณิตศาสตร์ ภาษาไทย หรือวิทยาศาสตร์ ทั้งที่ความสำคัญของวิชาศิลปะเองนั้นก็ไม่ได้ด้อยไปกว่ากันแต่อย่างใด ความสำคัญของวิชาศิลปะ นอกเหนือไปจากการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ดังที่ใครๆ ก็เข้าใจกันอยู่แล้วนั้น ยังสามารถใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ประสบปัญหาด้านการอ่านอีกด้วย โดยงานศึกษาของ คริสติน เบอร์เกอร์ (Kristin Burger) และ เอลเลน วินเนอร์ (Ellen Winner) ตีพิมพ์ในวารสาร The Aesthetic Education หัวข้อ ‘Instruction in Visual Art: Can it Help Children Learn to Read’ มีข้อสรุปว่า การให้การเรียนรู้ด้านทัศนศิลป์ (visual art) ในวิชาศิลปะนั้นสามารถที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านสายตาได้ การเรียนการสอนด้านทัศนศิลป์จึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนที่ประสบปัญหาด้านการอ่านสามารถเพิ่มศักยภาพได้อย่างมีนัยยะสำคัญ หนึ่งในสาเหตุที่นักเรียนไม่สามารถอ่านหนังสือได้อย่างคล่องแคล่วนั้น งานวิจัยชิ้นนี้ได้ระบุเอาไว้ว่า เป็นเพราะผู้เรียนมีทักษะด้านการเรียนรู้ผ่านสายตาที่ต่ำ การเพิ่มทักษะด้านทัศนศิลป์จึงเป็นวิธีการที่ผู้วิจัยแนะนำสำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ โดยไม่จำเป็นที่จะต้องใช้เพียงแค่วิธีให้คัดลายมือหรืออ่าน

หนังสือหลายๆ เพียงอย่างเดียว นอกจากจะช่วยด้านการอ่านออกเขียนได้ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่ปัจจุบันเด็กไทยยังคงประสบปัญหาเป็นจำนวนมากแล้ว วิชาศิลปะยังช่วยสร้างทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย โดยอดีตอาจารย์ประจำโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองเพิร์นเดล มลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ผันตัวมาเป็นบรรณาธิการสำนักพิมพ์ด้านศิลปะกับเด็กปฐมวัย แมรีแอน เอฟ. โคห์ล (MaryAnn F. Kohl) ได้ระบุเอาไว้ว่า การนำวิชาศิลปะมา让孩子ได้ศึกษานั้น เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้เผชิญความยากลำบากในการเปลี่ยนแปลงมโนภาพในหัวให้ออกมาเป็นรูปเป็นร่าง ซึ่งระหว่างกระบวนการนั้นจะเกิดปัญหามากมายที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ไม่ว่าจะเป็นการวาด การผสมสี ไปจนถึงการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ที่จะมอบทักษะการแก้ไขปัญหา และค้นพบคำตอบของสิ่งต่างๆ อย่างเช่น “ทำไมถึงเกิดแบบนี้” และ “ทำอย่างไรเพื่อจะให้เกิดสิ่งนี้” ที่จะกลายเป็นความรู้ตลอดชีพของผู้เรียนต่อไป นอกเหนือจากการเสริมสร้างทักษะด้านการอ่านออกเขียนได้หรือทักษะในการแก้ไขปัญหาแล้ว การเรียนศิลปะยังสามารถช่วยพัฒนาทักษะความเข้าใจโลกได้อีกด้วย โดยผลงานศึกษาของ เวนดี้ สเตราช-เนลสัน (Wendy Strauch-Nelson) ศาสตราจารย์เกียรติคุณประจำมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-ออสชคอส (University of Wisconsin-Oshkosh) มลรัฐวิสคอนซิน ประเทศสหรัฐอเมริกา เรื่อง ‘Reuniting Art and Nature in the Life of the Child’ ในวารสาร Art Education ว่า สภาพปัญหาในปัจจุบันของเด็กคือ การขาดประสบการณ์ในการพบเห็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติด้วยตนเองตั้งแต่แรก สังเกตได้จากการสรุปผลตัวอย่างแบบสอบถามในปี ค.ศ. 1883 ว่าเด็กร้อยละ 63 ของเมืองบอสตันไม่เคยได้ปลูกต้นไม้ด้วยตนเอง และการนำธรรมชาติเข้ามาให้นักเรียนได้ศึกษาในชั้นเรียนก็ยังคงประสบปัญหามาจนถึงปัจจุบัน เพราะความสะดวกสบายจากการหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพียงอย่างเดียว ซึ่งทำให้เด็กขาดประสิทธิภาพด้านจินตนาการ ด้านการระบุประเภท และการจัดการแก้ไขปัญหา เวนดี้จึงเสนอทางออกไว้ในงานศึกษาว่า เราสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ด้วยการออกแบบกิจกรรมวิชาศิลปะให้ผู้เรียนได้มีการเชื่อมต่อออกไปยังโลกภายนอกตามความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะการเร่งกระบวนการของความสงสัย เพื่อผลักดันให้ผู้เรียนได้ออกไปสำรวจหาคำตอบด้วยตนเองผ่านการออกแบบการเรียนในวิชาศิลปะ เช่น การวาดแผนที่ การวาดภาพสัตว์แต่ละชนิด การออกแบบสภาพแวดล้อมในจินตนาการ และการสำรวจโลกย่อส่วนผ่านงานออกแบบต่างๆ เป็นต้น ดังนั้น วิชาศิลปะจึงไม่ได้มีคุณค่าน้อยกว่าวิชาอื่นๆ ในหลักสูตร ที่ควรได้รับความใส่ใจและพัฒนาหลักสูตรควบคู่กันต่อไปในอนาคต รวมไปถึงการออกแบบหลักสูตรวิชาอื่นๆ ให้สามารถนำศาสตร์และศิลป์ของวิชาศิลปะไปผสมผสานได้ ซึ่งจะเป็นการอุดช่องโหว่ด้านพัฒนาการของเด็กได้ดียิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลดีต่อผลการเรียนในหลักสูตรของผู้เรียนทั้งหมด ไป

จนถึงผลดีต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ การแก้ไขปัญหา และความเข้าใจโลก ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเยาวชนในอนาคต (สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2564)

การเรียนรู้ถึงศิลปะจึงเป็นส่วนหนึ่งต่อการพัฒนาศักยภาพในการดำรงอยู่ ด้วยศิลปะจึงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความสุขของมนุษย์ กล่าวได้ว่า ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนั้นเสียงกริ่งยามเข้าอันแสนไพเราะ ภาพความงามของพระอาทิตย์ตกยามเย็นแม่น้ำสวยงามจับแจเพียงใด สิ่งเหล่านี้มิใช่ศิลปะ งานเขียน งานจิตรกรรม งานประติมากรรม งานดนตรีงานการแสดงใดๆ จะถือว่าเป็นงานศิลปะได้นั้น มิใช่มาจากความงาม ความสนุก ความตื่นเต้น ความบันเทิง ความเข้าใจ ทว่ามาจากคุณค่าแห่งงานนั้นๆ ในการสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แก่ผู้ที่ชมงาน ดังนั้นภาพยนตร์ที่ลงทุนในการถ่ายทำมหาศาล งานจิตรกรรมที่วาดโดยจิตรกรเลื่องชื่อ งานดนตรีที่ลงทุนไปอัดเสียงถึงสตูดิโอในต่างประเทศ หากสาระของงานเหล่านี้ไม่นำเสนอคุณค่าใดๆ ในการสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ งานเหล่านี้ถือเป็นเพียงสินค้าเพื่อการบริโภคในสังคมยุคใหม่ทั้งสิ้น (วรรณขวัญ พลจันทร์ : 2554)

การเรียนการสอนศิลปะ ในโรงเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนามนุษย์ ครู จึงเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ต่างๆ แก่ผู้เรียนในโรงเรียน ทั้งอบรมสั่งสอน และเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงาน ซึ่งวิชาศิลปะ เป็นรูปแบบการลงมือปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ เป็นชิ้นผลงานในการเรียนรู้ตามศาสตร์ทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็นรูปแบบต่างๆ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญทางศิลปะในการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นสำคัญ ศิลปะศึกษาเป็นกระบวนการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประมวลเอาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับ แสดงออกในรูปแบบของผลงานศิลปะ (พวงรัตน์ อดุลย์ : 2542)

สภาพการสอนศิลปะ ในปัจจุบันพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มักประสบ ปัญหาหลายอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่วไปที่ครูจัดให้ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนครูขาดประสบการณ์ในการสอนและการจัดกิจกรรมที่ดีซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ นายจักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า กล่าวว่า ในหลายโรงเรียนใช้ครูที่จบสาขาอื่นๆ มาสอนศิลปะ หรือใช้คนที่จบศิลปะมาสอนศิลปะ แต่ไม่เคยผ่านการเรียนรู้วิชาครูมาเลย ก็จะมีปัญหาด้านการถ่ายทอดหรือสอนกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และเป็นปัญหาอย่างมากในการสร้างสรรค์บุคคล เด็กบางคนมีพรสวรรค์แต่กลับได้เรียนรู้กับคนที่ถ่ายทอดไม่ดี เด็กคนนั้นจะเบื่อหน่ายและทำให้ไม่ชอบศิลปะไปเลย หรือการเรียนศิลปะในเด็กเล็กนั้น ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างศิลปินเด็ก แต่เป็นกระบวนการที่ผลักดันให้เด็กเกิดจินตนาการ

กระบวนการความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพัฒนาการที่สำคัญในตัวตนของเด็กทุกคน แต่ถ้ามาเจอครูที่ไม่เข้าใจ ไม่มีความรู้ ไม่มีวิธีการถ่ายทอด เด็กๆ อาจจะถูกบั่นทอนความคิดสร้างสรรค์ไปตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งน่าเสียดายเป็นอย่างมาก (จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า, ออนไลน์ : 2551) และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า ให้สัมภาษณ์ในด้านปัญหาของบุคลากรทางศิลปศึกษาจากการศึกษาความต้องการครูของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าปัจจุบันสังคมขณะนี้ยังขาดครูศิลปะจำนวนมาก ขาดในทุกระดับ ศิลปศึกษาไม่ได้ต้องการคนที่เขียนรูปสวยเพียงอย่างเดียว ครูศิลปะต้องมีกระบวนการสอน กระบวนการในการถ่ายทอด กระบวนการแก้ปัญหาสาขาศิลปศึกษาไม่ได้มองว่าทักษะต้องมาเป็นอันดับต้นๆ แต่สิ่งที่เรามองคือคนที่จะไปเป็นครูนั้นต้องถ่ายทอดได้ ในหลายโรงเรียนแม้จะใช้คนที่จบศิลปะโดยตรงมาสอนศิลปะ แต่ไม่เคยผ่านการเรียนรู้วิชครู เขาจะมีปัญหาด้านการถ่ายทอด ตรงนี้จะเป็นปัญหาอย่างมากในการสร้างบุคคล ถ้ามาเจอครูที่ไม่เข้าใจ ไม่มีความรู้ไม่มีวิธีการถ่ายทอด เด็กๆอาจจะถูกบั่นทอนความคิดสร้างสรรค์ไปตั้งแต่วัยเด็ก ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาครูศิลปศึกษาให้มีความพร้อมในการสอน (ณัฐธิดา ภูจีบ, 2559)

โดยปีการศึกษา 2561 ประเทศไทย มีโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 120 คน) อยู่ทั้งสิ้น 15,089 แห่ง หรือคิดเป็น 50% ของโรงเรียนทั่วประเทศ ในจำนวนนั้น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ประเมินว่า โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนระดับอนุบาล-ประถมกว่า 12,000 แห่ง มีครูไม่ครบชั้น เนื่องจากเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดให้โรงเรียนขนาดเล็กมีครูได้ 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ดังนั้น ถ้าโรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน 80 คน ก็เท่ากับว่าจะมีครูได้ 4 คน แต่ในความเป็นจริงแล้ว โดยเฉลี่ยโรงเรียน 1 แห่ง มักมี 8 ห้องเรียน คือชั้นอนุบาล-ป.6 เมื่อจำนวนครูไม่สอดคล้องกับจำนวนชั้นเรียนครูในโรงเรียนขนาดเล็กจึงจำเป็นต้องสอนเด็กมากกว่า 1 ระดับชั้น หรือสอนในวิชาที่ตนเองไม่เชี่ยวชาญ และอย่างที่เรเห็นข่าวอยู่เป็นประจำคือโรงเรียนหลายๆ แห่งพยายามช่วยเหลือตนเองโดยการทอดผ้าป่า หาเงินมาจ้างครูเพิ่มด้วยเงินเดือนไม่กี่พันบาท ปัญหาครูไม่ครบชั้นและขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญในบางวิชา จึงอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพด้านการศึกษาของนักเรียนกว่า 900,000 คน ซึ่งเรียนอยู่โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านั้น (อินทร์แก้ว โอภาณุเคราะห์กุล : 2562)

การเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น ครู เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าจะในระดับชั้นการศึกษาใดๆ ก็ตาม ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ที่จัดการเรียน และให้ความรู้ต่างๆ แก่ผู้เรียนรวมถึงดูแล อบรมสั่งสอนให้ลูกศิษย์เกิดความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ ซึ่งในการเรียนการสอนในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและการศึกษา อันจะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ครูจึงจำเป็นต้องเฝ้าหา

ความรู้ใหม่ๆ พัฒนาทักษะด้านการเรียนการสอนให้เท่าทันยุคสมัย เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนศิลปะในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นมัธยมศึกษานั้นยังขาดครูที่จบการศึกษาทางด้านศิลปศึกษาอยู่มาก โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กก็จะมีครูที่จบทางด้านศิลปศึกษา มาสอนในวิชาศิลปะเลย และจำเป็นที่จะต้องนำครูในวิชาอื่นๆ มาสอนแทน ซึ่งครูผู้สอนอาจจะมาจากสาขาอื่นๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯ ทำให้การเรียนการสอนศิลปะซึ่งเป็นวิชาที่ต้องอาศัยความเข้าใจ ทักษะฝีมือ ความคิดสร้างสรรค์ และสุนทรียภาพ อาจจะไม่สามารถบรรลุผลในการเรียนการสอนได้เท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถให้กับครูผู้สอนศิลปะที่ไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะทางศิลปะการฝึกอบรมจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนการสอนให้กับครูในทุกสาขาวิชา ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ ทักษะฝีมือในการประกอบการเรียนการสอน (อิทธิพัทธ์ วิจิตสถิตรัตน์ : 2558)

ผู้วิจัยคำนึงถึงการเรียนรู้ของเด็กในช่วงชั้นนี้มีช่วงอายุในรูปแบบพัฒนาการตามทฤษฎีของ เพียเจต์ (Jean Piaget, 1969) นักจิตวิทยาชาวสวิสที่เป็นที่รู้จักในฐานะผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา หนังสือและบทความทั้งหมดซึ่งเป็นผลงานของเขาเกี่ยวข้องกับ ความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสำคัญของความเป็นมนุษย์ ที่เกิดพัฒนาทางสติปัญญา ตามขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ขั้นนี้ เริ่มจากอายุ 7-11 ปี เด็กจะมีความสามารถคิดเหตุผลและผลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ยึดอยู่เฉพาะการรับรู้เหมือนขั้นก่อน ๆ ในขั้นนี้เด็กจะสามารถคิดย้อนกลับ (Reversibility) สามารถเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ (Conservation) สามารถจัดกลุ่มหรือประเภทของสิ่งของ (Classification) และสามารถจัดเรียงลำดับของสิ่งต่าง ๆ (Seriation) ได้ เด็กในขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมจะพัฒนาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจแนวคิดของสังคมรอบตัว และสามารถเข้าใจว่าผู้อื่นคิดอย่างไรมากขึ้น แม้ว่าการคิดของเด็กวัยนี้จะพัฒนาไปมากแต่การคิดของเด็กยังต้องอาศัยพื้นฐานของการสัมผัสหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมที่ซับซ้อนได้เหมือนผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ตอนปลายของขั้นนี้เด็กจะเริ่มเข้าใจสาเหตุของเหตุการณ์รอบตัวพร้อมจะแก้ปัญหา ไม่เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสได้หรือเป็นรูปธรรมเท่านั้นแต่เด็กจะเริ่มสามารถแก้ปัญหา โดยอาศัยการตั้งสมมติฐานและอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้น ๆ บ้างแล้ว จึงมีความสำคัญในการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ทำให้เกิดคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางของการเรียนรู้ในประเทศไทย ในระดับประถมศึกษา

รายงานวิจัยของธนาคารโลก (2558) ชี้ให้เห็นว่า การลดความขาดแคลนครูเป็นหนึ่งใน โจทย์สำคัญสำหรับการยกระดับคุณภาพและการลดความเหลื่อมล้ำในระบบการศึกษาไทย โดย หากโรงเรียนในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำที่สุดและมีครูไม่ครบชั้นเรียนได้รับจัดสรรครูเพิ่ม 1 คนต่อ 1 ห้อง ผลการเรียนของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ซึ่งจะลดช่องว่างผลการเรียนระหว่างนักเรียน และโรงเรียนลงด้วย ปัญหาความขาดแคลนครูกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียน ที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ในปี 2557 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สพฐ. มีโรงเรียนขนาดเล็กประมาณ 1.5 หมื่นแห่งหรือประมาณร้อยละ 50 ของ รร. ทั้งหมด โดย 1.4 หมื่นแห่งเป็นโรงเรียนที่สอนเฉพาะระดับอนุบาลหรือระดับประถมศึกษาหรือสอนทั้งสองระดับ (รร.อนุบาล-ประถม) โรงเรียนขนาดเล็กกลุ่มนี้สอนนักเรียน 9 แสนกว่าคนหรือร้อยละ 22 ของ นักเรียนอนุบาลและประถมศึกษาทั้งหมดใน รร. สังกัด สพฐ. ดังนั้น การลดความขาดแคลนครู น่าจะช่วยยกระดับผลการเรียนให้กับนักเรียนจำนวนถึง 1 ใน 5 ในระดับชั้นอนุบาล-ประถมศึกษา ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในอนาคต เพื่อลดความขาดแคลนครูดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการควรต้องดำเนินนโยบาย 4 ประการ ดังนี้ ประการแรก ปรับเกณฑ์จำนวนครูที่เหมาะสมในโรงเรียนให้เพียงพอกับภาระงานและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง สาเหตุสำคัญ ประการหนึ่งของความขาดแคลนครู คือ หลักเกณฑ์จำนวนครูที่เหมาะสมในโรงเรียนสังกัด สพฐ. ไม่สอดคล้องกับภาระงานและสภาพความเป็นจริงในโรงเรียน ปัจจุบัน สพฐ. ใช้เกณฑ์ที่ว่า โรงเรียนอนุบาล-ประถมทั่วไปควรมีครูเฉลี่ยประมาณ 1 คนต่อนักเรียน 25 คน[2] ส่วนโรงเรียน ขนาดเล็กควรมีครู 1 คนต่อนักเรียน 20 คน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์นี้ พบว่าในปีการศึกษา 2557 โรงเรียนอนุบาล-ประถมขนาดเล็กประมาณ 1 พันแห่งมีจำนวนครูไม่ถึงเกณฑ์ โดยขาดแคลนครู รวมกัน 1.2 พันคน แต่ รร. อีก 8.5 พันแห่งมีจำนวนครูเกินรวมกัน 1.5 หมื่นคน ภาพปัญหาความ ขาดแคลนครูกลับไปกระจุกตัวอยู่ที่โรงเรียนขนาดกลาง โดยมีรร. ขนาดกลางถึง 2.5 พันแห่งขาด แคลนครูรวมกัน 4 พันคน ในสภาพความเป็นจริง แม้โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อย แต่มี จำนวนห้องเรียนเฉลี่ย 8 ห้องต่อ รร. 1 แห่ง ขณะที่ มีครูเฉลี่ยประมาณ 5 คน จึงทำให้เกิดภาวะครู ไม่ครบชั้นเรียนหรือครู 1 คนต้องดูแลมากกว่า 1 ห้องเรียน เมื่อลองปรับใช้เกณฑ์ตามสภาพความเป็นจริงที่ว่าโรงเรียนควรมีครูอย่างน้อย 1 คนต่อ 1 ห้องเรียนแล้ว กลับพบว่าโรงเรียนอนุบาล- ประถมขนาดเล็ก 1.2 หมื่นแห่งขาดแคลนครูรวมกันถึง 4.3 หมื่นคน กระทรวงศึกษาธิการควร มองเห็นภาพปัญหาความขาดแคลนครูตามสภาพจริงข้างต้นก่อน จึงจะแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง มากขึ้น ดังนั้นควรปรับปรุงเกณฑ์จำนวนครูที่เหมาะสมให้เพียงพอกับภาระงานของโรงเรียน เช่น อาจกำหนดให้ทุกห้องเรียนควรมีครูดูแลอย่างน้อย 1 คน และพิจารณาเพิ่มจำนวนครูตามภาระ

งานอื่นซึ่งเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ ประการที่สอง ดำเนินนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดสรรเพิ่มครูให้เพียงพอจะต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ในปี 2557 จำเป็นต้องมีครูเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 2.6 หมื่นคน จึงจะมีจำนวนครูครบทุกห้องเรียนในรร. อนุบาล-ประถม ขณะที่งบประมาณด้านการศึกษาปัจจุบันนั้นสูงมากกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมดแล้วและคงไม่สามารถเพิ่มขึ้นไปกว่านี้ได้อีก ดังนั้นมาตรการจัดสรรเพิ่มครูให้เพียงพอจึงควรดำเนินควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรด้วย เช่น สนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ใกล้กันร่วมกันจัดการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อขยายให้ห้องเรียนใหญ่ขึ้นจากปัจจุบันเฉลี่ยห้องละ 8-9 คน เป็น 20 คนและลดจำนวนห้องเรียนและความต้องการครูลง ทั้งนี้ นโยบายการเรียนรวมและนโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพใดๆ ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงการศึกษาประการที่สาม ปรับวิธีการจัดสรรบุคลากรครูให้โรงเรียนได้รับจำนวนครูตามเกณฑ์จำนวนครูที่เหมาะสมและได้ครูตามความต้องการ การปรับเกณฑ์จำนวนครูอย่างเดียวไม่อาจทำให้โรงเรียนแต่ละแห่งมีจำนวนครูอย่างเพียงพอได้ หากลองสมมติไปก่อนว่าเกณฑ์จำนวนครูที่ใช้ในปัจจุบันมีความเหมาะสม ในปี 2557 ระบบการศึกษาไทยขาดแคลนครูทั้งระบบเพียง 6 พันกว่าคนเท่านั้น แต่หากมองเฉพาะกลุ่มโรงเรียนที่ขาดแคลนครูกลับมีความขาดแคลนถึง 3 หมื่นกว่าคน การจัดสรรที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้โรงเรียนขาดแคลนครูเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 5 เท่า อีกทั้ง โรงเรียนอนุบาล-ประถมขนาดเล็กต้องการครูที่สามารถสอนได้หลากหลายวิชาหรือจบวิชาเอกประถม แต่ปัจจุบันกลับมีครู 1 หมื่นคนที่จบศึกษาศาสตร์วิชาเอกอื่น สอนวิชาประถม (สอนทุกวิชา) ในกลุ่มโรงเรียนอนุบาล-ประถมขนาดเล็ก ขณะที่โรงเรียนอีกกลุ่มกลับมีครูจบวิชาเอกประถม 1.4 หมื่นคน ทำการสอนเพียงวิชาเดียวหรือบางวิชา ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการไม่สามารถบริหารจัดการจัดสรรจำนวนครูให้เป็นไปตามเกณฑ์จำนวนครูที่เหมาะสมและเป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนได้ปัจจุบันการจัดสรรคำนึงถึงความสมัครใจของครูมากกว่าความต้องการของนักเรียน “คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) เขตพื้นที่การศึกษา” ดูแลบริหารจัดการด้านบุคลากรในเขตพื้นที่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดจากส่วนกลาง เช่น หากโรงเรียนมีจำนวนครูเกินหลักเกณฑ์ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ โอนย้ายครูไปโรงเรียนที่ขาดแคลนครู อย่างไรก็ตาม อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่บางแห่งจะย้ายครูก็ต่อเมื่อครูยินยอม โดยอ้างว่ายังไม่มีความรู้เกณฑ์กำหนดในการเลือกครูที่จะถูกโอนย้าย เมื่อไม่มีครูยินยอมย้าย โรงเรียนที่ขาดแคลนครูก็ไม่สามารถบรรจุข้าราชการครูเพิ่มได้ เนื่องจากข้อจำกัดที่ว่าโรงเรียนได้รับงบตามจำนวนบุคลากรที่เป็นข้าราชการครู ไม่ใช่จำนวนนักเรียนหรือจำนวนห้องเรียน การแก้ไขปัญหาวิธีการจัดสรรทำได้หลากหลายวิธี เช่น ให้ตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครองหรือ

ผู้นำชุมชนเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการ อ.ก.ค.ศ. มากขึ้น พร้อมทั้งทำข้อมูลจำนวนครูเผยแพร่แก่
 สาธารณะสำหรับการติดตามและตรวจสอบ หรือปรับวิธีการจัดสรรทรัพยากร โดยจัดสรรเงินเดือน
 และค่าตอบแทนบุคลากรตามหลักเกณฑ์จำนวนครูที่เหมาะสมใหม่ โรงเรียนใดที่ยังมีจำนวนครูไม่
 ครบห้องเรียนก็มีเงินทรัพยากรเหลือสำหรับจัดจ้างครูใหม่ ขณะที่โรงเรียนที่มีจำนวนครูเกินควร
 ยอมให้ครูบางคนย้ายไปสู่โรงเรียนขาดแคลน หรือหากจะรักษาจำนวนครูไว้เท่าเดิมก็จำเป็นต้อง
 บริक्षाผู้ปกครองและชุมชนเพื่อระดมทรัพยากรเพิ่มเติมนอกจากนี้ ควรให้โรงเรียนมีอำนาจ
 ตัดสินใจในการคัดเลือกและรับโอนย้ายครูด้วย เพื่อให้ได้ครูตรงกับความต้องการของโรงเรียนเอง
 ประการสุดท้าย วางแผนการเตรียมความพร้อมครูประถมศึกษารุ่นใหม่ให้เพียงพอับความ
 ต้องการในอนาคตเมื่อโรงเรียนอนุบาลและประถมขนาดเล็กจำนวนมากควรต้องมีครู 1 คนต่อห้อง
 นั้นก็แสดงว่าครูจะต้องสอนได้หลากหลายวิชาและเข้าใจการเรียนรู้โดยรวมของนักเรียนมากกว่า
 วิชาเอกด้านใดด้านหนึ่ง จึงควรต้องเตรียมให้ครูรุ่นใหม่มีความพร้อมและทักษะการสอนเหล่านี้
 ที่ผ่านมามีเหมือนว่า ระบบการศึกษาไทยยังไม่มีกรวางแผนการเตรียมความพร้อมครูรุ่นใหม่ให้
 สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนอนุบาลและประถมขนาดเล็กใน 10 กว่าปีที่ผ่านมามี
 จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น 1 หมื่น เป็น 1.5 หมื่นแห่ง จำนวนสถาบันที่เปิดสอนคณะ
 ศึกษาศาสตร์เอกวิชาประถมกลับลดลงเหลือ 22 จาก 44 แห่งในปี 2557 มีผู้สมัครเข้ารับ
 ข้าราชการครูสังกัด สพฐ. ในสาขาวิชาประถมเพียง 3 พันคนจากผู้สมัครทั้งหมด 1 แสนคน ขณะที่
 สพฐ. ยังขาดครูที่จบวิชาประถมอีกอย่างน้อย 4 พันกว่าคนในปี 2556-2560 คาดว่าจะมีผู้จบเอก
 วิชาประถมศึกษา 8 พันคนจากผู้จบทั้งหมด 2.5 แสนคน ขณะที่ ในปี 2557-2561 ครูที่สอนวิชา
 ประถมศึกษาจะเกษียณถึง 2 หมื่นคนจากผู้เกษียณทั้งหมด 1 แสนคน การศึกษาข้างต้นชี้ว่า
 กระทรวงศึกษาธิการและผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณาปรับปรุงกระบวนการวางแผนรับและเตรียม
 ความพร้อมบุคลากรครูรุ่นใหม่เพราะมีเช่นนั้น แม้มีครูครบชั้น แต่สอนได้เฉพาะวิชาเดียวก็อาจไม่
 เกิดผลดีต่อผลการเรียนของนักเรียนดังที่คาดหวัง (ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์ : 2558)

การเรียนการสอนสำหรับประถมศึกษานั้นเป็นการวางรากฐานในด้านต่างๆเป็นช่วงอายุที่
 ไวต่อการรับรู้และตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพได้ดีจึงต้องให้ความสนใจต่อความสนใจและ
 จิตใจของเด็กอย่างเหมาะสมซึ่งธรรมชาติของเด็กวัยประถมศึกษานั้นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยาก
 เห็นไม่อยู่นิ่งกิจกรรมต่างๆจึงเป็นสิ่งที่แปลกใหม่สร้างความสนใจให้กับเด็กในวัยนี้การออกแบบ
 การเรียนการสอนจึงต้องพัฒนาทักษะในหลายๆด้านเช่นทักษะการแสดงออกความมั่นใจในตนเอง
 ทักษะทางด้านร่างกายการเข้าสังคมจากการทำงานเป็นกลุ่มจินตนาการความคิดสร้างสรรค์เป็น

ต้นผู้สอนจึงต้องผลักดันให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้ (วัลนิกา ฉลากบาง : 2535)

โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องเป็นผู้มีความเข้าใจในศิลปะอย่างถูกต้องสามารถสร้างงานทางศิลปะได้มีความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กผู้สอนต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเด็กเช่นการสร้างงานทางศิลปะตามเรื่องที่กำหนดการลอกแบบการทำตามคำสั่งการสอนโดยใช้แม่แบบการสอนโดยใช้แบบฝึกการให้เด็กทำงานเป็นกลุ่มเป็นต้นในการสอนศิลปะนั้นผู้สอนเป็นเพียงผู้เฝ้าและแนะนำเท่านั้นเพื่อให้เด็กรู้จักคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาด้วยตนเองการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้นผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพในการสร้างสรรค์จึงจะทำให้กระบวนการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษาได้ (ประเทิน มหาพันธ์ : 2531)

ครูผู้สอนจึงมีความสำคัญในการเรียนรู้ที่ไม่จบตรงสาขาจึงเป็นเหตุสำคัญในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนแก่เด็ก ครูที่ไม่จบตรงสาขาศิลปะ หรือครูผู้สอนในรายวิชาอื่น ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนประสบปัญหาหลักคือการ ขาดแคลนตำแหน่งครูศิลปะ (ทัศนศิลป์) สอนวิชาหลัก โดยการเรียนการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษาชั้นต้นยังขาดครูที่จบการศึกษาตรงสาขาวิชา ทางด้านศิลปะเป็นจำนวนมาก จากข้อมูล กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 จำนวนโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทั่วประเทศไทย มีจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 26,596 แห่งแบ่งเป็น 6 ภาค มีจำนวนครูที่ดำรงตำแหน่ง ครูศิลปะ ที่จบตรงสาขาวิชา จำนวน 5,436 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 ของสถานศึกษาทั้งหมดทั่วประเทศ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กก็จะมีครูตำแหน่งศิลปะมาสอน จำเป็นต้องให้ครูในด้านวิชาอื่นๆ มาสอนแทนจึงขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ และทักษะการสอนทัศนศิลป์ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการสอนวิชาศิลปะ จึงจำเป็นต้องการพัฒนาความรู้ ในทักษะการสอนและการจัดการเรียนรู้ ที่ตรงแก่การเรียนการสอนวิชาศิลปะ ในระดับประถมศึกษา จากปัญหา ผู้วิจัยจึงต้องการสร้าง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะการสอนทัศนศิลป์ ในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในทุกด้านนักเรียน ตามการเรียนการสอนศิลปะในเด็กแต่ละช่วงวัยจึงต้องเลือกให้เหมาะสมเพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิผลสูงสุดจากการค้นคว้าของ โลเวนเฟลด์และบริตเตน (Lowenfeld&Brittain, 1987) ได้กล่าวถึงลักษณะพัฒนาการของเด็กเด็กแต่ละช่วงวัยมุ่งนำเสนอถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับศิลปะเพื่อให้ได้ตระหนักถึงความรู้สึกและความเฉียบไวต่อกระบวนการสร้างสรรค์ของเด็ก ขั้นตอนการเขียนภาพ อย่างมีความหมาย (TheSchematicStage) 7-9 ขวบ พัฒนาการทางด้านอารมณ์

การวาดแสดงออกถึงการคิดสร้างมโนทัศน์ในระบบความคิดรูปวาดมักแสดงเส้นฐานไม่มีการแสดงมิติมักวาดรูปคนซ้ำๆ โดยรูปร่างมักประกอบไปด้วยเรขาคณิตไม่คำนึงถึงสัดส่วนของภาพ ชั้นเกาะกลุ่ม (GangAge) ช่วงอายุ 9-12 ปี พัฒนาการในการเข้าสังคมเป็นวัยที่เริ่มสร้างความเหมือนจริง ใส่ใจในรายละเอียดมีความพิถีพิถันเริ่มมีการใช้มิติทับซ้อนและพื้นที่แทนการใช้เส้นฐาน (วาสิณี สุขแล้ว : 2559)

ซึ่งภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศไทยในอนาคต ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องหันมาทบทวนกระบวนการพัฒนาประเทศให้พร้อมที่จะรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งในปัจจุบันซึ่งเป็นศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยและโลกกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based society) หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ซึ่งผลสืบเนื่องมาจากการที่โลกกำลังตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการใช้ความรู้เป็นพื้นฐานในการกระทำกิจกรรม การเรียนรู้ ตลอดจนการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ในส่วนของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545) ซึ่งกล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า "เพื่อพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ รับโอกาสเท่าเทียมทางการศึกษาและพัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นำไปสร้างฐานความรู้ที่พึงประสงค์" อีกทั้งแนวคิดของสังคมฐานความรู้ยังสอดคล้องกับ ในด้านนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 21 ซึ่งมีวิสัยทัศน์คือให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยกรอบแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 21 ได้แก่ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และสุดท้ายคือพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ปัจจัยเหล่านี้โดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ จะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งการจัดการความรู้ในองค์กรที่ดีย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและคุณภาพของสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษามีคุณภาพย่อมผลิตแรงงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) ออกสู่สังคม (ณัฐธิดา ภูจิ๋ว : 2559)

สู่การพัฒนาทักษะทางศิลปะ จากการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาถึงการเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ตามนโยบายที่ 4 ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2562) โดยใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสายศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ในการแก้ปัญหาเพื่อการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่ไม่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม และมีหลักการที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เกิดประสิทธิภาพในการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของครูในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่จบไม่ตรงสาขา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด ดังนี้

ตัวแปรที่ทำการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการสอนทัศนศิลป์ ภายหลังในการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้สร้างขึ้นไปใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ โดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปี การศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดจากจำนวนโรงเรียน (ข้อมูลสำนักนโยบายและ แผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) มีโรงเรียนที่มีจำนวนโรงเรียนที่ไม่มีครูที่ จบตรงสาขา 21,160 แห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยที่เป็นประชากรทั้งหมดอย่างแท้จริง โดยวิเคราะห์จากตารางสูตร Krejcie & Morgan (1970) ที่กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 30,000 หน่วย ใช้ กลุ่มตัวอย่าง 379 หน่วย โดยในการเก็บข้อมูลจริงจำนวน **390 คน**

กลุ่มตัวอย่าง คือ กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (ข้อมูลสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) โดยกำหนด ภูมิภาคกลาง มีจำนวนโรงเรียน 4,632 แห่งมี ครูที่จบตรงสาขาจำนวน 945 แห่ง จำนวนที่มีครูจบไม่ตรงสาขาจำนวน 3,684 แห่ง เพื่อให้ได้กลุ่ม ทดลองในการวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอย่างแท้จริงโดยวิเคราะห์จากการกำหนดจำนวน ตัวอย่างโดยได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากโปรแกรม G*Power โดยกำหนดค่าขนาด อิทธิพลจากงานวิจัยของ ณัฐธิดา ภูจีบ (2559 : 242) ได้ค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 4.84 กำหนด ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และระดับอำนาจการทดสอบที่ 0.95 ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำทั้งสิ้น 3 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีก 27 คน เพื่อเป็นการป้องกันอัตราการขาดหายของตัวอย่าง และเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถปฏิบัติการทดลองในสถานการณ์จริงได้ ให้ใช้กลุ่มตัวอย่าง **30 หน่วย**

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้ กระบวนการวิจัยแบบ Sequential Transformative ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในระยะที่หนึ่ง แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและ วิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในระยะที่สอง บุรณการทำให้เกิดในขั้นตอนของการตีความ และการอภิปรายผล ผู้วิจัยเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวิจัย ทั้งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกข้อมูล การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งและตรงสภาพความเป็นจริงที่สุด และนำไปทดลองใช้ (Experimental Research) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่ไม่จบตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากจำนวนที่กำหนดจากกลุ่มประชากร เก็บและวิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 ส่งให้ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไข ปรับให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง เก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลงานวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พัฒนาทักษะการสอนวิชาศิลปะของครูที่จบไม่ตรงสาขามีประสิทธิภาพในเกณฑ์ที่ดีมาก

2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา มีทักษะการสอนด้านทัศนศิลป์และปฏิบัติงานศิลปะ ที่เพิ่มขึ้นโดย อย่างมีนัยยะสัมพันธ์ทางสถิติ โดยหลังจากใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้า และสังเคราะห์มาจาก ทฤษฎี และแนวคิดที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้ทำการศึกษาไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้า และสังเคราะห์มาจาก ทฤษฎี และแนวคิดที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้ทำการศึกษาไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ

แนวคิดวิธีการพัฒนาทักษะครูศิลปะให้สอดคล้องการเรียนการสอน ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จากการสังเคราะห์จากการศึกษาค้นคว้า ของ ณัฐธิดา ภูจีบ (2559) ในทางการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูทัศนศิลป์ การชี้แนะ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของครูประจำการให้สามารถทำงานได้ตรงตามเป้าหมาย จนเกิดประสิทธิผลของงาน ดังนั้นความหมายของการชี้แนะ (Coaching) ประกอบด้วยวิธีการ พัฒนาการดังนี้

1. **สาธิต (Demonstration)** คือ การอธิบายโดยวิธีอธิบายข้อเท็จจริง ความคิด และขบวนการต่าง ๆ พร้อมกับการใช้วัสดุหรือเครื่องมือแสดงให้เห็นได้สังเกตไปด้วย การสาธิตใช้ได้กับเนื้อหาวิชาที่มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตอนและกระบวนการ

2. **แนะนำ (Recommended)** คือ การอธิบาย แนะนำ ชี้ให้เห็น แสดงออกถึงทางเลือก ข้อมูล ข้อเท็จจริง ฯลฯ เพื่อให้ผู้ที่มาขอคำแนะนำใช้เป็นแนวทางในการ ตัดสินใจด้วยตนเอง

3. **ทดลองทำ (Experiment)** คือ ได้กระทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติการจริง ได้ฝึกในสภาพสิ่งแวดล้อมจริง ได้ฝึกคิดและลงมือทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ทั้งนี้ การ สนับสนุนให้ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเนื้อหาและได้ผลตามความคาดหวังของ

4. **ติชม/นำเสนอ (Comments/Presentations)** คือ การติชม หรือการ วิจัยรณนั้นเป็นการชี้บอก จุดดีจุดด้อย ของการปฏิบัติออกมานั้นเอง จุดเด่น หรือจุดด้อย หรือ จุดอ่อนจุดแข็ง ชี้แนวทางในการเขียนรายงานผลมากยิ่งขึ้น แนะนำข้อมูลทุกอย่างล้วนแล้วแต่ นำไปวิเคราะห์และแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้นได้

2. แนวทางการพัฒนาของครุศิลป์กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

แนวคิดการพัฒนาทักษะครุศิลป์ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จากการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้จากเน้นการสร้างประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Esther Goh (1998) และ Kolb (1984) เพื่อการพัฒนาทักษะจะเกิดโดยการสร้างประสบการณ์ สร้างแนวคิด สร้างองค์ความรู้ สาธิตประยุกต์ใช้ได้ ส่งเสริมการพัฒนาของครู ไปสอนและพัฒนาทักษะนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยแนวทางพัฒนาการดังนี้

1. **การสร้างประสบการณ์ (Create Experience)** โดย ครูมีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้รูปแบบ กิจกรรม เนื้อหาที่กำหนดขึ้น จากสถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรือการสร้างผลงานด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆ จากความสามารถและศักยภาพของครู โดยความรอบรู้มากขึ้นทั้งในสาขาที่สอนและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง สร้างเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

2. **การสร้างแนวความคิด (Conceptualization)** โดย ครูคอยชี้แนะให้นักเรียนจากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลทางการเรียนรู้ที่ต้องการ และต่อยอดความคิด ความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียน ผ่านรายวิชาศิลปะสามารถพัฒนาตนเองในความเป็นตัวตนของนักเรียน

3. **การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)** โดย ครูส่งเสริมให้นักเรียนบูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีในปัจจุบัน เป็นแหล่งข้อมูล สืบค้น การใช้การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพิ่มพูนให้เกิดองค์ความรู้ต่อยอดการค้นหา รวมถึงใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21

4. **การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)** เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ และผ่านกระบวนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์งานเหล่านั้น โดยครูคอยชี้แนะ และสามารถชี้แนะด้วยความเป็นมืออาชีพ เกิดความชัดเจนจากครูและนักเรียน

3. ทักษะการสอนของครุศิลป์

แนวคิดการพัฒนาทักษะครุศิลป์ให้สอดคล้องการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จากการสังเคราะห์ คุณภาพของผู้เรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) กระทรวงศึกษาธิการ (2552) และสังเคราะห์มาจากทฤษฎี Shiny p. Kumar

(2009) องค์ประกอบของสมรรถนะของครู ซึ่งนำมาพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะได้ ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่

1. ทักษะทางศิลปะ (Art Skills) ทักษะที่เกิดจากการศึกษา ฝึกฝน เช่น การสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถในการนำเสนอผลงานทัศนศิลป์ ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะการพูด ที่ต้องทำการฝึกฝนให้เกิดขึ้น

2. ความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) ความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูศิลปะจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อใช้ในการเรียนการสอน เช่น รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปทรง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น รวมถึงบูรณาการความรู้ในรายวิชาอื่นได้

3. เอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) ลักษณะเฉพาะของแนวทางองค์ความรู้ ทักษะทางศิลปะแต่ละคนของครูศิลปะ (จากฐานทางความคิด) ซึ่งถูกนำมาปรับเข้าใช้กับงานศิลปะของตน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ทักษะและ ความรู้สามารถพัฒนาขึ้นไปอีกได้ เพิ่มศักยภาพทางการสอนศิลปะ สามารถสาธิต การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ปรับใช้ในเนื้อหาการเรียนการสอน เสริมแรงจูงใจในการเรียนการสอน บรรยายภาคในห้องเรียนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ศิลปะ

4. พฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) การกระทำที่แสดงให้เห็นถึง ความรู้ ทักษะ และลักษณะเฉพาะ (เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงสมรรถนะของครูศิลปะ) ซึ่งสามารถสังเกต พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน บริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การวิจัย แก้ไขปัญหาในชั้นเรียนสร้างความร่วมมือกับชุมชน และวัดประเมินในรายวิชาศิลปะ ได้อย่างชัดเจน

4. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์

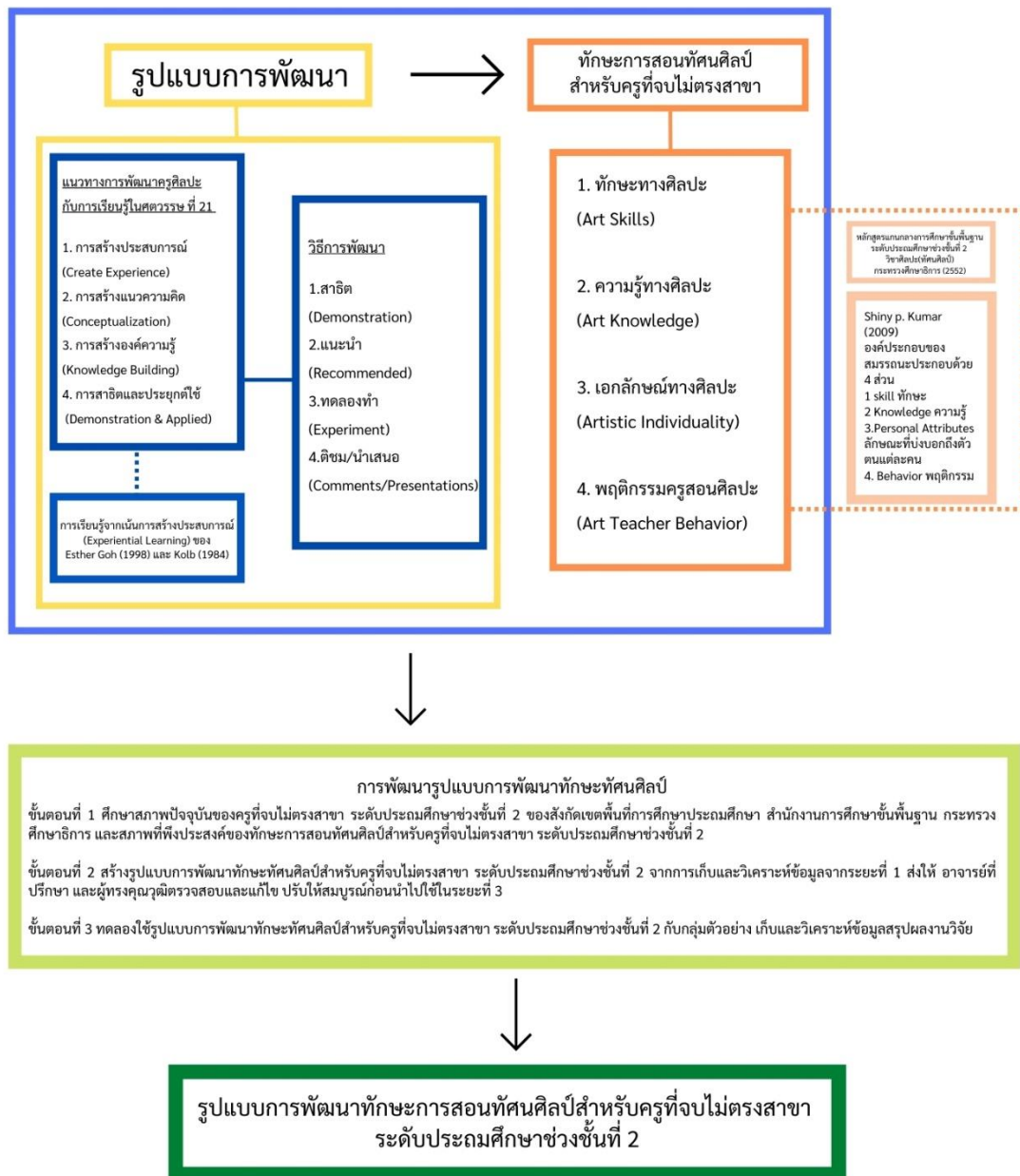
แนวคิดการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากจำนวนที่กำหนดจากกลุ่มประชากร เก็บและวิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไข ปรับให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในระยะเวลาที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง เก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลงานวิจัย

จากรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยข้างต้น สามารถสรุปเป็นแผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด พัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ หมายถึง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ หมายถึง แนวทางและขั้นตอนที่ผนวกบูรณาการนำมาใช้เป็นระบบ และรูปแบบในการพัฒนาร่วมกัน อันประกอบด้วย จัดการเรียนรู้การสอนเป็นรูปแบบกิจกรรม มีนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ตามทฤษฎีที่วิเคราะห์มาจัดสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะสำหรับครูที่จบไม่ตรงสายศิลปะ โดยเป็นการจัดรูปแบบเป็นการอบรมระยะสั้นจำนวนเวลา 20 ชั่วโมง (On-Line และ On-Site) ตามกำหนดการที่สร้างไว้ในขอบเขตการพัฒนาแบบกิจกรรมการปฏิบัติลงมือทำจริงในผลงานทัศนศิลป์

ทักษะการสอนทัศนศิลป์ หมายถึง ทักษะการสอนนักเรียนในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ให้เกิดประสิทธิภาพการสอนรายวิชาศิลปะ เมื่อนักเรียนจบในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยมีทักษะการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

ครูที่จบไม่ตรงสาขา หมายถึง ครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไม่สามารถบรรจุ ตำแหน่งครูศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงฯ หรือ ครูที่มีภาระงานสอนรายวิชา ศิลปะ โดย อยู่ในตำแหน่งหรือจบตามสาขาวิชาอื่น เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ นาฏศิลป์ศึกษา ดนตรีศึกษา พลศึกษา เป็นต้น โดยเป็นครูระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วิชาศิลปะ หมายถึง วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ตามหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่การจัดรูปแบบกิจกรรมทัศนศิลป์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในระดับประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ในระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยนำเสนอสาระที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ากับเอกสาร ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดการพัฒนาของครูศิลปะที่จบไม่ตรงสาขา

- 1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและหลักการในการพัฒนารูปแบบ
- 1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะครู
- 1.3 การเรียนรู้จากประสบการณ์
- 1.4 ทักษะและบทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสอนของครูศิลปะ

- 2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์)
- 2.2 โครงสร้างการเรียนรู้การสอนทัศนศิลป์ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์)
- 2.3 กฎหมายและนโยบายเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ
- 2.4 สภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ
- 2.5 หลักสูตรฐานสมรรถนะ

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ส่วนที่ 1 แนวคิดการพัฒนาของครุศิลป์ที่จบไม่ตรงสาขา

1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและหลักการในการพัฒนารูปแบบ

1.1.1 ความหมายของรูปแบบ รูปแบบเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้นไว้เป็นแนวทางในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 965) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนว ซึ่งเป็นที่ยอมรับแสดงว่าเป็นสิ่งนั้น ๆ เช่น รูปแบบบ้าน เป็นต้น

ทศนา แชมมณี (2550) ซึ่งกล่าวไว้ว่า รูปแบบ (Model) เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือ แผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

รัตนะ บัวสนธิ์ (2552) ให้ความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อ ที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้บางที่เรียกกันว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน

คัมภีร์ สุดแท้ (2553) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้าง หรือพัฒนาขึ้น แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ปัญญา ทองนิล (2553) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่เกิดจากทฤษฎี ประสบการณ์ การคาดการณ์ นำเสนอในรูปแบบของข้อความหรือแผนผัง

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2553) รูปแบบหมายถึง โครงสร้างโปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและเทศะ พิจารณาว่ามีสิ่ง

ใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ

มีลี สืบกระแสน (2552) รูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูป แผนภาพหรือเขียนในสมการคณิตศาสตร์ หรือสมการพยากรณ์ หรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน หรือภาพ หรือแผนภูมิ หรือรูปสามมิติ

กูด (Good, 1973) กล่าวว่า ความหมายของรูปแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง หรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลักการหรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม ตามความหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบ คือ แบบจำลองของสิ่งที่เป็น

พอลเจอร์และพอล (Procter and Paul 1978) ให้ความหมายคำคำนี้ไว้ใน Longman Dictionary of Contemporary English โดยสรุปแล้วจะมี 3 ลักษณะใหญ่ คือ Model ที่หมายถึงสิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของจริง ความหมายนี้ตรงกับภาษาไทยว่า แบบจำลอง เช่น แบบจำลองของเรือดำน้ำ เป็นต้น Model ที่หมายถึง สิ่งของหรือคนี่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูแบบอย่าง นักเดินแบบ หรือแม่แบบในวงการวาดภาพศิลป์ เป็นต้น Model ที่หมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ รุ่น 864X เป็นต้น

โทสและคาร์รอล (Tosi and Carroll, 1982) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบเป็นนามธรรมของจริงหรือภาพจำลองของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมากๆ และมีทั้งรูปแบบทั้งกายภาพ (Physical model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลองหอดูดาวแห่งชาติ แบบจำลองเครื่องบินขับไล่ เอฟ 16 เป็นต้น และรูปแบบเชิงลักษณะ (Qualitative Model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ เช่น รูปแบบเชิงระบบและตามสถานการณ์ (A System/Contingency Model) ของบราวน์ และโมเบริกส์ (Brown and Moberg 1980 : 56) และรูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2548) เป็นต้น และรูปแบบการบริหารซึ่งกำลังศึกษาและพัฒนาในการวิจัยครั้งนี้ จะอยู่ในกลุ่มของรูปแบบประเภทหลัง คือ รูปแบบเชิงคุณลักษณะ ซึ่งเป็น รูปแบบในความหมายโดยทั่วไป เมื่อกล่าวถึงคำนี้ในวงวิชาการ

บาร์โดและฮาร์ทแมน (Bardo and Hartman, 1982) ได้กล่าวถึงรูปแบบในทางสังคมศาสตร์ไว้ว่า “เป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและ/หรือ บรรยายคุณสมบัติของมัน ๆ” Bardo และ Hartman อธิบายต่อไปว่า รูปแบบเป็นอะไรบางอย่างที่เราพัฒนาขึ้นมา เพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของปรากฏการณ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงมิใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการท ำเช่นนั้น ทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำความเข้าใจ ซึ่งจะท ำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นด้อยลงไป ส่วนการจัดระบบรูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้นๆ ควรมื่อองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีข้อก ำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วแต่ปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ อย่งไร

สโตนเนอร์และแวนเกิล (Stoner and Wankel, 1986) ให้ทัศนะว่า รูปแบบเป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เราได้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

ไรย์ (Raj, 1996) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ในหนังสือ Encyclopedia of Psychology and Education ไว้ 2 ความหมาย ดังนี้

1) รูปแบบ คือ รูปย่อของความจริงของปรากฏการณ์ ซึ่งแสดงด้วยข้อความจำนวน หรือภาพ โดยการลดทอนเวลา ท ำให้ความเข้าใจความจริงของปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

2) รูปแบบ คือ ตัวแทนของการใช้แนวความคิดของโปรแกรมที่กำหนดเฉพาะโดยสรุปแล้ว รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบดังกล่าวได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือในบางกรณีอาจจะใช้ประโยชน์ในการท ำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

1.1.2 ประเภทของรูปแบบ รูปแบบสามารถจำแนกออกได้หลายประเภท ได้มีผู้จำแนกประเภทของรูปแบบ ดังนี้

สมิธ และคณะ (Smith and others.1980) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือ เครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คา พรรณนา ลักษณะงาคำอธิบายรายวิชา เป็นต้น Bertalanffy (1968) ผู้สร้างทฤษฎีระบบ กล่าวว่า การมีรูปแบบข้อความนั้นแม้บางครั้งจะเข้าใจยาก แต่ก็ยังดีกว่าไม่มีรูปแบบเสียเลย เพราะอย่างน้อยก็เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบประเภทอื่นต่อไป

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการ และโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Keeves (1988: 561-565) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

2.2.1 รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในลักษณะนั้นด้วย รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น รูปแบบจำนวนนักเรียนในโรงเรียน สร้างขึ้นโดยเปรียบเทียบกับลักษณะถ้ำน้ำที่ประกอบด้วยท่อน้ำเข้าและท่อน้ำออก ปริมาณที่ไหลเข้าถึงเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เข้าโรงเรียน อัตราการเกิด อัตราการย้ายเข้า อัตราการรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนปริมาณน้ำที่ไหลออกเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน เนื่องจากพันธุศาสตร์การศึกษา การย้ายออก การจบการศึกษา สำหรับปริมาณน้ำที่เหลือในถัง เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เหลืออยู่ในโรงเรียน เป็นต้น จุดมุ่งหมายของรูปแบบนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

2.2.2 รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือ

ขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้กับการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

2.2.3 รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรโดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

2.2.4 รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1) รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียวโดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

2) รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่งอาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลพร้อมกัน จึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับได้

Steiner (1988 อ้างถึงใน เสรี ชัดแจ้ง. 2538) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เช่น รูปแบบเครื่องบินที่สร้างเหมือนจริง แต่มีขนาดย่อ

1.2 รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นรูปแบบจำลองที่ออกแบบไว้เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้า ต้องสร้างรูปแบบเท่าของจริงขึ้นมาก่อนแล้วจึงผลิตสินค้าตามรูปแบบนั้น

2. รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model of) เป็นรูปแบบหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เช่น รูปแบบที่สร้างมาจากทฤษฎี การคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model for) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายทฤษฎี หรือปรากฏการณ์ เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรร ตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

สรุปได้ว่า รูปแบบเป็นรูปแบบที่ใช้หลักการ เป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยทักษะการสอนทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขา เพื่อมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะของนักเรียน

1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะครู

การพัฒนาเป็นกระบวนการที่พัฒนาทักษะการทำงานของบุคลากร โดยวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะทางศิลปะ ซึ่งในการศึกษามีการใช้รูปแบบวิธีการในการพัฒนาทักษะครูหลากหลายวิธีที่ต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้

1.2.1 วิธีการพัฒนาครูด้วยวิธีการชี้แนะและการสอนงาน (Coaching)

ณัฐธิดา ภูจีบ (2559) ในทางการศึกษา การชี้แนะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของครูประจำการให้สามารถทำงานได้ตรงตามเป้าหมาย จนเกิดประสิทธิผลของงาน ดังนั้นความหมายของการชี้แนะ (Coaching) คือกระบวนการระหว่างการทำงานของคนสองคนหรือมากกว่านั้น เป็นการทำงานโดยระบุเป้าหมายและความสำเร็จร่วมกัน การอธิบายความสำคัญของการเรียนรู้โดยผู้เข้าร่วมเป็นผู้กำหนดและเปิดโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ๆ มีปฏิสัมพันธ์และสนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่กันในการพัฒนาไปสู่สิ่งที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับความหมายของการชี้แนะหรือการสอนงาน (Coaching) ว่าเป็นเรื่องของการเรียนรู้ การพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติความคิดและพฤติกรรมลักษณะเฉพาะจากการสะท้อนมุมมอง และการนำตนเองไปสู่การเรียนรู้ จากการแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (Robertson, 2011) ความสำคัญของการชี้แนะหรือการสอนงาน (Coaching) นั้น Moran (2010) ได้กล่าวถึง การชี้แนะหรือการสอนงานว่าเป็นตัวช่วยในการสร้างวัฒนธรรมในโรงเรียนในการประเมินผลร่วมกันการสอนจะพัฒนาความสามารถทางความรู้ และทักษะ ของคนเดียวหรือกลุ่มคน เพื่อการแก้ปัญหา และสะท้อนความคิดอย่างสร้างสรรค์การสอนงานนั้นเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องด้วยความช่วยเหลือและติดตาม

Robertson (2011) กล่าวว่ากระบวนการชี้แนะหรือการสอนงานมักมีความยืดหยุ่น ผลที่ได้คือการเรียนรู้ใหม่ในตัวบุคคล อีกทั้งยังได้รับประโยชน์ร่วมกัน เกิดความเข้าใจและทักษะที่ดีในการทำงานร่วมกัน ความสัมพันธ์ในการสอนมักจะต้องใช้ระยะเวลาที่มากในการพัฒนาให้เกิดผลที่ยั่งยืนระดับของการชี้แนะหรือการสอนงาน (Coaching) เป็นโครงสร้างของรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้ผสมผสานความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการศึกษาผู้ใหญ่ โดยจัดเตรียมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการชี้แนะ กรอบมณฑลนั้นจึงเป็นไปเพื่อการอบรม การจัดการ การประเมิน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความพยายามของการสอน Moran (2010) นำเสนอลำดับของการชี้แนะที่มีความแตกต่างกัน 8 ชั้น ได้แก่ 1) การบริหารทรัพยากรร่วมกัน (Collaborative Resource Management) 2) การนำเสนอข้อมูล (Literacy Content Presentation) 3) การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน (Focused Classroom Visit) 4) การวางแผนร่วมกัน (Co planning) 5) การเรียนรู้แบบกลุ่ม (Study Group) 6) การเรียนรู้แบบบทเรียนสาธิต (Demonstration Lessons) 7) การเรียนรู้แบบเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Peer Coaching) 8) การสอน (Coaching)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2554) ได้อธิบายถึงขั้นตอนและประโยชน์ของการสอนงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมเนื้อหาวิชา ผู้สอนจะต้องศึกษารายละเอียดที่จะสอน ให้มีความเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของผู้รับการสอน การเตรียมเนื้อหาเรียกอีกอย่างว่า แนวทางการสอน

ขั้นที่ 2 การเตรียมอุปกรณ์การชี้แนะและการเตรียมสถานที่ การชี้แนะจะต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือที่ครบถ้วนตามที่ควรจะมีในสถานที่จริง หลีกเลี่ยงอุปกรณ์จำลอง สถานที่มักเป็นบริเวณการทำงานหรือที่ที่สงบ

ขั้นที่ 3 ขั้นการดำเนินการชี้แนะ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือขั้นการเตรียมผู้รับการชี้แนะ (Preparation) ขั้นการลงมือชี้แนะ (Presentation) ขั้นผู้รับการชี้แนะลงมือปฏิบัติ (Application) และขั้นการติดตามผล (Follow-up) ซึ่งนอกเหนือจากทั้งวิธี 4 นี้ ผู้สอนจำเป็นต้องสนใจเทคนิค เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงวิธีการชี้แนะ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นเทคนิคการสร้างความต้องการเรียนรู้ เทคนิคในการแสดงการทำงานให้ดู และเทคนิคการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ประโยชน์ของวิธีการชี้แนะ (Coaching ไม่เพียงแต่เกิดโดยตรงกับผู้รับการแนะแล้ว ยังมีประโยชน์ในด้านอื่นๆมากมาย ได้แก่ เป็นการกระจายงานออกไป ทำให้การควบคุมงานง่ายขึ้น เพื่อให้ผู้รับการพัฒนาได้มีส่วนร่วมในงาน เป็นการจูงใจในการทำงานไปในตัว อีกทั้งยังเป็นกา

เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน เพราะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน และเป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่องอีกด้วยสรุปได้ว่า การพัฒนาครูด้วยระบบการชี้แนะหรือการสอนงาน (Coaching) มีหลักและขั้นตอนที่สำคัญได้แก่แนวการชี้แนะที่เน้นการให้คำแนะนำ การสอนงานมีขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน ด้วยการสาธิตที่ละเอียดชัดเจน ผู้สอนคอยเป็นพี่เลี้ยงและปล่อยให้ทำงานด้วยตนเอง ให้กำลังใจอยู่ห่างๆและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 วิธีการพัฒนาครูด้วยระบบพี่เลี้ยง (Mentoring)

อัญชลี ธรรมะวิทีกุล (2552) ได้ให้ความหมายของการ Mentoring หมายถึง พี่เลี้ยงที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเป็นที่ยอมรับ ที่สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือครู ให้พัฒนาศักยภาพสูงขึ้น เพื่อสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ พี่เลี้ยงหรือ Mentor จะดูแลครูดั่งนั้นครูที่ได้รับการดูแลจากพี่เลี้ยง เรียกว่า Mentee บางองค์กรจะเรียกระบบพี่เลี้ยง หรือ Mentoring System นี้ว่า Buddy System เป็นระบบที่พี่จะต้องดูแลเอาใจใส่ในแง่ คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำ สถานศึกษาสามารถกำหนดให้มีระบบการเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูที่เข้ามาทำงานใหม่ผู้ เป็น Mentor จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศภายใน ครูต้นแบบหรือบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ระบบพี่เลี้ยงจะช่วยพัฒนาให้ครูมีทัศนคติ หรือความคิดในเชิงบวก (Positive Thinking) มีความประพฤติดี โดยผู้ที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงนั้นจะต้องสามารถปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ Mentee ได้ บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของ Mentor ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา ให้แก่ครูใหม่ได้รับรู้ รวมถึงจะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร และการตรวจสอบและติดตามผลการให้ความรู้ ความเข้าใจกับครูใหม่ด้วย

Mentoring นอกจากจะใช้กับครูบรรจุใหม่แล้ว ยังสามารถนำวิธีการนี้มาใช้กับครูที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา โดยคุณลักษณะของผู้ที่เป็น Mentee ในสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะสำคัญคือคุณลักษณะของ Menteeเป็นผู้ที่มีประวัติในการทำงานที่ประสบความสำเร็จ มีความเฉลียวฉลาด และมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน มีความผูกพันกับสถานศึกษาและการจัดการศึกษา มีความใฝ่ฝันและความปรารถนาที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายเป็นผู้ที่ชอบความท้าทายและเต็มใจพร้อมที่จะทำงานนอกเหนือจากงานปกติ มีความปรารถนาที่จะได้รับความก้าวหน้าและเติบโตในสายอาชีพ และเป็นผู้ที่เต็มใจรับฟังคำชี้แนะและข้อมูลป้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาปรับปรุงตนเองผู้ที่ เป็น Mentor จึงเป็นเสมือนแม่แบบของ Mentee ด้วย Mentor นอกจากเป็นแม่แบบของ Mentee แล้ว ยังมีบทบาทของการเป็นผู้สอนงาน

(Coach) โดยการสร้างความเข้าใจให้ตรงกันกับ Mentee ในเรื่องของวัฒนธรรมองค์กร ข้อควรระวังหรือประเด็นความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในองค์กร แนวปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น (Political Preps) รวมถึงการวิเคราะห์จุดแข็ง และข้อที่ควรพัฒนาปรับปรุงของ Mentee เพื่อที่จะได้หาวิธีการในการปรับปรุงความสามารถ และศักยภาพของ Mentee ต่อไป นอกจากนี้ Mentor ยังมีบทบาทของการเป็นผู้สนับสนุน (Advocate) คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือให้ Mentee มีโอกาสเติบโตหรือได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยให้โอกาสหรือเวทีที่จะแสดงผลงาน แสดงฝีมือและความสามารถในการทำงาน โดยคุณลักษณะของ Mentor โดย Mentor ที่ดี ควรมีคุณสมบัติ ประกอบด้วยมีความสัมพันธ์ที่ดี (Interpersonal Skills) มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (Influence Skills) มีการตระหนักถึงผลสำเร็จในการทำงานของผู้อื่น (Recognized other's accomplishment) มีทักษะของการบังคับบัญชาที่ดี (Supervisory Skills) และมีความรู้ในสายวิชาชีพหรือสายงานของตน (Technical Knowledge)

ประโยชน์ของ Mentoring คือ สามารถสร้างกลุ่มคนที่มีความสามารถมีศักยภาพได้เร็ว จูงใจให้ผู้ปฏิบัติดีที่มีผลการปฏิบัติงานดีและมีศักยภาพในการทำงานสูงให้คงอยู่กับหน่วยงาน กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานสร้างผลงานมากขึ้น สร้างบรรยากาศของการนำเสนองานใหม่ๆ หรือความคิดนอกกรอบมากขึ้น ทั้งนี้ยังเป็นการสร้างระบบการสื่อสารแบบสองช่องทาง (Two Way Communication) ระหว่าง Mentor และ Mentee และส่งผลให้หัวหน้างานในฐานะ Mentor มีเวลาที่จะคิด วางแผนกำหนดนโยบายและวางกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของทีมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้มอบหมายงานส่วนหนึ่งให้ Mentee รับผิดชอบแล้ว

1.2.3 วิธีการพัฒนาครูด้วยระบบการให้คำปรึกษา (Counselling)

ณัฐธิดา ภูจีบ (2559) การให้คำปรึกษาเป็นการช่วยเหลือรูปแบบหนึ่ง ที่อาศัยความสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับการปรึกษา เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหา ได้ความรู้และทางเลือกในการแก้ปัญหานั้นอย่างเพียงพอ มีสภาพอารมณ์และจิตใจที่พร้อมจะคิดและตัดสินใจด้วยตนเองหลักการที่สำคัญในการให้คำปรึกษา

สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (2542) เนื่องจากการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เป็นทั้งผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา ต้องมีระบบระเบียบ มีเทคนิควิธีในการเข้าใจ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การช่วยเหลือ การวางแผน การตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงในหลายด้านในตัวผู้รับคำปรึกษา ดังนั้นในการให้คำปรึกษาจึงจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. การให้คำปรึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าผู้รับคำปรึกษาต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ
2. การให้คำปรึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าผู้ให้คำปรึกษาต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อความชำนาญมาก่อน
3. การให้คำปรึกษาเป็นการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถพิจารณาตนเองได้ดีเช่นเดียวกับการพิจารณาสิ่งแวดล้อมของตน จนเกิดการตัดสินใจได้ในที่สุด
4. การให้คำปรึกษา ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. การให้คำปรึกษาเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลปะ (Art) เป็นทั้งงานวิชาการ และวิชาชีพที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนชำนาญมากกว่าการใช้สามัญสำนึก
6. การให้คำปรึกษา เป็นความร่วมมืออันดีสำหรับผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาในอันที่จะช่วยกันค้นหาปัญหาหรือทางออกที่เหมาะสมแท้จริง
7. การให้คำปรึกษาเน้นถึงจรรยาบรรณ และบรรยากาศที่ปกปิดหรือความเป็นส่วนตัว เพื่อสนับสนุนการได้มาซึ่งข้อเท็จจริงสำหรับช่วยเหลือ และรักษาผลประโยชน์ของผู้รับคำปรึกษาเป็นสำคัญ
8. การให้คำปรึกษาจะเกิดขึ้นต่อเมื่อสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษา มีระดับสูงมากพอที่ผู้รับคำปรึกษาเต็มใจที่จะเปิดเผย ความรู้สึกที่แท้จริงของตน โดยไม่ปกปิดหรือซ่อนเร้น
 - น้อยลง และทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆที่เกี่ยวกับตน ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจตนเอง มี
 - ความรับผิดชอบและสามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น หลังจากได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2.4 วิธีการพัฒนาครูด้วยระบบการฝึกอบรม (Training)

บรรยงศ์ โตจินดา (2543 : 194) และ พยอม วงศ์สารศรี (2544 : 148-149) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรม (Training) ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานของบุคคลและองค์กร โดยการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และทัศนคติ จะช่วยให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ การฝึกอบรมมีจุดประสงค์เพื่อให้บุคคลมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน เกิดความรักในองค์กรนอกจากนี้ในทางการศึกษา ยูเนสโก (Unesco, 1980) ยังได้กล่าวถึง การฝึกอบรมครูประจำการ (In-service Training) ว่าเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติ เพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

ขั้นตอนการวางแผนการฝึกอบรม (Training)

บรยองค์ โตจินตา (2543) ได้อธิบายว่า การวางแผนการอบรมจำเป็นต้องมีการกำหนดประเภทของการฝึกอบรม โดยหากแบ่งตามลักษณะของงาน จะแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) การฝึกอบรมก่อนการทำงาน (Pre-service Training)
- 2) การฝึกอบรมระหว่างการทำงาน (On the job Training)
- 3) การฝึกอบรมเพิ่มความรู้ความชำนาญ (In- service Training)
- 4) การส่งบุคลากรออกไปศึกษาดูงานภายนอกสถานที่ (Of the job Training) ซึ่งผลดีของการจำแนกประเภทของการฝึกอบรม คือ ทราบถึงขอบข่ายที่จะบรรจุเนื้อหา ลงไปในการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้นๆ ส่วนวิธีการฝึกอบรมนั้นมีหลายวิธีขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เข้ารับการอบรมวัตถุประสงค์และประเภทของการฝึกอบรม วิธีแต่ละวิธีมีความมุ่งหมายและประโยชน์ที่จะได้รับไม่เหมือนกัน

บรยองค์ โตจินตา (2543 : 201-202) ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกอบรม โดยวิธีการทำงาน ประกอบด้วย การทดลองเรียนงาน (Understudies) การหมุนเวียนงาน (Job rotation) การสอน (Coaching) และการเรียนรู้การบริหารในรูปแบบกรรมกร (Multiple management)

พยอม วงศ์สารศรี (2544) ได้สรุปถึงแนวคิดในการจัดฝึกอบรมว่าควรดำเนินการ อันประกอบด้วยขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการ (Need assessment) ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ (Training objectives) ขั้นที่ 3 กำหนดขอบข่ายของหลักสูตร (Program content) ขั้นที่ 4 กำหนด วิธีการฝึกอบรมขั้นที่ 5 การดำเนินการฝึกอบรม (Actual program) ขั้นที่ 6 การประเมินผล (Evaluation) ขั้นที่ 7 การติดตามผล (Follow-up) ทั้งนี้ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ได้แก่ ประโยชน์ต่อผู้รับการอบรม ทำให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน สามารถรู้ถึงมาตรฐานการทำงาน ทำให้ผู้รับการอบรมมีความก้าวหน้าในตำแหน่ง ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน ประโยชน์ต่อหัวหน้างาน ทำให้ประหยัดเวลาในการที่จะใช้สอนหรือแนะนำงานต่างๆประหยัดเวลาที่จะใช้ควบคุมดูแล และประโยชน์ต่อหน่วยงานองค์กร ช่วยทำให้ผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน พัฒนาการทำงาน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่หน่วยงาน ดังนั้นวิธีการฝึกอบรมที่กล่าวมานั้นในทางปฏิบัติแล้วอาจจะเลือกเพียงวิธีเดียวหรือใช้หลายวิธีก็ได้แต่โดยทั่วไปมักจะเลือกใช้วิธีการฝึกอบรม 2 วิธี หรือมากกว่านั้นผสมกัน นอกจากนั้น

ยังมีการเลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆประกอบการฝึกอบรมด้วย เพื่อเรียกความสนใจและไม่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเบื่อหน่าย

การฝึกอบรมตามแนว Competency (Competency-Based Training) คือการพัฒนาพนักงานขององค์กรให้มีความสามารถและความเชี่ยวชาญ (Employee Competency) ที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญขององค์กร (Organization Competency) ผ่าน "ระบบการฝึกอบรม" ขององค์กร โดยองค์กรต้องพยายามค้นหาว่าพนักงานแต่ละตำแหน่งจำเป็นต้องมี Competency อะไรบ้าง และ Competency เหล่านี้จะสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการใด

การนำแนวคิด Competency มาประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมพนักงานมี 2 แนวทาง คือ

1. Competency-Based ISD Model คือ การนำ Competency มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการฝึกอบรม ISD Model ซึ่งแนวทางนี้องค์กรต่างๆทั้งที่มีการจัดทำ Competency Model แล้ว หรือยังไม่มี Competency Model ของตนเองสามารถประยุกต์ใช้ได้ โดยวัตถุประสงค์ของการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรตามแนวทางนี้ คือ การทำให้พนักงานนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น

2. Competency-Based Training and Development Programs หมายถึง การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับ Competency Model ขององค์กร ซึ่งวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและพัฒนาตามแนวทางนี้ คือ การจัดแผนฝึกอบรมและกิจกรรมการพัฒนาเพื่อพัฒนาพนักงานทุกตำแหน่งงานให้มีระดับความสามารถ (Proficiency Level) ตามที่องค์กรกำหนดใน Competency Dictionary ขององค์กรที่ใช้แนวทางนี้ในการพัฒนา Competency ของพนักงานจำเป็นต้องจัดทำ Competency Model ของตนเองให้เรียบร้อยเสียก่อน

1.2.5 วิธีการพัฒนาครูด้วยการนิเทศ (supervision)

Spears (1953) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้อง เป็นการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู ช่วยเหลือครูให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพฐ. ให้ความหมายของการนิเทศไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการกับผู้เข้ารับการพัฒนาทุกคนพร้อมกัน เพื่อช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ดูแลให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยการประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้

และมีแนวคิดในการปรับปรุงแก้ไข สร้างสรรค์ผลงาน โดยการนิเทศนั้นจะดำเนินการระหว่างการพัฒนาและก่อนการสิ้นสุดพัฒนาสรุปความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมๆกัน การนิเทศจึงเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือครูให้มีสมรรถนะ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

ความจำเป็นในการนิเทศ

บริบทของชุมชนประเทศไทย และของโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการจัดการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องของการศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป ความรู้ในสาขาต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขึ้นใหม่ตลอดเวลา การนิเทศจะช่วยให้ครูมีความรู้ทันสมัยขึ้น การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำเป็นจะต้องได้รับคำแนะนำ คำปรึกษา จากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะจึงทำให้การแก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง การจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ จะต้องมีการควบคุมคุณภาพของระบบการนิเทศการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อน จำเป็นจะต้องมีการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาคืองานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญของสังคมของครู แม้ครูจะได้รับการพัฒนามาแล้ว แต่ครูจำเป็นจะต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอในขณะทำงานในสถานการณจริง

ผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา

บุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ไม่จำเป็นต้องเป็นเฉพาะศึกษานิเทศก์เท่านั้น แต่เป็นใครก็ได้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการเรียนการสอน ในปัจจุบันผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาได้มีหลายกลุ่มประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ คือบุคคลที่มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาโดยตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนครูซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการปรับปรุงการกิจกรรมการเรียนรู้แก่เพื่อนครูด้วยกันประเภทของงานนิเทศการศึกษาระเบิดการนิเทศการศึกษา แบ่งตามวิธีปฏิบัติงานเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การนิเทศเพื่อการแก้ไข (Correction) เป็นการนิเทศที่เกิดจากการพบข้อผิดพลาดและบกพร่องแล้วหาทางช่วยแก้ไขโดยวิธีการต่างๆ
2. การนิเทศเพื่อป้องกัน (Preventive) เป็นการนิเทศที่พยายามหาวิธีการต่างๆ มาจัดดำเนินงานเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

3. การนิเทศเพื่อก่อ (Construction) เป็นการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เช่น การนิเทศการเทียบระดับการศึกษา หรือการให้กำลังใจครูในการทำงานให้บรรลุ เป้าหมายและมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

4. การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ (Creation) เป็นการนิเทศที่พยายามจะ ดิตสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดมีขึ้นในสถานศึกษาหลักการนิเทศการศึกษา Burton and Bruckner ได้สรุปหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา การนิเทศ การศึกษาที่ดีควรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้

2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ มีระเบียบ มีการปรับปรุง และประเมินผลการนิเทศควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพ เป็น ที่เชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษา จะต้องเคารพในความแตกต่างของบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้มุ่งเน้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นการสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหา ความสามารถพิเศษของบุคคล แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้น อย่างเต็มที่

1.3 การเรียนรู้จากประสบการณ์

ชนิตา ไพศาลวิชกุล (2550) มนุษย์มีการเรียนรู้ในหลายรูปแบบตั้งแต่แรกเกิดโดย ส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันต่างๆ แต่หากพิจารณาเฉพาะกับที่ เกี่ยวข้องกับองค์กรแล้ว การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์

Johnson and Johnson (2006) การเรียนรู้จากประสบการณ์นั้นเกี่ยวข้องกับการ สะท้อนถึงประสบการณ์ของแต่ละคนเพื่อที่ ทำให้สร้างหรือปรับปรุงทฤษฎีการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติของแต่ละคน โดยรูปแบบของการเรียนรู้จากประสบการณ์คือการเรียนรู้ อย่างเป็นขั้นตอน (Procedural Learning) นอกจากนี้การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็น กระบวนการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคน การพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของทักษะของกลุ่ม ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมในการสร้างทักษะใหม่

Dewey (1938) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงบทบาทของประสบการณ์ที่มีต่อการเรียนรู้โดยแนวคิดดังกล่าวได้สังเคราะห์และพัฒนามาจากงานของ ที่เน้นสิ่งที่จำเป็นของการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์งานของ Lewin (1951) ที่เน้นถึง

Kolb (1984) ความสำคัญของการปฏิบัติส่วนบุคคลในด้านการเรียนรู้และงานของ Piaget (1970) ที่ได้กล่าวถึงสติปัญญาว่าเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและสิ่งแวดล้อม

Argyris และ Shon (1974, 1978 quoted in Kolb, 1984: 11) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับประสิทธิภาพทั้งของแต่ละบุคคลและองค์กร และการเรียนรู้เหล่านี้จะสามารถเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ซึ่งค่านิยมส่วนบุคคลและบรรทัดฐานขององค์กร สนับสนุนกิจกรรมที่มีรากฐานมาจากข้อมูลที่ถูกต้อง (Valid Information) ทางเลือกที่อิสระและไม่ มีรูปแบบ (Free and Informed Choice) ความยึดมั่นภายใน (Internal Commitment) โดยการ เรียนรู้แบบเชิงประสบการณ์มีลักษณะการเรียนรู้ไม่กำหนดเวลาตายตัวและต้องมีเวลาเพียงพอในการเรียนรู้เพื่อการค้นพบสิ่งใหม่ๆ และสามารถเรียนรู้ได้ทุกๆ ที่ โดยเป้าหมายของการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ก็คือ ความพยายามที่จะให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตามสภาพจริง และความ พยายามที่จะแปลงประสบการณ์ที่ได้รับนำไปสู่การปฏิบัติจริงๆ โดยในปัจจุบันมีการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ขึ้น ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับสิ่งที่มีความหมาย ตรงตามความต้องการที่อยากจะเรียนรู้ (สมศักดิ์ ภาวิภาดาวรรณ, 2544: 39)

การเรียนรู้จากประสบการณ์นี้ได้มีนักทฤษฎีหลายท่านได้อธิบายถึงลักษณะของ วงจรแห่งการเรียนรู้ดังนี้

Kolb and Fry (1975 quoted in Smith, 2001) ได้เสนอว่าการเรียนรู้แบบเชิง ประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่ซึ่งความรู้ได้ถูกสร้างขึ้นโดยการแปรเปลี่ยนประสบการณ์จากวงจร 4 ขั้นตอน ซึ่ง Kolb and Fry (1975 quoted in Smith, 2001) ได้เสนอองค์ประกอบ 4 ขั้นตอน ของ การเรียนรู้จากประสบการณ์โดยกล่าวว่าวงจรการเรียนรู้สามารถเริ่มขึ้นที่จุดใดจุดหนึ่งก็ได้และ ควรเกิดเป็นวงจรที่ต่อเนื่อง (Spiral) วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์มีวงจร 4 ขั้นตอน

1) ประสบการณ์จริง (Concrete Experience: CE) เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วม และเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นส่วนประกอบของชีวิต และรับรู้ ประสบการณ์ใหม่ ประสบการณ์จะนำไปสู่การรวบรวมความสามารถในการจัดการที่ยิ่งใหญ่ซึ่ง ประสบการณ์อาจจะมีความกระทบต่อการเรียนรู้ได้ทั้งการยอมรับและการปฏิเสธ บุคคลที่มีการ เรียนรู้ในขั้นนี้มักตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง สามารถกล่าวได้ว่าเป็น การเรียนรู้จากความรู้สึก (Learning from Feeling) มากกว่าการคิดเชิงทฤษฎีนามธรรม

2) สะท้อนผลจากการสังเกต ไตร่ตรอง (Reflective Observation: RO) เป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดโดยการให้ผู้เรียนได้มีการสะท้อนความคิดจากสิ่งที่ได้สังเกตจากประสบการณ์ต่างๆ และสามารถมองสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างแยกแยะได้เป็นหลายแง่มุม มีการไตร่ตรองประสบการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อนำมาพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้มักจะทำความเข้าใจกับความหมายของสิ่งต่างๆ โดยการสังเกตและการคิดด้วยตัวเอง การตัดสินใจต้องอาศัยการสังเกตและวิเคราะห์อย่างละเอียดการเรียนรู้ในขั้นนี้เป็นการเรียนรู้ด้วยการดูและฟัง (Learning by Watching and Listening)

3) การสร้างแนวคิดนามธรรม (Abstract Conceptualization: AC) เป็นการรวบรวมประมวลความรู้หรือสิ่งที่ได้รับจากประสบการณ์เพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอื่นๆ ที่ได้จากประสบการณ์ในอดีตและความรู้ที่ได้จากการกระทำหรือได้รับมา หรือการได้รับความรู้จากข้อมูล จากครูผู้สอน การสนทนาพูดคุย แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีของตนเอง สามารถวิเคราะห์เชิงปริมาณและวางแผนอย่างเป็นระบบบุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้เน้นทฤษฎีและการวิเคราะห์เชิงนามธรรมและมักไม่นำตนเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ชอบสร้างแนวคิดและแบบแผนในการอธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยการคิดอย่างมีเหตุผลมากกว่าการใช้ความรู้สึก การเรียนรู้ในขั้นนี้จึงมีลักษณะเป็นการเรียนรู้จากการคิด (Learning by Thinking)

4) การทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation: AE) เป็นการนำเอาทฤษฎีที่สรุปได้ไปทำการทดลองฝึกปฏิบัติและตรวจสอบ เพื่อการลองผิดลองถูก เพื่อนำแนวคิดหรือทฤษฎีของตนไปใช้ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจในสถานการณ์อื่นๆ ที่คล้ายๆ กัน บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้เรียนรู้ได้ดีในสถานการณ์ที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วม มักชอบพบปะกับบุคคลอื่นเพื่อการอภิปรายร่วมกับกลุ่มมากกว่าการเฝ้าดูหรือสังเกต และเน้นที่การนำแนวคิดใหม่ไปทดลองปฏิบัติ (Learning by Doing)

Pfeiffer and Jones (1983) อ้างถึงใน สวัสดิ์ ภูทอง, 2546: 48 ได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จะมีวงจรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน โดยได้เสนอแนวคิดว่าในทุกรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จะมีกระบวนการพื้นฐานจำนวน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การปฏิบัติ (Do) การไตร่ตรอง (Reflect) และการประยุกต์ใช้ (Apply) โดยรูปแบบวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Esther Goh มีความครอบคลุมแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์หลายแนวคิด สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ใช้ทดลองกับผู้เรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยวงจร 5 ขั้นตอน

1. ประสบการณ์ (Experience) เป็นการรับรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติจากการเข้าร่วมกิจกรรม หรืออาจเป็นการกำหนดประสบการณ์ใหม่
2. การแลกเปลี่ยน (Share) เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสังเกต การไตร่ตรอง และนำเสนอข้อมูล
3. กระบวนการ (Process) เป็นการถกเถียงอภิปรายผลข้อมูล การค้นหาประสบการณ์การวิเคราะห์และสะท้อนกลับข้อมูล
4. การสรุปภาพรวม (Generalize) เป็นการสรุปภาพรวมและกำหนดเป็นประสบการณ์ใหม่และทดสอบ ทดลองปฏิบัติจริง
5. การประยุกต์ใช้ (Apply) เป็นการนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆเป็นการนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

1.4 ทักษะและบทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21

สุไม บิลไบ (2558) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วทั้งด้านการแพทย์ การเกษตร อุตสาหกรรม เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารคือ การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง จากเดิมสังคมไทยเป็นสังคมแบบเรียบง่าย มีวิถีชีวิตที่แตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างชนบทและในเมือง อันเนื่องมาจากสภาพภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ แต่ทุกวันนี้กลายเป็นสังคมแห่งการแก่งแย่งแข่งขัน เน้นความสะดวกสบาย และรวดเร็ว มีการรับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายช่องทาง และมีการส่งต่อแบ่งปันข้อมูลกันผ่านช่องทางที่หลากหลายจนกลายเป็นสังคมนิยมข้อมูล สิ่งเหล่านี้ทำให้ความแตกต่างระหว่างชนบทและเมืองน้อยลง ซึ่งน่าจะเป็นผลดีกลับส่งผลทางลบต่อสังคมของประเทศโดยภาพรวม

วัฒนธรรมของคนไทยเปลี่ยนจากการดำรงชีวิตแบบเดิม เน้นการนำเสนอและสร้างข้อมูลข่าวสารเพื่อแบ่งปันกันผ่านโลกออนไลน์ทั้งเฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) เป็นต้น ทำให้สังคมเสมือน มีความสำคัญกับคนไทยมากกว่าสังคมที่แท้จริง คนส่วนใหญ่ยึดติดกับการติดตามข้อมูลทางออนไลน์มากกว่าจะเสียเวลามานั่งอ่านหนังสือ สนใจฟังความรู้ หรือเลือกใช้ข้อมูลที่มีคนอื่นวิเคราะห์ สังเคราะห์มาให้แล้วมากกว่าการมานั่งวิเคราะห์ สังเคราะห์เองซึ่งข้อมูลเหล่านั้นมีทั้งถูกและผิด วัฒนธรรมการแบ่งปันข้อมูลผ่านทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารมากมายมหาศาลโดยไม่มีการไตร่ตรองหรือ

กลั่นกรองข้อมูลนั้นก่อนนำไปใช้ทำให้เกิดอันตรายและเกิดผลกระทบต่อสังคมและผู้คนที่เกี่ยวข้องตามมา

จากวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อวัฒนธรรมการเรียนการสอนก็เปลี่ยนไปเช่นเดียวกัน ผู้เรียนยุคใหม่ไม่ชอบเรียนในห้องเรียนที่มีครูคอยจ้ำจี้จ้ำไช ไม่ชอบวิธีการเรียนแบบเดิม ๆ ไม่ชอบนั่งฟังครูสอนเพียงอย่างเดียว เพราะผู้เรียนคิดว่าตนเองสามารถค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้เพียงแค่อินเทอร์เน็ตก็ได้รับความรู้มากมาย แต่การได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องวิเคราะห์ สังเคราะห์ว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อตนเองอย่างแท้จริง มิใช่ค้นหาและทำการคัดลอกมาใช้ทันที แต่จากเสียงสะท้อนมากมายจากครูผู้สอนพบว่า ผู้เรียนใช้วิธีการค้นหาและคัดลอกงานหรือข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมาจัดทำรายงานส่งผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงมากกว่าการเรียนรู้ เป็นต้น จากการเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดมาจากความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการสื่อสารทำให้นักการศึกษาหันมาให้ความสนใจและได้กำหนดทักษะของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

ทักษะการคิดวิจารณ์ (Critical Thinking) ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สามารถประเมินผลและประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

ทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration Skill) ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำ เป็นผู้ตาม สามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทำให้งานของส่วนรวมประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อน ครูผู้สอนและบุคคลอื่น ๆ ในการทำงานร่วมกัน การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นระหว่างกันได้ รวมถึงสามารถอธิบาย และนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องและสื่อสารได้อย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ในการเรียนรู้ การประยุกต์ความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงสามารถสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ เทคนิค วิธีการ และ/หรือกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Skill) ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้า การเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน และการแบ่งปันความรู้

ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถคัดกรองข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ได้อย่างเหมาะสม สามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีจริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ทักษะทางอาชีพและการใช้ชีวิต (Career Skill & Life Skill) ได้แก่วิธีปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงทั้งบทบาทหน้าที่ บริบท สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ที่ได้รับมีความยืดหยุ่นในการทำงานและการดำรงชีวิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำมีความเป็นตัวของตัวเองที่มีศักยภาพและความสามารถหลากหลาย สามารถทำงานได้หลายหน้าที่ และจัดสรรแบ่งเวลาได้เหมาะสมระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิต รวมถึงสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในที่ทำงาน และในการใช้ชีวิตได้อย่างมีเหตุมีผลทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำ และมีความรับผิดชอบประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม จรรยา และยึดถือจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนอย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้การที่ผู้สอนมีทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ได้องค์ประกอบสำคัญที่ผู้สอนควรต้องมีในฐานะครูจำเป็นต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้จึงจะสามารถพัฒนาทักษะของตนเอง และผู้เรียนไปยังจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้

มีความรอบรู้มากขึ้นทั้งในสาขาที่สอนและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

มีความเป็นมืออาชีพ

มีความสามารถและศักยภาพสูง

เป็นผู้เตรียมความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21

มีความรักในอาชีพ

มีชีวิตที่เรียบง่าย

มีนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลทางการเรียนรู้ที่ต้องการ

ดังนั้นในความเป็นครูมิใช่เรื่องง่ายเลยที่จะนำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการ ครูในฐานะผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันต้องไม่ลืมว่าครูเองก็เป็นผู้มีความสำคัญในบทบาทที่แตกต่างกันแต่มีเป้าหมายเดียวกันคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุปัจจัยทางสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นพัฒนาผู้เรียนให้ทันกับยุคสมัย ทันทับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อมสามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยการใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับการ

พัฒนามาจากห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยมีครูทำหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ อย่างเต็มเปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ

ปราณี อ่อนศรี (2558 : 11-12) บทบาทผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ใช้ตัวแบบ (Model) ของห้องเรียนแบบกลับด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ในการสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้านหรือ Mastery Learning นั้น จะมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้น 4 องค์ประกอบที่เป็นวัฏจักรหมุนเวียนกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ที่เกิดขึ้น ได้แก่

1. การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเอง มีสถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรืองานด้านศิลปะแขนงต่างๆ

2. การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะให้ผู้เรียนจากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภท

3. การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างกระดานความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) การใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์

4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็นโครงงาน และผ่านกระบวนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์งานเหล่านั้น

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลข้างต้นทฤษฎีแนวความคิดการพัฒนาทักษะครูศิลปะให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จากการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้จากเน้นการสร้างประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Esther Goh (1998) และ Kolb (1984) เพื่อการพัฒนาทักษะจะเกิดโดยการสร้างประสบการณ์ สร้างแนวคิด สร้างองค์ความรู้ สาธิตประยุกต์ใช้ได้ ส่งเสริมการพัฒนาของครู ไปสอนและพัฒนาทักษะนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยแนวทางพัฒนาการดังนี้

1. **การสร้างประสบการณ์ (Create Experience)** โดย ครูมีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้รูปแบบ กิจกรรม เนื้อหาที่กำหนดขึ้น จากสถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรือการสร้างผลงานด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆ จากความสามารถและศักยภาพของครู โดยความรอบรู้มากขึ้นทั้งในสาขาที่สอนและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง สร้างเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

2. **การสร้างแนวความคิด (Conceptualization)** โดย ครูคอยชี้แนะให้นักเรียนจากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลทางการเรียนรู้ที่ต้องการ และต่อยอดความคิด ความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียน ผ่านรายวิชาศิลปะสามารถพัฒนาตนเองในความเป็นตัวตนของนักเรียน

3. **การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)** โดย ครูส่งเสริมให้นักเรียนบูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีในปัจจุบัน เป็นแหล่งข้อมูล สืบค้น การใช้การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพิ่มพูนให้เกิดองค์ความรู้ต่อยอดการค้นคว้า รวมถึงใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21

4. **การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)** เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ และผ่านกระบวนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์งานเหล่านั้น โดยครูคอยชี้แนะ และสามารถชี้แนะด้วยความเป็นมืออาชีพ เกิดความชัดเจนจากครูและนักเรียน

ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสอนของครูศิลปะ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์)

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงาน ทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการ ของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชมประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คุณภาพของผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปทรง รูปวาง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาดสัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

- รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2.2 โครงสร้างการเรียนการสอนทัศนศิลป์ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระและชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตาราง 1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 - ป.6 (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ. 2560)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.4	1. เปรียบเทียบรูปลักษณะของรูปร่าง รูปทรง ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	รูปร่าง รูปทรง ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	2. อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของสีวรรณะอุ่น และสีวรรณะเย็นที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์	อิทธิพลของสี วรรณะอุ่น และวรรณะเย็น
	3. จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง รูปทรงพื้นผิว และพื้นที่ว่าง	เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่าง ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	4. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ	การใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานพิมพ์ภาพ
	5. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานวาดภาพระบายสี	การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสี
	6. บรรยายลักษณะของภาพโดยเน้น เรื่องการจัดระยะ ความลึก น้ำหนักและแสงเงาในภาพ	การจัดระยะความลึก น้ำหนักและแสงเงา ในการวาดภาพ
	7. วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่นและ	การใช้สีวรรณะอุ่นและใช้สีวรรณะเย็น วาด

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	สีวรรณะเย็น ถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการ	ภาพถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการ
	8. เปรียบเทียบความคิดความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านงานทัศนศิลป์ของตนเองและบุคคลอื่น	ความเหมือนและความแตกต่างในงานทัศนศิลป์ความคิดความรู้สึกที่ถ่ายทอดในงานทัศนศิลป์
	9. เลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในการสร้างงานทัศนศิลป์	การเลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก
ป.5	1. บรรยายเกี่ยวกับจังหวัดตำแหน่ง ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	จังหวัด ตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน	ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์
	3. วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี	แสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี
	4. สร้างสรรค์งานปั้นจาก ดินน้ำมัน หรือดินเหนียว โดยเน้นการถ่ายทอดจินตนาการ	การสร้างงานปั้นเพื่อถ่ายทอดจินตนาการด้วยการใช้ดินน้ำมันหรือดินเหนียว
	5. สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้น การจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ	การจัดภาพในงานพิมพ์ภาพ
	6. ระบุปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเอง และบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น	การจัดองค์ประกอบศิลป์และการสื่อความหมาย ในงานทัศนศิลป์
	7. บรรยายประโยชน์และคุณค่า ของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม	ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์
ป.6	1. ระบุสีคู่ตรงข้าม และอภิปรายเกี่ยวกับการใช้สีคู่ตรงข้ามในการถ่ายทอดความคิดและอารมณ์	วงสีธรรมชาติ และสีคู่ตรงข้าม
	2. อธิบายหลักการจัดขนาดสัดส่วนความ	หลักการจัดขนาด สัดส่วนความสมดุล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	สมดุลในการสร้างงานทัศนศิลป์	ในงานทัศนศิลป์
	3. สร้างงานทัศนศิลป์จากรูปแบบ 2 มิติ เป็น 3 มิติ โดยใช้หลักการ ของแสงเงาและ น้ำหนัก	งานทัศนศิลป์รูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ
	4. สร้างสรรค์งานปั้นโดยใช้หลักการเพิ่มและ ลด	การใช้หลักการเพิ่ม และลดในการ สร้างสรรค์งานปั้น
	5. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการ ของรูปและพื้นที่ว่าง	รูปและพื้นที่ว่างในงานทัศนศิลป์
	6. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้ สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาดสัดส่วน และความ สมดุล	การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้ สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาด สัดส่วนและความ สมดุล
	7. สร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ เพื่อถ่ายทอดความคิด หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ	การสร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.4	1. ระบุ และอธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ ในเหตุการณ์ และงานเฉลิมฉลอง ของ วัฒนธรรมในท้องถิ่น	งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมท้องถิ่น
	2. บรรยายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ ที่มาจาก วัฒนธรรมต่าง ๆ	งานทัศนศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ
ป.5	1. ระบุ และบรรยายเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ของงานทัศนศิลป์ในแหล่งเรียนรู้หรือ นิทรรศการศิลปะ	ลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. อธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น	งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น
ป.6	1. บรรยายบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม	บทบาทของงานทัศนศิลป์ในชีวิตและสังคม
	2. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของ ความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น	อิทธิพลของศาสนาที่มีต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
	3. ระบุ และบรรยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ของบุคคล	อิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์

2.3 กฎหมายและนโยบายเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2554) สมรรถนะคือความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งส่วนประกอบของ Competency ควรจะประกอบไปด้วย 4 ส่วนคือ Knowledge (ความรู้) Essential skills (ทักษะสำคัญ) Attitude (ทัศนคติ) และ Behaviors (พฤติกรรม) ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะที่ดีต้องทำให้เกิด 4 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และพฤติกรรม ซึ่งเมื่อมี 4 ส่วนนี้ จะประกอบเป็นสมรรถนะในแต่ละ Kaldenberg (2014) สมรรถนะคือการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ดังนี้

1. Knowledge ความรู้ความเข้าใจ ประกอบไปด้วย ความตระหนักรู้ (Awareness) ความรอบรู้ความชำนาญ (Familiarity) และความเข้าใจ (Understanding)

2. Skills ทักษะ ประกอบด้วย ทักษะส่วนบุคคลหรือทักษะชีวิต (Personality/life-skills) เช่น ทักษะความสามารถในการสอน ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ทักษะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ (Factual Functional skills) และ ทักษะเฉพาะตามสายงาน (Professional/Entrepreneurial skills)

3. Attitudes ทัศนคติ ประกอบด้วย ความรู้สึก ความเห็นอกเห็นใจ ความสำนึกต่อหน้าที่ (Feelings) จริยธรรม พฤติกรรมทางการสอน พฤติกรรมต่อผู้เรียน (Behavior) และความเข้าใจในผู้เรียน ความเชื่อมั่น ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างผู้เรียน (Beliefs)

Shiny p. Kumar (2009) องค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1 skill ทักษะ: สมรรถภาพที่เกิดจากการฝึกฝน เช่นความสามารถในการนำเสนอ งาน ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะการพูด ที่ต้องทำการฝึกฝนให้เกิดขึ้น

2 Knowledge ความรู้ ความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คน จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อใช้ทำงานของตน

3. Personal Attributes ลักษณะที่บ่งบอกถึงตัวตนแต่ละคน : ลักษณะเฉพาะของแต่ละคน(รากฐานทางความคิด) ซึ่งถูกนำมาปรับเข้าใช้กับงานของตน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ทักษะ และ ความรู้สามารถพัฒนาขึ้นไปอีกได้

4. Behavior พฤติกรรม การกระทำที่แสดงให้เห็นถึง ความรู้ ทักษะ และ ลักษณะเฉพาะ (เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงสมรรถนะตัวอื่น) ซึ่งสามารถสังเกต เรียนรู้ สอน และวัด ประเมินได้

SEAMEO INNOTECH (2010) ผลการวิจัยขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ หรือ SEAMEO (Southeast Asian Ministers of Education Organization) เกี่ยวกับมาตรฐานทางสมรรถนะของการสอนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีการทำการ สัมรวจจากสมาชิกกรม 11 ประเทศจากการศึกษาได้ผลเกี่ยวกับหลักของมาตรฐานทางสมรรถนะ ของการสอนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ประกอบไปด้วย

1. Professional knowledge ด้านความรู้ หมายถึง ความเชี่ยวชาญหรือความ ชำนาญในเนื้อหาวิชาที่สอนและวิธีการสอน

2. Professional skills ด้านทักษะ หมายถึง ความชำนาญในทักษะการจัดการ เรียนการสอนทักษะในการบริหารจัดการห้องเรียน และทักษะในการวัดประเมินผลผู้เรียน

3. Personal characteristics คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะหรืออุปนิสัยย ส่วนตัวของผู้สอน เช่น ความสำนึกในหน้าที่ ความตรงต่อเวลา

4. Profession/Personal Ethical standards and value มาตรฐานจริยธรรมและ ค่านิยม หมายถึง ความมีจริยธรรม การเป็นตัวอย่างที่ดี และน้เคารพต่อผู้เรียนและคนในชุมชน

5. Professional development and lifelong learning การพัฒนาตนเองและ การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง กรกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่จะพัฒนา ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดชีวิต และพัฒนาตนเองอย่าง ยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ (2562) กฎหมายและนโยบายเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 กำหนดแนวทางที่เกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในมาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต กรพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง และในมาตรา 53 ระบุให้มีองค์การวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในการกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบ อนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา และต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2562) กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้กล่าวเอาไว้ว่า สมรรถนะ (competency) ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกต่อการทำงานและเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของงานในองค์กรต่าง ๆ ได้ดีกว่าระดับการศึกษาหรือเชาวน์ปัญญาของบุคคล ทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือทรัพยากรบุคคลในปัจจุบันจึงเน้นการพัฒนาสมรรถนะเป็นฐาน (Competency Based Human Resource Development)กรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้นำเอา สมรรถนะ มาเป็นตัวตั้งในการประเมินครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหรือขอเลื่อนตำแหน่งวิทยฐานะ ซึ่งสมรรถนะที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น มี 3 ประเภทคือ

1. สมรรถนะหลัก (Core Competing) เป็นสมรรถนะร่วมที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมีเพราะเป็นสมรรถนะพื้นฐานของบุคลากรที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานในทุกตำแหน่งหน้าที่ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย คือ

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึงการปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น เพื่อให้งานสำเร็จ ถูกต้อง สมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.2 การบริการที่ดี หมายถึงความตั้งใจที่จะปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้รับบริการ เช่น นักเรียน ครู ผู้ปกครองพึงพอใจ

1.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ พร้อมกับติดตามศึกษาองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

1.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึงความร่วมมือร่วมใจ สนับสนุน ส่งเสริมช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้และมีภาวะผู้นำ-ผู้ตามที่ดี

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) หมายถึง สมรรถนะเฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละตำแหน่ง เช่น ผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ทำให้สามารถปฏิบัติงานในสาขานั้นๆ ได้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสมรรถนะประจำสายงานของครูนั้นประกอบด้วย 5 สมรรถนะคือ

2.1 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ความรู้ลึกเรื่องเนื้อหาสาระ เทคนิคกระบวนการจัดการเรียนรู้ การสร้าง การเลือก การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2.2 การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียน ทั้งคุณธรรม จริยธรรม ทักษะชีวิต สุขภาพพลานามัย ความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นไทยรวมถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถในการกำกับดูแลชั้นเรียน สร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นและประจำวิชา

2.4 การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การวิจัย คือความสามารถในการคิดแยกแยะทำความเข้าใจในประเด็นต่างๆ แล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์หลักการ สามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน

2.5 การสร้างความร่วมมือกับชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเพื่อดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการสนับสนุน ส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ปัจจุบันได้ถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินครูและบุคลากรทางการศึกษาและในอนาคตอีกไม่นานนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องได้รับการประเมินเพิ่มขึ้น คือ การประเมินสมรรถนะเฉพาะสาขาวิชา โดยที่แต่ละสาขาวิชาจะมีสมรรถนะเฉพาะที่แตกต่างกันและมีกรประเมินที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งขณะนี้ กคศ ได้จัดทำแล้วกำลังรอพิจารณาอนุมัติ ดังนั้นสมรรถนะจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.4 สภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ

ยุทธศาสตร์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.) มียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

1. ร่วมดำเนินการบริหารจัดการการศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยเน้นการทำงานเชิงรุก การทำงานเป็นทีม ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ของงานอย่างมีคุณภาพทันเวลาตามหลักธรรมาภิบาล
3. พัฒนางาน โดยใช้ระบบเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างทั้งภาครัฐ และเอกชน
4. พัฒนาระบบสารสนเทศให้เป็นฐานในการพัฒนาและเผยแพร่งาน และผลงานต่อสาธารณชน
5. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพเยาวชนและสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน มุ่งสู่ระดับสากลบนพื้นฐานภูมิปัญญาไทย
6. ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเป็นฐานในการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนางาน
7. ให้มีองค์กรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปของคณะกรรมการ
8. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานให้บุคลากร มีแรงจูงใจ มุ่งมั่นในการทำงานอย่างมีความสุข

จะเห็นได้ว่าภาระหน้าที่หลักของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.) นั้น จะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา พร้อมทั้งวิจัยและพัฒนาสื่อต้นแบบและนวัตกรรมสื่อการศึกษาเป็นสำคัญ ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนนั้น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา มุ่งเน้นไปในส่วนของการสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยเน้นการทำงานเชิงรุก การทำงานเป็นทีม และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานให้บุคลากรมีแรงจูงใจมุ่งมั่นในการทำงาน หากแต่ยังขาดในส่วนของการพัฒนาคุณภาพสมรรถนะทางการสอนในตัวครูในแต่ละบริบทกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ณัฐธิดา ภูจีบ (2559) สรุป การยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับ "Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21" นั้น เน้นที่ระบบการผลิตครู การพัฒนาครู และกลไกที่จะขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่เป็นรูปธรรมต่อไป และในส่วนของการพัฒนาครูนั้นมียุทธศาสตร์ และมาตรการ ที่ตรงกับการ

พัฒนาครูอันประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 3 ให้พัฒนาครูให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

มาตรการที่ 1 การปฏิรูปวิธีการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.1 ลด/ยกเลิกวิธีการพัฒนาที่เน้นการอบรม เป็นการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของครูที่โรงเรียน เช่น จัดระบบการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษา จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดตั้งคลินิกครูเพื่อการเรียนรู้ จัดระบบครูพี่เลี้ยง เพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศภายใน

1.2 นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาโดย พัฒนาระบบออนไลน์เพื่อการพัฒนาครู จัดตั้งคลังเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาให้ครูสามารถใช้บริการเพื่อจัดการเรียนรู้ได้อย่างทันสมัยและคล่องตัว

1.3 ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าประชุม สัมมนา ศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองรับกาารนิเทศ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญ

1.4 สร้างเครือข่ายการพัฒนา ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น เครือข่ายเสมือนจริง (ออนไลน์) เครือข่ายครูเฉพาะสาขาวิชา เครือข่ายครูสอนดี เครือข่ายครู

1.5 พัฒนาครูแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในพื้นที่ทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น
มาตรการ 2 ส่งเสริมความรู้และการพัฒนาครูตามความต้องการ มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1 วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และการสอนของครูให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.2 จัดให้มีคู่มือการพัฒนาประจำ จัดสรรให้ครูแต่ละบุคคลตามความต้องการ เฉพาะให้ครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาและนำเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้ครู

มาตรการที่ 1 ตรียมครูและสนับสนุนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

1.1 จัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่และทำความเข้าใจในปรัชญาจุดมุ่งหมายหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน จิตวิญญาณและความเป็นครูที่ดี

1.2 กำหนดจำนวนนักเรียนต่อครูให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนการสอน

1.3 พัฒนาและจัดสื่อการสอนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับเนื้อหาสาระวิชาทั้งที่เป็นสื่อเนื้อหาและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

มาตรการที่ 2 ปฏิรูปห้องเรียน

2.1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนของครูให้เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้แทนการสอนแบบดั้งเดิม

2.2 จัดระบบเครือข่ายและนิเทศการสอน ภายในสถานศึกษา(ห้องเรียน)ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 จัดให้มีครูต้นแบบ(master teachers) เพื่อเป็นพี่เลี้ยงและช่วยเหลือทางวิชาการ/การจัดการเรียนรู้ของครูจะเห็นได้ว่าสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชนนั้น เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ดังจะเห็นจากยุทธศาสตร์ที่ 27 กำหนดให้มีการพัฒนาครูให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ปฏิรูปวิธีการพัฒนาครูให้เหมาะสม มีกรเสริมสร้างประสิทธิภาพ ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาครู อันจะนำไปสู่การเป็นครูที่มีคุณภาพ เมื่อครูมีคุณภาพก็จะส่งผลต่อผู้เรียนที่มีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาของประเทศต่อจากการศึกษาสภาพการพัฒนาครูในประเทศไทยในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะครูของภาครัฐ และมีหน่วยงานภาครัฐในส่วนของของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เล็งเห็นความสำคัญและทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา มีนโยบายและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครู หากแต่ยังเป็นเพียงการพัฒนาในภาพรวมโดยไม่ได้มุ่งเน้นหรือเจาะลึกใน การพัฒนาแบบเฉพาะทางของแต่ละกลุ่มสาระมากนัก อีกทั้งการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาโดยส่วนมาก เป็นเพียงการจัดกิจกรรมของส่วนกลาง ซึ่งไม่สามารถทำได้ดีกับบุคลากรทางการศึกษาทั่วประเทศ อย่างทั่วถึง

สำหรับยุคแห่งเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เต็มไปด้วยข้อมูลสารสนเทศหลากหลาย ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีทักษะสำคัญสำหรับยุคนี้ที่เรียกว่า C-Teacher (ถนอมพร เลาหจรัสแสง) ซึ่งได้แก่

Content: ผู้สอนต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี เพราะหากผู้สอนไม่เชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนหรือถ่ายทอด ก็ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมาย

Computer (ICT) Integration: ผู้สอนต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความ

สนใจให้แก่ผู้เรียน ยิ่งถ้าได้ผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจะยิ่งช่วยส่งเสริมทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

Constructionist: ผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้เองจากการเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่เข้ากับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้รับ และได้จากการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้และสร้างสรรค์ชิ้นงานต่าง ๆ ผ่านการประยุกต์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากในชั้นเรียนและจากการศึกษาดด้วยตนเอง

Connectivity: ผู้สอนต้องสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้สอนในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานศึกษากับชุมชนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน

Collaboration: ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสารสนเทศระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะอาชีพและทักษะชีวิต

Communication: ผู้สอนมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อ การนำเสนอสื่อ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมนำไปสู่ความเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

Creativity: ผู้สอนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย แปลกใหม่จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ผู้สอนต้องเป็นมากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรงเพียงอย่างเดียว

Caring: ผู้สอนต้องมีมุทิตาจิตต่อผู้เรียน ต้องแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยอย่างจริงใจต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อใจส่งผลต่อการจัดสภาพการเรียนรู้ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งเป็นสภาพที่ผู้เรียนจะมีความสุขในการเรียนรู้และจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด

2.5 หลักฐานฐานสมรรถนะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ CBE Thailand. (2564) หลักฐานฐานสมรรถนะ คือหลักฐานที่เน้นการวัดผล แบบสมรรถนะแทนการท่องจำเนื้อหาเพียงเพื่อนำมาสอบ เดิม วัดผลจากการจำความรู้ แต่ฐานสมรรถนะ วัดผลจากการนำความรู้มาใช้งาน ที่นำมาใช้แทนที่หลักฐานในปัจจุบัน

ฐานคิดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)

1. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล (Personalization) การเป็นเจ้าของการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
2. พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสุขภาวะ (Well-being) ทั้งในด้านสุขภาพ ความฉลาดรู้ สังคมและอารมณ์อย่างสมดุล รอบด้านและเป็นองค์รวม โดยยึดหลักความเสมอภาค
3. พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และการสร้างประโยชน์ต่อสังคม
4. พัฒนาผู้เรียนให้รู้เท่าทันและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหลักสูตรกำหนดสมรรถนะหลัก (Core Competency) ไว้ 6 ประการ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถที่จำเป็นของผู้เรียนต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบันและอนาคต นิยามและองค์ประกอบของ 6 สมรรถนะที่เด็กไทยควรมีในการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรฐานสมรรถนะ วัดผลจากสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1. สมรรถนะการจัดการตนเอง
2. สมรรถนะการสื่อสาร
3. สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม
4. สมรรถนะการคิดขั้นสูง และ
5. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
6. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน

(ข้อ 6 เพิ่มเข้ามาจากเดิม เพื่อให้เด็กไทยมีสมรรถนะทั้งด้านวิทยาศาสตร์ รู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล และอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน)

ภาพประกอบ 2 สมรรถนะทั้ง 6 ด้าน (Competency - based Education : 2564)
สมรรถนะทั้ง 6 ด้าน จะได้รับการพัฒนาผ่านขอบข่ายการเรียนรู้ (Learning Area) 5 ด้าน

เพื่อบูรณาการหัวข้อการเรียนรู้ข้ามศาสตร์ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและแสดง
ความสามารถผ่านมุมมองต่าง ๆ ได้แก่

1. ขอบข่ายการเรียนรู้ด้านสุขภาพกายและจิต
2. ขอบข่ายการเรียนรู้ด้านภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม
3. ขอบข่ายการเรียนรู้ด้านโลกของงานและการประกอบอาชีพ
4. ขอบข่ายการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ
5. ขอบข่ายการเรียนรู้ด้านสังคมและความเป็นมนุษย์

ทั้งสมรรถนะและขอบข่ายการเรียนรู้ถูกออกแบบและพัฒนาบนรากฐานสุขภาพะ
(Well being Foundation) 4 ด้าน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อม
สิ่งแวดล้อม และกลไกการบริหารสถานศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนา ได้แก่

1. รากฐานด้านสุขภาพกายและจิต
2. รากฐานด้านสังคมและ อารมณ์
3. รากฐานด้านความฉลาดรู้ (Literacy, Numeracy, Digital Literacy)
4. รากฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรม

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะและรากฐานสำคัญ ผ่านขอบข่ายการเรียนรู้ เพื่อ
บรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ มาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปแบบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ทาง
การศึกษา พ.ศ. 2561

ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. การเป็นผู้เรียนรู้
2. การเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม
3. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

ในการศึกษาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ได้กำหนดระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมเชิงคุณลักษณะ ส่วนบุคคลที่แสดงออกให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ รวมทั้งพฤติกรรมการทำงานในบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ โดยได้แบ่งระดับความสามารถของผู้เรียนเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ CBE Thailand. (2564) ให้ความสำคัญของสาระการเรียนรู้ศิลปะพัฒนาการเรียนรู้อด้านสุนทรียศาสตร์ (ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 2) เป็นวัยที่สมองกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว ขยายความจุอย่างมาก จึงเป็นหน้าต่างแห่งโอกาสทองในการพัฒนาสมองที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

1) พัฒนาสมองส่วนเชื่อมต่อ (Corpus Callosum) เพื่อสร้างสมดุลระหว่างสมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการทั้ง Psychomotor ความเข้าใจเชิงโครงสร้าง เชิงระบบ รวมถึงการทำงานเซลล์กระจกเงา (Mirror Neurons) ใน Premotor Cortex ซึ่งเป็นเซลล์ที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ที่เรียนรู้จากการสังเกตและเลียนแบบผู้อื่น

2) พัฒนาการทำงานของสมองส่วนหน้าให้เกิดโครงข่ายของเซลล์ประสาทในชุดที่รับรู้ความละเอียดประณีต ชับซ้อน การตัดสินใจ การคิดวิจารณ์ญาณ การสะท้อนคิดอย่างลึกซึ้ง (Executive Function)

3) การพัฒนาของสมองส่วนหน้าที่ไปช่วยกำกับการทำงานของสมองส่วน Limbic System และ Amygdala ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความทรงจำ

4) การพัฒนาสมองส่วน Cerebellum ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย มีจังหวะ ท่วงที ลีลา และการทำงานของร่างกายทุกส่วนกับขอบเขตและมิติของพื้นที่ ซึ่งต้องอาศัยศิลปะทั้งทัศนศิลป์และดนตรีเป็นฐานปฏิบัติเรียนรู้ และสามารถกระตุ้นพัฒนาการของสมองทั้ง 4 หน้าที่ตั้งกล่าวได้โดยตรง

สาระสำคัญของสาระการเรียนรู้

ความสำคัญของสาระการเรียนรู้ศิลปะพัฒนาการการเรียนรู้ด้านสุนทรียศาสตร์ (ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์) เด็กประถมศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 เป็นช่วงวัยที่สามารถคิดอย่างมีเหตุผลได้ แต่จะเป็นการคิดในเชิงรูปธรรม เด็กมีความสนใจเรียนรู้จากของจริง พัฒนาการด้านสุนทรียะอยู่ในขั้นความสนใจสื่อที่เป็นจริงการพัฒนาประสบการณ์สุนทรียะให้กับเด็กในช่วงชั้นนี้มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมองทั้งสองซีกสมองซีกซ้ายรับรู้ภาษา ตรรกะ คำนวณ คณิตศาสตร์ เป็นสมองที่ทำหน้าที่ด้านการคิดวิเคราะห์การคิดเชิงเหตุผล สมองซีกขวารับรู้ด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และการคิดแบบองค์รวม การจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพจากสมองทั้งสองซีก จะส่งเสริมพัฒนาการด้านสุนทรียะของเด็กและส่งเสริมความสามารถในการคิดขั้นสูงการเรียนรู้ไปพร้อมกันได้อย่างเต็มศักยภาพ

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสุนทรียศาสตร์ ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาการทำงานของสมองผ่านกระบวนการรับรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าและใจ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์สุนทรียะ โดยกระบวนการดังกล่าว ผ่านการสังเกตธรรมชาติ สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของเด็ก ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองผ่านกิจกรรมศิลปะ (ทัศนศิลป์, ดนตรี, นาฏศิลป์) ที่มีความท้าทาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก และให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยส่งเสริมสมรรถนะด้านการเข้าใจตนเอง การจัดการตนเอง มีวินัยในการทำงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสุนทรียศาสตร์จะเน้นการเรียนรู้ทั้งจากประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงได้ชมงาน ได้ฟัง ได้ดู งานศิลปะชิ้นเอกของศิลปินต่าง ๆ รวมทั้งศิลปินท้องถิ่น โดยการได้สัมผัสวัตถุ หรือการชมการแสดงต่าง ๆ ทางศิลปะ (ทัศนศิลป์, ดนตรี, นาฏศิลป์) จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หรือจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมการเกิดประสบการณ์สุนทรียะโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ กระตุ้นการเรียนรู้ให้เกิดการคิดแก้ปัญหา หรือประดิษฐ์คิดค้น วัสดุ วิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เด็กกระทำด้วยตนเองได้ และมีความสามารถสื่อสารกับผู้อื่น ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก จะก่อให้เกิดความซึบซับในการเรียนรู้ เกิดความซาบซึ้งในศิลปะ ตะหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของศิลปะ จิตสำนึกสาธารณะและส่งเสริมสมรรถนะด้านการเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมการทำงานเป็นทีม ความเป็นพลเมืองและการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสุนทรียะนี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญาที่ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ อาจจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการระหว่างศาสตร์ทางศิลปะ (ทัศนศิลป์, ดนตรี, นาฏศิลป์) การบูรณาการข้ามศาสตร์หรือการบูรณาการศิลปะแต่ละแขนงกับบริบททางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของเด็กเป็นการส่งเสริมการพัฒนาปัญญาด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการด้านสุนทรียะควบคู่ไปกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ลักษณะเฉพาะ/ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้ประสานงานกันได้อย่างมีความสมดุลและใช้ในการทำงานได้ดีเป็นช่วงวัยที่เด็กให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน อาจมีการแยกกลุ่ม ชาย-หญิง เพราะเด็กชาย-หญิง มีความสนใจต่างกัน การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์ทางการเรียนรู้จึงควรเน้นการทำงานร่วมกัน และให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงสไตล์ของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เด็กวัยนี้ชอบเรียนรู้ในสิ่งที่ท้าทาย แปลกใหม่และเรียนรู้ในเรื่องที่ตน และกลุ่มเพื่อนให้ความสนใจ มีความสามารถในการสังเกตรายละเอียดมากขึ้น มีความสนใจในการสร้างสรรค์ศิลปะที่สอดคล้องกับความเป็นจริงตามธรรมชาติ สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตประจำวันรอบตัวหรือประสบการณ์จริงในชีวิตผสมผสานกับจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

จุดเน้นการพัฒนา

ด้านที่ 1 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านเจตคติ และการสร้างประสบการณ์สุนทรียะ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ คุณธรรม ค่านิยม การชื่นชมและความซาบซึ้งในศิลปะจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างประสบการณ์สุนทรียะทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการได้สัมผัสธรรมชาติ สภาพแวดล้อมและผลงานศิลปะ (ทัศนศิลป์, ดนตรี, นาฏศิลป์) พร้อมทั้งฝึกฝนกระบวนการทางศิลปะซึ่งเริ่มต้นด้วยการใช้ศิลปะเพื่อพัฒนาจิตใจเพื่อการสะท้อนย้อนมองถึงสภาวะจิต และกาย เพื่อสร้างความพร้อมและพัฒนาความสามารถในการจัดการตนเองอย่างมีสุขภาวะ และการใช้กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ นักเรียนไม่เพียงมีความรู้ และทักษะทางด้านศิลปะเท่านั้นแต่ควรได้รับการพัฒนาถึงระดับที่เกิดความตระหนักรู้เชิงคุณค่า และมีทัศนคติเชิงบวก ร่วมกันรักษาวัฒนธรรมทางศิลปะของไทย ของชุมชนให้คงดำรงอยู่อย่างมีบทบาทต่อไปในสังคม ควรฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางศิลปะอย่างสร้างสรรค์ ด้วยรูปแบบและกลวิธีทางศิลปะที่หลากหลาย

ฝึกการรับฟังความคิดเห็นที่มีผลต่อการพัฒนางานศิลปะของตนเอง เพื่อสื่อสารและลดช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองเห็นกับผลงานศิลปะที่สร้างขึ้น รวมถึงสิ่งที่ผู้อื่นเห็นและรับรู้

ด้านที่ 2 การบูรณาการความรู้และทักษะทางศิลปะ ทั้งการบูรณาการระหว่างศาสตร์ทางศิลปะ (ทัศนศิลป์, ดนตรี, นาฏศิลป์) การบูรณาการศิลปะกับศาสตร์อื่น ๆ การบูรณาการศิลปะแต่ละแขนงกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม ภูมิปัญญา ชุมชนท้องถิ่นและการบูรณาการระหว่างศิลปะไทยกับศิลปะสากล เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากการผสมผสานทางความคิดใหม่ กระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ก่อให้เกิดผลงานศิลปะรูปแบบใหม่ หรือเป็นการสร้างสรรค์ที่ตระหนักถึงความสำคัญของดุลยภาพในการอนุรักษ์และการพัฒนารูปแบบศิลปะของไทยในกระแสสากล โดยคำนึงถึงรากฐานหรือสาระสำคัญของศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสำคัญ รวมถึงการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสำนึกการมีส่วนร่วมและจิตสำนึกสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม

การจัดกิจกรรมเน้นการรับรู้จากสิ่งที่เป็นจริง หรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่มีความท้าทายการคิดแก้ปัญหาและการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุ วิธีการที่หลากหลายด้วยการลงมือทำจริงของนักเรียนเอง หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็กวัยนี้ที่ชอบความท้าทาย เป็นวัยที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับกลุ่มที่มีความสนใจคล้าย ๆ กัน การจัดกิจกรรมบูรณาการจึงส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนทั้งในด้านการคิดขั้นสูงและการเรียนรู้ การสื่อสารด้วยภาษา การจัดการและการทำงานเป็นทีมการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน

การนำไปใช้ในชีวิตจริง

ระดับตนเอง การนำสุนทรียภาพไปใช้ในชีวิต คือ เป็นผู้มีสายตามองเห็นคุณค่า ความงามของสรรพสิ่งรอบตัว เกิดความคิดเชิงบวกและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะ และสุนทรียภาพในชีวิตและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทำกิจกรรมทุกอย่างในชีวิตและทำงานอย่างมีศิลปะ สามารถแสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ผลงานที่ตนฝึกฝน ผลงานของเพื่อน สร้างสัมพันธ์กับศิลปิน เปิดกว้างสู่งานของผู้อื่น

ระดับชุมชนและสังคม รู้จักการใช้งานศิลปะเป็นส่วนประกอบสร้าง แรงบันดาลใจ แรงศรัทธาเสริมเอกภาพของกลุ่มคน ชุมชน สังคม โดยมีศิลปะเป็นเครื่องจรรโลงจิตใจ และน้อมนำไปสู่การสร้างงานศิลปะสาธารณะกุศล ศิลปะเพื่อชุมชน ศิลปะในวัฒนธรรมประเพณี ในวาระหรือเทศกาลที่สำคัญต่าง ๆ และใช้เป็นสื่อนำเสนอการแก้ไขปัญหาของสังคม

การบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

บูรณาการระหว่างทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ อย่างสอดคล้องและกลมกลืน และบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนี้

ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ ภาษาและดนตรี นาฏศิลป์ เป็นสื่อประกอบที่เกื้อกูลกัน การฝึกทักษะทางภาษาของเด็กในวัยช่วงชั้นที่ 2 ผ่านการแสดงออกด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร อาจเป็นส่วนหนึ่งของงานแห่งจินตนาการ จากการกระทำที่แสดงโดยภาพวาด บทละคร ลำดับเรื่องในภาพยนตร์ บทเพลงบรรเลงที่คัดย่อมา ทำเดิน-การฝึกให้เล่าเรื่อง (เป็นกลุ่มหรือใช้บันทึกดิจิทัล) สร้างการกระทำหรือสถานการณ์ใหม่ในรูปแบบที่ออกแบบทำเดินการพูด การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ ฝึกฝนการออกเสียงที่ชัดเจนมีจังหวะ มีลีลา มีท่วงทำนอง เป็นการเรียนรู้ที่มีความรื่นรมย์ ลื่นไหล มีความสุข และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ได้ตรงกับ ความหมายและความเป็นจริงมากขึ้น

สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม เป็นสื่อในการถ่ายทอดเรื่องราวความสัมพันธ์ ความผูกพันของคนในสังคม มรดกภูมิปัญญาของชาติในระดับพื้นที่ ถิ่น ระดับชาติ และระดับ นานาชาติ ประวัติศาสตร์ศิลปะผสมผสานการแสดงออกทางศิลปะ ทั้งหมด ในอดีตและปัจจุบัน ทั้งระดับปัญญาชนผู้รู้และประชาชนระดับกว้างและชุมชน เป็นเส้นทางบ่มเพาะวัฒนธรรมทางศิลปะให้นักเรียนโดยเป็นการผสมผสานระหว่างได้สัมผัสผลงานศิลปะ และการได้รับองค์ความรู้โดยไม่หยุดอยู่ที่ขอบเขตตามจารีตของวิจิตรศิลป์ ดนตรี ขับร้อง การละคร การเต้นรำ วรรณกรรมและภาพยนตร์ เพื่อการสืบสานมรดกภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ที่เรียนรู้ตามความนิยมหรือแบบประเพณีดั้งเดิม ให้อุดมด้วยการฝึกฝนทางศิลปะทุกแขนง ถ่ายทอดเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และถ่ายทอดจินตนาการออกมาด้วยงานศิลปะ เพื่อทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของสังคม โลกและระบบธรรมชาติ

คณิตศาสตร์ จากพื้นฐานที่ได้จากช่วงชั้นที่ 1 ในเรื่อง เส้น รูปร่าง รูปทรง ปริมาณหรือขนาดความหนาบาง พื้นที่ พื้นผิว แขนงมุม และสี่เหลี่ยม การจำแนก แยกแยะ จัดกลุ่ม จัดองค์ประกอบศิลปะด้วยเส้นและรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต และการประกอบลายศิลปะไทย อย่างสมมาตร สมดุลในลายแม่บท ทั้งแบบสมมาตรและแบบแตกลายหรือขยายอย่างมี Pattern การจัดองค์ประกอบศิลป์ ด้วยจังหวะของรูปและที่ว่าง (Solid and Void) ทั้งบนหน้ากระดาษ หรือการแสดงบนเวที ช่วงชั้นที่ 2 ขยายทักษะและแนวคิด (พื้นที่ มุมมอง สัดส่วน การวัด ฯลฯ) ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับสิ่งที่พัฒนาขึ้นในวิชาคณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์และระบบธรรมชาติ การสำรวจและสังเกตธรรมชาติเป็นกระบวนการรวมทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ ที่ช่วยให้ได้รู้จักและเข้าใจสรรพสิ่งในธรรมชาติด้วยการสัมผัสและมีประสบการณ์ตรง สามารถเห็นรายละเอียดและระบุ ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นที่มาของปรากฏการณ์ต่าง ๆ รู้ถึงที่มาของวัสดุสำคัญที่ใช้สร้างชิ้นงานศิลปะ การสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์และผลการทดลอง กระบวนการแปรรูปวัสดุธรรมชาติที่นำมาสร้างสรรคงานศิลปะ การค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเกี่ยวกับสีและคุณภาพทางกายภาพของวัสดุของสี (เม็ดสี สาร สารยึดเกาะ สารที่ทำให้แห้งเร็ว (siccative) ฯลฯ) ผลกระทบที่เกิดจากการใช้ (การทำแบบใสๆ การเคลือบ ฝุ่น แปรงแบบหนา การเคลือบ ทำให้แข็ง ระยะเวลาใช้วิธีฉีดพ่น...) รองรับ ผสมกับสีอื่น ๆ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสาทสัมผัสมิติของสี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณ (รูปแบบ พื้นผิว ขอบเขตสภาพแวดล้อม) และคุณภาพ (เฉดสีความเข้มชั้น เฉดสี แสง ฯลฯ) สีและเสียงเป็นวิทยาศาสตร์ ที่ผ่านการคำนวณมาตั้งแต่อดีต จนกลายเป็นวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เป็นหลักการให้ยึดถือ ซึ่งวิทยาศาสตร์และศิลปะได้ผสมกันอย่างกลมกลืน งานด้านดนตรีและนาฏศิลป์ถูกนำไปใช้ในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สุขภาพจิตวิทยา ก่อให้เกิดสรรพวิชาใหม่ในปัจจุบัน

ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้นที่ 2

1. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความงามจากการสัมผัส รับรู้ธรรมชาติสภาพแวดล้อมและผลงานศิลปะ อธิบายถึงแรงบันดาลใจและความชื่นชมของตนเองเกี่ยวกับผลงานศิลปะ (ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์) มีสมาธิและมีความตั้งใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
2. สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่ตนเองชื่นชอบ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจินตนาการ สะท้อนถึงธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เรื่องราวใกล้ตัว ในชีวิตประจำวันที่เชื่อมโยงกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและท้องถิ่นด้วยการเชื่อมโยงส่วนประกอบทางทัศนศิลป์ จัดองค์ประกอบทางศิลปะเป็นผลงานทัศนศิลป์ได้อย่างหลากหลาย และประยุกต์ใช้เทคนิควิธีการใหม่ด้วยกระบวนการกลุ่ม และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเรื่องราวประวัติศาสตร์ศิลป์และภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ขับร้องและบรรเลงได้ตามจังหวะ ทำนองเพลงและสื่ออารมณ์ของบทเพลงได้อย่างถูกต้อง ใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ตัวโน้ตในการขับร้องและบรรเลงเพลง จำแนกและเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของแนวเพลงและเครื่องดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีสากลจากภาพและเสียง

4. ชั้บร้อง และบรรเลงรวมวงดนตรีพื้นบ้าน วงดนตรีไทย วงดนตรีสากลประเภทต่าง ๆ ผสมผสานเป็นแนวเพลงร่วมสมัย ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องตามทำนอง จังหวะ และมีความไพเราะ เผยแพร่ผ่านสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ รับฟัง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรีของตนเอง และผู้อื่น ด้วยความสุภาพและสร้างสรรค์ ชื่นชม และนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรม วันสำคัญ เทศกาลต่าง ๆ

5. สืบค้น และเปรียบเทียบ ประวัติความเป็นมา ความเหมือนและความแตกต่างของนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์ประเทศเพื่อนบ้าน จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยี ใช้ภาษาท่า นาฏยศัพท์ ในการสื่อความหมาย แสดงนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน หรือนาฏศิลป์ร่วมสมัยใน รูปแบบต่าง ๆ ทั้งเดี่ยวและกลุ่ม อย่างมั่นใจและงดงาม สะท้อนอารมณ์ของตนเอง และสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบการแสดงต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม ท้องถิ่น อย่างสร้างสรรค์ เหมาะสมกับวัย

6. แสดงออกถึงการรับรู้และชื่นชมความงามด้วยหลักการทางองค์ประกอบศิลป์ แสดงอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ความประทับใจ และนำเสนอผลงานศิลปะ (ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์) ด้วยความมั่นใจ วิเคราะห์ วิวิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับงานศิลปะ ทั้งของตนเองของผู้อื่น อย่างสุภาพ รับฟัง ปรับปรุงผลงานของตนให้สมบูรณ์

7. เชื่อมโยงผลงานศิลปะ (ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์) กับวัฒนธรรมชีวิตประจำวันเป็นสื่อแสดงความงามได้อย่างอิสระ รวมทั้งการร่วมสร้างงานศิลปะ โดยประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ชุมชน ท้องถิ่น

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ทฤษฎี ผู้วิจัยได้มีแนวคิดวิธีการพัฒนาทักษะครูศิลปะให้สอดคล้องการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จากการสังเคราะห์จากการศึกษาค้นคว้า ของ ณัฐธิดา ภูจีบ (2559) ในทางการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูทัศนศิลป์ การชี้แนะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของครูประจำการให้สามารถทำงานได้ตรงตามเป้าหมาย จนเกิดประสิทธิภาพของงาน ดังนั้นความหมายของการชี้แนะ (Coaching) เป็น แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสอนของครูศิลปะ ประกอบด้วยวิธีการพัฒนาการดังนี้

วิธีการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ

1. สาธิต (Demonstration) คือ การอธิบายโดยวิธีอธิบายข้อเท็จจริง ความคิด และขบวนการต่าง ๆ พร้อมกับการใช้วัสดุหรือเครื่องมือแสดงให้ผู้เรียนได้สังเกตไปด้วย การสาธิตใช้ได้ดีกับเนื้อหาวิชาที่มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตอนและกระบวนการ

2. **แนะนำ (Recommended)** คือ การอธิบาย แนะนำ ชี้ให้เห็น แสดงออกถึงทางเลือก ข้อมูล ข้อเท็จจริง ฯลฯ เพื่อให้ผู้ที่มาขอคำแนะนำใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจด้วยตนเอง

3. **ทดลองทำ (Experiment)** คือ ได้กระทำการต่างๆด้วยตนเอง ผ่านการปฏิบัติการจริง ได้ฝึกในสภาพสิ่งแวดล้อมจริง ได้ฝึกคิดและลงมือทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ทั้งนี้ การสนับสนุนให้ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเนื้อหาและได้ผลตามความคาดหวังของ

4. **ติชม/นำเสนอ (Comments/Presentations)** คือ การติชม หรือการวิจารณ์นั้นเป็นการชี้บอก จุดดีจุดด้อย ของการปฏิบัติออกมานั้นเอง จุดเด่น หรือจุดด้อย หรือจุดอ่อนจุดแข็ง ซึ่งแนวทางในการเขียนรายงานผลมากยิ่งขึ้น แนะนำข้อมูลทุกอย่างแล้วแต่นำไปวิเคราะห์ และแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้นได้

รวมถึงสังเคราะห์แนวคิดการพัฒนาทักษะครูศิลปะให้สอดคล้องการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จากการสังเคราะห์ คุณภาพของผู้เรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) กระทรวงศึกษาธิการ (2552) และสังเคราะห์มาจากทฤษฎี Shiny p. Kumar (2009) องค์ประกอบของสมรรถนะของครู ซึ่งนำมาพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะได้ **ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่**

1. **ทักษะทางศิลปะ (Art Skills)** ทักษะที่เกิดจากการศึกษา ฝึกฝน เช่น การสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพรวมทั้งสามารรถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ และสามารถในการนำเสนอผลงานทัศนศิลป์ ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะการพูด ที่ต้องทำการฝึกฝนให้เกิดขึ้น

2. **ความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)** ความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูศิลปะจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อใช้ในการเรียนการสอน เช่น รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปทรง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนใน

สังคม สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น รวมถึงบูรณาการความรู้ในรายวิชาอื่นได้

3. เอกลักษณะทางศิลปะ (Artistic Individuality) ลักษณะเฉพาะของแนวทางการองค์ความรู้ ทักษะทางศิลปะแต่ละคนของครูศิลปะ (รากฐานทางความคิด) ซึ่งถูกนำมาปรับเข้ากับงานศิลปะของตน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ทักษะและ ความรู้สามารถพัฒนาขึ้นไปอีกได้ เพิ่มศักยภาพทางการสอนศิลปะ สามารถสาธิต การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ปรับใช้ในเนื้อหาการเรียนการสอน เสริมแรงจูงใจในการเรียนการสอน บรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ศิลปะ

4. พฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) การกระทำที่แสดงให้เห็นถึง ความรู้ ทักษะ และลักษณะเฉพาะ (เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงสมรรถนะของครูศิลปะ) ซึ่งสามารถสังเกต พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน บริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การวิจัย แก้ไขปัญหาในชั้นเรียนสร้างความร่วมมือกับชุมชน และวัดประเมินในรายวิชาศิลปะ ได้อย่างชัดเจน

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่ไม่จบตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 สรุปได้ดังนี้

3.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐธิดา ภูจีป. (2559). ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัด สพม.ทั่วประเทศ จำนวน 400 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือครูทัศนศิลป์ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าดัชนี PNIwodified ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในส่วนของวิธีพัฒนาพบว่า มีข้อที่มีค่าลำดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูงกว่าค่ากลาง 4 วิธี คือ การจัดการความรู้ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองมาคือการฝึกอบรม การสอนงาน และ

ระบบพี่เลี้ยง ตามลำดับ ในส่วนของสมรรถนะพบข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงครบทั้ง 5 ด้าน เมื่อสังเคราะห์รูปแบบสรุปได้ว่า สมรรถนะที่ควรพัฒนาอันดับแรก คือทักษะ และ การพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รองลงมาคือความรู้ คุณลักษณะ และมาตรฐานจริยธรรมและค่านิยม ตามลำดับสำหรับความเหมาะสมของรูปแบบวิธีการพบว่าการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้และทักษะ ควรใช้วิธีฝึกอบรม การสอนงาน และการจัดการความรู้ ด้านคุณลักษณะควรใช้การจัดการความรู้ ในส่วนของการพัฒนาสมรรถนะด้านมาตรฐานจริยธรรมและค่านิยม ควรใช้การจัดการความรู้ และระบบพี่เลี้ยง และสำหรับการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรใช้การจัดการความรู้ ระบบพี่เลี้ยง และการฝึกอบรม 2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า "รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ การสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา" ในด้านการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญ 7 ส่วน ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ โดยประกอบด้วยรูปแบบการพัฒนา 4 องค์ประกอบที่แตกต่างกัน คือ การสอนงาน ระบบพี่เลี้ยง การฝึกอบรม และการจัดการความรู้ ที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะหลัก 5 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ จริยธรรมและค่านิยม และการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) กลไกสนับสนุนรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ การสนับสนุน การพัฒนาตนเอง การประเมินอย่างสม่ำเสมอ และการจัดการความรู้ 6) แผนภาพของรูปแบบและการนำไปใช้ 7.ประโยชน์ที่ได้รับ 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ผู้เข้ารับการทดลองมีสมรรถนะการสอนทัศนศิลป์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบด้วย 1) การนำรูปแบบไปใช้ควรพิจารณาบริบทของครูเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมในการพัฒนา 2) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาผ่านรูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละบริบทสมรรถนะ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด 3) ควรมีการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ และ 4) ควรมีการวัดระดับสมรรถนะทั้ง 5 ด้านของครูก่อนการเข้าโปรแกรมพัฒนา เพื่อจะได้จัดรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมและตรงกับสมรรถนะที่จำเป็น

ธารารัตน์ มาลัยเถาว์. (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษิตตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นเพื่อนำเสนอการพัฒนาครูประถมศึกษิตตามแนวคิดด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การ

พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน โดยใช้วิธีแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 377 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาครูประถมศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNIModified และเปรียบเทียบความแตกต่างใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent และ f-Test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แบบ One-Way Anova ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาครู ได้แก่ การอบรม การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะ การนิเทศ และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้แก่ การแสวงหาแหล่ง/สื่อ/เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของตนเอง การวางแผนและกำหนดวิธีการเรียนรู้ของตนเอง การคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ด้วยตนเอง การเลือกสรรและประเมินข้อความรู้ด้วยตนเอง 2) สภาพปัจจุบัน สภาพพื้นที่ประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ในภาพรวมสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง สภาพพื้นที่ประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง ส่วนความต้องการจำเป็นการพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนลำดับที่ 1 คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง และลำดับสุดท้าย คือ การนิเทศ 3) กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน มี 4 กลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ระบบพี่เลี้ยงไปสู่การเป็นครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 2) กลยุทธ์การเสริมสร้างการชี้แนะครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 3) กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 4) กลยุทธ์การส่งเสริมการนิเทศครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

พิบูลย์ มังกร. (2560). ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวคิดทางทัศนศิลป์ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสอนทัศนศิลป์ศึกษา : กรณีศึกษา อารี สุทธิพันธุ์. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ของ อารี สุทธิพันธุ์ และเพื่อวิเคราะห์แนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ของ อารี สุทธิพันธุ์ ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้านทัศนศิลป์ศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ทำการศึกษาแนวคิดทางทัศนศิลป์ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสอนทัศนศิลป์ศึกษา : กรณีศึกษา อารี สุทธิพันธุ์ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคเอกสารและภาคสนาม เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้วยวิธีการดังนี้ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก และการติดตามการสอนของอารี สุทธิพันธุ์ ในการไปให้ความรู้ ให้การอบรม และการบรรยายในสถานที่ต่าง ๆ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2558 ถึงเดือน กรกฎาคม 2559 รวมระยะเวลา 1 ปี 6 เดือน 2) การสังเกตการณ์โดยใช้ทั้งการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม 3) ศึกษาเอกสาร หนังสือที่อารี สุทธิพันธุ์ เขียนหรือแต่งขึ้น และเอกสาร หนังสือที่อารี สุทธิพันธุ์ อ่านหรือค้นคว้า ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญที่เป็นตัวขับเคลื่อนแนวคิด 4) การสัมภาษณ์บุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดแนวคิดและนักวิชาการทางทัศนศิลป์และการศึกษาศิลปะ เพื่อสะท้อนมุมมองที่มีต่อ อารี สุทธิพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดของอารี สุทธิพันธุ์ ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสอนทัศนศิลป์ศึกษามีดังนี้ 1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. เชื่อว่ามนุษย์ไม่มีสัญชาตญาณ มนุษย์ทุกคนต้องได้รับการสอน 3. เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติควบคู่กันไป เพื่อสร้างประสบการณ์ทางศิลปะที่เชื่อมโยงกับความคิดอย่างมีเหตุผลและการคิดทบทวน ให้กับผู้เรียน โดยเชื่อว่าศิลปะคือประสบการณ์ 4. การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีธรรมชาติ ผ่านกิจกรรมนวดการลากและการระบาย

วนิดา ประคัลภ์กุล. (2558). ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้ครูในโรงเรียนประถมศึกษ 2) เปรียบเทียบระดับการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูด้านการสอนระหว่างครูที่สอนตรงวิชาเอกกับครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก 3) ศึกษาผลของการสอนไม่ตรงวิชาเอกที่มีต่อการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูด้านการสอน 4) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ตัวอย่างคือครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) จำนวน 357 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย และสถิติเชิงสรุป

อ้างอิง ระยะเวลาที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3 และ 4 ตัวอย่างคือครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ที่ได้จากการเก็บข้อมูลในระยะเวลาที่ 1 จำนวน 10 คนและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครู ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาประถมศึกษา นักวิชาการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และนักวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ได้มาจากการเลือกตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ในโรงเรียนประถมศึกษา มีสภาพการใช้ครู 3 ลักษณะ ได้แก่ การมอบหมายงานสอนที่ตรงกับวิชาเอกเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือการมอบหมายงานสอนที่ครูต้องสอนทั้งตรงและไม่ตรงวิชาเอก คิดเป็นร้อยละ 34.5 และการมอบหมายงานสอนที่ไม่ตรงวิชาเอกของครูเพียงอย่างเดียวมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.9 แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนครูที่ได้รับมอบหมายให้สอนไม่ตรงวิชาเอกในทุกลักษณะ พบว่ามีครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกคิดเป็นร้อยละ 59.38 2) การเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู พบว่า 2.1) ครูที่สอนตรงวิชาเอก และครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก มีคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 5.57, df = 152$) 2.2) คะแนนเฉลี่ยของครูแตกต่างกันตามสภาพการใช้ครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 21.01, p < .05$) 2.3) คะแนนเฉลี่ยของการสอนของครูคนเดียวกันในลักษณะการสอนทั้ง 2 ลักษณะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 12.17, df = 122$) 3) การสอนไม่ตรงวิชาเอกมีผลต่อการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูด้านการสอนใน 4 องค์ประกอบได้แก่ 3.1) การอธิบายโน้ตหลักของเนื้อหา ครูขาดความแม่นยำในเนื้อหา ไม่รู้เนื้อหาในเชิงลึก ทำให้ถ่ายทอดเนื้อหาได้ไม่ดี 3.2) การคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน ส่งผลให้ครูไม่รู้ว่าเนื้อหาส่วนใดที่นักเรียนจะเข้าใจได้ยาก 3.3) การบูรณาการเนื้อหา ครูขาดเทคนิควิธีการสอน ไม่มีกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ เกิดปัญหาในการใช้สื่อหรืออุปกรณ์บางชนิดประกอบการสอน 3.4) การประเมินพัฒนาการของนักเรียน ครูขาดวิธีการประเมินนักเรียนที่เหมาะสม นอกจากนี้การสอนไม่ตรงวิชาเอกยังผลต่อความรู้สึกของครูทั้งทางบวกและทางลบ โดยครูส่วนใหญ่จะรู้สึกไม่ชอบและเกิดความวิตกกังวลในการสอน แต่มีครูบางส่วนที่เห็นว่าการสอนไม่ตรงวิชาเอกเป็นเรื่องที่ทำทนาย และได้พัฒนาตนเอง 4) แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกสรุปได้เป็น 4 แนวทาง ตามระดับของการปฏิบัติ ได้แก่ 4.1) ระดับครูผู้สอน ครูต้องพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ปรีกษาหรือขอคำแนะนำจากเพื่อนครู รวมทั้งการใช้สื่อมัลติมีเดีย

หรือกิจกรรมการสอนที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดนักเรียน 4.2) ระดับโรงเรียน ควรมีการมอบหมายงานสอนโดยคำนึงถึงวิชาเอกและความถนัดของครูก่อน สำหรับการช่วยเหลือครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก โรงเรียนควรมีการจัดหาสื่อต่างๆ ให้แก่ครู ใช้การนิเทศเข้ามาพัฒนาและช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งขอความร่วมมือจากชุมชน 4.3) ระดับหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ทั้งงบประมาณในการอบรมครู และงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรครู และ 4.4) ระดับการผลิตครู ควรปรับระบบการผลิตครูระดับศึกษาให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการใช้ครูในโรงเรียน

วาสิณี สุขแล้ว. (2559). ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์สำหรับนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น. งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษาโดยใช้ วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นและเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของวัสดุรอบตัว โดยผู้วิจัยทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คู่มือการเรียน และวารสารกิจกรรมศิลปะทั้งในและต่างประเทศ ได้ตัวอย่างกิจกรรมภาพพิมพ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 83 กิจกรรม แบ่งเป็นกิจกรรม ภาพพิมพ์ในประเทศไทย 26 กิจกรรม และเป็นกิจกรรมภาพพิมพ์ในต่างประเทศ 57 กิจกรรม และเก็บข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ครูผู้สอนศิลปะระดับประถมศึกษาที่เป็น แนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 5 คน อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัยที่สอนวิชาภาพพิมพ์และมีประสบการณ์ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาพพิมพ์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน และ ศิลปินภาพพิมพ์ที่มีประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนภาพพิมพ์สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เป็น รูปแบบการจัดกิจกรรม ภาพพิมพ์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 12 กิจกรรม ผลจากการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีทั้งหมด 4 รูปแบบ จำแนกตามเทคนิคภาพพิมพ์ ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์ผิวนูนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น 2) รูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์ร่องลึกสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น 3) รูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์พื้นราบสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์ลายฉลุสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น วัสดุในท้องถิ่นที่นำมาใช้ ได้แก่ดินน้ำมัน แป้งโดว์หรือแป้งขนมปัง ช้อน-ส้อม กระป๋อง ปกพลาสติก แพ้พลาสติก แผ่นซีดี แกนกระดาษชำระ กระจกพลาสติก กล่องโฟม กระดาษเหลือใช้ และผ้า

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Thomas S. Dee, Sarah R. Cohodes (2008) ได้ศึกษาเรื่อง Out-of-Field Teachers and Student Achievement: Evidence from Matched-Pairs Comparisons การศึกษานี้ตรวจสอบว่าการรับรองครูเฉพาะวิชาและระดับการศึกษาเกี่ยวข้องกับคุณภาพของครูหรือไม่ การออกแบบการวิจัยใช้ประโยชน์จากการเปรียบเทียบภายในนักเรียนที่เกิดขึ้นโดยคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ของการศึกษาระยะยาวการศึกษาแห่งชาติปี 1988 (NELS:88) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง NELS:88 มีผลลัพธ์เฉพาะวิชาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 8 ในสองวิชารวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับครูของพวกเขาสำหรับวิชาเหล่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้บ่งชี้ว่าการมอบหมายให้ครูที่ได้รับการรับรองวิชานั้นเกี่ยวข้องกับคะแนนการทดสอบที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม กำไรเหล่านี้ดูเหมือนจะกระจุกตัวอยู่ในสังคมศึกษาและคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ผู้เขียนยังพบว่าครูที่ได้รับการรับรองวิชาไม่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางปัญญาของนักเรียน ของพวกเขา แต่มีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเชิงลบเกี่ยวกับประสิทธิภาพของนักเรียนที่กำหนด

Anna E. du Plessis, Annemaree Carroll & Robyn M. Gillies (2014) ได้ศึกษาเรื่อง The meaning of out-of-field teaching for educational leadership การกำหนดครูให้ดำรงตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมมีอิทธิพลต่อความเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เอกสารฉบับนี้เผยให้เห็นสมมติฐานและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่มีชีวิตชีวาของครูในตำแหน่งไม่ตรงสาขาและความหมายของการเป็นผู้นำด้านการศึกษามีประสิทธิภาพ ความหมายหลายชั้นของการสอนนอกภาคสนามสำหรับการศึกษามีคุณภาพเป็นข้อกังวลระหว่างประเทศซึ่งรวมถึงประเทศต่างๆ เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เกาหลี ยุโรป ตุรกี และแอฟริกาใต้ รายงานเกี่ยวกับการตรวจสอบเชิงคุณภาพข้ามชาติที่ดำเนินการในออสเตรเลียและแอฟริกาใต้ที่โรงเรียนเจ็ดแห่งในสภาพแวดล้อมการศึกษาที่แตกต่างกัน ความหมายของประสบการณ์ที่มีชีวิตที่เกี่ยวกับการสอนนอกภาคสนามและความเป็นผู้นำด้านการศึกษาถูกสำรวจผ่านเลนส์ของผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาอาจารย์ใหญ่ผู้เชี่ยวชาญและครูและผู้ปกครองนอกภาคสนาม การอภิปรายเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบในทางปฏิบัติและสังคมเผยให้เห็นถึงประเพณีและวัฒนธรรมที่ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับการสอนนอกภาคสนาม เอกสารฉบับนี้สรุปด้วยการอภิปรายเชิงลึกเกี่ยวกับความหมายของการสอนนอกภาคสนามมีไว้สำหรับความเป็นผู้นำด้านการศึกษาในขณะที่มันตอกย้ำความซับซ้อนที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการตัดสินใจและการพัฒนานโยบาย ความจำเป็นในการ

วิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกอบรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จบไม่ตรงสาขาถูกเปิดเผย

Read Diket. (2016) ได้ศึกษาเรื่อง Living the Vision: A Seminar in Art Education for Research and Curriculum Development, 1965 to 2016 ได้ศึกษาผู้เข้าร่วมในการสัมมนา The Penn State (Mattil, 1966) ได้โต้แย้งกันดังก้องสำหรับที่ราบสูงทางปัญญาใหม่สำหรับสนาม พวกเขาเข้าหาการศึกษาด้วยตนเองของศิลปะเป็นสาขาโดยพิจารณาประเด็นต่างๆ ของปรัชญา ข้ออ้างเชิงประจักษ์ และคุณค่าของหลักสูตร ประสบการณ์ส่วนตัวสามารถยืนยันหรือยืนยันได้ว่าการนำแนวคิดการศึกษาศิลปะไปใช้โดยทั่วไป เอกสารนี้เสนอว่าแนวคิดที่พุดถึงในการประชุมระดับมืออาชีพ แจกจ่ายเป็นหนังสือเรียน และทำงานในรูปแบบหลักสูตรในระดับรัฐและระดับเขตจะบรรลุผลในประสบการณ์การศึกษาของผู้เรียน การทบทวนเอกสารที่แจ้งภาคสนามตั้งแต่ปี 2508 ถึง 2559 นี้บ่งชี้ว่าการเปิดรับแนวคิดและตำราระดับชาติและระดับนานาชาติมีความสำคัญต่อผู้เขียนเพียงใดในการค้นหาส่วนบุคคลสำหรับที่ราบสูงในการสอนและการเรียนรู้ การเผยแพร่สัมมนาศิลปศึกษาเพื่อการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร (Mattil, 1966) การดำเนินการจากการสัมมนาของ Penn State ปี 1965 ได้บันทึก "ประสบการณ์ที่มีชีวิต" ของผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาศิลปะเป็นสาขาวิชาที่มุ่งเน้น โครงสร้างที่สวดยงามของประวัติศาสตร์ศิลปะ การวิจารณ์ศิลปะ และสตูดิโอประกอบขึ้นเป็นแหล่งที่มาหลักของเนื้อหาสาขาวิชา (ดู Hausman, 1966 สำหรับการอภิปรายเกี่ยวกับสัญญาณภาพที่มีความสำคัญต่อความคิด) ผู้เรียนได้รับการประเมินทั้งด้านพัฒนาการและสังคมผ่านทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาในละครการเมือง-วัฒนธรรม (เช่น โรเซนเบิร์ก, 1966) และประสิทธิภาพของหลักสูตรเป็นตัวชี้วัดหลักในความพยายามในการวิจัย (สำคัญคือ ดูจดัง, 2509, หน้า 259, ได้รับคำแนะนำ ทศนคติของ "ความซื่อสัตย์ที่สงบ การวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ความถ่อมตน และการเปิดกว้าง" ภายในกระบวนการสังเคราะห์) ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้พิจารณาพื้นฐานทางปรัชญาของสาขาการศึกษาศิลปะที่กำลังขยายตัว การอ้างสิทธิ์ในเชิงประจักษ์ และขอเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักสูตรของบุญแนวทางการศึกษาด้วยตนเองในสาขาศิลปะศึกษาต้องการความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน และทำให้เกิดความขัดแย้งในหมู่ผู้มีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้โต้แย้งกันดังก้องสำหรับที่ราบสูงทางปัญญาแห่งใหม่สำหรับภาคสนาม จะถ่ายทอดประสบการณ์ส่วนตัวของฉันในโรงเรียนและในฐานะนักการศึกษา/นักวิจัยในมหาวิทยาลัย เนื่องในโอกาสการประชุมประจำปี 2559 The Penn State Seminar @50 นับเป็นปีที่ห้าสิบที่ข้าพเจ้าเป็นครูสอนศิลปะ ในการทบทวนเนื้อหาที่แจ้งภาคสนามในช่วงเวลานี้ ฉันได้มาคิดว่า การเปิดรับแนวคิด

และตำราระดับชาติและระดับนานาชาติมีความสำคัญต่อฉันเพียงใด เมื่อฉันค้นหาที่ราบสูงในการสอนและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และดำเนินชีวิตตามวิสัยทัศน์ส่วนตัวสำหรับ ศิลปะในการศึกษา

Diane Watt. (2019) ได้ศึกษาเรื่อง Video Production in Elementary Teacher Education as a Critical Digital Literacy Practice พบว่าการรายงานเกี่ยวกับการสำรวจเชิงคุณภาพที่ได้รับทุนสนับสนุนเป็นเวลาสองปีเกี่ยวกับความท้าทายและความเป็นไปได้ของการบูรณาการการผลิตวิดีโอเข้ากับการศึกษาของครูก่อนวัยเรียนซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติด้านความรู้ดิจิทัลที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงทักษะ ความรู้ และนิสัยที่นำไปสู่ความสามารถในการวิจารณ์และสร้างข้อความดิจิทัลที่ชักถามกับตนเอง ผู้อื่น และโลก (Ávila & Zacher Pandya, 2013) การทำวิดีโอมีศักยภาพมหาศาลจากห้องเรียนที่มีความหลากหลายมากขึ้น และความต้องการที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้นักเรียนเชื่อมต่อและทำงานร่วมกันภายในชุมชนของตนเองและทั่วโลก (Dwyer, 2016; Ontario Ministry of Education, 2015, 2016; Spires, Paul, Himes, & Yuan, 2018; วัตต์ 2017, 2018; วัตต์, อับดุลกาดีร์, ซิยาต, & ฮูจาเลห์, 2019). วิดีโอมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากกำลังแทนที่ข้อความที่พิมพ์เป็นโหมดการสื่อสารที่โดดเด่น (Manjou, 2018) การเขียนเรียงความต่อเนื่องหลายรูปแบบ เช่น การผลิตวิดีโอ อันที่จริงบางคนถือว่าการรู้หนังสือที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Miller & McVee, 2012) แต่ยังคงต้องดำเนินการอีกมากเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรู้หนังสือในห้องเรียนระดับประถมศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม การสังเกต และการวิเคราะห์เนื้อหาของผู้สมัครครูและแผนการสอน การศึกษานี้พิจารณาว่าการผลิตวิดีโอสามารถรวมเข้ากับโปรแกรมการศึกษาของครูได้อย่างไร เพื่อดึงดูดความคาดหวังข้ามหลักสูตรและมุมมองด้านความรู้ดิจิทัลที่สำคัญ ตอบคำถามเร่งด่วนว่าทำอย่างไรให้การศึกษาคูแตกต่างไปจากยุคดิจิทัล การเขียนเรียงความต่อเนื่องหลายรูปแบบ เช่น การผลิตวิดีโอ อันที่จริงบางคนถือว่าการรู้หนังสือที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Miller & McVee, 2012) แต่ยังคงต้องดำเนินการอีกมากเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรู้หนังสือในห้องเรียนระดับประถมศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม การสังเกต และการวิเคราะห์เนื้อหาของผู้สมัครครูและแผนการสอน การศึกษานี้พิจารณาว่าการผลิตวิดีโอสามารถรวมเข้ากับโปรแกรมการศึกษาของครูได้อย่างไร เพื่อดึงดูดความคาดหวังข้ามหลักสูตรและมุมมองด้านความรู้ดิจิทัลที่สำคัญ ตอบคำถามเร่งด่วนว่าทำอย่างไรให้การศึกษาคูแตกต่างไปจากยุคดิจิทัล การเขียนเรียงความต่อเนื่องหลายรูปแบบ เช่น การผลิตวิดีโอ อันที่จริงบางคนถือว่าการรู้หนังสือที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Miller & McVee, 2012) แต่ยังคงต้องดำเนินการอีกมากเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรู้หนังสือในห้องเรียนระดับประถมศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยการ

สนทนากลุ่ม แบบสอบถาม การสังเกต และการวิเคราะห์เนื้อหาของวิดีโอผู้สมัครครูและแผนการสอน การศึกษานี้พิจารณาว่าการผลิตวิดีโอสามารถรวมเข้ากับโปรแกรมการศึกษาของครูได้อย่างไร เพื่อดึงดูดความคาดหวังข้ามหลักสูตรและมุมมองด้านความรู้ดิจิทัลที่สำคัญ ตอบคำถามเร่งด่วนว่าทำอย่างไรให้การศึกษาครูแตกต่างไปจากยุคดิจิทัล แต่ยังต้องดำเนินการอีกมากเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนรู้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม การสังเกต และการวิเคราะห์เนื้อหาของวิดีโอผู้สมัครครูและแผนการสอน การศึกษานี้พิจารณาว่าการผลิตวิดีโอสามารถรวมเข้ากับโปรแกรมการศึกษาของครูได้อย่างไร เพื่อดึงดูดความคาดหวังข้ามหลักสูตรและมุมมองด้านความรู้ดิจิทัลที่สำคัญ ตอบคำถามเร่งด่วนว่าทำอย่างไรให้การศึกษาครูแตกต่างไปจากยุคดิจิทัล แต่ยังต้องดำเนินการอีกมากเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนรู้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม การสังเกต และการวิเคราะห์เนื้อหาของวิดีโอผู้สมัครครูและแผนการสอน การศึกษานี้พิจารณาว่าการผลิตวิดีโอสามารถรวมเข้ากับโปรแกรมการศึกษาของครูได้อย่างไร เพื่อดึงดูดความคาดหวังข้ามหลักสูตรและมุมมองด้านความรู้ดิจิทัลที่สำคัญ ตอบคำถามเร่งด่วนว่าทำอย่างไรให้การศึกษาครูแตกต่างไปจากยุคดิจิทัล การศึกษานี้พิจารณาว่าการผลิตวิดีโอสามารถรวมเข้ากับโปรแกรมการศึกษาของครูได้อย่างไร เพื่อดึงดูดความคาดหวังข้ามหลักสูตรและมุมมองด้านดิจิทัลที่สำคัญ ตอบคำถามเร่งด่วนว่าทำอย่างไรให้การศึกษาครูแตกต่างไปจากยุคดิจิทัล

JaclynGurwinMD1Karen E.RevereMD12SuzannahNiepoldBA,

MAT3BarbaraBassettBA, MEd3RebeccaMitchellBA,

MA StephanieDavidsonMD4HoraceDeLisserMD5GilBinenbaumMD,

MSCE12. (2018) ได้ศึกษาเรื่อง A Randomized Controlled Study of Art Observation Training to Improve Medical Student Ophthalmology Skills การสังเกตและคำอธิบายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประกอบวิชาชีพเวชกรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจักษุวิทยา อย่างไรก็ตาม การศึกษาด้านการแพทย์ไม่ได้จัดให้มีการฝึกอบรมที่ชัดเจนในด้านเหล่านี้ และนักศึกษาแพทย์มักถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงข้อบกพร่องในทักษะเหล่านี้ เราพยายามประเมินผลของการฝึกสังเกตอย่างเป็นทางการในทัศนศิลป์ต่อทักษะการสังเกตทั่วไปและจักษุวิทยาของนักศึกษาแพทย์ การทดลองแบบสุ่ม สวมหน้ากากเดี่ยว ควบคุมได้

นักเรียนในกลุ่มฝึกอบรมศิลปะได้รับการสอนโดยนักการศึกษาศิลปะมืออาชีพที่พิพิธภัณฑสถานศิลปะฟิลาเดลเฟีย ระหว่างช่วงการสังเกตการณ์ศิลปะ 1.5 ชั่วโมงที่ออกแบบขึ้นเอง 6 ครั้งในระยะเวลา 3 เดือน ทุกวิชาทำก่อนและหลังการทดสอบ โดยบรรยายผลงานศิลปะภาพพยางค์วิทยาของจอประสาทตาและภาพถ่ายภายนอกของโรคตา

การให้คะแนนคำอธิบายเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับความสามารถในการสังเกตและบรรยายโดยผู้ตรวจทานโดยใช้รูบริกก่อนและปิดบังการมอบหมายกลุ่มและสถานะก่อนการทดสอบ/หลังการทดสอบ

ที่วัดโดยการทดสอบคำอธิบาย พัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มฝึกอบรม (การเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย +19.1 คะแนน) เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม (การเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย -13.5 คะแนน), $P = 0.001$ มีการปรับปรุงที่สำคัญในกลุ่มการฝึกอบรมเทียบกับกลุ่มควบคุมสำหรับแต่ละคะแนนย่อยของการทดสอบ ในแบบสอบถามหลังเรียนจบ นักเรียนรายงานว่าใช้ทักษะที่ได้เรียนรู้ในพิพิธภัณฑสถานด้วยวิธีที่มีความหมายทางคลินิกที่โรงเรียนแพทย์

การฝึกอบรมการสังเกตงานศิลปะสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 สามารถพัฒนาทักษะการสังเกตทางจักษุวิทยาคลินิก หลักการจากสาขาทัศนศิลป์ซึ่งขึ้นชื่อว่าเป็นเลิศในการสอนการสังเกตและความสามารถในการบรรยายสามารถประยุกต์ใช้กับการฝึกแพทย์ได้สำเร็จ การศึกษาเพิ่มเติมสามารถตรวจสอบผลกระทบของการฝึกอบรมดังกล่าวต่อการดูแลทางคลินิก

Hipp, Jamie; Sulentic Dowell, Margaret-Mary. (2019) ได้ ศึกษา เรื่อง Challenges and Supports to Elementary Teacher Education: Case Study of Preservice Teachers' Perspectives on Arts Integration กล่าวถึงกรณีศึกษานี้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ทนายและสนับสนุนความเชื่อและแนวปฏิบัติในการบูรณาการศิลปะของครูเตรียมบริการ (PST) ผู้เข้าร่วมประกอบด้วย PST ทั้งหมด 74 รายการที่ลงทะเบียนในหลักสูตรศิลปะของมหาวิทยาลัยภาคบังคับที่มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ทางใต้ในสามภาคเรียนติดต่อกัน ควบคู่ไปกับการลงทะเบียนเรียนวิชาศิลปะ PST ยังได้ลงทะเบียนในประสบการณ์การสอนของนักเรียนตลอดภาคการศึกษา ผู้เขียนใช้การไตร่ตรองเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาของ PST และแหล่งข้อมูลหลัก ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า PST สามารถสร้างสรรค์ผ่านการบูรณาการศิลปะในการสอนและการเรียนรู้ ในขณะที่ยังคงยอมรับความท้าทายในระดับโรงเรียน ผู้เขียนให้รายละเอียดว่าพวกเขาปรับปรุงชั้นเรียนศิลปะก่อนวัยเรียนเบื้องต้นที่มีอยู่อย่างไรเพื่อมุ่งเน้นไปที่แนวทางการสอนแบบบูรณาการทางศิลปะ

Paul Vare 1*,Grete Arro 2,ORCID,Andre de Hamer 3,Giovanna Del Gobbo 4,Gerben de Vries 3,Francesca Farioli 5,Chrysanthi Kadji-Beltran 6,Mihkel Kangur 2,Michela Mayer 5,Rick Millican 1,Carlien Nijdam 3,Monika Réti 7 andAravella Zachariou 6ORCID (2019) ได้ศึกษาเรื่อง Devising a Competence-Based Training Program for Educators of Sustainable Development กว่า 30 ปี ที่การปฏิรูปการศึกษาทั่วโลกมีลักษณะเฉพาะโดยการเพิ่มมาตรฐานและ "การลดจำนวนสิ่งที่มีน้ำหนักสำคัญ" นโยบายการศึกษาที่ได้รับการหมกมุ่นอยู่กับการเติบโตทางเศรษฐกิจในขณะที่จ่ายรางวัลไม่เพียงพอที่จะวิธีการที่จะมีการกระจายความมั่งคั่งกับร้อยละหนึ่งของประชากรทั่วโลกในขณะนี้มีความมั่งคั่งมากขึ้นกว่าที่เหลืออีก 99% รวมไปถึงที่น่าตกใจยิ่งกว่านั้นคือ การเติบโตทางเศรษฐกิจนี้ถูกกำหนดไว้จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การสร้างขยะพิษ และการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพและสภาพภูมิอากาศของโลกในระดับที่คุกคามความอยู่รอดของเรา

ความไม่ตรงกันที่มีมาช้านานระหว่างความท้าทายระดับโลกเหล่านี้กับการขาดการตอบสนองนโยบายการศึกษาที่สอดคล้องกันได้กระตุ้นการริเริ่มระดับนานาชาติหลายทศวรรษเพื่อยกระดับหรือกำหนดการศึกษาใหม่ แท้จริงแล้ว การศึกษาถูกมองว่าเป็น "เครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืน" การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องการครูที่เข้าใจความท้าทายด้านความยั่งยืนที่เร่งด่วนและสามารถดึงดูดนักเรียนในกระบวนการเปลี่ยนแปลงสังคมในเชิงบวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ [4]. ความพยายามในการปรับทิศทางการศึกษาในลักษณะนี้ต้องเผชิญกับข้อเสียที่สำคัญอย่างน้อยสองประการ: ประการแรก การขาดความชัดเจนของแนวคิด โดยมีป้ายกำกับตั้งแต่ "การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม" ไปจนถึง "การเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน" ไปจนถึง "การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน" (ESD) ซึ่งแต่ละคำถูกตีความ แตกต่างไปตามนักแสดง ประการที่สอง ความหมายเชิงปฏิบัติของแนวคิดเหล่านี้ไม่ชัดเจนสำหรับมืออาชีพด้านการศึกษาส่วนใหญ่ที่ได้รับเชิญให้ยอมรับแนวคิดเหล่านี้ ความกังวลข้อที่สองเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้โครงการคือ Rounder Sense of Purpose (RSP) ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาและทดสอบกรอบความสามารถของนักการศึกษาที่สามารถนำไปสู่การบรรลุโลกที่ยั่งยืนมากขึ้น ชื่อโครงการจึงกระตุ้นความท้าทายในการส่งเสริมวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาแบบองค์รวมมากขึ้น ในขณะที่หลีกเลี่ยงกับดักของการจำกัดสิ่งนี้ในใจของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาให้เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่าการศึกษาเอง ระยะเวลาของโครงการ RSP ดำเนินไปเป็นเวลาสามปีระหว่างปี 2015 ถึง 2018 โดยได้รับทุนสนับสนุนภายใต้โครงการ European Union Erasmus+ หุ้นส่วนโครงการ ได้แก่

University of Gloucestershire (UK), Frederick University (Cyprus), the Hungarian Research Teachers' Association, the สมาคมวิทยาศาสตร์ความยั่งยืนแห่งอิตาลี, Duurzame PABO (เนเธอร์แลนด์) และมหาวิทยาลัยทาลลินน์ (เอสโตเนีย) โปรเจกต์นี้ตั้งเป้าที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั่วยุโรป แม้ว่าในไม่ช้านี้ดูเหมือนว่าจะไม่สามารถบรรลุได้ ดังนั้นการมุ่งเน้นจึงเปลี่ยนไปเพื่อประกอบ โดยเฉพาะความสามารถ ที่อาจหวนคืนสมบัติในการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD) ในทุกบริบท จึงอธิบายเบื้องหลังของโครงการ RSP ให้ตัวอย่างสั้นๆ เกี่ยวกับแนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการ รายงานเกี่ยวกับผลลัพธ์ และสรุปเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ สำหรับการวิจัยเพิ่มเติมซึ่งปัจจุบันเป็นจุดสนใจของระยะโครงการที่สอง

Angela Choi Fung. (2021) ได้ศึกษาเรื่อง Students' perceptions of and learning practices in online timed take-home examinations during Covid-19 การสำรวจข้อมูลและการปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับการสอบกลับบ้านตามกำหนดเวลาทางออนไลน์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการเรียนรู้ของนักเรียนในภาวะที่มีเชื้อโควิด-19 ส่วนใหญ่ยังไม่ได้สำรวจ นักศึกษาหลักสูตรย่อยศิลปะ ธุรกิจ และวิทยาศาสตร์กำลังมีส่วนร่วมในการศึกษานี้ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและวารสารเชิงสะท้อนถูกใช้เพื่อรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าการรับรู้ของนักเรียนครอบคลุมประเภทและระดับความยากของคำถามในการสอบ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ ระยะเวลา ประโยชน์และความท้าทายของการสอบแบบ Take-home แนวทางปฏิบัติในการเรียนรู้ครอบคลุมการเรียนรู้ออนไลน์ในชั้นเรียน ภาวะผูกพันในการเรียนรู้หลังเลิกเรียน และการตอบสนองระหว่างการสอบกลับบ้าน ความช่วยเหลือจากอาจารย์ ลักษณะส่วนตัวของผู้เข้าร่วม การออกแบบการประเมินและแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วม มีการหารือเกี่ยวกับความหมายการสอนและการศึกษาในอนาคตของการสอบกลับบ้าน

Hans Muehler, Ying Xie & Hal Hinderliter. (2021) ได้ศึกษาเรื่อง Teacher perspectives of self-efficacy and remote learning due to the emergency school closings of 2020 การปิดโรงเรียน K-12 Spring 2020 COVID-19 ทำให้ครูย้ายเข้าสู่สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ และใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยี การสอน และเนื้อหา (TPACK) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ในช่วงที่เหลือของปีการศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้คือเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองของครูที่วัดโดย TPACK กับการรับรู้ความสำเร็จและความพึงพอใจของครูที่มีต่อการเรียนรู้ออนไลน์ในช่วงที่โรงเรียนปิดถูกเงินด้วยโรคโควิด-19 การสำรวจทางเว็บจัดทำขึ้นโดยครู K-12 ที่ให้บริการสอนทางไกล ในขณะที่ครูรู้สึกว่ามีความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยีและรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จกับการสอนทางไกลในฤดู

ไปไม่ผลิ 2020 ครูมักไม่ค่อยพอใจกับประสบการณ์ออนไลน์ของพวกเขา นอกจากนี้ พื้นที่เนื้อหา พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าเป็นปัจจัยในการคาดการณ์ทั้งความสำเร็จและความพึงพอใจกับการสอนออนไลน์ ครูที่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในด้านเนื้อหาและกลยุทธ์การสอนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาไม่ รู้สึกว่านักเรียนประสบความสำเร็จและไม่รู้สึกพึงพอใจกับงานออนไลน์ ผลลัพธ์จากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงการสนับสนุนเพิ่มเติมสำหรับครูเพื่อนำการสอนของพวกเขาไปสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ เขตการศึกษาควรลงทุนในการสนับสนุนและทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้ครูมีการพัฒนาวิชาชีพ เฉพาะสำหรับระดับชั้นและเนื้อหา

Catherine Malboeuf-Hurtubise, Terra Léger-Goodes, Geneviève A. Mageau, Geneviève Taylor, Catherine M. Herba, Nicholas Chadi & David Lefrançois. (2021) ได้ ศึกษาเรื่อง Online art therapy in elementary schools during COVID-19: results from a randomized cluster pilot and feasibility study and impact on mental health บทความที่เกิดขึ้นใหม่เกี่ยวกับวิกฤต COVID-19 ในปัจจุบัน ชี้ให้เห็นว่าเด็ก ๆ อาจประสบกับความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้าที่เพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากการระบาดใหญ่ เพื่อป้องกันปัญหาด้านโรงเรียนและสุขภาพจิตดังกล่าว จำเป็นต้องพัฒนากลยุทธ์และมาตรการป้องกันที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นจาก COVID-19 ต่อสุขภาพจิตของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษา ผลลัพธ์จากการวิจัยทางคลินิกสำหรับเด็กก่อนหน้านี้ระบุว่าบำบัดด้วยศิลปะ ซึ่งรวมถึงศิลปะบำบัดด้วยสติ ได้แสดงให้เห็นความมั่นใจสัญญาว่าจะเพิ่มความผูกพันของเด็กและลดความทุกข์ทางจิตใจ

เป้าหมายของโครงการนำร่องและการศึกษาความเป็นไปได้ในปัจจุบันคือการเปรียบเทียบผลกระทบของการแทรกแซงการวาดภาพตามอารมณ์และการแทรกแซงการวาดภาพแมนดาลาต่อสุขภาพจิตในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา (N = 22) ในบริบทของการระบาดใหญ่ของ COVID-19 . การแทรกแซงทั้งสองเป็นแบบกลุ่มและจัดส่งทางออนไลน์และทางไกล การศึกษานำร่องโดยใช้การออกแบบคลัสเตอร์แบบสุ่มถูกนำมาใช้เพื่อประเมินและเปรียบเทียบการแทรกแซงทั้งสองอย่างที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลของเด็ก ภาวะซึมเศร้า การไม่ตั้งใจ และอาการสมาธิสั้น

การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมเผยให้เห็นผลกระทบที่มีนัยสำคัญของประเภทของการแทรกแซงการวาดต่อระดับของการไม่ใส่ใจ หลังจากควบคุมระดับการตรวจวัดพื้นฐาน ผู้เข้าร่วมในกลุ่มวาดภาพตามอารมณ์มีคะแนนการไม่ใส่ใจต่ำกว่าหลังการทดสอบ เมื่อเทียบกับ

ผู้เข้าร่วมในกลุ่มมันดาลา การวิเคราะห์ความไวหลังเฉพาะกิจแสดงให้เห็นการลดลงอย่างมีนัยสำคัญในคะแนนก่อนถึงโพสต์สำหรับระดับของสมาธิสั้นสำหรับตัวอย่างที่สมบูรณ์

โดยรวมแล้ว ผลลัพธ์จากการศึกษานำร่องและการศึกษาความเป็นไปได้นี้แสดงให้เห็นว่าทั้งการแทรกแซงการวาดภาพตามอารมณ์และการแทรกแซงการวาดภาพแมนดาลาอาจเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพจิตในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในบริบทของการระบาดใหญ่ของ COVID-19 ในปัจจุบัน จากจุดยืนของความเป็นไปได้ ผลลัพธ์ระบุว่าการดำเนินการทั้งแบบออนไลน์และทางไกลผ่านแพลตฟอร์มการประชุมทางวิดีโอเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอในการตั้งค่าตามโรงเรียน งานเพิ่มเติมที่รวบรวมขนาดตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้น ข้อมูลตามยาว และการรับรองว่ามีอำนาจทางสถิติเพียงพอเพื่อประเมินผลกระทบระยะยาวของการแทรกแซงทั้งสองอย่างต่อสุขภาพจิตของเด็ก

Dr. Mohammed Sobeih Mahmoud, Noor Ali Nouri. (2021) ได้ศึกษาเรื่อง The Impact of the Strategy of Educational Stations in the Achievement of Students of the Institute of Fine Arts with Aesthetic Education การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลของยุทธศาสตร์สถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันวิจิตรศิลป์ในหัวข้อ การศึกษาสุนทรียศาสตร์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากสถาบันวิจิตรศิลป์ และกลุ่มตัวอย่างการวิจัยประกอบด้วยนักศึกษา (34) คนเป็นกลุ่มวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนและหลัง) และเพื่อให้บรรลุผลการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้ชุดของ (วิธีทางสถิติ ได้แก่ การทดสอบ t) กับตัวอย่างอิสระ 2 ตัวอย่าง และการทดสอบนี้ใช้เพื่อความเท่าเทียมกันในตัวแปรการวิจัย ได้แก่ (อายุตามลำดับเหตุการณ์ - ประสบการณ์ที่ผ่านมา) ระหว่างสมาชิกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สมการนี้ใช้เพื่อค้นหาความแตกต่างของรายการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพของทางเลือก: มันถูกใช้ในการคำนวณประสิทธิภาพของทางเลือกที่ไม่ถูกต้อง (ผิด) สำหรับรายการทดสอบความสำเร็จ สมการ Alpha Cronbach ใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเสถียรของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมการของโคเฮนใช้สมการนี้ เพื่อคำนวณขนาดของเอฟเฟกต์

ความสามารถของยุทธศาสตร์สถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนในหัวข้อ การศึกษาทั่วไปและสุนทรียศาสตร์โดยเฉพาะ เนื่องจากความชัดเจนของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและพฤติกรรมในระบบการเรียนรู้อัตโนมัติตามต้นตอการศึกษาของวัสดุในการวิจัยปัจจุบันทำให้ กระบวนการที่มีความหมายและตรงเป้าหมาย

กลยุทธ์ของสถานศึกษามีส่วนในการยกระดับความสนใจของนักเรียนและการมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน ตลอดจนความปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในวิชานี้ และจากผลการศึกษา ผู้วิจัยได้แนะนำข้อเสนอแนะหลายประการ ได้แก่ สอนและกระตุ้นให้ครูใช้สถานศึกษาในการสอนวิชาศิลปศึกษา จัดทำและจัดหลักสูตรอบรมครูในการใช้ยุทธศาสตร์สถานศึกษา เพื่อให้การวิจัยในปัจจุบันเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้เสนอข้อเสนอแนะหลายประการ ได้แก่ โดยใช้ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะของนิสิต กรมศิลปากร ในเรื่องความกตัญญู กตเวทิต

สรุปข้อมูลในการศึกษาในมุมมองของผู้วิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในรูปแบบการศึกษาในปัจจุบันมีความสำคัญกับการพัฒนาครูในรูปแบบของการจัดการศึกษาที่หลากหลายและชัดเจนในการเรียนการสอน การประสบปัญหาต่างๆที่ทำให้การศึกษาหยุดชะงัก ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้เข้ากับยุคสมัยและสถานการณ์ รวมถึงการเลื่อมล้ำทางสังคม บุคคล และพื้นที่ โดยประเทศทั่วโลกของเรากำลังเผชิญปัญหาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัญหาทักษะการสอนของครูก็เป็นหนึ่งในองค์ประกอบปัจจัยอันจะนำไปสู่ปัญหาดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้ระบบการศึกษามีความตื่นตัวในการพัฒนาความสามารถด้านการสอนสำหรับครูซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 21 สำหรับวิชาศิลปะถือเป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนในด้านต่างๆอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ และการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้นศิลปะจึงเป็นวิชาที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ และบทบาทกับการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในด้านของครูของประเทศไทย โดยเฉพาะโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่มีจำนวนมากในประเทศ ที่ไม่มีครูที่จบตรงสาขามาสอนในรายวิชาศิลปะ แต่ในหลักสูตรแกนกลาง ของการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ผู้เรียนทุกระดับต้องมีการเรียน วิชาศิลปะ ตั้งแต่เริ่มเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงทำให้ครูที่ไม่จบตรงสาขามาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน ผู้วิจัยเห็นว่า ครูที่ไม่จบตรงสาขาในโรงเรียนนั้นมีการถ่ายทอดความรู้ต่อผู้เรียนที่ชัดเจน เหมาะสมต่อการสอนรายวิชาศิลปะ และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ถนัดไม่ตรงกับเนื้อหาวิชาศิลปะ กระบวนการพัฒนาตนเองที่จะนำไปสู่การถ่ายทอดและเชื่อมโยงองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งการพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขาให้เกิดทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของเกี่ยวกับหลักสูตรพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 และข้อกังวลของการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะของผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และส่งผลถึงการศึกษาคือในระดับต่อไปอีกด้วย

ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ผู้วิจัยเห็นว่า หลักสูตรพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ควรจะเป็นการบูรณาการวิธีการพัฒนาต่างๆหลากหลายวิธีเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยควรจะต้องสรรรูปแบบกระบวนการวิธีพัฒนาแต่ละวิธีที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ในแต่ละด้านประกอบการใช้ทฤษฎีที่สนับสนุนการสอนวิชาศิลปะ เพื่อให้ครูที่จบไม่ตรงสาขาได้รับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ และสุดท้ายคือด้านการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อนำมาซึ่งการเป็นครูทัศนศิลป์ที่มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่ดีและอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

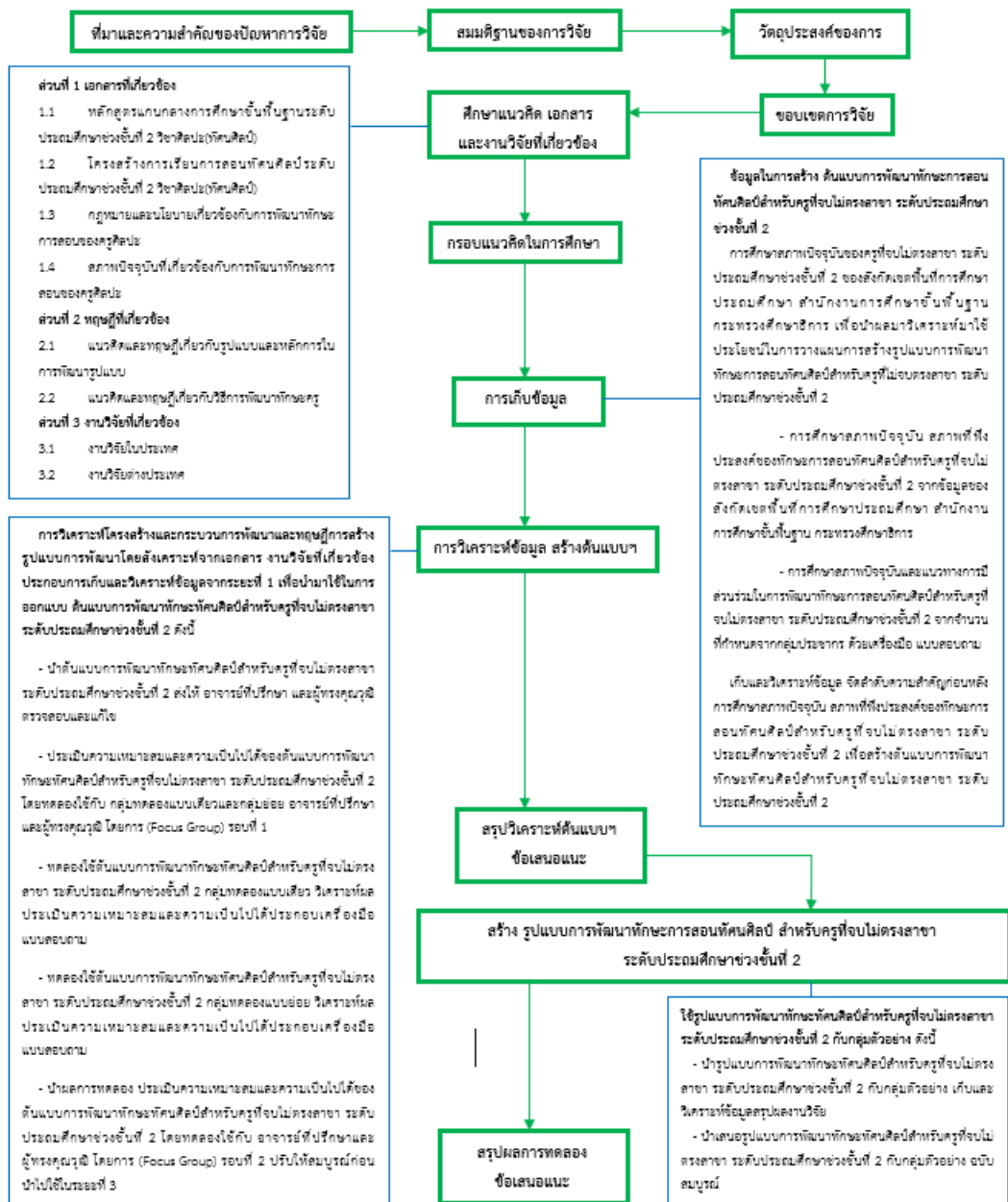
การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบ Sequential Transformative ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในระยะที่หนึ่ง แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในระยะที่สอง บุรณาการให้เกิดในขั้นตอนของการตีความและการอภิปรายผล ผู้วิจัยเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งและตรงสภาพความเป็นจริงที่สุด และนำไปทดลองใช้ (Experimental Research) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การวิจัยระยะที่ 2 สร้างต้นแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การวิจัยระยะที่ 3 ใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง

ภาพประกอบ 3 ภาพแสดงขั้นตอนวิธีการวิจัย

ตัวแปรที่ทำการศึกษา

แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการสอนทัศนศิลป์ ภายหลังจากการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้สร้างขึ้นไปใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

กลุ่มตัวอย่างการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ผ่านแบบสอบถามผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ โดย ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดจากจำนวนโรงเรียน (ข้อมูลสำนักงานโยธาและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) ทั่วประเทศทั้ง 6 ภูมิภาค จำนวน มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 26,596 แห่ง มีโรงเรียนที่มีครูที่จบตรงสาขาจำนวน 5,436 แห่ง มีจำนวนโรงเรียนที่ไม่มีครูที่จบตรงสาขา 21,160 แห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยที่เป็นประชากรทั้งหมดอย่างแท้จริงโดยวิเคราะห์จากตารางสุ่ม Krejcie & Morgan (1970) ที่กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 30,000 หน่วย ใช้กลุ่มตัวอย่าง 379 หน่วย โดยในการเก็บข้อมูลจริงจำนวน 390 คน

ตาราง 2 ตารางกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ขั้นตอนการวิจัยระยะที่ 1

ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศตามภูมิภาค	จำนวน/คน
ภาคเหนือ	60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	70
ภาคตะวันตก	60
ภาคกลาง	70
ภาคตะวันออก	60
ภาคใต้	70
รวม	390

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยมีจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนๆ ละ 1 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 390 คน จากผลการวิจัยในการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะสามารถสรุปได้ว่าช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มีลักษณะเป็นอย่างไร และวิธีการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม

ระยะที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการพัฒนาและทฤษฎีการสร้างรูปแบบการพัฒนาโดยสังเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ ต้นแบบการพัฒนาทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ในการการวิเคราะห์คุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบรายบุคคล และกลุ่มพิจารณารูปแบบการพัฒนาทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลผ่านการทำ focus group คือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน โดยใช้เกณฑ์คัดเลือก คือ กลุ่มนักวิชาการทางด้านการสร้างรูปแบบและด้านศิลปศึกษา จำนวน 2 ท่าน กลุ่มนักวิชาการทางด้านการสร้างรูปแบบและด้านทัศนศิลป์จำนวน 1 ท่าน กลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูจำนวน 2 ท่าน ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ ครูด้านทัศนศิลป์จำนวน 2 ท่าน และกลุ่มครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 3 ท่าน

ระยะที่ 3 ขั้นทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (ข้อมูลสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) โดยกำหนด ภูมิภาคกลาง มีจำนวนโรงเรียน 4,632 แห่งมีครูที่จบตรงสาขาจำนวน 945 แห่ง จำนวนที่มีครูจบไม่ตรงสาขาจำนวน 3,684 แห่ง เพื่อให้ได้กลุ่มทดลองในการวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอย่างแท้จริงโดยวิเคราะห์จากการกำหนดจำนวนตัวอย่างโดยได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากโปรแกรม G*Power โดยกำหนดค่าขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยของ ณัฐธิดา ภูจีบ (2559 : 242) ได้ค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 4.84 กำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และระดับอำนาจการทดสอบที่ 0.95 ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำทั้งสิ้น 3 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีก 27 คน เพื่อเป็นการป้องกันอัตราการขาดหายของตัวอย่างและเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถปฏิบัติการทดลองในสถานการณ์จริงได้ ให้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 หน่วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวิจัย ทั้งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกข้อมูล การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งและตรงสภาพความเป็นจริงที่สุด และนำไปทดลองใช้ (Experimental Research) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนขนาดเล็ก ของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่ จบไม่ตรงสายศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 แล้วสังเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญก่อนหลังจากแบบสอบถาม

สร้างแบบร่างต้นแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากการวิเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบ ข้อมูล จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของครูที่จบไม่ตรงสาขา

นำเสนอแบบร่างอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และออกแบบต้นแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

นำเสนอแบบร่างผู้เชี่ยวชาญที่มีความเกี่ยวข้อง ตรวจสอบต้นแบบประชุมสัมมนา แบบกลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาความชัดเจนของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอน ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยกำหนดคุณสมบัติของ กลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการสอนทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ในการการวิเคราะห์คุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบรายบุคคล และกลุ่ม พิจารณารูปแบบ การพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลผ่านการทำ focus group คือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ คัดเลือก คือ กลุ่มนักวิชาการทางด้านการสร้างรูปแบบและด้านศิลปศึกษาจำนวน 2 ท่าน กลุ่ม นักวิชาการทางด้านการสร้างรูปแบบและด้านทัศนศิลป์จำนวน 1 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูจำนวน 2 ท่าน ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ ครูด้านทัศนศิลป์จำนวน 2 ท่าน และกลุ่มครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 3 ท่าน

ผู้วิจัยสรุปและปรับปรุงแก้ไขแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และออกแบบ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้น ที่ 2

ทดลองใช้รูปแบบบางส่วน โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 3 ทดลองใช้ต้นแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มทดลองแบบรายบุคคล และทดลองใช้ต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มทดลองแบบย่อย วิเคราะห์ผลประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ประกอบเครื่องมือแบบสอบถาม

โดยดำเนินการทดลองรูปแบบฯ โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 1) ทำคู่มือการใช้รูปแบบฯ, สื่อ และแบบประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ ใช้ในการประเมินความรู้ด้วยตนเอง ทำ pre-test ทักษะการสอนทัศนศิลป์ ก่อนใช้รูปแบบฯ โดยมีการทำ pre-test กับครูที่จบไม่ตรงสาขาผู้เข้ารับการทดลอง เพื่อนำผลมาเป็นข้อมูลในการเลือกทดลองบางส่วน และนำไปใช้ในการเปรียบเทียบกับผลการประเมินสมรรถนะหลังเข้ารับการพัฒนา
- 2) ดำเนินการทดลองโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสมตามคู่มือ ต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
- 3) ทำ post-test หลังการใช้รูปแบบฯ เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-test dependent samples)
- 4) ผู้วิจัยสรุป และนำเสนอผลการทดลองใช้รูปแบบฯ ส่งให้ผู้คุณวุฒิคือ กลุ่มนักวิชาการทางด้านการสร้างรูปแบบและด้านศิลปศึกษาจำนวน 2 ท่าน กลุ่มนักวิชาการทางด้านการสร้างรูปแบบและด้านทัศนศิลป์จำนวน 1 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูจำนวน 2 ท่าน ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ ครูด้านทัศนศิลป์จำนวน 2 ท่าน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการทดลองกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้ทดลองรูปแบบ ONSITE และ ONLINE

โดยดำเนินการทดลองรูปแบบฯ โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 1) ทำคู่มือการใช้รูปแบบฯ, สื่อ และแบบประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ ใช้ในการประเมินความรู้ด้วยตนเอง ทำ pre-test ทักษะการสอนทัศนศิลป์ ก่อนใช้รูปแบบฯ โดยมีการทำ pre-test กับครูที่จบไม่ตรงสาขาผู้เข้ารับการทดลอง เพื่อนำผลมาเป็นข้อมูลในการเลือกทดลองบางส่วน และนำไปใช้ในการเปรียบเทียบกับผลการประเมินสมรรถนะหลังเข้ารับการพัฒนา
- 2) ดำเนินการทดลองโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสมตามคู่มือ รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

3) ทำ post-test หลังการใช้รูปแบบฯ เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-test dependent samples)

4) ผู้วิจัยติดตามการใช้รูปแบบฯ เป็นเวลา 1 เดือน ผ่านการสังเกต สัมภาษณ์ และการติดตามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Social network)

5) ผู้วิจัยสรุป นำเสนอผลการทดลองใช้รูปแบบฯ และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ วิจารณ์รูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จึงดำเนินการจัดทำเล่มวิจัยให้สมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

1. สถิติที่ใช้ในการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการคำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Alpha Coefficient)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k = จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนน

N = จำนวน

4. การหาค่าความถี่ (Frequency)

5. การหาค่าร้อยละ (Percentage)

6. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

6.1 การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้

6.1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่ไม่จบตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

6.1.1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากข้อมูลของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

6.1.1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากจำนวนที่กำหนดจากกลุ่มประชากร ด้วยเครื่องมือ แบบสอบถาม

6.1.2 เก็บและวิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เพื่อสร้างต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

6.2 การวิจัยระยะที่ 2 สร้างต้นแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้

6.2.1 การวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการพัฒนาและทฤษฎีการสร้างรูปแบบการพัฒนาโดยสังเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ ต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

6.2.2 นำต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ส่งให้ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไข

6.2.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยทดลองใช้กับ กลุ่มทดลองแบบเดี่ยวและกลุ่มย่อย อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการ (Focus Group) รอบที่ 1

6.2.3.1 ทดลองใช้ต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มทดลองแบบเดี่ยว วิเคราะห์ผลประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ประกอบเครื่องมือแบบสอบถาม

6.2.3.2 ทดลองใช้ต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มทดลองแบบย่อย วิเคราะห์ผลประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ประกอบเครื่องมือแบบสอบถาม

6.2.3.3 นำผลการทดลอง ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยทดลองใช้กับ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการ (Focus Group) รอบที่ 2 ปรับให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในระยะที่ 3

6.3 การวิจัยระยะที่ 3 ใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

6.3.1 นำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง เก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลงานวิจัย

6.3.2 นำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง ฉบับสมบูรณ์

ตาราง 3 ตารางสรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ระยะการวิจัย	กระบวนการ	ผลที่คาดหวัง
การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	R 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากข้อมูลของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสอน	กรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ระยะการวิจัย	กระบวนการ	ผลที่คาดหวัง
	ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากจำนวนที่กำหนด จากกลุ่มประชากร ด้วยเครื่องมือ แบบสอบถาม - เก็บและวิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะ การสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เพื่อสร้างต้นแบบการพัฒนาทักษะ ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	
การวิจัยระยะที่ 2 สร้างต้นแบบการพัฒนาทักษะ การสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	D 2 นำผลการทดลอง ประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของต้นแบบการ พัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยทดลองใช้กับ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการ (Focus Group) รอบที่ 2 ปรับให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ใน ระยะที่ 3	ต้นแบบการพัฒนาทักษะการ สอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เพื่อใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 ที่มีความเที่ยง

ระยะการวิจัย	กระบวนการ	ผลที่คาดหวัง
การวิจัยระยะที่ 3 ใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง	R 3 นำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง เก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลงานวิจัย D 3 นำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างฉบับสมบูรณ์ และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ รับรองรูปแบบ โดยสนทนากลุ่ม (Focus Group) จึงดำเนินการจัดทำเล่มวิจัยให้สมบูรณ์	

บทที่ 4

ผลดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษาตามขอบวนการและขั้นตอนต่างๆ แบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์เพื่อหาสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 5 รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ฉบับร่าง)

ตอนที่ 6 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 7 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 8 สรุปรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เก็บข้อมูลตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 390 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์และส่งกลับมาในระยะเวลาที่กำหนดจำนวน 390 คน (คิดเป็นร้อยละ 97.50 ของกลุ่มประชากรที่เลือกไว้) วิเคราะห์จากตารางสุ่ม Krejcie & Morgan (1970) ที่กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

30,000 หน่วย ใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 379 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยในครั้งนี้ครอบคลุมตามจำนวนที่กำหนด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 ตารางแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	134	34.36
หญิง	248	63.59
ไม่ระบุ	8	2.05
รวม	390	100.00
อายุ		
20 – 29 ปี	259	66.41
30 – 39 ปี	112	28.72
40 – 49 ปี	11	2.82
50 ปี ขึ้นไป	8	2.05
รวม	390	100.00
วุฒิทางการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	258	66.15
ปริญญาโท	132	33.85
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	390	100.00

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางวิชาการ		
บุคลากรทางการศึกษา	40	10.26
ครูอัตราจ้าง	45	11.54
ครูผู้ช่วย	97	24.87
ครู คศ.1	133	34.10
ครู คศ. 2	61	15.64
ครู คศ. 3	14	3.59
ครู คศ. 4	0	0.00
รวม	390	100.00
วิชาเอกของท่าน		
ภาษาไทย	39	10.00
คณิตศาสตร์	51	13.08
วิทยาศาสตร์	16	4.10
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	9	2.31
สุขศึกษาและพลศึกษา	39	10.00
ศิลปะ (ดนตรี)	76	19.49
ศิลปะ (นาฏศิลป์)	96	24.62
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	8	2.05
ภาษาต่างประเทศ	54	13.54
อื่นๆ	2	0.50
รวม	390	100.00
ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน		
น้อยกว่า 3 ปี	47	12.05
3 – 5 ปี	167	42.82
6 – 10 ปี	108	27.69
11 – 19 ปี	68	17.44
20 ปีขึ้นไป	0	0.00
รวม	390	100.00

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียนของท่าน		
ขนาดเล็ก (นร. 1 – 499 คน)	232	59.49
ขนาดกลาง (นร. 500 – 1,499 คน)	138	35.38
ขนาดใหญ่ (นร. 1,500 – 2,499 คน)	20	5.13
ขนาดใหญ่พิเศษ (นร. 2,500 คนขึ้นไป)	0	0.00
รวม	390	100.00
ภูมิภาค (ที่ตั้ง) โรงเรียนของท่าน		
ภาคเหนือ	63	16.15
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	71	18.21
ภาคตะวันตก	62	15.90
ภาคกลาง	71	18.21
ภาคตะวันออก	61	15.63
ภาคใต้	62	15.90
รวม	390	100.00
จำนวนคาบสอน (ชั่วโมงสอน) ของท่าน		
14 – 18 คาบ	65	16.67
19 – 24 คาบ	187	47.95
25 คาบขึ้นไป	138	35.38
รวม	390	100.00
ท่านปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานใด		
กลุ่มบริหารงานวิชาการ	94	24.10
กลุ่มงานบริหารงานบุคคล	103	26.41
กลุ่มบริหารงานงบประมาณ	58	14.87
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	110	28.21
อื่นๆ	25	6.41
รวม	390	100.00
ปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลาที่ชั่วโมง/สัปดาห์		

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ชั่วโมง	119	30.52
5 – 10 ชั่วโมง	244	62.56
มากกว่า 10 ชั่วโมง	27	6.92
รวม	390	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 390 คน เป็นเพศชาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.36 เพศหญิง จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 63.59 และไม่ระบุเพศ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.05

ด้านภูมิภาค (ที่ตั้ง) โรงเรียน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ข้อมูลที่สำคัญ เป็น ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดจากจำนวนโรงเรียน (ข้อมูลสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) ทั่วประเทศทั้ง 6 ภูมิภาค จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามภูมิภาคเหนือ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.15 ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.21 ภูมิภาคตะวันตก จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 ภูมิภาคกลาง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.21 ภูมิภาคตะวันออก จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.63 และภูมิภาคใต้ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 รวมจำนวนทั้งหมด 390 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ด้านอายุ มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดอายุ 20 – 29 ปี จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 66.41 รองลงมาอายุ 30 – 39 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.72 อันดับที่สามอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.82 และอันดับสุดท้าย 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.05

ด้านวุฒิการศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 66.15 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.85 และไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาเอก

ด้านอายุ มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดดำรงตำแหน่ง คศ.1 (ครู) จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมาดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วย จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.87 อันดับที่สามดำรงตำแหน่ง คศ.2 (ครูชำนาญการ) จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.64 อันดับที่ยี่สี่ดำรงตำแหน่งครูอัตราจ้าง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 อันดับที่ยี่ห้าดำรงตำแหน่งบุคลากรทาง

การศึกษา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.26 และอันดับสุดท้ายดำรงตำแหน่ง คศ.3 (ครูชำนาญการพิเศษ) จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.59 ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่ง คศ.4 (ครูเชี่ยวชาญ)

ด้านวิชาเอกที่จบการศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดวิชาเอกที่จบการศึกษา ศิลปะ (นาฏศิลป์) จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.62 รองลงมาวิชาเอกที่จบการศึกษา ศิลปะ (ดนตรี) จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.49 อันดับที่สามวิชาเอกที่จบการศึกษา ภาษาต่างประเทศ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.54 อันดับที่ยี่สิบวิชาเอกที่จบการศึกษา คณิตศาสตร์ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.08 อันดับที่ยี่ห้าวิชาเอกที่จบการศึกษา ภาษาไทย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 อันดับที่ยี่หกวิชาเอกที่จบการศึกษา วิทยาศาสตร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.10 อันดับที่ยี่เจ็ดวิชาเอกที่จบการศึกษา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.31 อันดับที่ยี่แปดวิชาเอกที่จบการศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.05 และอันดับสุดท้ายวิชาเอกที่จบการศึกษาอื่นๆ (ปฐมวัย) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

ด้านสอน) 19 – 24 คาบ จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 47.95 รองลงมาจำนวน คาบสอน (ชั่วโมงสอน) 25 คาบขึ้นไป จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.38 และอันดับสุดท้าย จำนวนคาบสอน (ชั่วโมงสอน) 14 – 18 คาบ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ด้านปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานในโรงเรียน มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานบริหารทั่วไป จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.21 รองลงมาปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานบริหารงานบุคคล จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.41 อันดับที่ยี่สามปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานบริหารงานวิชาการ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 อันดับที่ยี่สี่ปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.87 และอันดับสุดท้ายปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานอื่นๆ ไม่ระบุ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.41

ด้านปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลาชั่วโมง/สัปดาห์ มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลาชั่วโมง/สัปดาห์ 5 – 10 ชั่วโมง จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 62.56 รองลงมาปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลาชั่วโมง/สัปดาห์ น้อยกว่า 5 ชั่วโมง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.52 และอันดับ

สุดท้ายปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลาชั่วโมง/สัปดาห์ มากกว่า 10 ชั่วโมง
จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.92

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบ ไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตาราง 5 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง
สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบรายละเอียดทักษะการสอนของครู
ศิลปะ (Professional Skills)

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
1. ทักษะทางศิลปะ (Art Skills)								
1. มีทักษะการสอนการใช้ ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา พื้นฐานในการ สร้างสรรค์ผลงาน	2.26	1.11	น้อย	3.68	1.12	มาก	1.26	6

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
2. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัด ขนาด สัดส่วน ความ สมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ	2.09	1.06	น้อย	3.85	1.15	มาก	1.09	11
3. มีทักษะการสร้าง แผนภาพ แผนผัง และ ภาพประกอบเพื่อ ถ่ายทอดความคิด จินตนาการเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ	2.25	1.07	น้อย	3.74	1.09	มาก	1.25	7
4. มีทักษะการเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่าง งานทัศนศิลป์ที่ สร้างสรรค์ด้วยวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ แตกต่างกันได้	2.49	1.05	น้อย	3.88	1.10	มาก	1.49	2

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
5. มีทักษะการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในประเภท จิตรกรรม ประติกรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม หรืออื่นๆ	2.15	1.14	น้อย	3.81	1.05	มาก	1.15	10
6. มีทักษะในการจัดองค์ประกอบศิลป์ สื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และเข้าใจถึงคุณค่าของงานทัศนศิลป์	2.37	1.09	น้อย	3.99	1.06	มาก	1.37	3
7. มีทักษะการสร้างผลงานจิตรกรรม ด้วยการใช้ประเภทของสีในรูปแบบต่างๆได้	2.37	1.07	น้อย	3.96	1.04	มาก	1.37	4
8. มีทักษะการสร้างผลงานภาพพิมพ์ ด้วยการใช้เทคนิคต่างๆของการพิมพ์ภาพได้	2.15	1.14	น้อย	3.99	1.04	มาก	1.15	9

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
9. มีทักษะการสร้างผลงาน ประติมากรรม ทั้ง รูปแบบ 3 มิติได้ รวมถึง เลือกใช้วัสดุในการ สร้างสรรค์ตามประเภท ของงานประติมากรรม	2.21	1.09	น้อย	3.97	1.03	มาก	1.21	8
10. มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบ ผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิด ประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของ ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้า กับเนื้อหาการเรียนการ สอนในชั่วโมงได้	2.64	0.98	ปาน กลาง	3.85	1.04	มาก	1.64	1
11. มีทักษะการใช้ เทคโนโลยีในการสร้าง งานทัศนศิลป์ และ ถ่ายทอด แนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ ได้	2.33	1.06	น้อย	3.88	1.02	มาก	1.33	5

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
2. ความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)								
12. มีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในห้องเรียน	2.64	1.22	ปานกลาง	4.17	0.98	มาก	1.64	1
	2.53	1.12	ปานกลาง	4.29	0.91	มาก	1.53	3
13. มีความรู้และความเข้าใจการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาดสัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ	2.47	1.08	น้อย	4.08	1.06	มาก	1.47	4

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
14. มีความรู้และความเข้าใจประเภทของงานทัศนศิลป์พื้นฐาน เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม และ แยกแยะได้อย่างชัดเจน	2.43	1.15	น้อย	4.29	0.90	มาก	1.43	5
15. มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน	2.56	1.15	ปานกลาง	4.30	0.90	มาก	1.56	2
3. เอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)								
16. มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอดได้	2.71	1.19	ปานกลาง	4.29	0.87	มาก	1.71	1

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
17. สามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการ สร้างงานทัศนศิลป์มา ปรับใช้ในการสร้างงาน และถ่ายทอดได้	2.50	1.14	น้อย	4.28	0.86	มาก	1.50	2
18. มีมุมมองในการ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างาน ทัศนศิลป์ เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม	2.43	1.12	น้อย	4.27	0.85	มาก	1.43	4
19. เห็นคุณค่างาน ศิลปวัฒนธรรม ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ภูมิ ปัญญาไทยและสากล นำมาประยุกต์ใช้ในการ สร้างงานทัศนศิลป์	2.49	1.18	น้อย	4.24	0.87	มาก	1.49	3

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
4. พฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)								
20. เตรียมเนื้อหาวิชา ศึกษา รายละเอียดที่จะสอนมี ความเชื่อมโยงกับพื้นฐาน ความรู้เดิมของนักเรียน หรือเตรียม เนื้อหาแนวทางการสอน ในหัวข้อที่จะสอนแต่ละ ชั่วโมง	2.67	1.15	ปานกลาง	4.35	0.86	มาก	1.67	5
21. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ตามรายละเอียดที่จะ สอนเชื่อมโยงกับพื้นฐาน ความรู้เดิมของนักเรียน และปรับใช้ได้ ในเนื้อหาการสอน	2.68	1.14	ปานกลาง	4.32	0.87	มาก	1.68	3
22. เพิ่มเติม รูปแบบทาง ทัศนศิลป์ที่ร่วมสมัย ปรับใช้ในการเรียนการสอน รวมถึงเทคโนโลยี ในปัจจุบัน	2.60	1.10	ปานกลาง	4.29	0.83	มาก	1.60	8

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
23. สอบถาม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์	2.97	1.33	ปานกลาง	4.30	0.76	มาก	1.97	1
24. ฝึกอบรมทางการสอนทางทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอในการเรียนการสอน	2.57	1.07	ปานกลาง	4.39	0.74	มาก	1.57	11
25. ประสานความรู้เดิมของตนเอง ในการเกิดผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อการเรียนการสอน	2.47	1.09	น้อย	4.45	0.69	มาก	1.47	13
26. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับรายวิชา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	2.59	1.12	ปานกลาง	4.41	0.69	มาก	1.59	10

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
27. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้	2.76	1.23	ปานกลาง	4.40	0.75	มาก	1.76	2
28. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอน เทคโนโลยีอย่างหลากหลายและเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	2.63	1.12	ปานกลาง	4.35	0.75	มาก	1.63	6
29. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์และทักษะการสอนของผู้เรียน	2.60	1.14	ปานกลาง	4.35	0.74	มาก	1.60	7
30. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาเต็มศักยภาพ	2.68	1.13	ปานกลาง	4.43	0.73	มาก	1.68	3
31. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	2.43	1.09	น้อย	4.25	0.80	มาก	1.43	15

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)								
32. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้	2.59	1.09	ปานกลาง	4.41	0.73	มาก	1.59	9
33. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนตามสภาพจริงอย่างถูกต้องเหมาะสม	2.55	1.03	ปานกลาง	4.46	0.69	มาก	1.55	12
34. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป	2.46	1.07	น้อย	4.45	0.67	มาก	1.46	14
35. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยงานวิจัยตามกระบวนการทางวิจัย	2.26	1.13	น้อย	4.48	0.64	มาก	1.26	16

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณารายละเอียด ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้ผลดังนี้

ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 10. มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนใน ชั่วโมงได้ ($\bar{X} = 2.26$, $SD = 0.98$) ข้อ 4. มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงาน ทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้ ($\bar{X} = 2.49$, $SD = 1.05$) ข้อ 6. มีทักษะในการจัดองค์ประกอบศิลป์ สื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการ ปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และเข้าใจถึงคุณค่าของงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 2.37$, $SD = 1.09$) ข้อ 7. มี ทักษะการสร้างผลงานจิตรกรรม ด้วยการใช้ประเภทของสีในรูปแบบต่างๆได้ ($\bar{X} = 2.37$, $SD = 1.07$) ข้อ 11. มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอด แนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ได้ ($\bar{X} = 2.33$, $SD = 1.06$) ข้อ 1. มีทักษะการสอนการใช้ทัศนธาตุ รูปทรง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา พื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงาน ($\bar{X} = 2.26$, $SD = 1.11$) ข้อ 3. มีทักษะ การสร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.25$, $SD = 1.07$) ข้อ 9. มีทักษะการสร้างผลงานประติมากรรม ทั้งรูปแบบ 3 มิติได้ รวมถึงเลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ตามประเภทของงานประติมากรรม ($\bar{X} = 2.21$, $SD = 1.09$) ข้อ 8. มีทักษะการสร้างผลงานภาพพิมพ์ ด้วยการใช้นิเทศต่างๆของการพิมพ์ ภาพได้ ($\bar{X} = 2.15$, $SD = 1.14$) ข้อ 5. มีทักษะการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในประเภท จิตรกรรม ประติกรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม หรืออื่นๆ ($\bar{X} = 2.15$, $SD = 1.14$) ข้อ 2. มีทักษะพื้นฐาน ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ ($\bar{X} = 2.09$, $SD = 1.06$) ตามลำดับ ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) พบว่า สภาพอัน พึงประสงค์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 6. มีทักษะในการจัดองค์ประกอบศิลป์ สื่อ ความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และเข้าใจถึงคุณค่าของงาน ทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 1.06$) ข้อ 8. มีทักษะการสร้างผลงานภาพพิมพ์ ด้วยการใช้นิเทศ ต่างๆของการพิมพ์ภาพได้ ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 1.04$) ข้อ 9. มีทักษะการสร้างผลงานประติมากรรม ทั้งรูปแบบ 3 มิติได้ รวมถึงเลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ตามประเภทของงานประติมากรรม ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 1.03$) ข้อ 7. มีทักษะการสร้างผลงานจิตรกรรม ด้วยการใช้นิเทศในรูปแบบ

ต่างๆได้ ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 1.04$) ข้อ 11. มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอด แนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ได้ ($\bar{X} = 3.88$, $SD = 1.02$) ข้อ 4. มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้ ($\bar{X} = 3.88$, $SD = 1.10$) ข้อ 10. มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 1.04$) ข้อ 2. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 1.15$) ข้อ 5. มีทักษะการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในประเภท จิตรกรรม ประติกรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม หรืออื่นๆ ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 1.05$) ข้อ 3. มีทักษะการสร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.74$, $SD = 1.09$) ข้อ 1. มีทักษะการสอนการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา พื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงาน ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 1.12$) ตามลำดับ

ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 12. มีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.64$, $SD = 1.22$) ข้อ 16. มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน ($\bar{X} = 2.56$, $SD = 1.15$) ข้อ 13. มีความรู้และความเข้าใจการใช้ทัศนธาตุพื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 2.53$, $SD = 1.12$) ข้อ 14. มีความรู้และความเข้าใจการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ ($\bar{X} = 2.47$, $SD = 1.08$) ข้อ 15. มีความรู้และความเข้าใจประเภทของงานทัศนศิลป์พื้นฐาน เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม และแยกแยะได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 2.43$, $SD = 1.15$) ตามลำดับ ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 16. มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.90$) ข้อ 15. มีความรู้และความเข้าใจประเภทของงานทัศนศิลป์พื้นฐาน เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม และแยกแยะได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.90$) ข้อ 13. มีความรู้และความเข้าใจการใช้ทัศนธาตุพื้นฐาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.91$) ข้อ 12. มีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.98$) ข้อ 14. มีความรู้และความเข้าใจการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 1.06$) ตามลำดับ

ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 17. มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอดได้ ($\bar{X} = 2.71$, $SD = 1.19$) ข้อ 18. สามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้ ($\bar{X} = 2.50$, $SD = 1.14$) ข้อ 20. เห็นคุณค่างานศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 2.49$, $SD = 1.18$) ข้อ 19. มีมุมมองในการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.43$, $SD = 1.12$) ตามลำดับ ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 17. มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.87$) ข้อ 18. สามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้ ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.86$) ข้อ 19. มีมุมมองในการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.85$) ข้อ 20. เห็นคุณค่างานศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.87$) ตามลำดับ

ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 24. สอบถาม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไขศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 1.33$) ข้อ 28. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.76$, $SD = 1.23$) ข้อ 31. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 1.13$) ข้อ 22. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ตามรายละเอียดที่จะสอนเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน และปรับใช้ได้เนื้อหาการสอน ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 1.14$) ข้อ 21. เตรียมเนื้อหาวิชา ศึกษารายละเอียดที่จะสอนมีความเชื่อมโยงกับพื้น

ฐานความรู้เดิมของนักเรียน หรือเตรียมเนื้อหาแนวทางการสอนในหัวข้อที่จะสอนแต่ละชั่วโมง (\bar{X} = 2.67 , SD = 1.15) ข้อ 29. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอน เทคโนโลยีอย่างหลากหลายและเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (\bar{X} = 2.63 , SD = 1.12) ข้อ 30. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ และทักษะการสอนของผู้เรียน (\bar{X} = 2.60 , SD = 1.14) ข้อ 23. เพิ่มเติม รูปแบบทางทัศนศิลป์ที่ร่วมสมัย ปรับใช้ในการเรียนการสอน รวมถึงเทคโนโลยี ในปัจจุบัน (\bar{X} = 2.60 , SD = 1.10) ข้อ 33. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.59 , SD = 1.09) ข้อ 27. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายสอดคล้องกับรายวิชา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน (\bar{X} = 2.59 , SD = 1.12) ข้อ 25. ผูกอบรวมทางการสอนทางทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอในการเรียนการสอน (\bar{X} = 2.57 , SD = 1.07) ข้อ 34. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนตามสภาพจริง อย่างถูกต้องเหมาะสม (\bar{X} = 2.55 , SD = 1.03) ข้อ 26. ประสานความรู้เดิมของตนเอง ในการเกิดผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อการเรียนการสอน (\bar{X} = 2.55 , SD = 1.03) ข้อ 35. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป (\bar{X} = 2.46 , SD = 1.07) ข้อ 32. ใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.43 , SD = 1.03) ข้อ 36. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้วยงานวิจัยตามกระบวนการวิจัย (\bar{X} = 2.26 , SD = 1.13) ตามลำดับ ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 36. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้วยงานวิจัยตามกระบวนการวิจัย (\bar{X} = 4.48 , SD = 0.64) ข้อ 34. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนตามสภาพจริง อย่างถูกต้องเหมาะสม (\bar{X} = 4.46 , SD = 0.69) ข้อ 35. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป (\bar{X} = 4.45 , SD = 0.67) ข้อ 26. ประสานความรู้เดิมของตนเอง ในการเกิดผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.45 , SD = 0.69) ข้อ 31. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข และพัฒนาเต็มศักยภาพ (\bar{X} = 4.43 , SD = 0.73) ข้อ 27. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายสอดคล้องกับรายวิชา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน (\bar{X} = 4.41 , SD = 0.69) ข้อ 33. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.41 , SD = 0.73) ข้อ 28. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.40 , SD = 0.75) ข้อ 25. ผูกอบรวมทางการสอนทางทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอใน

การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.74$) ข้อ 21. เตรียมเนื้อหาวิชา ศึกษารายละเอียดที่จะสอน มีความเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน หรือเตรียมเนื้อหาแนวทางการสอนในหัวข้อที่จะสอนแต่ละชั่วโมง ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.86$) ข้อ 29. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอน เทคโนโลยีอย่างหลากหลายและเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.75$) ข้อ 30. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ และทักษะการสอนของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.74$) ข้อ 22. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ตามรายละเอียดที่จะสอนเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน และปรับใช้ได้ในเรื่องการสอน ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.87$) ข้อ 24. สอบถาม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.76$) ข้อ 23. เพิ่มเติม รูปแบบทางทัศนศิลป์ที่ร่วมสมัย ปรับใช้ในการเรียนการสอน รวมถึงเทคโนโลยี ในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.83$) ตามลำดับ

เมื่อนำรายละเอียดการพิจารณาองค์ประกอบรายละเอียด ในสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบรายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ในแต่ละด้าน จากตาราง 4.2 มาหาลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดและรองลงมา ได้ผลดังนี้

ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) มีผลคือ มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.64) รองลงมา พบว่า มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้ (PNI = 1.49)

ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) มีผลคือ มีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.64) รองลงมา พบว่า มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน (PNI = 1.56)

ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) มีผลคือ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.71) รองลงมา พบว่า สามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้ (PNI = 1.50)

ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) มีผลคือ สอบถาม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.97) รองลงมา พบว่า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ (PNI = 1.76)

ตาราง 6 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบรายละเอียดแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
แนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21								
1. การสร้างประสบการณ์ (Create Experience)								
36. มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย	2.60	1.22	ปานกลาง	4.33	0.78	มาก	1.60	2
37. มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนจากการสร้างสถานการณ์จำลองในการเรียนรู้	2.39	1.17	น้อย	4.34	0.76	มาก	1.39	5
38. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการสื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง เช่นการสร้างผลงานด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆ ทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ	2.42	1.06	น้อย	4.37	0.72	มาก	1.42	4

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
39. มีวิธีการเรียนการสอน โดยวิธีบูรณาการใน สาขาที่สอนและสาขา อื่นที่เกี่ยวข้อง เสริม ประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียน	2.53	1.19	ปาน กลาง	4.44	0.69	มาก	1.53	3
40. นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อ การพัฒนาและแสวงหา ความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบ ออนไลน์ให้นักเรียน ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	2.85	1.15	ปาน กลาง	4.39	0.67	มาก	1.85	1
2. การสร้างแนวความคิด (Conceptualization)								
41. มีวิธีการเรียนการสอน โดยวิธีการที่ชี้แนะจาก สื่อการสอนที่ใช้ เหมาะสมกับเนื้อหา	2.44	1.11	น้อย	4.40	0.68	มาก	1.44	1
42. มีวิธีการเรียนการสอน โดยวิธีการจัดกิจกรรม หลายประเภท จาก นวัตกรรมการเรียนการ สอน	2.42	1.12	น้อย	4.39	0.69	มาก	1.42	2
43. มีวิธีการเรียนการสอน โดยวิธีการสร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์เพื่อต่อ	2.42	1.14	น้อย	4.41	0.68	มาก	1.42	3

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ยอดความคิด จิตนาการ พัฒนาความสามารถ ของตนเอง								
3. การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)								
44. มีวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการฝึกฝนให้ นักเรียนได้เกิดการ สืบค้น จากแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย รวมถึง เทคโนโลยี เพื่อการ สร้างสรรค์ผลงาน ทัศนศิลป์	2.36	1.13	น้อย	4.24	0.79	มาก	1.36	4
45. มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิด นอกกรอบคิดสร้างสรรค์ สิ่งใหม่จากกระบวนการ เรียนรู้ ด้วยการสร้าง เครือข่ายการพัฒนา ทั้ง ในและนอกสถานศึกษา	2.43	1.15	น้อย	4.24	0.78	มาก	1.43	3
46. มีวิธีการจัดบรรยากาศ การเรียนรู้ให้นักเรียนได้ มีการนำเสนอความคิด สร้างสรรค์โดยอิสระ	2.50	1.12	น้อย	4.16	0.77	มาก	1.50	2
47. มีวิธีการใช้สื่อสังคม	2.76	1.14	ปาน	4.22	0.74	มาก	1.76	1

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ออนไลน์และนำเสนอ แบบออนไลน์ สร้าง ความพร้อมให้นักเรียน ในการเข้าสู่โลกของการ ทำงานในศตวรรษที่ 21			กลาง					
4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)								
48. มีวิธีการจัดการเรียนรู้ จากการสร้างองค์ ความรู้โดยนักเรียนเอง ในเชิงสร้างสรรค์ โดย การสร้างสรรค์ผลงาน ทัศนศิลป์ นำเสนอ ผลงานให้เข้ากับเนื้อหา ที่เรียนรู้	2.47	1.12	น้อย	4.22	0.73	มาก	1.47	1
49. มีวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการการสาธิตการ สร้างสรรค์ผลงาน ทัศนศิลป์ให้เข้ากับ เนื้อหาที่เรียนรู้อยู่ตลอด	2.42	1.19	น้อย	4.03	0.77	มาก	1.42	2

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบรายละเอียดแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้ผล ดังนี้

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 41. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.85$, $SD = 1.15$) ข้อ 37. มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 2.60$, $SD = 1.22$) ข้อ 40. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีบูรณาการในสาขาที่สอนและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง เสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.53$, $SD = 1.19$) ข้อ 39. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการสื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง เช่นการสร้างผลงานด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ ($\bar{X} = 2.42$, $SD = 1.06$) ข้อ 38. มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนจากการสร้างสถานการณ์จำลอง ในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.39$, $SD = 1.17$) ตามลำดับ

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 40. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีบูรณาการในสาขาที่สอนและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง เสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.69$) ข้อ 41 นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.67$) ข้อ 39. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการสื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง เช่นการสร้างผลงานด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.72$) ข้อ 38. มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนจากการสร้างสถานการณ์จำลอง ในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.76$) ข้อ 37. มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.78$) ตามลำดับ

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 42. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 2.44$, $SD = 1.11$) ข้อ 43. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.42$, $SD = 1.12$) ข้อ 44. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพื่อต่อยอดความคิด จิตนาการ พัฒนาความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 2.42$, $SD = 1.14$) ตามลำดับ

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 44. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพื่อต่อยอดความคิด จิตนาการ พัฒนาความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.68$) ข้อ 42. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.68$) ข้อ 43. มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.69$) ตามลำดับ

ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 48. มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 2.76$, $SD = 1.14$) ข้อ 47. มีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ ($\bar{X} = 2.50$, $SD = 1.12$) ข้อ 46. มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่จากกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสร้างเครือข่ายการพัฒนา ทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.43$, $SD = 1.15$) ข้อ 45. มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดการสืบค้น จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงเทคโนโลยี เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 2.36$, $SD = 1.13$) ตามลำดับ ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 45. มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดการสืบค้น จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงเทคโนโลยี เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.79$) ข้อ 46. มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่จากกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสร้างเครือข่ายการพัฒนา ทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.78$) ข้อ 48. มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.74$) ข้อ 47. มีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.77$) ตามลำดับ

ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 49. มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ ($\bar{X} = 2.47$, $SD = 1.12$) ข้อ 50. มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่ตลอด ($\bar{X} = 2.42$, $SD = 1.19$) ตามลำดับ การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ข้อ 49. มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.73$) ข้อ 50. มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่ตลอด ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.77$) ตามลำดับ

เมื่อนำรายละเอียดการพิจารณาองค์ประกอบรายละเอียด ในสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบรายละเอียดแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้าน จากตาราง 4.3 มาหาลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดและรองลงมา ได้ผลดังนี้

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) มีผลคือ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง (PNI = 1.85) รองลงมา พบว่ามีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย (PNI = 1.60)

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) มีผลคือ มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา (PNI = 1.44) รองลงมา พบว่า มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน (PNI = 1.42)

ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) มีผลคือ มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเนอบแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 (PNI = 1.76) รองลงมา พบว่า มีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีกรนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ (PNI = 1.50)

ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) มีผลคือ มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ (PNI = 1.47) รองลงมา พบว่า มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน (PNI = 1.42)

ตาราง 7 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบ 2 รูปแบบ

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)	2.49	1.12	น้อย	4.19	0.89	มาก	1.49	2

หัวข้อ	ปัจจุบัน			อันพึงประสงค์			PNI	Rank
	Mean	Std. Deviation	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	การแปลผล		
แนวทางการพัฒนาของ ครูศิลปะกับการเรียนรู้ใน ศตวรรษ ที่ 21	2.50	1.14	น้อย	4.30	0.73	มาก	1.50	1

จากตารางที่ 8 พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้ผลดังนี้

ด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 2.49$, SD = 1.12) พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.19$, SD = 0.89) และด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 พบว่า สภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 2.50$, SD = 1.14) และพบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.30$, SD = 0.73)

เมื่อนำรายละเอียดการพิจารณาองค์ประกอบรายละเอียด ในสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 จากตาราง 8 มาหาลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดและรองลงมา มีผลคือ คือ ด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (PNI = 1.50) รองลงมา พบว่า ด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) (PNI = 1.49) สรุปรวมขอรายละเอียดเป็น ตาราง 9

ตาราง 8 ลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดและรองลงมา มีผลคือ คือ ด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 รองลงมา พบว่า ด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) พิจารณาองค์ประกอบรายละเอียดจากตาราง 6 และ 7

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ

ด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

(Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century)

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience)

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นมาก

นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหา พบว่ามีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่
ความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียน หลากหลาย
ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization)

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นมาก

มีผลคือ มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรม
ที่แนะนำจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา หลากประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน

ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นมาก

มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบ มีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มี
ออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้า การนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ
สู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21

ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นมาก

มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้ มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการ
โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการ สร้างสรรค์ผลงาน
สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้
เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้

ด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)

ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด	ความต้องการจำเป็นมาก
มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบ ผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนใน ชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด	มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง งานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และ วิธีการที่แตกต่างกันได้
ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)	
ความต้องการจำเป็นมากที่สุด	ความต้องการจำเป็นมาก
มีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่ สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผล ต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด	มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงาน ทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน
ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)	
ความต้องการจำเป็นมากที่สุด	ความต้องการจำเป็นมาก
มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการ สร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้	สามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการ สร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงาน และถ่ายทอดได้
ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)	
ความต้องการจำเป็นมากที่สุด	ความต้องการจำเป็นมาก
รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด กิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

เมื่อนำรายละเอียดการพิจารณาองค์ประกอบรายละเอียด ในสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากตาราง 9 นำเป็นข้อมูลสร้างรูปแบบพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ศึกษาสภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) วิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างการศึกษาทั้ง 6 ภูมิภาค จำนวน ภูมิภาคละ 2 คนรวมจำนวน 12 คน แบบเจาะจงกลุ่มเดียวกับตารางที่ 7 และ 8

ตาราง 9 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ข้อ	ข้อคำถาม	คำตอบ
	ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ความชำนาญในพฤติกรรมการสอนแต่ ละอย่างของผู้สอนที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การฝึกทักษะการสอนก็เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดความ คล่องแคล่วมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ และแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองก่อนที่จะ ได้มีการสอนในชั้นเรียนทักษะสำคัญ	
	ทักษะทางศิลปะ (Art Skills)	
	มีทักษะการสอนการรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) มากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น	N1 มีทักษะพื้นฐานน้อย เพราะไม่ได้จบตรงสาย แต่มีเข้าใจงานทัศนศิลป์ เช่น วาดภาพ รูปทรง เส้นสี ประเมินตนเอง 2-3 คะแนน
	มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์การ สร้างผลงานทัศนศิลป์ เปรียบเทียบความ แตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่ สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่	N3 มีทักษะพื้นฐานน้อย ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสอน Workshop และทำการบ้าน ก่อนสอนเสมอ ประเมินตนเอง 3 คะแนน
		N6 ไม่ค่อยมีทักษะในรายวิชาทัศนศิลป์ เน้น

ข้อ	ข้อคำถาม	คำตอบ
	แตกต่างกันได้ มีทักษะพื้นฐานในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ (จิตรกรรม, ประติมากรรม, ภาพพิมพ์, สื่อผสม) ถ่ายทอดความคิดในหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ การสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบงานทัศนศิลป์ รวมถึงการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่	สอนโดยใช้หลักสูตรเป็นหลัก และทำความเข้าใจไปพร้อมกับนักเรียน ประเมินตนเอง 2 คะแนน
	แตกต่างกันได้ มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบงานทัศนศิลป์ รวมถึงการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่	N8 ไม่ค่อยมีทักษะพื้นฐาน วัสดุอุปกรณ์ได้จากทางโรงเรียนหามาให้ ใช้การเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน การสอนทั้งหมดจะจบใน
	แตกต่างกันได้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอดแนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ได้	คลาสเรียนเดียวด้วยระยะเวลาที่น้อยทำให้ไม่ได้ฝึกฝนและลืมนเนื้อหา ประเมินตนเอง 2
	แตกต่างกันได้ มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหา	คะแนน
	ด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้	N11 มีทักษะพื้นฐานน้อยและมีอุปสรรคในเรื่องการสอน การจัดการองค์ประกอบภาพ การระบายสีเข้มสีแก่ และการตอบคำถาม ทฤษฎีทางทัศนศิลป์กับนักเรียน ประเมินตนเอง 2 คะแนน
		N12 ใช้ประสบการณ์พื้นฐานที่ได้พบเจอมาช่วยในการสอน ศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือและสื่อ YouTube ประเมินตนเอง 2 คะแนน
ความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)		
	มีความรู้ทางศิลปะ(ทัศนศิลป์)มาน้อย	N2 สามารถแยกแยะในเรื่องการใช้อุปกรณ์ได้
	เพียงใด	สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ และใช้
	ตัวอย่างเช่น	อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องพอสมควร ประเมิน
	มีความรู้และความเข้าใจการใช้วัสดุ	ตนเอง 3 คะแนน
	อุปกรณ์ เหมาะสมในการสร้างงาน	N4 ไม่มีความรู้ทางทัศนศิลป์ในเชิงลึก
	ทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ	ประเมินตนเอง 1 คะแนน
	มีความรู้และความเข้าใจประเภทและ	N5 มีประสบการณ์สามารถแยกวัสดุ และ
	กระบวนการสร้างสรรค์ ของงานทัศนศิลป์	ประเภทของงานได้ แต่บางงานที่มีเทคนิค

ข้อ	ข้อคำถาม	คำตอบ
	พื้นฐาน เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม แยกแยะได้อย่างชัดเจน รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน	ใกล้เคียงกันก็ไม่สามารถแยกแยะออกได้ ต้องศึกษาเพิ่มเติม ประเมินตนเอง 4 คะแนน N7 แยกแยะงานได้น้อยมาก วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่ มีแต่สีไม้ ถ้านักเรียนเกิดคำถามก็ตอบได้บ้างไม่ได้บ้าง ประเมินตนเอง 1 คะแนน N10 สามารถแยกประเภทงานทัศนศิลป์พื้นฐานได้ ประเมินตนเอง 3 คะแนน
เอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)		
	มีเอกลักษณ์ทางศิลปะ(ทัศนศิลป์)มากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์นำไปใช้ในเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ มีมุมมองในการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม	N1 ไม่สามารถวิจารณ์งานศิลปะได้ แต่ยึดความชอบส่วนตัวของตัวเองในการดูงานเป็นหลัก ประเมินตนเอง 1 คะแนน N3 ไม่เชี่ยวชาญ และไม่สามารถวิจารณ์งานทางด้านศิลปะในแบบที่ไม่ถนัดได้ แต่บางประเภทที่ถนัดสามารถวิจารณ์ได้ ประเมินตนเอง 3 คะแนน N9 ใช้ประสบการณ์ที่ได้พบเจอ เวลาไปดูงานตามสถานที่ต่างๆ ประเมินตนเอง 3 คะแนน
	เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	N11 ฝีมือในการสร้างสรรค์ผลงาน และการวิจารณ์ในระดับพื้นฐาน เช่น ความสมดุล การระบายสีสวยและไม่สวย ประเมินตนเอง 2 คะแนน
	ใช้เอกลักษณ์ทางศิลปะ (ทัศนศิลป์) นำมาจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน	N12 ไม่มีประสบการณ์เลยไม่สามารถวิพากษ์วิจารณ์งานศิลปะได้ ประเมินตนเอง 2 คะแนน

ข้อ	ข้อคำถาม	คำตอบ
พฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)		
	มีพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (ทัศนศิลป์) มากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น	N4 มีการเตรียมการสอนในบางครั้ง และมีการ ออกเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลตาม มาตรฐานตัวชี้วัด ประเมินตนเอง 3 คะแนน
	มีการฝึกอบรมทางการสอนทางทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เพิ่มเติม อย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการเรียน การสอน	N5 การวัดผลทำตามหลักสูตร และใช้เกณฑ์ ของตัวเองด้วย แต่ไม่ได้ที่ความรู้เชิงลึก ประเมินตนเอง 3 คะแนน
	มีการเตรียมเนื้อหาวิชา ศึกษา รายละเอียดที่จะสอนมีความเชื่อมโยงกับ พื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน ออกแบบ กิจกรรม เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ใช้สื่อ นวัตกรรม สอนในหัวข้อที่จะสอนแต่ละ ชั่วโมง	N6 ผูกฝนวาดภาพเอง เตรียมเนื้อหาก่อนการ สอน ผูกวาดใน iPad เพราะเป็นสิ่งที่ถนัดใน การใช้งาน ประเมินตนเอง 3 คะแนน
	รูปแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียน และ นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป	N8 ศึกษาจากสื่อออนไลน์ก่อน เพื่อจัด เตรียมการสอนในแต่ละครั้ง ประเมินตนเอง 3 คะแนน
	มีการประสานความรู้เดิมของตนเอง โดย นำให้เกิดผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อการ เรียนการสอนของตนเอง	N9 มีการเตรียมการสอน การวัดผล การ ประเมิน ประเมินตนเอง 3 คะแนน
	แนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 การสร้างรูปแบบและ แนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้น ที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและทักษะการสอนที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการ ดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	N10 อ่างอิงการให้คะแนนจากเกณฑ์แผนการ สอน เพื่อสามารถตอบคำถามนักเรียนได้ว่า ทำไม่ถึงได้คะแนนเท่านี้ ประเมินตนเอง 3 คะแนน
การสร้างประสบการณ์ (Create Experience)		
	มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อ เรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่	N2 ใช้ความรู้พื้นฐาน ตามหลักสูตร และ หนังสือ เพิ่มเติมในสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการ

ข้อ ข้อคำถาม	คำตอบ
หลากหลายทั้งการใช้รูปแบบ กิจกรรม เนื้อหาที่กำหนดขึ้นหรือการสร้างผลงาน ด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆ ทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ พร้อมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์เพื่อการพัฒนาเข้ามา สอดแทรกในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	สอน ประเมินตนเอง 2 คะแนน N3 สร้างประสบการณ์โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน การมองสิ่งรอบตัว เพราะห้องเรียนมีพื้นที่น้อยจึงเลือกที่จะพานักเรียนออกไปดูสิ่งต่างๆ รอบตัว ประเมินตนเอง 3 คะแนน N6 ใช้กิจกรรมการสอนแบบ Learning by doing การสร้างประสบการณ์ให้นักเรียนโดยตรง มองว่าเหมาะสมกับการสอนศิลปะ มากๆ ประเมินตนเอง 3 คะแนน N7 ใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นหลัก เพราะไม่มีความรู้ที่จะเพิ่มเติมหลักการสอนแบบใหม่ๆ ประเมินตนเอง 2 คะแนน N11 ใช้ สื่อ YouTube ใน การ สร้าง ประสบการณ์พานักเรียนไปชมงานศิลปะจาก แหล่งเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติ ตาม ความสามารถของตนเอง ประเมินตนเอง 3 คะแนน N12 ใช้สิ่งที่เรามีรอบตัวมาสร้างประสบการณ์ เช่น ห้องถิ่น ชุมชน ธรรมชาติ วัด ไม้สัก พา นักเรียนไปดูให้เห็นภาพและสัมผัสสถานที่จริง ประเมินตนเอง 3 คะแนน
2. การสร้างแนวความคิด (Conceptualization)	
มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อ เรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการสร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์ผ่านรายวิชาศิลปะ สามารถพัฒนาตนเองในความเป็นตัวตน	N1 เริ่มจากความเข้าใจของนักเรียน และเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด ให้นักเรียนได้คิด จินตนาการต่อยอด แต่ไม่รู้ในเรื่องเชิงลึก อาศัยความเข้าใจของตัวเองเป็นหลัก ประเมิน

ข้อ ข้อคำถาม	คำตอบ
ของนักเรียน ที่อาศัยวิธีการสร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์เพื่อต่อยอดความคิด สร้างจินตนาการของนักเรียน	ตนเอง 2 คะแนน N4 สร้างแนวความคิดค่อนข้างยาก เพราะครู และนักเรียนขาดจินตนาการ ไม่มีความมั่นใจ แนวทางแก้ไข คือ ไม่ตำหนิและใช้วิธีการแนะนำ ให้ได้ลงมือทำจริง ประเมินตนเอง 1 คะแนน N5 การบูรณาการสอดแทรกร่วมกับรายวิชา อื่นๆ การทำใบงานให้นักเรียน ประเมินตนเอง 2 คะแนน N8 ใช้การตั้งโจทย์ เช่น คำขวัญประจำจังหวัด ในการสร้างแนวความคิดสร้างสรรค์ผลงาน ประเมินตนเอง 2 คะแนน N10 ใช้สื่อการสอนออนไลน์ ใช้การพรีเซนต์ ให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานของตนเอง และ แนะนำเสริมเพิ่มเติม ประเมินตนเอง 3 คะแนน N12 ใช้การพูดคุยและแนะนำเพื่อสร้างแนวคิด การสร้างสรรค์ผลงาน เพราะนักเรียนจะมี มุมมองว่า ศิลปะไม่มีผิด แค่สร้างสรรค์ให้ สวยงาม สะอาด ในมุมของตัวเอง ประเมิน ตนเอง 3 คะแนน
3. การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)	
มีวิธีการจัดบรรยายภาคการเรียนรู้ให้ นักเรียนได้มีการ นำเสนอความคิด สร้างสรรค์โดยอิสระ ร่วมกับเครือข่ายการ พัฒนา ทั้งในและนอกสถานศึกษา หรือ สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับ อภิปรายแบบออนไลน์ เพื่อสร้างองค์	N3 การสร้างองค์ความรู้จากสื่ออินเทอร์เน็ต การฝึกฝนนักเรียนจากพื้นฐานที่มี การสร้าง เครือข่ายจากวิทยากรและการจัดค่าย เพื่อ เสริมสร้างและค้นหาตัวตนของนักเรียน การ แนะนำแนวความรู้ทางด้านศิลปะ ประเมินตนเอง 3 คะแนน

ข้อ ข้อคำถาม	คำตอบ
ความรู้ โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ บูรณาการ สร้างทักษะทางศิลปะ (ทัศนศิลป์) ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อสร้างองค์ความรู้ของนักเรียน	N6 เน้นการจัดกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศช่วยให้ผ่อนคลาย และสามารถจินตนาการได้มากขึ้น ไม่มีเครือข่ายที่สอบถามได้ ส่วนมากใช้สื่อในการศึกษาเพิ่มเติม ประเมินตนเอง 2 คะแนน N7 การนำผลงานของเด็กมาตกแต่งเพื่อสร้างบรรยากาศในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ดูตัวอย่างการออกแบบ ส่วนเครือข่ายมีคุณครูศิลปะในโรงเรียนเดียวกันที่สามารถขอคำปรึกษาได้ ประเมินตนเอง 2 คะแนน N9 สร้างบรรยากาศโดยการให้นักเรียนเรียนรู้นอกห้องเรียน หากไม่เข้าใจในเรื่องใดก็มีเครือข่ายเพิ่มเติมจากคุณครูต่างโรงเรียนที่จบสายตรงทางด้านศิลปะ ประเมินตนเอง 2 คะแนน N10 ใช้การจัดแต่งห้องเรียน นำผลงานของนักเรียนที่สามารถเป็นตัวอย่างได้มาจัดแสดง ส่วนเครือข่ายหายาก เพราะคนที่รู้จักส่วนใหญ่เรียนจบไม่ตรงสายเช่นกัน ประเมินตนเอง 2 คะแนน
4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)	
มีวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) โดย การสาธิตการสร้างผลงานทัศนศิลป์และประยุกต์ใช้ในการบูรณาการองค์ความรู้ด้านอื่นๆอยู่ตลอดเวลา ให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียน	N8 สาธิตโดยการวาดให้นักเรียนเป็นตัวอย่าง และใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน ประเมินตนเอง 2 คะแนน N11 การใช้ศิลปะในห้องถื่นมาบูรณาการกับการเรียนการสอน เช่น การตัดกระดาษเป็นรูปลายไทย การใช้ไม้ไผ่มาทำจักรสาร ประเมิน

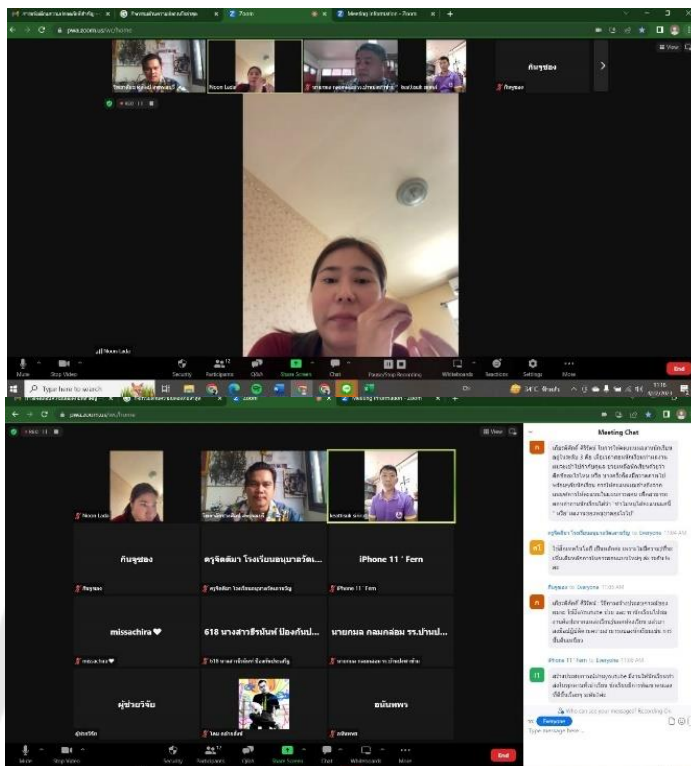
ข้อ ข้อคำถาม
คำตอบ

 ตนเอง 3 คะแนน

N12 ประยุกต์ใช้คำพูดในการจัดการเรียนการสอน การลงมือปฏิบัติและให้คำแนะนำไปพร้อมกับการสร้างสรรค์ผลงาน ประเมิน

 ตนเอง 2 คะแนน

เมื่อนำรายละเอียดการพิจารณาองค์ประกอบรายละเอียด ในสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากตาราง 4.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) นำเป็นข้อมูลสร้างรูปแบบพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ภาพประกอบ 4 ภาพผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความ ต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

สำหรับการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 เป็นรูปแบบการอธิบายจากปัญหาของ การสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความ ต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตาราง 6 และ 7 จำนวน 390 คน โดยผลของแบบสอบถามสามารถวิเคราะห์รายละเอียด ดังนี้

ตาราง 10 ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	
ด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21	
ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience)	
ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนเยอะ - การสื่อสารให้เข้าใจต่อผู้เรียนไม่ชัดเจน การแจ้งเตือนเรื่องเรียน เวลาส่งงานที่เร่งรัด มีความไม่ชัดเจน	- ให้มีการจัดสัมมนาเพิ่ม และ มีการอบรมครูเพิ่มเติม หรือ มีการสอนเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ รูปแบบระยะสั้น
ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization)	
ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- จำกัดทำให้ความรู้ด้านศิลปะน้อยลง - เนื่องจากผมมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอสมควร ไม่สามารถบูรณาการการสอนวิชาคณิต วิทยาศาสตร์เป็นต้นได้	- เรียนรู้เพิ่มเติมโดยการอบรมในการบูรณาการวิชาศิลปะกับวิชาอื่นๆ - เพิ่มเวลาให้ครูได้สอนเด็กอย่างเต็มที่ หรือ สัมมนาการจัดการเวลาในการสอนศิลปะ
ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)	
ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- ครูที่จบมาไม่ตรงสายทำให้ศิลปะถดถอยลง จากการสอนที่ไม่ชัดเจนรวมถึงการยกตัวอย่างผลงานที่ไม่แน่ชัด	- ควรมีการจัดฝึกอบรมสำหรับครูศิลปะด้านการฝึกกิจกรรมทางศิลปะในการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มเติมทดแทนการขาดแคลน
ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)	
ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- ขาดทักษะกระบวนการด้านการสอนศิลปะ - สอนไม่ตรงกับที่ ต้อง	- อยากให้มีการจัดอบรมทางด้านศิลปะสำหรับครูที่จบมาไม่ตรงสาย เพื่อที่จะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

เรียน หรือ สอนแล้วไม่ สามารถออกข้อสอบได้	ได้สามารถนำมาใช้ในการ สอนผู้เรียนให้เกิดประโยชน์ สูงสุด

ด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)

ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)

ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- ขาดทักษะด้านการสอนศิลปะ - ขาดทักษะด้านการสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านทัศนศิลป์	- ต้องการให้มีการจัดการสัมมนามากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการสอนให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่จบมาไม่ตรงสายให้มีความพัฒนามากขึ้น

ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)

ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- ขาดเทคนิคการสอนศิลปะที่หลากหลาย - ไม่ถนัดด้านศิลปะ - ยังขาดประสบการณ์ความรู้และเทคนิคการสอนด้านศิลปะที่หลากหลาย	- ต้องการให้มีการจัดการสัมมนามากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการสอนให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่จบมาไม่ตรงสายให้มีความพัฒนาความรู้ศิลปะมากขึ้น

ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)

ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- ขาดเทคนิคการสอนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ - ขาดทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติการณ์ด้านทัศนศิลป์	- จัดอบรมเทคนิคการสอนด้านศิลปะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)

ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ
- การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะ การสอนไม่ตรงสายงานวิชาเอก - การจัดตารางเรียนให้สอดคล้อง	- ต้องการให้มีการจัดการสัมมนามากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการสอนให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่จบมาไม่ตรงสายให้มีความพัฒนามากขึ้น

เมื่อนำรายละเอียดการพิจารณาองค์ประกอบรายละเอียด ในปัญหาและข้อเสนอแนะของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาตามเนื้อหาขององค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 จากตาราง 11 ลำดับออกมาได้ดังนี้

ปัญหาที่ได้พบ การสื่อสารให้เข้าใจต่อผู้เรียนไม่ชัดเจน การแจ้งเตือนเรื่องเรียน เวลาส่งงานที่เร่งรัด มีความไม่ชัดเจน ความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอสมควร ไม่สามารถบูรณาการการสอนวิชาคณิต วิทยาศาสตร์เป็นต้นได้ ครูที่จบมาไม่ตรงสายทำให้ศิลปะถดถอยลง จากการสอนที่ไม่ชัดเจน รวมถึงการยกตัวอย่างผลงานที่ไม่แน่ชัด ขาดทักษะกระบวนการด้านการสอนศิลปะ สอนไม่ตรงกับที่ต้องเรียน หรือ สอนแล้วไม่สามารถออกข้อสอบได้ ขาดทักษะด้านการสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านทัศนศิลป์ ยังขาดประสบการณ์ ความรู้และเทคนิคการสอนด้านศิลปะที่หลากหลาย ขาดทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติการด้านทัศนศิลป์ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ การสอนไม่ตรงสายงานวิชาเอก การจัดตารางเรียนให้สอดคล้อง นำเป็นข้อมูลสร้างรูปแบบพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ข้อเสนอแนะที่ได้เสนอว่า จัดสัมมนาเพิ่ม และ มีการอบรมครูเพิ่มเติม หรือ มีการสอนเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ รูปแบบระยะสั้น เรียนรู้เพิ่มเติมโดยการอบรมในการบูรณาการวิชาศิลปะกับวิชาอื่นๆ สัมมนาการจัดการเวลาในการสอนศิลปะ จัดฝึกอบรมสำหรับครูศิลปะด้านการฝึกกิจกรรมทางศิลปะในการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มเติมทดแทนการขาดแคลน จัดอบรม

ทางด้านศิลปะสำหรับครูที่จบมาไม่ตรงสาย เพื่อที่จะได้สามารถนำมาใช้ในการสอนผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดการสัมมนามากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการสอนให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่จบมาไม่ตรงสายให้มีความพัฒนาเพิ่มขึ้น การจัดการสัมมนามากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการสอนให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่จบมาไม่ตรงสายให้มีความพัฒนาความรู้ศิลปะมากขึ้น อบรมเทคนิคการสอนด้านศิลปะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การจัดการสัมมนามากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการสอนให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่จบมาไม่ตรงสายให้มีความพัฒนาเพิ่มขึ้น นำเป็นข้อมูลสร้างรูปแบบพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นรูปแบบการอธิบายจากปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตาราง 6 และ 7 จำนวน 390 คน โดยผลของแบบสอบถามสามารถวิเคราะห์รายละเอียด ดังนี้

ตาราง 11 ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอน รวมถึงรูปแบบ เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group

ข้อ	ข้อความคำถาม	คำตอบ
1.	ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอนรวมถึงรูปแบบ เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน	N1 ทำให้นักเรียนเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ เพราะคุณครูไม่ได้มาจากสายตรงด้านศิลปะ ส่งผลกับนักเรียนในระยะยาวเนื่องจากไม่ได้รับความรู้ ความเข้าใจตามเกณฑ์ ตัวชี้วัดในหลักสูตรประเมินตนเอง 1 คะแนน N2 ปัญหาทางด้านคุณครูที่ไม่มีความเชี่ยวชาญ ทำให้ถ่ายทอดความรู้และการฝึกฝนทักษะแก่นักเรียนไม่เต็มที่ เพราะการวาดภาพให้นักเรียนดู ส่งผลให้นักเรียนไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ ประเมินตนเอง 1 คะแนน

ข้อ	ข้อความถาม	คำตอบ
กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)	N4 ปัญหาจากคุณครูที่ไม่มีความรู้ในเรื่องศิลปะ เพราะจบไม่ตรงสาขา ทำให้ยากต่อการวางแผนการสอน ส่งผลให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้วิชาศิลปะ ประเมินตนเอง 1 คะแนน N5 ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณครูไม่ครบทุกรายวิชา การสอนทำได้เพียงในระดับพื้นฐานเบื้องต้น ส่งผลถึงการส่งผลงานประกวดของนักเรียนยังขาดเทคนิค ต้องพึ่งคุณครูศิลปะจากโรงเรียนอื่น แต่ก็มีปัญหาเรื่องระยะเวลาในการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทุนค่อนข้างสูง ต้องการสร้างเครือข่ายเพื่อจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น N1 ทำให้นักเรียนเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ เพราะคุณครูไม่ได้มาจากสายตรงด้านศิลปะ ส่งผลกับนักเรียนในระยะยาวเนื่องจากไม่ได้รับความรู้ ความเข้าใจตามเกณฑ์ ตัวชี้วัดในหลักสูตร ประเมินตนเอง 1 คะแนน N2 ปัญหาทางด้านคุณครูที่ไม่มีความเชี่ยวชาญ ทำให้ถ่ายทอดความรู้และการฝึกฝนทักษะแก่นักเรียนไม่เต็มที่ เพราะการวาดภาพให้นักเรียนดู ส่งผลให้นักเรียนไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ ประเมินตนเอง 1 คะแนน N4 ปัญหาจากคุณครูที่ไม่มีความรู้ในเรื่องศิลปะ เพราะจบไม่ตรงสาขา ทำให้ยากต่อการวางแผนการสอน ส่งผลให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้วิชาศิลปะ ประเมินตนเอง 1 คะแนน N5 ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณครูไม่ครบทุกรายวิชา การสอนทำได้เพียงในระดับพื้นฐานเบื้องต้น	

ข้อ	ข้อความคำถาม	คำตอบ
		ส่งผลถึงการส่งผลงานประกวดของนักเรียนยังขาดเทคนิค ต้องพึ่งคุณครูศิลปะจากโรงเรียนอื่น แต่ก็มีปัญหาเรื่องระยะเวลาในการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทุนค่อนข้างสูง ต้องการสร้างเครือข่ายเพื่อจะแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น ประเมินตนเอง 2 คะแนน N8 ปัญหาในการสอนศิลปะคือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบางเรื่องแบบไม่ถูกต้อง และคุณครูไม่สามารถให้คำตอบหรืออธิบายเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้อย่างตรงประเด็น จึงทำให้การถ่ายทอดไม่ครบถ้วน และไม่ตรงประเด็นกับสิ่งที่นักเรียนสงสัย อยากเพิ่มเติมในเรื่องการอบรมหลักการสอนทัศนศิลป์ที่ถูกต้อง ประเมินตนเอง 1 คะแนน N11 เกิดปัญหาในการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางศิลปะ ทัศนศิลป์ อยากถ่ายทอดให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติออกมาได้ตามเกณฑ์ที่ดียิ่งขึ้น ประเมินตนเอง 1 คะแนน N12 ปัญหาการขาดแคลนคุณครูที่มีประสบการณ์ด้านศิลปะโดยตรง ส่งผลให้โรงเรียนและนักเรียนเสียโอกาส อีกทั้งในเรื่องความไม่เข้าใจในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ทำให้นักเรียนไม่ได้ใช้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผลงานของนักเรียนที่เป็นไปได้ช้า ประเมินตนเอง 1 คะแนน เหมินตนเอง 2 คะแนน N8 ปัญหาในการสอนศิลปะคือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบางเรื่องแบบไม่ถูกต้อง และคุณครูไม่สามารถให้คำตอบหรืออธิบายเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้อย่างตรงประเด็น จึงทำให้การถ่ายทอดไม่

ข้อ	ข้อความคำถาม	คำตอบ
		ครบถ้วน และไม่ตรงประเด็นกับสิ่งที่นักเรียนสงสัย อยากรเพิ่มเติมในเรื่องการอบรมหลักการสอนทัศนศิลป์ที่ถูกต้อง ประเมินตนเอง 1 คะแนน N11 เกิดปัญหาในการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีทางศิลปะ ทัศนศิลป์ อยากรถ่ายทอดให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติออกมาได้ตามเกณฑ์ที่ดี ยิ่งขึ้น ประเมินตนเอง 1 คะแนน N12 ปัญหาการขาดแคลนคุณครูที่มีประสบการณ์ ด้านศิลปะโดยตรง ส่งผลให้โรงเรียนและนักเรียนเสียโอกาส อีกทั้งในเรื่องความไม่เข้าใจในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ทำให้นักเรียนไม่ได้ใช้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผลงานของนักเรียนที่เป็นไปได้ช้า ประเมินตนเอง 1 คะแนน

เมื่อนำรายละเอียดการพิจารณาองค์ประกอบรายละเอียด ปัญหาของการสอนรายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอนรวมถึงรูปแบบ เทคนิควิธีการสอน สื่อ การสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วง ชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พิจารณาองค์ประกอบ จาก ตาราง 11 นำเป็นข้อมูลสร้างรูปแบบพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์เพื่อหาสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

สำหรับการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ รูปแบบรายบุคคล จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน โดยใช้เกณฑ์คัดเลือก คือ กลุ่มนักวิชาการทางการสร้างรูปแบบและด้านศิลปศึกษาจำนวน 2 ท่าน กลุ่มนักวิชาการทางการสร้างรูปแบบและด้านทัศนศิลป์จำนวน 1 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูจำนวน 2 ท่าน ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ ครูด้านทัศนศิลป์จำนวน 2 ท่าน โดยรูปแบบ Online และ Onsite

ตาราง 12 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ (รายบุคคล)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่สัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเมฉาย บุญญานันต์	16 พฤษภาคม 2566	ศิลปศึกษา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตติรัตน	16 พฤษภาคม 2566	ศิลปศึกษา
3. ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญ วิวัฒน์	23 พฤษภาคม 2566	ทัศนศิลป์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตุลย์เมธาการ	9 พฤษภาคม 2566	การวัดและประเมิน การศึกษา
5. นายสังคม ทองมี	23 พฤษภาคม 2566	ครูศิลปะ(ทัศนศิลป์)
6. นางสุวิมลจณา กะลำพัก	25 พฤษภาคม 2566	ครูศิลปะ(ทัศนศิลป์)
7. นายณชนก หล่อสมบุญณ์	25 พฤษภาคม 2566	ครูศิลปะ(ทัศนศิลป์)

โดยผลการแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2” สรุปเป็นช่วงประเด็นได้ดังนี้

ช่วงที่ 1 สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือนุเคราะห์ทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

1. สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

คนส่วนมาก มองว่าวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ยังเป็นวิชาที่ไม่สำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา เนื่องจากกรอบในการบริหารงานของโรงเรียนมุ่งเน้นพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนกับรายวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มุมมองผู้บริหารและครูประถม คิดว่าวิชาศิลปะเป็นวิชาที่ง่ายไม่จำเป็นต้องเรียน นักเรียนก็สามารถทำได้

2. ปัญหาปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

- มีชั่วโมงสอนน้อย คือ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์
- ไม่มีห้องเรียนเฉพาะ เช่น ห้องศิลปะ
- ครูที่สอนศิลปะจบไม่ตรงเอก
- ครูที่สอนศิลปะจบไม่ตรงเอกศิลปะ ไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ที่ถูกต้องชัดเจนได้

3. วิชาศิลปะมีความสำคัญอย่างไรกับนักเรียนในระดับประถมปลาย และสามารถพัฒนาต่อยอดในชีวิตประจำวันอย่างไรได้บ้างในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

สำหรับนักเรียนระดับประถมปลาย คิดว่าวิชาศิลปะเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก เพราะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก และมีความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยลดความเครียดจากการเรียนในรายวิชาหลักๆได้ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ สามารถต่อยอดเป็นอาชีพได้

4. ในการสอนศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมปลาย ครูผู้สอนควรสอนให้นักเรียนเรียนรู้หรือปฏิบัติอะไรได้บ้างในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

- ด้านทฤษฎีทางศิลปะควบคู่กับการปฏิบัติจริง
- เน้นทักษะกระบวนการทำงานศิลปะ
- เน้นการถ่ายทอดความคิดจินตนาการ
- กล้าแสดงออกและมีความสุขในการเรียนศิลปะ

ช่วงที่ 2 รูปแบบการพัฒนาการสอน เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน รวมถึงรูปแบบการอบรมพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

1. การพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขาศิลปะแต่ต้องมาสอนศิลปะในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สำหรับครูศิลปะจริงๆแล้ว ควรเริ่มจากจุดไหน แล้วควรเริ่มอย่างไรในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

- ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน และตัวชี้วัด

- ครูที่สอบถึงแม้จบไม่ตรงเอกศิลปะ แต่ถ้ามีการยอมรับในวิชาศิลปะ ก็ สามารถพัฒนาความรู้ด้านศิลปะได้

- ครูที่สอนศิลปะ ควรมีทักษะความรู้ด้านศิลปะเป็นพื้นฐานและสามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่นักเรียนได้

2. จากประสบการณ์การถ่ายทอดความรู้ของครูศิลปะสู่นักเรียน สำหรับครูศิลปะแล้วแนะนำการพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขา ในด้านใดบ้าง หรือมุ่งเน้นในเรื่องใดในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

- ให้ครูผู้สอนที่จบไม่ตรงเอกศิลปะ เข้ารับการฝึกอบรมด้านศิลปะจากหน่วยงานในสังกัดและนอกสังกัด

- เน้นการฝึกอบรมความรู้ในส่วนด้านเนื้อหา ทฤษฎี และหลักการทางศิลปะ

- เน้นการฝึกอบรมด้านทักษะการปฏิบัติงานศิลปะ เช่น การวาดภาพ การปั้น การพิมพ์ภาพ เป็นต้น

3. รูปแบบการพัฒนาครูจบที่ไม่ตรงสาขา จะใช้เวลาพัฒนาข้างต้นควรใช้ระยะเวลาสั้น เพื่อนำไปพัฒนาตนเองได้ดีขึ้นในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

รูปแบบการพัฒนาครูที่จบไม่ตรงเอกศิลปะ ควรเป็นรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่มีระยะเวลาอบรม อย่างน้อย 20 ชั่วโมง เนื้อหารายละเอียดควรมีด้านความรู้ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ทางศิลปะ ด้านทักษะการสร้างสรรค์งานศิลปะขั้นพื้นฐาน และความรู้ในการวิจารณ์งานศิลปะ ควรให้ครูที่ไม่จบตรงเอกศิลปะได้เข้ารับการอบรมกับผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางศิลปะโดยตรง

4. รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

แบบการพัฒนา ทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับผู้จบไม่ตรงเอกมีดังนี้

1. ควรศึกษา เรื่อง เส้น รูปว่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสง และเงา
2. ควรศึกษา เรื่อง แม่เพ็ญนอนลิ ทักษะการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานศิลปะแต่ละประเภท
3. ควรศึกษา เรื่อง เทคนิคในการทำงานศิลปะประเภทต่างๆ
4. ควรศึกษา เรื่อง การสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด และจินตนาการผ่านงานศิลปะ

5. ควรศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณางานศิลปะที่ถูกต้อง

6. ควรศึกษา เรื่อง การวัดและประเมินผลงานศิลปะด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ช่วงที่ 3 ข้อเสนอแนะในสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ข้อเสนอแนะในการสร้างรูปแบบการพัฒนาการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ควรมีดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ศึกษามาตรฐาน และตัวชี้วัด
2. ศึกษาแนวทางการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ที่เน้นทักษะการสอนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการลักษณะที่พึงประสงค์ตามรายวิชา
3. ศึกษาแนวทางการสร้างและผลิตสื่อการสอนศิลปะทัศนศิลป์
4. ศึกษาเทคนิคและวิธีการสอนรูปแบบต่างๆที่เหมาะสมกับวิชาศิลปะ
5. ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับวิชาศิลปะ
6. สามารถพัฒนาตนเองได้ใช้ในตำแหน่งวิชาการนำไปบูรณาการกับวิชาเอกตนเองตามความสามารถพิเศษ

ภาพประกอบ 5 ภาพการสัมภาษณ์เพื่อหาสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาทักษะ
การสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 5 รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ฉบับร่าง)

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับ
ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พิจารณาองค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียด
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการ
เรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ตลอดจนการสัมภาษณ์เพื่อหาสภาพอันพึงประสงค์ และรูปแบบเนื้อหาใน
การพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่
เหมาะสม จากผลการตอบแบบสอบถาม รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและ
สังเคราะห์ร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับ
ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ได้ดังนี้

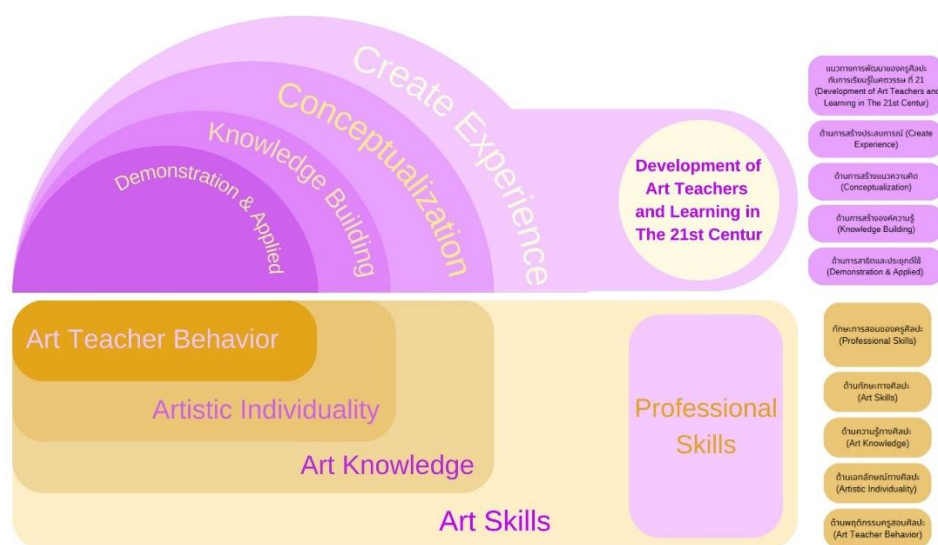

ภาพประกอบ 6 แผนภาพแสดงรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับ
ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ร่าง)

จากแผนภาพแสดงร่างรูปแบบรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบ
ไม่ตรงสาขาระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ด้วยแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ใน
ศตวรรษ ที่ 21 และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ตามลำดับพร้อมกัน ได้ดังนี้

1. ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)
2. ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)
3. ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)
4. ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)

โดยมีแบบร่างรายละเอียดขององค์ประกอบในแต่ละด้านการพัฒนาทักษะการสอน
ทัศนศิลป์สำหรับครู ที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 7 แผนภาพแสดงองค์ประกอบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์
สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ร่าง)

1. ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)

นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย เสริมมีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด และมีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้

2. ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)

มีผลคือ มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา และมีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน เสริมมีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน

3. ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)

มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 และมีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ เสริมมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ และสามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้

4. ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)

มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ และมีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน เสริมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุงแก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 6 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ในการสนทนากลุ่มประเมินความเป็นไปได้เพื่อทดลองรูปแบบ (Focus Group) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 นั้น มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 5 ท่าน ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการทางด้านศิลปศึกษาและด้านทัศนศิลป์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ (ตัวแทนครูจบตรงสาขา ทัศนศิลป์ ครู best practice และครูที่จบไม่ตรงสาขา ทัศนศิลป์) โดยรูปแบบที่เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิคือ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (DUCK TASK model) ซึ่งรูปแบบคือวิธีการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ มีทั้งหมด 4 ด้าน ด้วยรูปแบบวิธีการพัฒนาที่แตกต่างกันตามผลการวิจัย โดยในรูปแบบนี้ควรมีกลไกในการสนับสนุนองค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) ส่วนในการพัฒนาพร้อมกัน อันประกอบไปด้วย ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) ,ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริม

ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) ,ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) ,ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) ตามผลการวิจัยในตอนที 6 พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบมีดังนี้

ตาราง 13 ผลการความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

หัวข้อ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
1. ชื่อรูปแบบ	3.60	0.49	72.00	มาก	3.60	0.49	72.00	มาก
2. รูปแบบในการพัฒนา	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด
3. องค์ประกอบของทักษะการสอนของครูศิลปะ	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด
4. องค์ประกอบของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด
5. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 4 ชั้นตอน	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด
6. ขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ	5.00	0.00	100.00	มากที่สุด	4.80	0.40	96.00	มากที่สุด

หัวข้อ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
7. ระยะเวลาของรูปแบบ	4.60	0.49	92.00	มากที่สุด	4.80	0.40	96.00	มากที่สุด
ภาพรวม	4.92	0.10	98.40	มากที่สุด	4.92	0.16	98.40	มากที่สุด

จากตาราง ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 98.47 ($\bar{X} = 4.92$, $SD = 0.10$) และผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 98.40 ($\bar{X} = 4.92$, $SD = 0.16$) เมื่อพิจารณารายด้านมีผลดังนี้

1) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชื่อรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 72 ($\bar{X} = 3.60$, $SD = 0.49$) และในส่วนของความเป็นไปได้อาจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 72 ($\bar{X} = 3.60$, $SD = 0.49$)

2) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในการพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) และในส่วนของความเป็นไปได้อาจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$)

3) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของทักษะการสอนของครูศิลปะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) และในส่วนของความเป็นไปได้อาจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$)

4) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) และในส่วนของความเป็นไปได้อาจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$)

5) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 4 ชั้นตอน

มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) และในส่วนของความเป็นไปได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$)

6) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ ร้อยละ 100 ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) และในส่วนของความเป็นไปได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 96 ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.40$)

7) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของระยะเวลาของรูปแบบ ร้อยละ 92 ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$) และในส่วนของความเป็นไปได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 96 ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.40$)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีข้อเสนอแนะแบ่งเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชื่อรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าชื่อของรูปแบบมีความน่าสนใจดี ควรเพิ่มหรือปรับชื่อรูปแบบ ใช้คำศัพท์ทางภาษาอังกฤษให้ใช้เป็นคำนามหรือคำกริยาทั้งหมด และการเรียงตัวอักษรของรูปแบบยังไม่เหมาะสม เข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ยาก

2) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวรูปแบบในการพัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณาย บุญญานันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตติรัตน ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์ นายสังคม ทองมี และ นางสาววัฒนา ดะลำพัก เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งความกระชับ และเข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ชัดเจนดี

3) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของทักษะการสอนของครูศิลปะ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณาย บุญญานันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตติรัตน ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์ นายสังคม ทองมี และ นางสาววัฒนา ดะลำพัก เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งรายละเอียดขององค์ประกอบ และลำดับขั้นตอนได้ชัดเจนดี

4) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณาย บุญญานันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตติรัตน ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์ นายสังคม ทองมี และ นางสาววัฒนา ดะลำพัก เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งการแสดงออกถึงการพัฒนาตามรูปแบบ และแสดงถึงการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ได้ชัดเจนดี

5) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 4 ขั้นตอน ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสมฉาย บุญญานันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตติรัตน ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์ นายสังคม ทองมี และ นางสาววัฒนา ทะลำพัก เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งการอธิบายของผู้เข้าร่วม และผู้ที่นำรูปแบบไปเป็นต้นแบบของรูปแบบพัฒนาได้ชัดเจนดี

6) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบได้เหมาะสมดี เพิ่มเติมการอธิบายขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบให้ชัดเจน เพิ่มเข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ดีขึ้น

7) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของระยะเวลาของรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าระยะเวลาของรูปแบบได้เหมาะสมดี เพิ่มเติมรูปแบบของระยะเวลาให้ชัดเจนในการพัฒนาได้ถึงระดับใด หรือเพิ่มระดับการพัฒนาในการเข้าร่วมของรูปแบบถึงการการเข้าร่วมจำนวนเท่าใด ถึงพัฒนาได้เท่าใด และได้ชัดเจนในความเข้าใจของผู้เข้าร่วมได้ดีขึ้น

ดังนั้นสามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยส่วนประกอบสำคัญ 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ชื่อรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”

2. หลักการและความสำคัญ

รูปแบบเรื่องนี้เริ่มต้นค้นคว้าจากประสบการณ์ของผู้วิจัย จากบุคคลรอบข้างของผู้วิจัยที่ไม่จบตรงสาขาทางการสอนศิลปะ รวมถึงบรรจูดำแหน่งสาขาที่ไม่ตรงกับรายวิชาศิลปะ แต่ต้องสอนรายวิชาศิลปะ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลรวมถึงทฤษฎีประกอบถึงความสำคัญของการศึกษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา และพบว่า มีครูผู้สอนศิลปะ ที่จบตรงสาขาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดำรง ตำแหน่งครูศิลปะ มีจำนวนเพียง 5,436 คนทั่วประเทศ ในขณะที่โรงเรียนระดับประถม ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศไทยมีจำนวน 26,596 แห่ง ดังนั้น ครูจำนวนมากที่จบไม่ตรงสาขาจึงต้องสอนศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางส่วนการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งหลักสูตรแกนกลางเปิดสอนวิชาศิลปะให้กับทุกโรงเรียน แต่จำนวนครูสอนศิลปะยังไม่เพียงพอทั่วประเทศ เมื่อไม่มีพื้นฐานการสอนทางศิลปะ ผู้วิจัยพบว่า

ศิลปะเป็นวิชาที่สำคัญมาก และแม้แต่ในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาของประเทศไทย สามารถรวมเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้ ในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่ง พวกเขาจะจ้างครูศิลปกรรมหนึ่งคนที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรี นาฏศิลป์หรือศิลปะไทย แต่ไม่ค่อยมีคนจ้างครูสอนศิลปะ ครูสอนดนตรีและนาฏศิลป์ก็ต้องสอนศิลปะด้วย ผู้วิจัยพบว่าชั้นประถมศึกษาช่วงที่ 1 (ป.1-3) เป็นเพียงการเริ่มต้นต่อการเรียนรู้ศิลปะ แต่ชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เป็นช่วงที่สำคัญสำหรับการพัฒนาความรู้ ทักษะการสร้างงานศิลปะและการค้นหาเอกลักษณ์ของพวกเขา หัวข้องานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยพื้นฐานแล้วเป็นรูปแบบการฝึกอบรมครูที่ไม่จบตรงสาขาด้านศิลปะ โดยการฝึกทักษะการสร้างงานศิลปะ เช่น การวาดเส้น การวาดภาพ ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และการสร้างสรรค์งานศิลปะ สามารถนำไปสอนให้นักเรียนได้ดีขึ้น ถูกต้อง เหมาะสม ให้ทราบถึงความสำคัญของวิชา ศิลปะ ในการพัฒนาทักษะความรู้และการพัฒนาจิตใจรวมทั้งชีวิตที่มีความสุข ต่อยอดความรู้ของตนเองระดับการศึกษาขั้นต่อไป

3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม และมีหลักการที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เกิดประสิทธิภาพในการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของครูในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่จบไม่ตรงสาขา

4. องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” เป็นแนวทางและขั้นตอนที่ผนวกบูรณาการนำมาใช้เป็นระบบ และรูปแบบในการพัฒนาร่วมกัน อันประกอบด้วย จัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบกิจกรรม มีนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ตามทฤษฎีที่วิเคราะห์มาจัดสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะ ทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาด้าน ศิลปะ โดยเป็นการจัดรูปแบบเป็นการอบรมระยะสั้นจำนวนเวลา 20 ชั่วโมง (On-Line และ On-Site) ตามกำหนดการที่สร้างไว้ ในขอบเขตการพัฒนาแบบกิจกรรมโดยการลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ โดยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ด้วยแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

(Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ตามลำดับพร้อมกัน ได้ดังนี้

การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

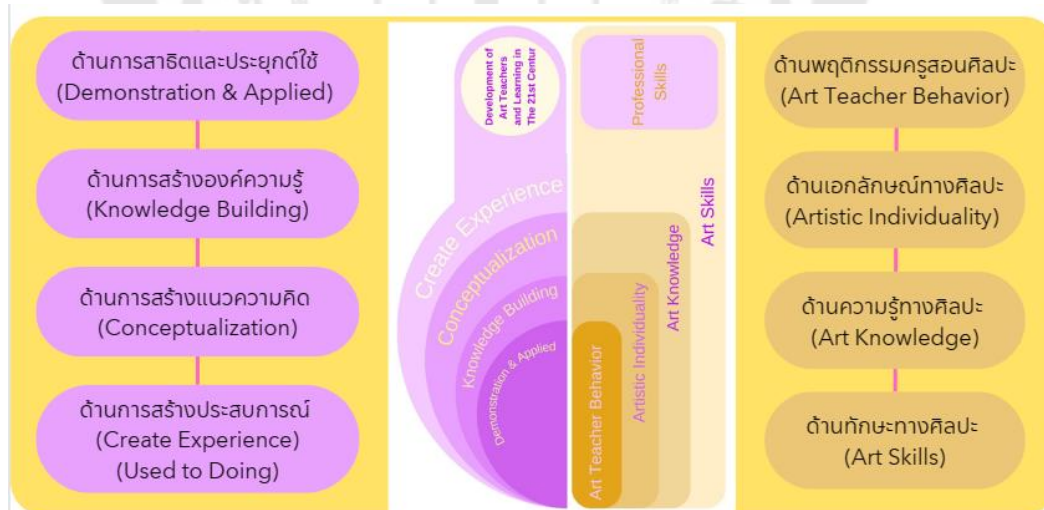
(Development of Art Teachers and Learning in the 21st century)

1. ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience)
2. ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization)
3. ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)
4. ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)

ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)

1. ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)
2. ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)
3. ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)
4. ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)

โดยมีแบบร่างรายละเอียดขององค์ประกอบในแต่ละด้านการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครู ที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 8 แผนภาพแสดงองค์ประกอบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)

นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย เสริมมีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด และมีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)

มีผลคือ มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา และมีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน เสริมมีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน

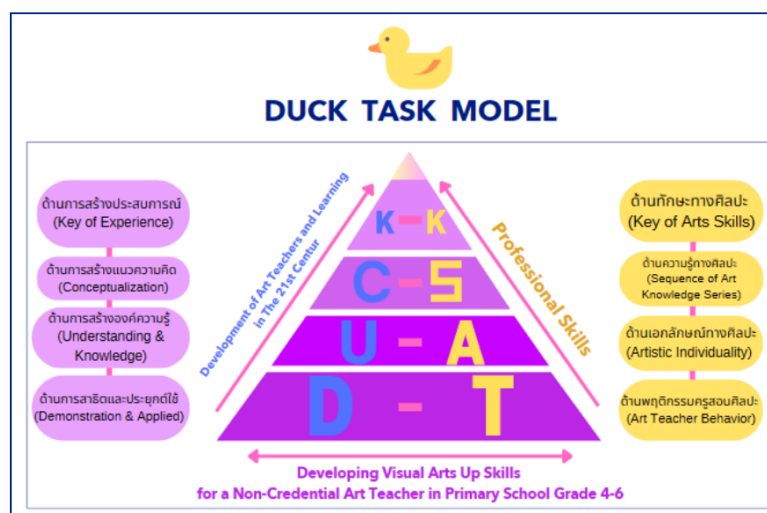
ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)

มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 และมีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ เสริมมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ และสามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้

ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)

มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ และมีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน เสริมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุงแก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” อธิบายได้ดังนี้

ภาพประกอบ 9 แผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”

ตัวแผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 นั้น เป็นรูปแบบการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ทั้ง 2 ด้านควบคู่ไปด้วยกัน อันประกอบด้วย การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ตามลำดับขั้นตอนการพัฒนา เป็นที่อธิบายแบบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 D - T

Discussion of knowledge creation ด้านการสร้างองค์ความรู้ (การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้)

Types of artistic identity ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (ประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ)

ขั้นที่ 2 U - A

Understand of demonstration & applied ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้)

Access of art teacher behavior ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ)

ขั้นที่ 3 C – S

Create ideas of applying arts ด้านการสร้างแนวความคิด (สร้างสรรค์แนวคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ)

Sequence of Arts Knowledge Series ด้านความรู้ทางศิลปะ (ลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ)

ขั้นที่ 4 K – K

Key of Experience ด้านการสร้างประสบการณ์

Key of Arts Skills ด้านทักษะทางศิลปะ

โดยในแต่ละขั้นตอนมีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกัน สำหรับทักษะการสอนด้านความรู้ และ ทักษะรูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนนี้คือ การฝึกอบรมเชิงพัฒนา การสอนงาน และการจัดการความรู้ ในด้านคุณลักษณะ รูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์

ตอนที่ 7 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” นั้น เป็นการทดลองใช้เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ Online และ Onsite เวลา 20 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดจากจำนวนโรงเรียน (ข้อมูลสำนักงานโยธาและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) โดยเลือกครูที่มีอาสาเข้าร่วมทดลองภูมิภาคกลาง จำนวน 30 คน โดยแบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการประเมินสมรรถะก่อนเข้าทดลอง (pre-test)

ในการดำเนินการทดลอง เบื้องต้นผู้วิจัยได้มีการให้ผู้ทดลองทำ pre-test เพื่อเลือกรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสมให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผลการวิจัยพบว่า

ตาราง 14 ผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครูก่อนเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอน
ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขา
ภูมิภาคกลาง

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
1. มีความรู้ความเข้าใจ ชำนาญในเนื้อหาทาง ทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์)	2.23	0.84	44.67	น้อย
2. มีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์)	2.07	0.77	41.33	น้อย
3. มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของ หลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	2.17	0.78	43.33	น้อย
4. สามารถสะท้อนกลับ และตรวจสอบการ ปฏิบัติการสอนของตนเองอย่างเป็นระบบได้ ใน การสอนศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	2.33	0.87	46.67	น้อย
5. สามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอน ร่วมกับครูผู้สอนอื่น รายวิชาอื่น หรือรายวิชาเอก ของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	2.63	0.91	52.67	ปานกลาง
6. สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาใน หลักสูตรทัศนศิลป์ และเลือกให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อใช้ในการ	2.40	0.84	48.00	น้อย

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
จัดการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2				
7. มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะส่วนตัว ความสามารถ และลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.23	0.67	64.67	ปานกลาง
8. มีทักษะในการวิเคราะห์เพื่อเลือกระดับความ เหมาะสมของเนื้อหาทั้ง 4 ด้านของทัศนศิลป์ให้ สอดคล้องกับ ระดับของผู้เรียน ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	2.33	0.75	46.67	น้อย
9. มีการปรับการเรียนการสอนรายวิชาเอกของ ท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	2.67	0.91	53.33	ปานกลาง
10. สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าสื่อการ สอน และจัดการเรียนการสอนได้	3.57	0.72	71.33	มาก
11. มีการวิจัยในชั้นเรียนอยู่เสมอ (ทุกภาค เรียน) เกี่ยวกับวิชาศิลปะ หรือนำทักษะการสอน ทัศนศิลป์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวิจัย	2.27	0.77	45.33	น้อย
12. สามารถสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อ ประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนได้	2.47	0.85	49.33	น้อย
13. ทำผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาวิทยฐานะ ของตนอยู่เสมอ โดยมีการนำผลงานวิชาการ ทางวิชาศิลปะ	2.40	0.80	48.00	น้อย
14. มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียน การสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้น ที่ 2	2.50	0.81	50.00	น้อย

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
15. มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	2.33	0.79	46.67	น้อย
16. ให้การช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อพัฒนาการสอน	2.73	0.77	54.67	ปานกลาง
17. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน	3.47	0.99	69.33	ปานกลาง
18. มีการวางตัวที่ดี และปฏิบัติตนในตัวอย่างที่ดีด้วยลักษณะของครูศิลปะ	3.40	0.95	68.00	ปานกลาง
19. เข้าใจและตระหนักในความหลากหลายของสังคมและรากฐานวัฒนธรรมที่ต่างกััน ที่มีความเป็นครูศิลปะ	3.23	1.09	64.67	ปานกลาง
20. อุทิศตนต่อโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถ และนำทักษะทางศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์	3.30	1.07	66.00	ปานกลาง
21. มีการเตรียมการสอนก่อนคาบสอนทุกครั้ง ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.20	1.08	64.00	ปานกลาง
22. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง และพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนศิลปะอยู่เสมอ	3.30	1.07	66.00	ปานกลาง
23. การพัฒนาการสอนทางศิลปะมีส่วนช่วยพัฒนาวิชาชีพให้มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น	3.23	1.12	64.67	ปานกลาง

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
24. รักวิชาชีพและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครู	4.17	0.93	83.33	มาก
25. มีความสามารถในการสอนและประเมินการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และวิชาเอกท่าน	3.90	1.08	78.00	มาก
รวม	2.68	0.82	53.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 ผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครูก่อนเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขา ภูมิภาคกลาง ผลรวมการประเมินมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 0.82$) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ด้านรักวิชาชีพและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.93$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ มีความสามารถในการสอนและประเมินการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และวิชาเอกท่าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 1.08$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าสื่อการสอน และจัดการเรียนการสอนได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.72$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$, $SD = 0.99$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ มีการวางตัวที่ดี และปฏิบัติตนในตัวอย่างที่ดีด้วยลักษณะของครูศิลปะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.40$, $SD = 0.95$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ อุทิศตนต่อโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถ และนำทักษะทางศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30$, $SD = 1.07$) อยู่ในระดับปานกลาง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง และพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนศิลปะอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.30$, $SD = 1.07$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะส่วนตัว

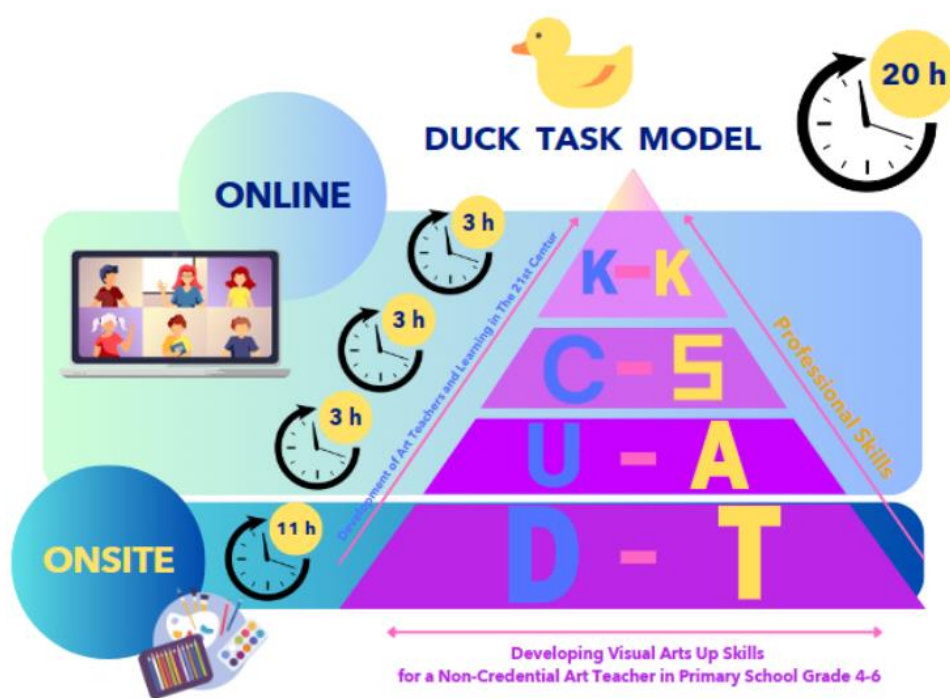
ความสามารถ และลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.23$, $SD = 0.67$) อยู่ในระดับปานกลาง เข้าใจและตระหนักในความหลากหลายของสังคมและรากฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกันที่มีความเป็นครุศิลป์ ($\bar{X} = 3.23$, $SD = 0.67$) อยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาการสอนทางศิลปะมีส่วนช่วยพัฒนาวิชาชีพให้มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ($\bar{X} = 3.23$, $SD = 0.67$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีการเตรียมการสอนก่อนคาบสอนทุกครั้ง ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.20$, $SD = 1.08$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา ให้การช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อพัฒนาการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.73$, $SD = 0.77$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีการปรับการเรียนการสอนรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.67$, $SD = 0.91$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา สามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้สอนอื่น รายวิชาอื่น หรือรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$, $SD = 0.91$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.50$, $SD = 0.81$) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรองลงมา สามารถสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.47$, $SD = 0.85$) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรองลงมา ทำผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาวิทยฐานะของตนอยู่เสมอ โดยมีการนำผลงานวิชาการทางวิชาศิลปะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.40$, $SD = 0.80$) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรองลงมา สามารถสะท้อนกลับ และตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของตนเองอย่างเป็นระบบได้ ในการสอนศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.33$, $SD = 0.87$) อยู่ในระดับน้อย มีทักษะในการวิเคราะห์เพื่อเลือกระดับความเหมาะสมของเนื้อหาทั้ง 4 ด้านของทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.33$, $SD = 0.87$) อยู่ในระดับน้อย มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.33$, $SD = 0.87$) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีการวิจัยในชั้นเรียนอยู่เสมอ (ทุกภาคเรียน) เกี่ยวกับวิชาศิลปะ หรือนำทักษะการสอนทัศนศิลป์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวิจัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.27$, $SD = 0.77$) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีความรู้ความเข้าใจ ชำนาญในเนื้อหาทางทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.23$, $SD = 0.84$) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.17$, $SD = 0.78$) อยู่ในระดับน้อย และ

ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์สุนทรียศาสตร์) ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.07$, $SD = 0.77$) อยู่ในระดับน้อย

2. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”

ในการดำเนินการทดลอง เบื้องต้นผู้วิจัยได้มีการให้ผู้ทดลองทำ pre-test เพื่อเลือกรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสมให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มคำถามในด้านของทักษะในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” นั้น เป็นการทดลองใช้เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ Online และ Onsite เวลา 20 ชั่วโมง ตามลำดับขั้นตอนการพัฒนา เป็นชื่อรูปแบบ ได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

เวลา 20 ชั่วโมง ตามลำดับขั้นตอนการพัฒนา เป็นชื่อรูปแบบ ได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 10 แผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” ตามลำดับขั้นตอน

ชั้นที่ 1 D - T

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างองค์ความรู้ (การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้) Discussion of knowledge creation เสริมทักษะด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (ประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ) Types of artistic identity โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง แบ่งออกเป็นกิจกรรม ดังนี้

บรรยาย ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ)

- การวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
- ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ ความหมายของศิลปะ)

ปฏิบัติ ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา)

ปฏิบัติการสร้างผลงานวาดเส้นพื้นฐาน (เนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยเส้นตามสาขาวิชาของผู้ร่วมรูปแบบ) และนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์

ชั้นที่ 2 U - A

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้) Understand of demonstration & applied เสริมทักษะด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ) Access of art teacher behavior โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง แบ่งออกเป็นกิจกรรม ดังนี้

บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ)

ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ หลักการทางทัศนธาตุ, หลักการทางองค์ประกอบศิลปะ)

ปฏิบัติ ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา)

ปฏิบัติการสร้างผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบพื้นฐานตามความถนัด (เนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาของผู้ร่วมรูปแบบ) และนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์

ขั้นที่ 3 C – S

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างแนวความคิด (สร้างสรรค์แนวคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ) Create ideas of applying arts เสริมทักษะด้านความรู้ทางศิลปะ (ลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ) Sequence of Arts Knowledge Series โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง แบ่งออกเป็นกิจกรรม ดังนี้

บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ)

ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ รูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์, ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น)

ปฏิบัติ ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา)

ปฏิบัติการสร้างผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบ 3 มิติ วัสดุพื้นฐาน (เนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) และนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์

ขั้นที่ 4 K – K

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างประสบการณ์ Key of Experience เสริมด้านทักษะทางศิลปะ Key of Arts Skills โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Onsite ระยะเวลา 11 ชั่วโมง ประกอบด้วยกิจกรรม มีสื่อกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็นกิจกรรม ดังนี้

บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ)

- ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ รูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์, ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น)
- การบูรณาการให้สอดคล้องเฉพาะบุคคล รวมถึงบริบทของชุมชน ท้องถิ่น ณ ที่ตั้งโรงเรียนของครูผู้เข้าร่วมรูปแบบพัฒนา
- รูปแบบหลักการและเครื่องมือประเมินผลงานศิลปะ ของนักเรียน

ปฏิบัติ ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา)

- ปฏิบัติการสร้างผลงานจิตรกรรมพื้นฐาน (เนื้อหาทฤษฎีวงจรัส วัสดุสีอะคริลิก และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิเอกของผู้ร่วมรูปแบบ)

- ปฏิบัติการสร้างผลงานภาพพิมพ์พื้นฐาน (เนื้อหาประเภทของภาพพิมพ์ฉลุ วัสดุแม่พิมพ์แผ่นใส และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาของผู้ร่วมรูปแบบ)
- ปฏิบัติการสร้างผลงานประติมากรรมพื้นฐาน (เนื้อหาการประกอบรูปร่างพื้นฐาน วัสดุดินมวลเบา และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาของผู้ร่วมรูปแบบ)
- ปฏิบัติการสร้างผลงานสื่อผสมพื้นฐาน (เนื้อหาทฤษฎีประกอบรูปทรงพื้นฐาน วัสดุแผ่นโฟมอัด และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาของผู้ร่วมรูปแบบ)
- นำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์
- สรุปเนื้อหา

โดยในแต่ละชั้นตอนมีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกัน สำหรับทักษะการสอนด้านความรู้ และ ทักษะรูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนนี้คือ การฝึกอบรมเชิงพัฒนา การสอนงาน และการจัดการความรู้ในด้านคุณลักษณะ รูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”

ผลการทดลองรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสมให้กับกลุ่มตัวอย่าง จากการทดลองใช้เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ Online และ Onsite เวลา 20 ชั่วโมง ตามลำดับขั้นตอนการพัฒนา เป็นชื่อรูปแบบ ได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 D - T

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างองค์ความรู้ (การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้) Discussion of knowledge creation เสริมทักษะด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (ประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ) Types of artistic identity โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง แบ่งออกเป็นกิจกรรม ผลดังนี้

บรรยาย ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบายประกอบภาพ)

เข้าใจและสามารถแยกแยะ ประเด็นการสอนทัศนศิลป์จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ได้มากขึ้น

เข้าใจในทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน ความหมายของศิลปะ มากขึ้นจากผล
จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ปฏิบัติ ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของ
ขั้นตอนการพัฒนา)

สร้างผลงานวาดเส้นพื้นฐานได้ตามเนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วย
เส้นตามสาขาวิชาของผู้ร่วมรูปแบบ และนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ได้ในระดับปานกลาง

ขั้นที่ 2 U – A

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้
(เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้) Understand of demonstration & applied เสริมทักษะ
ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ) Access of art teacher
behavior โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง แบ่งออกเป็นกิจกรรม ผลดังนี้

**บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย
ประกอบภาพ)**

เข้าใจและสามารถแยกแยะทฤษฎีทางหลักการทางทัศนธาตุ, หลักการ
ทางองค์ประกอบศิลป์จากผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับ
ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

**ปฏิบัติ ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของ
ขั้นตอนการพัฒนา)**

ปฏิบัติการสร้างผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบพื้นฐานตามความถนัดได้ตาม
เนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาของผู้ร่วมรูปแบบ)
และนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ในระดับดีขึ้น

ขั้นที่ 3 C – S

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างแนวความคิด
(สร้างสรรค์แนวความคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ) Create ideas of applying arts เสริมทักษะด้านความรู้
ทางศิลปะ (ลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ) Sequence of Arts Knowledge Series โดยจัดกิจกรรม
รูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง แบ่งออกเป็นกิจกรรม ดังนี้

บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบายประกอบภาพ)

เข้าใจและสามารถแยกแยะรูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์บูรณาการกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจากผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ปฏิบัติ ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา)

ปฏิบัติการสร้างผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบ 3 มิติ วัสดุพื้นฐานได้ตามเนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิเอกของผู้ร่วมรูปแบบและนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ในระดับดี

ขั้นที่ 4 K – K

เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านด้านการสร้างประสบการณ์ Key of Experience เสริมด้านทักษะทางศิลปะ Key of Arts Skills โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Onsite ระยะเวลา 11 ชั่วโมง ประกอบชุดกิจกรรม มีสื่อกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็นกิจกรรม ดังนี้

บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ)สามารถแยกแยะรูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์พร้อมบูรณาการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

สามารถบูรณาการให้สอดคล้องเฉพาะบุคคล รวมถึงบริบทของชุมชนท้องถิ่น ณ ที่ตั้งโรงเรียนของครูผู้เข้าร่วมรูปแบบพัฒนา

ปฏิบัติ ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา)

ปฏิบัติการสร้างผลงานจิตรกรรมพื้นฐานได้ในเนื้อหาทฤษฎีวงจรัส วัสดุสีอะคริลิก และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิเอกของผู้ร่วมรูปแบบ

ปฏิบัติการสร้างผลงานภาพพิมพ์พื้นฐานได้ตามเนื้อหาประเภทของภาพพิมพ์นูน วัสดุแม่พิมพ์แผ่นใส และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิเอกของผู้ร่วมรูปแบบ)

ปฏิบัติการสร้างผลงานประติมากรรมพื้นฐานได้ตามเนื้อหาการประกอบรูปร่างพื้นฐาน วัสดุดินมวลเบา และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิเอกของผู้ร่วมรูปแบบ)

ปฏิบัติการสร้างผลงานสื่อผสมพื้นฐานได้ตามเนื้อหาทฤษฎีประกอบ
รูปทรงพื้นฐาน วัสดุแผ่นโฟมอัด และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตาม
สาขาวิเอกของผู้ร่วมรูปแบบ)

นำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ได้ดีมาก

โดยในแต่ละขั้นตอนมีผลของรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกัน
สำหรับทักษะการสอนด้านความรู้ และ ทักษะรูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนนี้
คือ การฝึกอบรมเชิงพัฒนา การสอนงาน และการจัดการความรู้ในด้านคุณลักษณะ รูปแบบที่
เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษา
ช่วงชั้นที่ 2 ได้ดีขึ้น ซึ่งสรุปได้ตามผลผู้วิจัยได้มีการให้ผู้ทดลองทำ Post-test

4. ผลการประเมินสมรรถะก่อนเข้าทดลอง (Post-test)

หลังจากการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้มีการให้ผู้ทดลองทำ Post-test เพื่อสรุปผล
รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสมให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผลการวิจัยพบว่า

ตาราง 15 ผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครูหลังเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอน
ทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขา
ภูมิภาคกลาง

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
1. มีความรู้ความเข้าใจ ชำนาญในเนื้อหาทางทัศนศิลป์ ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปะ วิจารณ์สุนทรียศาสตร์)	3.63	0.75	72.67	มาก
2. มีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปะวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์)	3.83	0.86	76.67	มาก

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
3. มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.73	0.85	74.67	มาก
4. สามารถสะท้อนกลับ และตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของตนเองอย่างเป็นระบบได้ ในการสอนศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.47	0.96	69.33	ปานกลาง
5. สามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้สอนอื่น รายวิชาอื่น หรือรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.43	0.88	68.67	ปานกลาง
6. สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรทัศนศิลป์ และเลือกให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.40	0.84	68.00	ปานกลาง
7. มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะส่วนตัว ความสามารถ และลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.80	0.91	76.00	มาก

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
8. มีทักษะในการวิเคราะห์เพื่อเลือกระดับความเหมาะสมของเนื้อหาทั้ง 4 ด้านของทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2	3.43	0.88	68.67	ปานกลาง
9. มีการปรับการเรียนการสอนรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.57	0.80	71.33	มาก
10. สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าสื่อการสอน และจัดการเรียนการสอนได้	4.27	0.68	85.33	มาก
11. มีการวิจัยในชั้นเรียนอยู่เสมอ (ทุกภาคเรียน) เกี่ยวกับวิชาศิลปะ หรือนำทักษะการสอนทัศนศิลป์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวิจัย	3.43	0.88	68.67	ปานกลาง
12. สามารถสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนได้	3.47	0.85	69.33	ปานกลาง
13. ทำผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาวิทยฐานะของตนอยู่เสมอ โดยมีการนำผลงานวิชาการทางวิชาศิลปะ	3.67	0.79	73.33	มาก
14. มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.50	0.81	70.00	ปานกลาง

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
15. มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	3.40	0.88	68.00	ปานกลาง
16. ให้การช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อพัฒนาการสอน	3.80	0.70	76.00	มาก
17. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน	4.27	0.73	85.33	มาก
18. มีการวางตัวที่ดี และปฏิบัติตนในตัวอย่างที่ดีด้วยลักษณะของครูศิลปะ	4.23	0.72	84.67	มาก
19. เข้าใจและตระหนักในความหลากหลายของสังคมและรากฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ที่มีความเป็นครูศิลปะ	4.10	0.91	82.00	มาก
20. อุทิศตนต่อโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถ และนำทักษะทางศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์	4.13	0.85	82.67	มาก

ทักษะ	ความเหมาะสม			
	Mean	Std. Deviation	ร้อยละ	การแปลผล
21. มีการเตรียมการสอนก่อนคาบสอนทุกครั้ง ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2	4.07	0.89	81.33	มาก
22. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง และพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนศิลปะอยู่เสมอ	4.13	0.85	82.67	มาก
23. การพัฒนาการสอนทางศิลปะมีส่วนช่วยพัฒนาวิชาชีพให้มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น	4.07	0.89	81.33	มาก
24. รักวิชาชีพ และตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครู	4.70	0.59	94.00	มากที่สุด
25. มีความสามารถในการสอนและประเมินการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และวิชาเอกท่าน	4.53	0.62	90.67	มากที่สุด
รวม	3.68	0.82	73.58	มาก

จากตารางที่ 16 ผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครูหลังเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขา ภูมิภาคกลาง ผลรวมการประเมินมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 0.82$) อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ด้านรักวิชาชีพและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.59$) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรองลงมา

คือ มีความสามารถในการสอนและประเมินการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และวิชาเอกท่าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.62$) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าสื่อการสอนและจัดการเรียนการสอนได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.68$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.73$) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ มีการวางตัวที่ดี และปฏิบัติตนในตัวอย่างที่ดีด้วยลักษณะของครูศิลปะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.23$, $SD = 0.72$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ อุทิศตนต่อโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถ และนำทักษะทางศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.85$) อยู่ในระดับมาก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง และพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนศิลปะอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.89$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ เข้าใจและตระหนักในความหลากหลายของสังคมและรากฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ที่มีความเป็นครูศิลปะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.91$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีการเตรียมการสอนก่อนคาบสอนทุกครั้ง ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.89$) อยู่ในระดับมาก การพัฒนาการสอนทางศิลปะมีส่วนช่วยพัฒนาวิชาชีพให้มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.89$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปะวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 0.86$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา ให้การช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อพัฒนาการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$, $SD = 0.70$) อยู่ในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะส่วนตัว ความสามารถ และลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$, $SD = 0.91$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73$, $SD = 0.85$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา ทำผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาวิทยฐานะของตนอยู่เสมอ โดยมีการนำผลงานวิชาการทางวิชาศิลปะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 0.79$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีความรู้ความเข้าใจ ชำนาญในเนื้อหาทางทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปะวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 0.75$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.50$, $SD = 0.81$) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมา สามารถสะท้อนกลับ และตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของตนเองอย่างเป็นระบบได้ ใน

การสอนศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$, SD = 0.96) อยู่ในระดับปานกลาง สามารถสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$, SD = 0.85) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรองลงมา สามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้สอนอื่น รายวิชาอื่น หรือรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.43$, SD = 0.88) อยู่ในระดับปานกลาง มีทักษะในการวิเคราะห์เพื่อเลือกระดับความเหมาะสมของเนื้อหาทั้ง 4 ด้านของทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.43$, SD = 0.88) อยู่ในระดับปานกลาง มีการวิจัยในชั้นเรียนอยู่เสมอ (ทุกภาคเรียน) เกี่ยวกับวิชาศิลปะ หรือนำทักษะการสอนทัศนศิลป์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวิจัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.43$, SD = 0.88) อยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรทัศนศิลป์ และเลือกให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.40$, SD = 0.88) อยู่ในระดับปานกลาง และ มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.40$, SD = 0.88) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครูก่อนและหลังเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขานิติภาคกลาง ผลรวมการประเมินมีค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ที่มีความพัฒนาขึ้นจากก่อน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.68$, SD = 0.82) อยู่ในระดับปานกลาง เป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.68$, SD = 0.82) อยู่ในระดับมาก แสดงถึงรูปแบบที่มีการพัฒนาได้จริง

สรุปคือ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” ช่วยให้ครูที่จบไม่ตรงสาขาสามารถพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูที่จบไม่ตรงสาขาลังการเข้าโครงการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สูงกว่าก่อนการเข้าโครงการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1.00 และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน ตรงตามหลักการของรูปแบบในการวิจัย

การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

(Development of Art Teachers and Learning in the 21st century)

1. ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience)
2. ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization)

- 3.ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)
 4. ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)
- ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)
1. ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)
 2. ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)
 3. ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)
 4. ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)

ตอนที่ 8 สรุปรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ในการสนทนากลุ่มสรุปรูปแบบ (Focus Group) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 นั้น มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 10 ท่าน ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการทางด้านศิลปศึกษาและด้านทัศนศิลป์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ (ตัวแทนครูจบตรงสาขาทัศนศิลป์ ครู best practice และครูที่จบไม่ตรงสาขา ทัศนศิลป์) โดยรูปแบบที่เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิคือ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (DUCK TASK model) ซึ่งรูปแบบคือวิธีการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ มีทั้งหมด 4 ด้าน ด้วยรูปแบบวิธีการพัฒนาที่แตกต่างกันตามผลการวิจัย โดยในรูปแบบนี้ควรมีกลไกในการสนับสนุนองค์ประกอบ 2 รูปแบบ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) ส่วนในการพัฒนาพร้อมกัน อันประกอบไปด้วย ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) ,ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) ,ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) ,ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) ตามผลการวิจัยในตอนี่ 7 พบว่าผลสรุปการประเมินของรูปแบบมี ดังนี้

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีข้อเสนอแนะแบ่งเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชื่อรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเมฉาย บุญญานันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตถิตรัตน์ ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์ มีความเห็นว่าควรเปลี่ยนชื่อของรูปแบบให้เหมาะสม ชัดเจน และเข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ดีขึ้น

2) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวรูปแบบในการพัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งความกระชับ และเข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ได้ชัดเจนดี

3) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของทักษะการสอนของครูศิลปะ ผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งรายละเอียดขององค์ประกอบ และลำดับขั้นตอนได้ชัดเจนดี

4) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งการแสดงออกถึงการพัฒนาตามรูปแบบ และแสดงถึงการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ได้ชัดเจนดี

5) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 4 ขั้นตอน ผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว มีทั้งการอธิบายของผู้เข้าร่วม และผู้ที่นำรูปแบบไปเป็นต้นแบบของ รูปแบบพัฒนาได้ชัดเจนดี

6) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบได้เหมาะสมดี อธิบายขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบให้ชัดเจนขึ้น และแสดงถึงเข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ดี

7) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของระยะเวลาของรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าระยะเวลาของรูปแบบได้เหมาะสมดี มีรูปแบบของระยะเวลาให้ชัดเจน ในการพัฒนาได้ และได้ชัดเจนในความเข้าใจของผู้เข้าร่วมได้ดีขึ้น

ดังนั้นสามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยส่วนประกอบสำคัญ 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ชื่อรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา
ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher

“U. A. N. T. model”

2. หลักการและความสำคัญ

รูปแบบเรื่องนี้เริ่มต้นค้นคว้าจากประสบการณ์ของผู้วิจัย จากบุคคลรอบข้างของผู้วิจัยที่จบตรงสาขาทางการสอนศิลปะ รวมถึงบรรจุตำแหน่งสาขาที่ไม่ตรงกับรายวิชาศิลปะ แต่ต้องสอนรายวิชาศิลปะ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงมองว่านี่เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลรวมถึงทฤษฎีประกอบถึงความสำคัญของการศึกษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา และพบว่า มีครูผู้สอนศิลปะ ที่จบตรงสาขาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดำรง ตำแหน่งครูศิลปะ มีจำนวนเพียง 5,436 คนทั่วประเทศ ในขณะที่โรงเรียนระดับประถม ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศไทยมีจำนวน 26,596 แห่ง ดังนั้น ครูจำนวนมากที่จบไม่ตรงสาขาจึงต้องสอนศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางส่วนการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งหลักสูตรแกนกลางเปิดสอนวิชาศิลปะให้กับทุกโรงเรียน แต่จำนวนครูสอนศิลปะยังไม่เพียงพอทั่วประเทศ เมื่อไม่มีพื้นฐานการสอนทางศิลปะ ผู้วิจัยพบว่า ศิลปะเป็นวิชาที่สำคัญมาก และแม้แต่ในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาของประเทศไทย สามารถรวมเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้ ในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่ง พวกเขาจะจ้างครูศิลปกรรมหนึ่งคนที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรี นาฏศิลป์หรือศิลปะไทย แต่ไม่ค่อยมีคนจ้างครูสอนศิลปะ ครูสอนดนตรีและนาฏศิลป์ก็ต้องสอนศิลปะด้วย ผู้วิจัยพบว่าชั้นประถมศึกษาช่วงที่ 1 (ป.1-3) เป็นเพียงการเริ่มต้นต่อการเรียนรู้ศิลปะ แต่ชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เป็นช่วงที่สำคัญสำหรับการพัฒนาความรู้ ทักษะการสร้างงานศิลปะและการค้นหาเอกลักษณ์ของพวกเขา หัวข้องานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยพื้นฐานแล้วเป็นรูปแบบการฝึกอบรมครูที่จบไม่ตรงสาขาด้านศิลปะ โดยการฝึกทักษะการสร้างงานศิลปะ เช่น การวาดเส้น การวาดภาพ ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และการสร้างสรรค์งานศิลปะ สามารถนำไปสอนให้นักเรียนได้ดีขึ้น ถูกต้อง เหมาะสม ให้ทราบถึงความสำคัญของวิชา ศิลปะ ในการพัฒนาทักษะความรู้และการพัฒนาจิตใจรวมทั้งชีวิตที่มีความสุข ต่อยอดความรู้ของตนเองระดับการศึกษาขั้นต่อไป

3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม และมีหลักการที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เกิดประสิทธิภาพในการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของครูในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่จบไม่ต้องสาขา

4. องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” เป็นแนวทางและขั้นตอนที่ผนวกบูรณาการนำมาใช้เป็นระบบ และรูปแบบในการพัฒนาร่วมกัน อันประกอบด้วย จัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบกิจกรรม มีนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ตามทฤษฎีที่วิเคราะห์มาจัดสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะ ทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาด้าน ศิลปะ โดยเป็นการจัดรูปแบบเป็นการอบรมระยะสั้น จำนวนเวลา 20 ชั่วโมง (On-Line และ On-Site) ตามกำหนดการที่สร้างไว้ ในขอบเขตการพัฒนาแบบกิจกรรมโดยการลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ โดยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ด้วยแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ตามลำดับพร้อมกัน ได้ดังนี้

การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

(Development of Art Teachers and Learning in the 21st century)

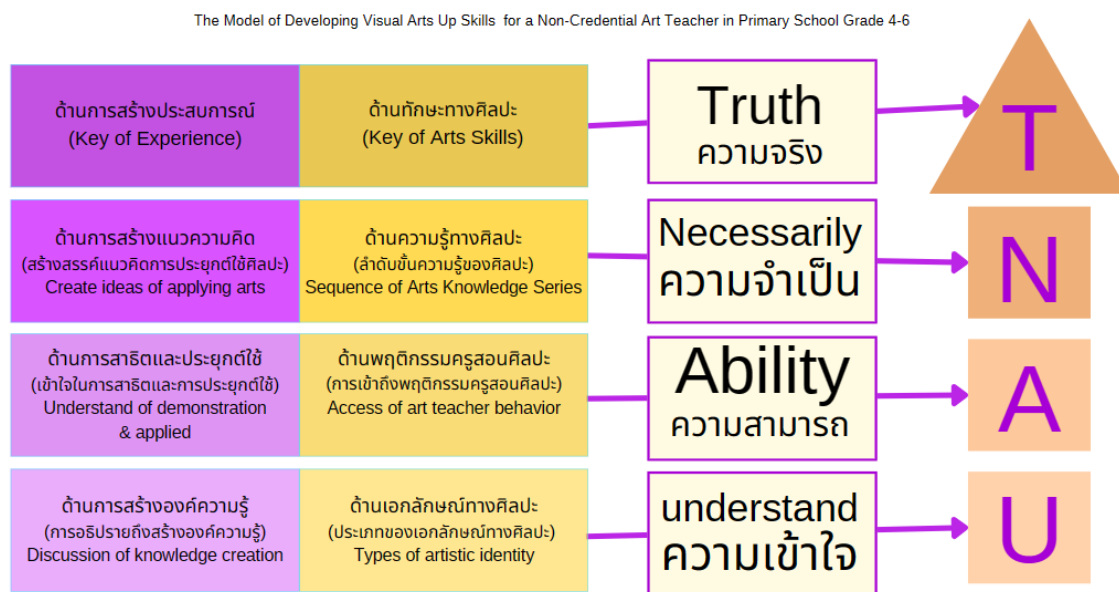
1. ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience)
2. ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization)
3. ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)
4. ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)

ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)

1. ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)
2. ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)
3. ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)

4. ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)

โดยมีแบบร่างรายละเอียดขององค์ประกอบในแต่ละด้านการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” ดังนี้

ภาพประกอบ 11 แผนภาพแสดงองค์ประกอบ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model”

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills)

เป็นความเข้าใจ (Understand)

นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย เสริมมีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด และมีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)

เป็นความสามารถ (Ability)

มีผลคือ มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา และมีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน เสริมมีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน

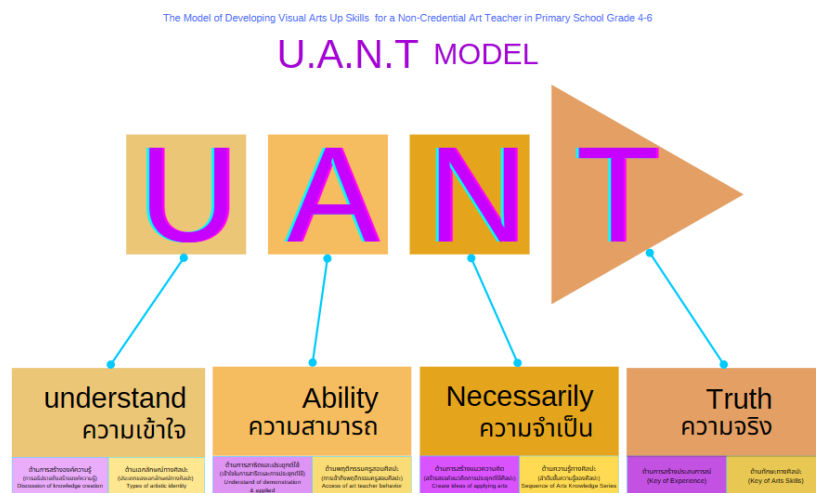
ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) เป็นความจำเป็น (Necessarily)

มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 และมีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ เสริมมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ และสามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้

ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) เป็นความจริง (Truth)

มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ และมีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน เสริมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” อธิบายได้ดังนี้

ภาพประกอบ 12 แผนภาพ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credentia Art Teacher
“U. A. N. T. model”

ตัวแผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 นั้น เป็นรูปแบบการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ทั้ง 2 ด้านควบคู่ไปด้วยกัน อันประกอบด้วย การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ตามลำดับขั้นตอนการพัฒนา เป็นที่อธิบายแบบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 U (Understand) เป็นความเข้าใจ

Discussion of knowledge creation ด้านการสร้างองค์ความรู้
(เข้าใจถึงสร้างองค์ความรู้ด้านศิลปะ)

Types of artistic identity ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ
(เข้าใจถึงประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ)

ขั้นที่ 2 A (Ability) เป็นความสามารถ

Understand of demonstration & applied ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้
(สามารถสาธิตและการประยุกต์ใช้)

Access of art teacher behavior ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ
(สามารถเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ)

ขั้นที่ 3 N (Necessarily) เป็นความจำเป็น

Create ideas of applying arts ด้านการสร้างแนวความคิด

(การสร้างสรรค์จำเป็นต่อแนวคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ)

Sequence of Arts Knowledge Series ด้านความรู้ทางศิลปะ

(ความจำเป็นในการลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ)

ขั้นที่ 4 T (Truth) เป็นความจริง

Key of Experience ด้านการสร้างประสบการณ์

(สร้างประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ)

Key of Arts Skills ด้านทักษะทางศิลปะ

(สร้างทักษะทางศิลปะจริงในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ)

โดยในแต่ละขั้นตอนนี้มีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกัน สำหรับทักษะการ
 สอนด้านความรู้ และ ทักษะรูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนนี้คือ การฝึกอบรมเชิง
 พัฒนา การสอนงาน และการจัดการความรู้ ในด้านคุณลักษณะ รูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนา
 ทักษะการสอนทัศนศิลป์ โดยมีทักษะขั้นพื้นฐานที่สำคัญของครูระดับประถมศึกษา ให้เกิดความ
 ชำนาญในพฤติกรรมการสอนแต่ละอย่างของครูที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การฝึกทักษะการสอนก็
 เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดความคล่องแคล่วมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ และแก้ไขข้อบกพร่องของ
 ตนเองก่อนที่จะได้มีการสอนในชั้นเรียนทักษะสำคัญ ๆ ที่ผู้สอนทุกคนควรจะต้องฝึกปฏิบัติและ
 คำนึงถึงในการสอนมี 9 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบาย การใช้คำถาม
 การเสริมกำลังใจ ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการเฝ้าความสนใจ ทักษะการใช้กระดานชอล์ก
 ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการใช้สื่อการสอน ซึ่ง พฤติกรรมการสอนของผู้สอนในการใช้
 ทักษะการสอนต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการช่วยสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอัน
 มาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ได้ทำการสรุปวิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบ Sequential Transformative ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในระยะที่หนึ่ง แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในระยะที่สอง บุรณาการให้เกิดในขั้นตอนของการตีความและการอภิปรายผล ผู้วิจัยเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งและตรงสภาพความเป็นจริงที่สุด และนำไปทดลองใช้ (Experimental Research) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การวิจัยระยะที่ 2 สร้างต้นแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การวิจัยระยะที่ 3 ใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง สรุปและนำเสนอผลการวิจัยเป็นเล่มรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ระยะเวลาที่ 1 ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

กลุ่มตัวอย่างการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์

ผ่านแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ โดย ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดจากจำนวนโรงเรียน (ข้อมูลสำนักงานบาลและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) ทั่วประเทศทั้ง 6 ภูมิภาคจำนวนมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 26,596 แห่ง มีโรงเรียนที่มีครูที่จบตรงสาขาจำนวน 5,436 แห่ง มีจำนวนโรงเรียนที่ไม่มีครูที่จบตรงสาขา 21,160 แห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยที่เป็นประชากรทั้งหมดอย่างแท้จริงโดยวิเคราะห์จากตารางสุ่ม Krejcie & Morgan (1970) ที่กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 30,000 หน่วย ใช้กลุ่มตัวอย่าง 379 หน่วย โดยในการเก็บข้อมูลจริงจำนวน 390 คน

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา ที่สอนวิชาศิลปะ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยมีจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนๆ ละ 1 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 379 คน จากผลการวิจัยในการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะสามารถสรุปได้ว่าช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษามีลักษณะเป็นอย่างไร และวิธีการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม

1.2 ระยะเวลาที่ 2 ชั้นการวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการพัฒนาและทฤษฎีการสร้างรูปแบบการพัฒนาโดยสังเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ ต้นแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ในการการวิเคราะห์คุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบรายบุคคล และกลุ่มพิจารณารูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลผ่านผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกคือ กลุ่มนักวิชาการทางด้านสร้างรูปแบบและด้านศิลปะศึกษาจำนวน 2 ท่าน กลุ่มนักวิชาการ

ทางด้านการสร้างรูปแบบและด้านทัศนศิลป์จำนวน 1 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูจำนวน 2 ท่าน ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ ครูด้านทัศนศิลป์จำนวน 2 ท่าน

1.3 ระยะเวลาที่ 3 ขั้นตอนทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (ข้อมูลสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2563) โดยกำหนด ภูมิภาคกลาง มีจำนวนโรงเรียน 4,632 แห่งมีครูที่จบตรงสาขาจำนวน 945 แห่ง จำนวนที่มีครูจบไม่ตรงสาขาจำนวน 3,684 แห่ง เพื่อให้ได้กลุ่มทดลองในการวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอย่างแท้จริงโดยวิเคราะห์จากการกำหนดจำนวนตัวอย่างโดยได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากโปรแกรม G*Power โดยกำหนดค่าขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยของ ณัฐธิดา ภูจีบ (2559 : 242) ได้ค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 4.84 กำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และระดับอำนาจการทดสอบที่ 0.95 ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำทั้งสิ้น 3 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีก 27 คน เพื่อเป็นการป้องกันอัตราการขาดหายของตัวอย่างและเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถปฏิบัติการทดลองในสถานการณ์จริงได้ ให้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 หน่วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวิจัย ทั้งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกข้อมูล การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งและตรงสภาพความเป็นจริงที่สุด และนำไปทดลองใช้ (Experimental Research) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้น

ที่ 2 และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยมีรายละเอียดสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ผลของการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่คาดหวังองค์ประกอบรายละเอียดด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) มีองค์ประกอบ ดังนี้ ด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) และด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) กับที่คาดหวังองค์ประกอบรายละเอียดด้านองค์ประกอบรายละเอียดแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) มีองค์ประกอบดังนี้ ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) และ ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบในการใช้รูปแบบ พบว่า ความคาดหวัง ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 คือ ด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.50) และรองลงมา คือ ด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) (PNI = 1.49) เมื่อพิจารณาในภาพรวมรายชื่อของด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) มีองค์ประกอบรายละเอียดในการพัฒนา 4 ด้าน อันได้แก่ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) มีผลคือ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง (PNI = 1.85) รองลงมา พบว่ามีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย (PNI = 1.60) ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) มีผลคือ มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา (PNI = 1.44) รองลงมา พบว่า มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน (PNI = 1.42) ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) มีผลคือ มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำแอปออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 (PNI = 1.76) รองลงมา พบว่า มี

วิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ (PNI = 1.50) และ ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) มีผลคือ มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ (PNI = 1.47) รองลงมา พบว่า มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน (PNI = 1.42) คาดหวังองค์ประกอบรายละเอียดด้านทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และในภาพรวมรายชื่อของด้านด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) มีผลคือ มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.64) รองลงมา พบว่า มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้ (PNI = 1.49) ด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) มีผลคือ มีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.64) รองลงมา พบว่า มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน (PNI = 1.56) ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) มีผลคือ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.71) รองลงมา พบว่า สามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้ (PNI = 1.50) และด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) มีผลคือ สอดถาม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด (PNI = 1.97) รองลงมา พบว่า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ (PNI = 1.76)

ดังนั้นสามารถสรุปการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ตลอดจนรูปแบบการพัฒนาแบบวิธีการที่เหมาะสมไปพร้อมกันทั้งสองด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย เสริมมีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอน

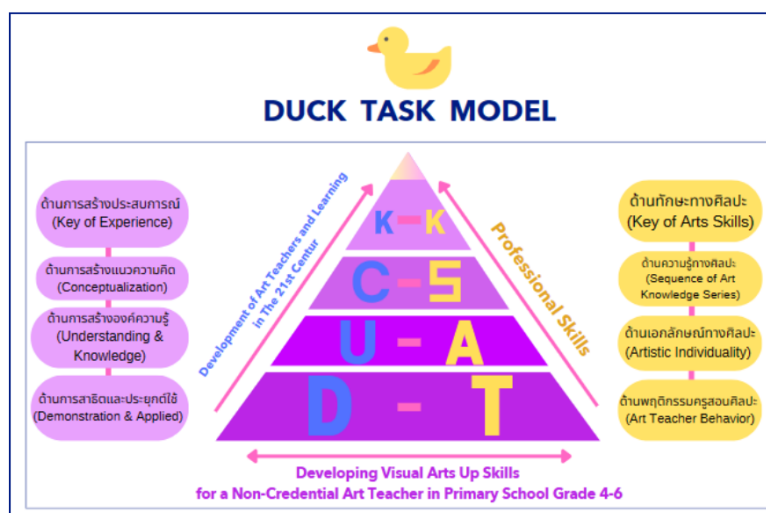
สอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด และมีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้ 2) ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา และมีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน เสริมมีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน 3) ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 และมีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ เสริมมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ และสามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้ 4) ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ และมีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน เสริมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไขศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่าง และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ประเด็นดังนี้ จัดสัมมนา อบรมพัฒนาเพิ่มเติม มีการสอนเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสื่อการสอน สื่อออนไลน์ การบูรณาการวิชาศิลปะกับวิชาอื่นๆ การจัดการเรียนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ที่เหมาะสมกิจกรรมทางศิลปะ ทักษะการสอนศิลปะ เทคนิคการสอนด้านศิลปะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยมีรูปแบบพัฒนาเป็นการอบรมตามด้านองค์ประกอบของด้านการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะ ในรูปแบบระยะสั้น ในรูปแบบการพัฒนาการสอน เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน รวมถึงรูปแบบการอบรมพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ มีประเด็นในการอบรม ได้ดังนี้ 1) วิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ศึกษามาตรฐาน และตัวชี้วัด เพื่อแนวทางการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ที่เน้นทักษะการสอนด้าน

ความรู้ ทักษะกระบวนการลักษณะที่พึงประสงค์ตามรายวิชา 2) แนวทางการสร้างและผลิตสื่อการสอนศิลปะทัศนศิลป์ เทคนิคและวิธีการสอนรูปแบบต่างๆที่เหมาะสมกับวิชาศิลปะ 3) แนวทางการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับวิชาศิลปะ 4) สามารถพัฒนาตนเองได้ใช้ในตำแหน่งวิชาการนำไปบูรณาการกับวิชาเอกตนเองตามความสามารถพิเศษ เพื่อเกิดการพัฒนามีคุณภาพและยั่งยืน

2. รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ผลของการสร้างรูปแบบสรุปได้ดังนี้ รูปแบบชื่อว่า “การพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (DUCK TASK model)” เป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่มีการแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ตามผลการวิจัย โดยมีการสนับสนุนองค์ประกอบ 2 รูปแบบ คือ รายละเอียดทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) การพัฒนาพร้อมกันด้วย ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) ,ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) ,ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) ,ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) สรุปได้ตามภาพ

ภาพประกอบ 13 แผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model”

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” อธิบายเป็น 4 ด้านแบ่งเป็นด้านแนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) ควบคู่กับทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) พัฒนาแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เพิ่มความฝึกทักษะทางศิลปะ (Art Skills) โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเรียนรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมและหลากหลายเพื่อเสริมทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนได้ในชั่วโมง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ยังเสริมความสามารถในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เพิ่มความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) โดยมีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการชี้แนะจากสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายประเภทโดยใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมความรู้และความเข้าใจในรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด โดย

มีความรู้และความเข้าใจในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ กระบวนการสร้างสรรค์ และเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน

ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เพิ่มเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์เพื่อให้นักเรียนพร้อมที่จะเข้าสู่โลกการทำงานในศตวรรษที่ 21 และมีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ เสริมมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำเทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้

ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เพิ่มพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) โดยมีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ และมีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน เสริมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ได้

เป็นชื่อรูปแบบ “DUCK TASK model” อธิบายเป็น 4 ขั้นตอนตามตัวอักษร ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 D – T - Discussion of knowledge creation ด้านการสร้างองค์ความรู้ (การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้) และ Types of artistic identity ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (ประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ)

ขั้นที่ 2 U – A - Understand of demonstration & applied ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้) และ Access of art teacher behavior ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ)

ขั้นที่ 3 C – S - Create ideas of applying arts ด้านการสร้างแนวความคิด (สร้างสรรค์แนวความคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ) และ Sequence of Arts Knowledge Series ด้านความรู้ทางศิลปะ (ลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ)

ขั้นที่ 4 K – K - Key of Experience ด้านการสร้างประสบการณ์ และ Key of Arts Skills ด้านทักษะทางศิลปะ

โดยในแต่ละชั้นตอนมีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกัน สำหรับทักษะ การสอนด้านความรู้ และ ทักษะรูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนนี้คือ การ ผูกอบรมเชิงพัฒนา การสอนงาน และการจัดการความรู้ ในด้านคุณลักษณะ รูปแบบที่เหมาะสม กับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์

โดยมีการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบของการพัฒนา นี้ ได้รับการยอมรับว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับการพัฒนาครูที่จบไม่ตรง สาขา ทั้งนี้โดยพิจารณาจากผลการวิจัย โดยในการสนทนากลุ่มประเมินความเป็นไปได้เพื่อทดลอง รูปแบบ (Focus Group) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 นั้น มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 5 ท่าน ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการทางด้านศิลปศึกษาและด้านทัศนศิลป์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ผู้เกี่ยวข้องในด้านผู้ปฏิบัติ (ตัวแทนครูจบตรงสาขา ทัศนศิลป์ ครู best practice และครูที่จบไม่ตรงสาขา ทัศนศิลป์) โดยรูปแบบที่เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ มีผลการประเมินความ เหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $98.47 (\bar{x} = 4.92, SD = 0.10)$ และผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $98.40 (\bar{x} = 4.92, SD = 0.16)$ เมื่อพิจารณารายด้าน มีผลดังนี้

1) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชื่อรูปแบบ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $72 (\bar{x} = 3.60, SD = 0.49)$ และในส่วนของความเป็นไปได้มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $72 (\bar{x} = 3.60, SD = 0.49)$

2) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในการพัฒนา มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $100 (\bar{x} = 5.00, SD = 0.00)$ และในส่วนของความเป็นไป ได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $100 (\bar{x} = 5.00, SD = 0.00)$

3) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของทักษะการ สอนของครูศิลปะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $100 (\bar{x} = 5.00, SD = 0.00)$ และในส่วนของความเป็นไปได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $100 (\bar{x} = 5.00, SD = 0.00)$

4) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของครูศิลปะกับ การเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $100 (\bar{x} = 5.00, SD = 0.00)$ และในส่วนของความเป็นไปได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ $100 (\bar{x} = 5.00, SD = 0.00)$

5) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 4 ชั้นตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{x} = 5.00$, $SD = 0.00$) และในส่วนของความเป็นไปได้อีกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ($\bar{x} = 5.00$, $SD = 0.00$)

6) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ ร้อยละ 100 ($\bar{x} = 5.00$, $SD = 0.00$) และในส่วนของความเป็นไปได้อีกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 96 ($\bar{x} = 4.80$, $SD = 0.40$)

7) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของระยะเวลาของรูปแบบ ร้อยละ 92 ($\bar{x} = 4.60$, $SD = 0.49$) และในส่วนของความเป็นไปได้อีกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 96 ($\bar{x} = 4.80$, $SD = 0.40$)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีข้อเสนอแนะแบ่งเป็นประเด็น สรุปดังต่อไปนี้

1) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชื่อรูปแบบ: ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าชื่อของรูปแบบนั้นน่าสนใจ แต่ควรปรับเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ควรใช้คำศัพท์ทางภาษาอังกฤษที่เป็นคำนามหรือคำกริยาทั้งหมด และเรียงตัวอักษรของชื่อรูปแบบให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบอย่างชัดเจน

2) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวรูปแบบในการพัฒนา: ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นว่าตัวรูปแบบนั้นมีความเหมาะสมและเข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ชัดเจน โดยมีความกระชับและเรียบง่าย

3) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของทักษะการสอนของครูศิลปะ: ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นว่าองค์ประกอบของทักษะการสอนนั้นเหมาะสมและรายละเอียดขององค์ประกอบได้ถูกต้อง และขั้นตอนได้ชัดเจน

4) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นว่าองค์ประกอบของครูศิลปะนั้นเหมาะสมและสามารถแสดงถึงวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างชัดเจน

5) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา: ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนานั้นเหมาะสมและมีความชัดเจนในการอธิบายและเข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

6) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ: ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบนั้นได้เหมาะสม แต่ควรเพิ่มเติมการอธิบายขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบให้ชัดเจนเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้อย่างชัดเจน

7) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนของระยะเวลาของรูปแบบ: ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าระยะเวลาของรูปแบบนั้นเหมาะสมและเห็นควรเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจรูปแบบของระยะเวลาในการพัฒนาได้อย่างชัดเจน และเพิ่มระดับการพัฒนาในการเข้าร่วมของรูปแบบได้เท่าใด ถึงพัฒนาได้เท่าใด และได้ชัดเจนในความเข้าใจของผู้เข้าร่วมได้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบของการพัฒนานี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับการพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขา ผู้วิจัยจึงนำมาทดลองใช้เพื่อสังเคราะห์เป็นผลสรุปข้อที่ 3 ต่อไป

3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ผลการประเมินทักษะการสอนทัศนศิลป์ครู โดยนำคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยครูที่จบไม่ตรงสาขา ภูมิภาคกลาง ผลรวมการประเมินมีค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ที่มีความพัฒนาขึ้นจากก่อนเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 2.68, SD = 0.82) อยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบผลรวมการประเมินหลังเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.68, SD = 0.82) อยู่ในระดับมาก แสดงถึงรูปแบบที่มีการพัฒนาได้จริง

สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “DUCK TASK model” ช่วยให้ครูที่จบไม่ตรงสาขาสามารถพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูที่จบไม่ตรงสาขาหลังการเข้าโครงการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สูงกว่าก่อนการเข้าโครงการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน ตรงตามหลักการของรูปแบบในการวิจัย โดยในแต่ละขั้นตอนมีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกัน สำหรับทักษะการสอนด้านความรู้ และ ทักษะรูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนนี้คือ การฝึกอบรมเชิงพัฒนา การสอนงาน และการจัดการความรู้ ใน

ด้านคุณลักษณะ รูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ โดยมีทักษะขั้นพื้นฐานที่สำคัญของครูระดับประถมศึกษา ให้เกิดความชำนาญในพฤติกรรมการสอนแต่ละอย่างของครูที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การฝึกทักษะการสอนก็เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดความคล่องแคล่วมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ และแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองก่อนที่จะได้มีการสอนในชั้นเรียนทักษะสำคัญ ๆ ที่ผู้สอนทุกคนควรจะต้องฝึกปฏิบัติและคำนึงถึงในการสอนมี 9 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบาย การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการสร้างความสนใจ ทักษะการใช้กระดานชอล์ก ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการใช้สื่อการสอน ซึ่ง พฤติกรรมการสอนของผู้สอนในการใช้ทักษะการสอนต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการช่วยสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

ผลการรับรองรูปแบบพัฒนา โดยพิจารณาประกอบการสังเคราะห์ผลควบคุมการสอนในกลุ่ม (Focus Group) จากผู้เข้าร่วมทดลองจำนวน 5 ท่านและผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้รับรองรูปแบบในการพัฒนามีชื่อว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 “U. A. N. T. model” เป็นรูปแบบระยะสั้น 20 ชั่วโมง ประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและความสำคัญ 3) ประโยชน์ที่จะได้รับ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ โดยมีเนื้อหาโดยสรุปของรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา
ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher
“U. A. N. T. model”

2. หลักการและความสำคัญ

รูปแบบเรื่องนี้เริ่มต้นค้นคว้าจากประสบการณ์ของผู้วิจัย จากบุคคลรอบข้างของผู้วิจัยที่ไม่จบตรงสาขาทางการสอนศิลปะ รวมถึงบรรจุตำแหน่งสาขาที่ไม่ตรงกับรายวิชาศิลปะ แต่ต้องสอนรายวิชาศิลปะ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงมองว่านี่เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลรวมถึงทฤษฎีประกอบถึงความสำคัญของการศึกษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา และพบว่า มีครูผู้สอนศิลปะ ที่จบตรงสาขาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดำรง ตำแหน่งครูศิลปะ มีจำนวนเพียง 5,436 คนทั่วประเทศ ในขณะที่โรงเรียนระดับประถม ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศไทยมีจำนวน 26,596 แห่ง ดังนั้น ครูจำนวนมากที่จบไม่ตรงสาขาจึงต้องสอนศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางส่วนการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งหลักสูตรแกนกลางเปิดสอนวิชาศิลปะให้กับทุกโรงเรียน

แต่จำนวนครูสอนศิลปะยังไม่เพียงพอทั่วประเทศ เมื่อไม่มีพื้นฐานการสอนทางศิลปะ ผู้วิจัยพบว่า ศิลปะเป็นวิชาที่สำคัญมาก และแม้แต่ในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาของประเทศไทย สามารถรวมเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้ ในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่ง พวกเขาจะจ้างครูศิลปกรรม หนึ่งในคนที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรี นาฏศิลป์หรือศิลปะไทย แต่ไม่ค่อยมีคนจ้างครูสอนศิลปะ ครูสอนดนตรีและนาฏศิลป์ก็ต้องสอนศิลปะด้วย ผู้วิจัยพบว่าชั้นประถมศึกษาช่วงที่ 1 (ป.1-3) เป็นเพียงการเริ่มต้นต่อการเรียนรู้ศิลปะ แต่ชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เป็นช่วงที่สำคัญสำหรับการพัฒนาความรู้ ทักษะการสร้างงานศิลปะและการค้นหาเอกลักษณ์ของพวกเขา หัวข้องานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยพื้นฐานแล้วเป็นรูปแบบการฝึกอบรมครูที่ไม่จบตรงสาขาด้านศิลปะ โดยการฝึกทักษะการสร้างงานศิลปะ เช่น การวาดเส้น การวาดภาพ ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และการสร้างสรรค์งานศิลปะ สามารถนำไปสอนให้นักเรียนได้ดีขึ้น ถูกต้อง เหมาะสม ให้ทราบถึงความสำคัญของวิชา ศิลปะ ในการพัฒนาทักษะความรู้และการพัฒนาจิตใจรวมทั้งชีวิตที่มีความสุข ต่อยอดความรู้ของตนเองระดับการศึกษาขั้นต่อไป

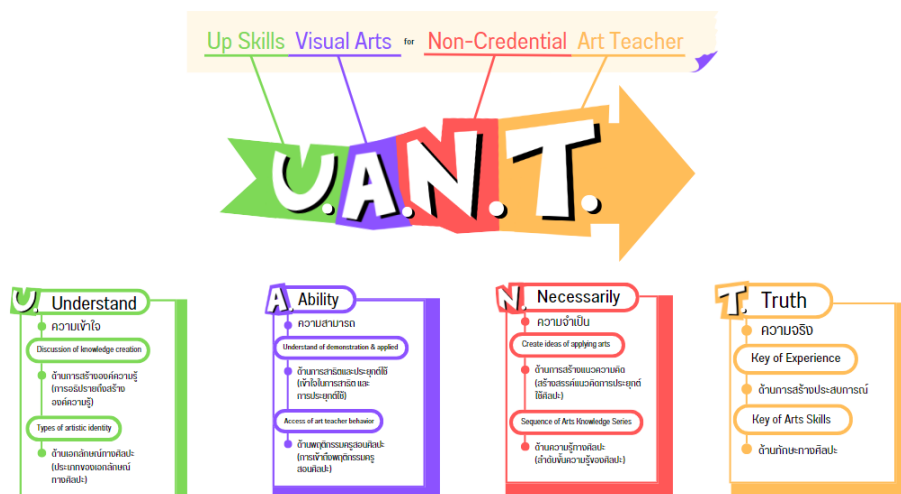
3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม และมีหลักการที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เกิดประสิทธิภาพในการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของครูในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่จบไม่ตรงสาขา

4. องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” เป็นแนวทางและขั้นตอนที่ผนวกบูรณาการนำมาใช้เป็นระบบ และรูปแบบในการพัฒนาร่วมกัน อันประกอบด้วย จัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบกิจกรรม มีนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ตามทฤษฎีที่วิเคราะห์มาจัดสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะ ทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาด้าน ศิลปะ โดยเป็นการจัดรูปแบบเป็นการอบรมระยะสั้นจำนวนเวลา 20 ชั่วโมง (On-Line และ On-Site) ตามกำหนดการที่สร้างไว้ในขอบเขตการพัฒนาแบบกิจกรรมโดยการลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ โดยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ด้วย

แนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ตามลำดับพร้อมกัน โดยมีแบบร่างรายละเอียดขององค์ประกอบในแต่ละด้านการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครู ที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 14 แผนภาพแสดงองค์ประกอบ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model”

1. ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) เป็นความเข้าใจ (Understand)

โดยนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย เสริมมีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด และมีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้

2. ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) เป็นความสามารถ (Ability)

มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา และมีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรม

การเรียนการสอน เสริมมีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อธิปไตยของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น มีความจำเป็นมากที่สุด มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน

3. ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) เป็นความจำเป็น (Necessarily)

มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 และมีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ เสริมมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์และถ่ายทอดได้ และสามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้

4. ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) เป็นความจริง (Truth)

มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ และมีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน เสริมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 *The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher "U. A. N. T. model"* อธิบายได้ดังนี้

ภาพประกอบ 15 แผนภาพ The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher
“U. A. N. T. model”

สรุปตามแผนภาพรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 นั้น เป็นรูปแบบการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ทั้ง 2 ด้านควบคู่ไปด้วยกัน อันประกอบด้วย การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ตามลำดับขั้นตอนการพัฒนา เป็นชื่อรูปแบบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 U (Understand) เป็นความเข้าใจ

Discussion of knowledge creation ด้านการสร้างองค์ความรู้

(เข้าใจถึงสร้างองค์ความรู้ด้านศิลปะ)

Types of artistic identity ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ

(เข้าใจถึงประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ)

ขั้นที่ 2 A (Ability) เป็นความสามารถ

Understand of demonstration & applied ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้

(สามารถสาธิตและการประยุกต์ใช้)

Access of art teacher behavior ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ

(สามารถเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ)

ขั้นที่ 3 N (Necessarily) เป็นความจำเป็น

Create ideas of applying arts ด้านการสร้างแนวความคิด

(การสร้างสรรค์จำเป็นต่อแนวคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ)

Sequence of Arts Knowledge Series ด้านความรู้ทางศิลปะ

(ความจำเป็นในการลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ)

ขั้นที่ 4 T (Truth) เป็นความจริง

Key of Experience ด้านการสร้างประสบการณ์

(สร้างประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ)

Key of Arts Skills ด้านทักษะทางศิลปะ

(สร้างทักษะทางศิลปะจริงในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ)

ภาพประกอบ 16 แผนภาพสรุป The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model”

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษาตามขอบวนการและขั้นตอนต่างๆ สามารถนำข้อค้นพบมาสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ 3 ข้อตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) สภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
- 2) รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
- 3) ประสิทธิภาพและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

โดยมีรายละเอียดในการอภิปรายผลในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

จากผลการวิเคราะห์ความถี่ที่สูงสุดในแต่ละด้านของการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพอันพึงประสงค์ ของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พบถึงความแตกต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ที่ชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการความรู้ทางทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 พบว่าการใช้ด้านความรู้ทางทัศนศิลป์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับรูปแบบการพัฒนาอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ในปัจจุบัน ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้ทักษะการสอนทัศนศิลป์นั้นแท้จริงมีอยู่แล้ว แต่ไม่ถูกจัดทำให้เป็นระบบหรือให้มีเพิ่มเติมให้สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 จากการศึกษาข้อมูลโดยตรงที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ตามตำแหน่งครูที่บรรจุในตำแหน่งที่ตรงวิชาเอก ศิลปะ (ทัศนศิลป์) โดยตรงเทียบกับโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัด โดยผลการวิจัยพบว่ารูปแบบในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ทางการสอนที่คาดหวังของครูทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่มีค่าความต้องการจำเป็นเฉลี่ยมากที่สุดก็คือ การความรู้ทางทัศนศิลป์ แสดงให้เห็นว่าครูทัศนศิลป์ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้การจัดการความรู้ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ และต้องการให้มีการจัดการความรู้ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ของตนเอง เพื่อการบูรณาการกับวิชาเอกของตนเอง

โดยความต้องการต่อการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เมื่อนำรูปแบบในการพัฒนาหลัก มาพิจารณารายด้าน ควรมีการพัฒนาทั้ง 2 ด้านควบคู่ไปด้วยกัน อันประกอบด้วย การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ของการพัฒนาองค์ประกอบทักษะการสอนทัศนศิลป์โดยการพิจารณาเป็นในแต่ละด้าน ควบคู่กันในแต่ละรูปแบบ พบว่าแต่ละด้านมีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกันออกไป และมีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนา เรียงลำดับความต้องการด้วยความสำคัญในการพัฒนา ความจำเป็นจากมากที่สุดเรียงลำดับไปน้อยที่สุด ด้วยสถิติ เป็นขั้นตอนในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ชั้นที่ 1 การดำเนินการสร้างองค์ความรู้ (การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้) และด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (ประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ) มีรูปแบบวิธีการพัฒนา ผ่านการฝึกอบรมควบคู่ไปด้วยกัน โดยพิจารณาจากการพัฒนาทักษะ ด้วยการวิเคราะห์ ข้อมูลทางรายวิชาศิลปะเพื่อสร้างองค์ความรู้ เป็นด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะเฉพาะของ ทัศนศิลป์ ในรูปแบบและประเภทต่างๆ ที่มีในรายวิชาศิลปะ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในการสอนรายวิชาศิลปะ ชั้นที่ 2 ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้) และด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ) มีรูปแบบวิธีการพัฒนา ผ่านการฝึกอบรมควบคู่ไปด้วยกัน โดยพิจารณาจากการพัฒนาทักษะ ด้วยการปฏิบัติจากวิทยากร ในการอบรมเป็นแบบอย่างในการลงมือปฏิบัติจริงและประยุกต์ใช้ตามความถนัดของตนเอง เป็นพฤติกรรมครูสอนศิลปะที่ชัดเจน ที่สาธิตใช้ในการสอนผู้เรียนในรายวิชาศิลปะ เพื่อสร้างความสามารถ ในการสอนรายวิชาศิลปะ ชั้นที่ 3 ด้านการสร้างแนวความคิด (สร้างสรรค์แนวความคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ) และด้านความรู้ทางศิลปะ (ลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ) มีรูปแบบวิธีการพัฒนา ผ่านการฝึกอบรมควบคู่ไปด้วยกัน โดยพิจารณาจากการพัฒนาทักษะ ด้วยการปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ประเภทต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์รายวิชาศิลปะ เป็นต้นแบบให้นักเรียนในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงสามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์แต่ละประเภทได้ เป็นลำดับขั้นความรู้ของศิลปะที่ชัดเจน ที่สาธิตใช้ในการสอนผู้เรียนในรายวิชาศิลปะ เป็นความจำเป็น ในการสอนรายวิชาศิลปะ ชั้นที่ 4 ด้านการสร้างประสบการณ์ และด้านทักษะทางศิลปะ เป็นความจริงที่ครูต้องนำมาจัดการเรียนการสอนรายวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนในระดับการศึกษา และสามารถนำมาบูรณาการสอนกับวิชาเอกของตนเอง สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา เพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการสอนของตนเอง โดยพัฒนาได้อย่างชัดเจน โดยจากผลการวิจัยในส่วนของการผลการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ทางด้านทักษะการสอนทัศนศิลป์ เพื่อหาสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมผลการวิจัยพบว่า ควรมีการบูรณาการวิธีการพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขาอย่างต่อเนื่อง เพื่อความชำนาญ ในการลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลต่อความเข้าใจที่ดีและเกิดการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนนี้ สอดคล้องกับปรัชญาประสบการณ์ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey : 1998) ซึ่งการศึกษาตามทัศนะของจอห์น ดิวอี้คือ ความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ผึกคิด ผึกลงมือทำ ผึกทักษะกระบวนการต่างๆ ผึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และผึกทักษะการเสาะแสวงหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม กระบวนการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็นอีกด้วยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการวิจัยในส่วนของการผลการสัมภาษณ์ครูที่จบไม่ตรงสาขา และผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านศิลปศึกษา และทัศนศิลป์ พบว่ารูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ควรมีกลไกในการสนับสนุนรูปแบบ อันประกอบไปด้วย การพัฒนาตนเอง การสนับสนุน การประเมินอย่างสม่ำเสมอ และทักษะการสอนที่สำคัญมี 9 ทักษะ ด้วยกัน คือ ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบาย การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการสร้างความสนใจ ทักษะการใช้กระดานชอล์ก ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการใช้สื่อการสอน ซึ่ง พฤติกรรมการสอนของผู้สอนในการใช้ทักษะการสอนต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการช่วยสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอันมาก) อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

จากผลการวิเคราะห์ความถี่ที่สูงสุดในแต่ละด้านของการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เมื่อนำรูปแบบในการพัฒนาหลัก มาพิจารณารายด้าน ควรมีการพัฒนาทั้ง 2 ด้านควบคู่ไปด้วยกัน อันประกอบด้วย การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) มีความต้องการมากที่สุด และรองลงมาเป็นทักษะการสอนของครูศิลปะ(Professional Skills) พบว่ามีองค์ประกอบที่มีการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เด่นชัด

ในแต่ละด้านชัดเจน โดยใช้ความต้องการจำเป็นที่มากที่สุดไปน้อยที่สุดเรียงลำดับในแต่ละข้อย่อย เป็นการพัฒนา ดังนี้

ด้านการสร้างประสบการณ์ (Create Experience) โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง มีค่า (PNI = 1.85) รองลงมา พบว่ามีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย มีค่า (PNI = 1.60) เสริมด้านทักษะทางศิลปะ (Art Skills) โดยมีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้ มีความจำเป็นมากที่สุด มีค่า (PNI = 1.64) รองลงมา พบว่า มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่แตกต่างกันได้ มีค่า (PNI = 1.49) เพื่อสร้างความเข้าใจ (Understand) ในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มากขึ้น

ด้านการสร้างแนวความคิด (Conceptualization) โดยมีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา มีค่า (PNI = 1.44) รองลงมา พบว่า มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน มีค่า (PNI = 1.42) เสริมด้านความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge) โดยมีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในห้องเรียน มีความจำเป็นมากที่สุด มีค่า (PNI = 1.64) รองลงมา พบว่า มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน มีค่า (PNI = 1.56) ให้เกิดความสามารถ (Ability) เป็นทักษะการสอนทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มากขึ้น

ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building) โดยมีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีค่า (PNI = 1.76) รองลงมา พบว่า มีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ มีค่า (PNI = 1.50) เสริมด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality) สร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอดได้ มีความจำเป็นมากที่สุด มีค่า (PNI = 1.71) รองลงมา พบว่า สามารถนำเทคนิควิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้ มีค่า (PNI = 1.50) ในความจำเป็น (Necessarily) ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่

ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied) โดยมีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้ มีค่า (PNI = 1.47) รองลงมา พบว่า มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน มีค่า (PNI = 1.42) เสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior) ในการสอบถาม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุงแก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีความจำเป็นมากที่สุด มีค่า (PNI = 1.97) รองลงมา พบว่า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่า (PNI = 1.76) ด้วยความจริง (Truth) ในการสร้างทักษะการสอนทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ในความเข้าใจ ความสามารถ ความจำเป็น ด้วยความจริงกับการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์รูปแบบอื่นๆ ผ่านการบูรณาการ สอดคล้องกับนโยบายการยกระดับคุณภาพครู "Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21" ของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (2557) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการความรู้ของครูจะต้องมีระบบ แบบแผนที่ชัดเจนและควรมีการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้เกิดการพัฒนารเรียนรู้ของครูที่โรงเรียน เช่นจัดระบบการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษา จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดตั้งคลินิกครูเพื่อ การเรียนรู้ จัดระบบครูพี่เลี้ยง เพื่อนช่วยเพื่อน และสอดคล้องกับ อภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์ (2547) ที่กล่าวว่าการจัดการความรู้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้รู้จักหาความรู้และนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ การจัดการความรู้จำเป็นต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง(Continuous Learning)อยู่ตลอดเวลา เพราะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะทำให้มีโลกทัศน์และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และจากผลการวิจัยทำให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เพื่อการจัดการเรียนรู้ ถ้ายกข้อดีความรู้ที่นักเรียนได้ชัดเจน และเกิดประสิทธิภาพที่สูงที่สุดด้วยความจริงที่ยั่งยืน

เกิดความเชื่อมโยงขององค์ประกอบของพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการองค์ประกอบของการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ของรูปแบบที่สำคัญ ที่พัฒนาควบคู่ไปด้วยกันสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ในปัจจุบันไปด้วยตามรูปแบบ คือ การพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) มีความต้องการมากที่สุด และทักษะการสอนของครูศิลปะ(Professional Skills) ซึ่ง

สอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนาพัฒนาครูด้วยวิธีการชี้แนะและการสอนงาน (Coaching) ของ ณัฐธิดา ภู่อัจฉริยะ (2559) ในทางการศึกษา การชี้แนะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของครูประจำการให้สามารถทำงานได้ตรงตามเป้าหมาย จนเกิดประสิทธิผลของงาน ดังนั้น ความหมายของการชี้แนะ (Coaching) คือกระบวนการระหว่างการทำงานของคนสองคนหรือมากกว่านั้น เป็นการทำงานโดยระบุเป้าหมายและความสำเร็จร่วมกัน การอธิบายความสำคัญของการเรียนรู้โดยผู้เข้าร่วมเป็นผู้กำหนดและเปิดโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ๆ มีปฏิสัมพันธ์และสนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่กันในการพัฒนาไปสู่สิ่งที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับความหมายของการชี้แนะหรือการสอนงาน (Coaching) ว่าเป็นเรื่องของการเรียนรู้ การพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติความคิดและพฤติกรรมลักษณะเฉพาะจากการสะท้อนมุมมอง และการนำตนเองไปสู่การเรียนรู้ จากการแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (Robertson, 2011) ความสำคัญของการชี้แนะหรือการสอนงาน (Coaching) นั้น Moran (2010) ได้กล่าวถึง การชี้แนะหรือการสอนงานว่าเป็นตัวช่วยในการสร้างวัฒนธรรมในโรงเรียนในการประเมินผลร่วมกัน การสอนจะพัฒนาความสามารถทางความรู้ และทักษะ ของคนเดี่ยวหรือกลุ่มคน เพื่อการแก้ปัญหา และสะท้อนความคิดอย่างสร้างสรรค์การสอนงานนั้นเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องด้วยความช่วยเหลือและติดตาม และของ Robertson (2011) กล่าวว่ากระบวนการชี้แนะหรือการสอนงานก็มีความยืดหยุ่น ผลที่ได้คือการเรียนรู้ใหม่ในตัวบุคคล อีกทั้งยังได้รับประโยชน์ร่วมกัน เกิดความเข้าใจและทักษะที่ดีในการทำงานร่วมกัน ความสัมพันธ์ในการสอนมักจะต้องใช้เวลาที่มากในการพัฒนาให้เกิดผลที่ยั่งยืนระดับของการชี้แนะหรือการสอนงาน (Coaching) เป็นโครงสร้างของรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้ผสมผสานความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี การศึกษาผู้ใหญ่ โดยจัดเตรียมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการชี้แนะ กรอบมณฑลนั้นจึงเป็นไปเพื่อการอบรม การจัดการ การประเมิน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความพยายามของการสอน Moran (2010) นำเสนอลำดับของการชี้แนะที่มีความแตกต่างกัน 8 ชั้น ได้แก่ 1) การบริหารทรัพยากรร่วมกัน (Collaborative Resource Management) 2) การนำเสนอข้อมูล (Literacy Content Presentation) 3) การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน (Focused Classroom Visit) 4) การวางแผนร่วมกัน (Co planning) 5) การเรียนรู้แบบกลุ่ม (Study Group) 6) การเรียนรู้แบบบทเรียนสาธิต (Demonstration Lessons) 7) การเรียนรู้แบบเพื่อนร่วมเรียนรู้ (Peer Coaching) 8) การสอน (Coaching) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในความเข้าใจ ความสามารถ ความจำเป็น ด้วยความจริงกับการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสอนที่คนคิดได้ ของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 อย่างยั่งยืนได้ และมีความสำคัญของชื่อของรูปแบบการ

พัฒนาให้มีความเข้าใจในขั้นตอนและเข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ Bardo and Hartman (1982) ได้กล่าวถึงรูปแบบในทางสังคมศาสตร์ไว้ว่า “เป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและ/หรือ บรรยายคุณสมบัตินั้น ๆ” Bardo และ Hartman อธิบายต่อไปว่า รูปแบบเป็นอะไรบางอย่างที่เราพัฒนาขึ้นมา เพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงมีใช้การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการท าเช่นนั้น ทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นด้อยลงไป ส่วนการจัดระบบรูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้นๆ ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วแต่ปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ อย่างไร และ Stoner and Wankel (1986) ให้ทัศนะว่า รูปแบบเป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เราได้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

3. ประสิทธิภาพและรับรองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

จากผลการวิเคราะห์ในส่วนของผลการประเมินความรู้ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ตนเอง) ก่อนการเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ และหลังเข้ารับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษานั้น พบว่า ด้านรักวิชาชีพและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ มีความสามารถในการสอนและประเมินการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และวิชาเอกท่าน ประเมินตนเองว่ามีทักษะการสอนทัศนศิลป์ด้านวิชาชีพและค่านิยมอยู่ในระดับมากที่สุดนั้น น่าจะเป็นเพราะ ครูที่จบไม่ตรงสาขาส่วนมากมีความพึงพอใจในตัวเอง และเชื่อว่าตนเองดำรงวิชาชีพได้อย่างดี รองลงมาเป็นด้านความรู้ด้านการสอน การประเมินการสอนรายวิชาศิลปะ สอดคล้องกับผลการหาความต้องการจำเป็นของความรู้ทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านมีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่พบอยู่ในระดับต่ำที่สุดซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ส่วนนี้มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับการพัฒนาสมรรถนะด้านอื่นๆ และสัมพันธ์กับที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า ครูที่จบไม่ตรงสาขาส่วนมากคิดว่าความเป็นวิชาชีพและค่านิยมนั้นเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นสิ่งที่ครูจบไม่ตรงสาขาส่วนมากพัฒนาได้ด้วยตัวเอง แต่ในด้าน

ทักษะการสอนทัศนศิลป์เป็นการลงมือปฏิบัติจริงจึงจำเป็นต้องพัฒนามนการลงมือในการปฏิบัติจริง ให้เกิดความชำนาญ สามารถบูรณาการความรู้เดิมที่ถนัดได้จริง สร้างประสบการณ์ของตนเอง จึงเกิดการพัฒนาได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด Kolb and Fry (1975 quoted in Smith, 2001) ได้เสนอว่าการเรียนรู้แบบเชิงประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่ซึ่งความรู้ได้ถูกสร้างขึ้น โดยการแปรเปลี่ยนประสบการณ์จากวงจร 4 ขั้นตอน ซึ่ง Kolb and Fry (1975 quoted in Smith, 2001) ได้เสนอองค์ประกอบ 4 ขั้นตอน ของการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยกล่าวว่างจรการเรียนรู้สามารถเริ่มขึ้นที่จุดใดจุดหนึ่งก็ได้และควรเกิดเป็นวงจรที่ต่อเนื่อง (Spiral) วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์มีวงจร 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ประสบการณ์จริง (Concrete Experience: CE) เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วม และเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นส่วนประกอบของชีวิต และรับรู้ประสบการณ์ใหม่ ประสบการณ์จะนำไปสู่การรวบรวมความสามารถในการจัดการที่ยิ่งใหญ่ซึ่งประสบการณ์อาจจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ได้ทั้งการยอมรับและการปฏิเสธ บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้มักตัดสินใจกับปัญหาต่างๆ โดยใช้ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้จากความรู้สึก (Learning from Feeling) มากกว่าการคิดเชิงทฤษฎีนามธรรม 2) สะท้อนผลจากการสังเกต ไตร่ตรอง (Reflective Observation: RO) เป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดโดยการให้ผู้เรียนได้มีการสะท้อนความคิดจากสิ่งที่ได้สังเกตจากประสบการณ์ต่างๆ และสามารถมองสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างแยกแยะได้เป็นหลายแง่มุม มีการไตร่ตรองประสบการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อนำมาพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้มักจะทำความเข้าใจกับความหมายของสิ่งต่างๆ โดยการสังเกตและการคิดด้วยตัวเอง การตัดสินใจต้องอาศัยการสังเกตและวิเคราะห์อย่างละเอียดการเรียนรู้ในขั้นนี้เป็นการเรียนรู้ด้วยการดูและฟัง (Learning by Watching and Listening) 3) การสร้างแนวคิดนามธรรม (Abstract Conceptualization: AC) เป็นการรวบรวมประมวลความรู้หรือสิ่งที่ได้รับจากประสบการณ์เพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอื่นๆ ที่ได้จากประสบการณ์ในอดีตและความรู้ที่ได้จากการกระทำหรือได้รับมา หรือการได้รับความรู้จากข้อมูล จากครูผู้สอน การสนทนาพูดคุย แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีของตนเอง สามารถวิเคราะห์เชิงปริมาณและวางแผนอย่างเป็นระบบบุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้เน้นทฤษฎีและการวิเคราะห์เชิงนามธรรมและมักไม่นำตนเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ชอบสร้างแนวคิดและแบบแผนในการอธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยการคิดอย่างมีเหตุผลมากกว่าการใช้ความรู้สึก การเรียนรู้ในขั้นนี้จึงมีลักษณะเป็นการเรียนรู้จากการคิด (Learning by Thinking) 4) การทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation: AE) เป็นการนำเอาทฤษฎีที่สรุปได้ไปทำการทดลองฝึกปฏิบัติและตรวจสอบ เพื่อการลองผิดลองถูก เพื่อนำ

แนวคิดหรือทฤษฎีของตนไปใช้ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจในสถานการณ์อื่นๆ ที่คล้ายๆ กัน บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้เรียนรู้ได้ดีในสถานการณ์ที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วม มักชอบพบปะกับบุคคลอื่นเพื่อการอภิปรายร่วมกับกลุ่มมากกว่าการเฝ้าดูหรือสังเกต และเน้นที่การนำแนวคิดใหม่ไปทดลองปฏิบัติ (Learning by Doing)

ดังนั้นผลการวิจัยจึงค้นพบประเด็นที่สนใจได้อีกว่า ตัวครูที่จบไม่ตรงสาขาเองนั้น มีคุณลักษณะของทักษะครู 9 ประการ คือ ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบาย การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการสร้างความสนใจ ทักษะการใช้กระดานชอล์ก ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการใช้สื่อการสอน อยู่แล้วเพียงต้องการเพิ่มทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้วยการบูรณาการความถนัดของสาขาที่จบของตนเอง ด้วยการสร้างประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ Johnson and Johnson (2006) การเรียนรู้จากประสบการณ์นั้นเกี่ยวข้องกับการสะท้อนถึงประสบการณ์ของแต่ละคนเพื่อที่ทำให้สร้างหรือปรับปรุงทฤษฎีการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่ประสิทธิผลของการปฏิบัติของแต่ละคน โดยรูปแบบของการเรียนรู้จากประสบการณ์คือการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน (Procedural Learning) นอกจากนี้การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคน การพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของทักษะของกลุ่ม ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมในการสร้างทักษะใหม่ โดยให้กับทักษะของครูตามยุคสมัย โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ สุไม บิลไบ (2558) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็วทั้งด้านการแพทย์ การเกษตร อุตสาหกรรม เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารคือ การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง จากเดิมสังคมไทยเป็นสังคมแบบเรียบง่าย มีวิถีชีวิตที่แตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างชนบทและในเมือง อันเนื่องมาจากสภาพภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ แต่ทุกวันนี้กลายเป็นสังคมแห่งการแก่งแย่งแข่งขัน เน้นความสะดวกสบาย และรวดเร็ว มีการรับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายช่องทาง และมีการส่งต่อแบ่งปันข้อมูลกันผ่านช่องทางที่หลากหลายจนกลายเป็นสังคมนิยมข้อมูล สิ่งเหล่านี้ทำให้ความแตกต่างระหว่างชนบทและเมืองน้อยลง ซึ่งน่าจะเป็นผลดีกลับส่งผลทางลบต่อสังคมของประเทศโดยภาพรวม

เกิดความชัดเจนของผลการประเมินความรู้ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง เมื่อศึกษาความแตกต่างของผลการประเมินความรู้ของทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ก่อนการเข้าโครงการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่

ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และหลังเข้าพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าก่อนเข้าโครงการทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จากระดับปานกลางเป็นระดับมากในทักษะการสอนทัศนศิลป์ โดยสำหรับการทดลองการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 นั้น มีการออกแบบการทดลองอ้างอิงจากผลการประเมินก่อนการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งพบว่า มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปะวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์) ที่มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย จึงเน้นในการพัฒนาทักษะปฏิบัติตามด้านการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) มีความต้องการมากที่สุด และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) โดยมีองค์ประกอบ เรียงตามชื่อของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 The Model: Up Skills Visual Arts for Non-Credential Art Teacher “U. A. N. T. model” โดยการลำดับขั้นตอนการพัฒนาให้เกิดผลประสิทธิภาพที่ชัดเจน ดังนี้ ขั้นที่ 1 U (Understand) เป็นความเข้าใจ ด้วยการพัฒนา ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Discussion of knowledge creation) การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้ เสริมสร้างด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (Types of artistic identity) ในประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ ขั้นที่ 2 A (Ability) เป็นความสามารถ ด้วยการพัฒนา ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (Understand of demonstration & applied) เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้ ส่งเสริมด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Access of art teacher behavior) การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ ขั้นที่ 3 N (Necessarily) เป็นความจำเป็น ด้วยการพัฒนา ด้านการสร้างแนวความคิด (Create ideas of applying arts) สร้างสรรค์แนวความคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ เพิ่มด้านความรู้ทางศิลปะ (Sequence of Arts Knowledge Series) ของการลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ สู่อันดับที่ 4 T (Truth) เป็นความจริง ด้วยการพัฒนา ด้านการสร้างประสบการณ์ (Key of Experience) สร้างด้านทักษะทางศิลปะ (Key of Arts Skills) โดยในแต่ละขั้นตอนมีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกัน สำหรับทักษะการสอนด้านความรู้ และ ทักษะรูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนนี้คือ การฝึกอบรมเชิงพัฒนา การสอนงาน และการจัดการความรู้ ในด้านคุณลักษณะ รูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรง

สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ Pfeiffer and Jones (1983) ได้เสนอรูปแบบ การเรียนรู้จากประสบการณ์จะมีวงจรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน โดยได้เสนอแนวคิดที่ว่าในทุกรูปแบบ การเรียนรู้จากประสบการณ์จะมีกระบวนการพื้นฐานจำนวน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การปฏิบัติ (Do) การไตร่ตรอง (Reflect) และการประยุกต์ใช้ (Apply) โดยรูปแบบวงจรการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ของ Esther Goh มีความครอบคลุมแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์หลาย แนวคิด สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ใช้ทดลองกับ ผู้เรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยวงจร 5 ขั้นตอน 1) ประสบการณ์ (Experience) เป็นการ รับรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติจากการเข้าร่วมกิจกรรม หรืออาจเป็นการกำหนดประสบการณ์ ใหม่ 2) การแลกเปลี่ยน (Share) เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสังเกต การไตร่ตรองและนำเสนอ ข้อมูล 3) กระบวนการ (Process) เป็นการถกเถียงอภิปรายผลข้อมูล การค้นหาประสบการณ์การ วิเคราะห์และสะท้อนกลับข้อมูล 4) การสรุปภาพรวม (Generalize) เป็นการสรุปภาพรวมและ กำหนดเป็นประสบการณ์ใหม่และทดสอบ ทดลองปฏิบัติจริง 5) การประยุกต์ใช้ (Apply) เป็นการ นำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆเป็นการนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน และ ปราณี อ่อนศรี (2558) บทบาทผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ใช้ตัวแบบ (Model) ของห้องเรียนแบบกลับด้าน การ จัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ในการ สร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้านหรือ Mastery Learning นั้น จะมีองค์ประกอบสำคัญที่ เกิดขึ้น 4 องค์ประกอบที่เป็นวัฏจักรหมุนเวียนกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ที่เกิดขึ้น ได้แก่ 1) การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยมีครูผู้สอน เป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้ กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเอง มีสถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรืองานด้านศิลปะแขนง ต่างๆ 2) การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบรัด (Concept Exploration) โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอย ชี้แนะให้ผู้เรียนจากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภท 3) การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการ เรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างกระดานความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) การใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ 4) การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการ จัดทำเป็นโครงงาน และผ่านกระบวนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์งานเหล่านั้น

จากผลการทดลองรูปแบบพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ โดยอ้างอิงจากผลการประเมินหลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งพบว่า ครูที่จบไม่ตรงสาขา พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ โดยมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 อยู่ในระดับมากเพิ่มขึ้นจากระดับน้อย และมีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์สุนทรียศาสตร์) ที่มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากเพิ่มขึ้นจากระดับน้อย เป็นผลความสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน ตรงตามหลักการของรูปแบบในการวิจัยซึ่งเกี่ยวข้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2562) กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 กำหนดแนวทางที่เกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในมาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต อบรมครู คุนอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง และในมาตรา 53 ระบุให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในการกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบ อนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา และต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2562) กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้กล่าวเอาไว้ว่า สมรรถนะ (competency) ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกต่อการทำงานและเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของงานในองค์กรต่าง ๆ ได้ดีกว่าระดับการศึกษาหรือเขาวนปัญญาของบุคคล ทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือทรัพยากรบุคคลในปัจจุบันจึงเน้นการพัฒนาสมรรถนะเป็นฐาน (Competency Based Human Resource Development)กรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้นำเอา สมรรถนะ มาเป็นตัวตั้งในการประเมินครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหรือขอเลื่อนตำแหน่งวิทยฐานะ และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ CBE Thailand. (2564) หลักสูตรฐานสมรรถนะ คือหลักสูตรที่เน้นการวัดผล แบบสมรรถนะแทนการท่องจำเนื้อหา เพียงเพื่อนำมาสอบ เดิม วัดผลจากการจำความรู้ แต่ฐานสมรรถนะ วัดผลจากการนำความรู้มาใช้งาน ที่นำมาใช้แทนที่หลักสูตรในปัจจุบัน ฐานคิดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) 1) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล (Personalization)

การเป็นเจ้าของการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสุขภาวะ (Well-being) ทั้งในด้านสุขภาพ ความฉลาดรู้ สังคมและอารมณ์อย่างสมดุล รอบด้านและเป็นองค์รวม โดยยึดหลักความเสมอภาค 3) พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และการสร้างประโยชน์ต่อสังคม 4) พัฒนาผู้เรียนให้รู้เท่าทัน และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการ

โดยสามารถอภิปรายได้ว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพของครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ให้มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงาน ทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการ ของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถรู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปทรง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม สามารถรู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

รวมถึงการใช้การพัฒนาโดยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ตรงอ้างอิงได้จากงานวิจัยในประเทศ ที่ศึกษาข้อมูลก่อนนำมาสร้าง โดยอ้างอิงของ วนิดา ประสงค์ภักกุล. (2558). ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้ครูในโรงเรียนประถมศึกษา 2) เปรียบเทียบระดับการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูด้านการสอนระหว่างครูที่สอนตรงวิชาเอกกับครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก 3) ศึกษาผลของการสอนไม่ตรงวิชาเอกที่มีต่อการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูด้านการสอน 4) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก โดยมีผลได้ว่าการสอนไม่ตรงวิชาเอกมีผลต่อการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูด้านการสอนใน 4 องค์ประกอบได้แก่ 3.1) การอธิบายมโนทัศน์หลักของเนื้อหา ครูขาดความแม่นยำในเนื้อหา ไม่รู้เนื้อหาในเชิงลึก ทำให้ถ่ายทอดเนื้อหาได้ไม่ดี 3.2) การคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน ส่งผลให้ครูไม่รู้ว่าเนื้อหาส่วนใดที่นักเรียนจะเข้าใจได้ยาก 3.3) การบูรณาการเนื้อหา ครูขาดเทคนิควิธีการสอน ไม่มีกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ เกิดปัญหาในการใช้สื่อหรืออุปกรณ์บางชนิดประกอบการสอน 3.4) การประเมินพัฒนาการของนักเรียน ครูขาดวิธีการประเมินนักเรียนที่เหมาะสม นอกจากนี้การสอนไม่ตรงวิชาเอกยังผลต่อความรู้สึกของครูทั้งทางบวกและทางลบ โดยครูส่วนใหญ่จะรู้สึกไม่ชอบและเกิดความวิตกกังวลในการสอน แต่มีครูบางส่วนที่เห็นว่าการสอนไม่ตรงวิชาเอกเป็นเรื่องที่ทำหาย และได้พัฒนาตนเอง 4) แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก สรุปได้เป็น 4 แนวทาง ตามระดับของการปฏิบัติ ได้แก่ 4.1) ระดับครูผู้สอน ครูต้องพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ปรีกษาหรือขอคำแนะนำจากเพื่อนครู รวมทั้งการใช้สื่อมัลติมีเดียหรือกิจกรรมการสอนที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดนักเรียน 4.2) ระดับโรงเรียน ควรมีการมอบหมายงานสอนโดยคำนึงถึงวิชาเอกและความถนัดของครูก่อน สำหรับการช่วยเหลือครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก โรงเรียนควรมีการจัดหาสื่อต่างๆ ให้แก่ครู ใช้การนิเทศเข้ามาพัฒนาและช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งขอความร่วมมือจากชุมชน 4.3) ระดับหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ทั้งงบประมาณในการอบรมครู และงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรครู และ 4.4) ระดับการผลิตครู ควรปรับระบบการผลิตครูประถมศึกษาให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการใช้ครูในโรงเรียน และงานวิจัยในต่างประเทศ อ้างอิงได้จากงานวิจัย Anna E. du Plessis, Annemaree Carroll & Robyn M. Gillies (2014) ได้ศึกษาเรื่อง The meaning of out-of-field teaching for educational leadership การกำหนดครูให้ดำรงตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมมีอิทธิพลต่อความเป็นผู้นำ

ทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เอกสารฉบับนี้เผยให้เห็นสมมติฐานและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับ ประสพการณ์ที่มีชีวิตชีวาของครูในตำแหน่งไม่ตรงสาขาและความหมายของการเป็นผู้นำด้าน การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ความหมายหลายชั้นของการสอนนอกภาคสนามสำหรับการศึกษาที่มี คุณภาพเป็นข้อกังวลระหว่างประเทศซึ่งรวมถึงประเทศต่างๆ เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เกาหลี ยุโรป ตะวันออก และแอฟริกาใต้ รายงานเกี่ยวกับการตรวจสอบเชิงคุณภาพข้ามชาติที่ ดำเนินการในออสเตรเลียและแอฟริกาใต้ที่โรงเรียนเจ็ดแห่งในสภาพแวดล้อมการศึกษาที่แตกต่างกัน ความหมายของประสพการณ์ที่มีชีวิตที่เกี่ยวเนื่องกับการสอนนอกภาคสนามและความเป็นผู้นำ ด้านการศึกษาถูกสำรวจผ่านเลนส์ของผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาอาจารย์ใหญ่ผู้เชี่ยวชาญและครูและ ผู้ปกครองนอกภาคสนาม การอภิปรายเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบในทางปฏิบัติและสังคมเผยให้เห็นถึง ประเพณีและวัฒนธรรมที่ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับการสอนนอกภาคสนาม เอกสารฉบับนี้สรุปด้วย การอภิปรายเชิงลึกเกี่ยวกับความหมายของการสอนนอกภาคสนามมีไว้สำหรับความเป็นผู้นำด้าน การศึกษาในขณะที่มันตอกย้ำความซับซ้อนที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการตัดสินใจและการพัฒนา นโยบาย ความจำเป็นในการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกอบรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาและ การพัฒนาวิชาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ฉบับไม่ตรงสาขาถูกเปิดเผย ผู้วิจัยจึงขออธิบายได้ว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้น ที่ 2 มีความจำเป็นและประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาการสอนทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วง ชั้นที่ 2 อย่างเป็นนัยยะที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ สามารถจำแนกออกเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย ไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดของข้อเสนอแนะในแต่ละส่วน ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ระดับกระทรวง

ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ มา เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรง สาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เพราะการพัฒนาสมรรถนะการสอน เป็นกระบวนการสำคัญที่ จะช่วยให้เกิดการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนของครู และยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของ นักเรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์การสอนสำหรับครู ส่วนมากทำในภาพรวมและไม่ตอบสนองต่อลักษณะและความต้องการของครูที่ไม่จบสาขา ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนทัศนศิลป์

สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา แต่มีภาระสอนทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยควรให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในการส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการสอนทัศนศิลป์อย่างแท้จริง

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเมื่อนำรูปแบบในการพัฒนาหลักทั้ง 4 ขั้นตอน มาพิจารณารายด้าน และรายชื่อของการพัฒนาองค์ประกอบทักษะการสอนทัศนศิลป์ย่อยในแต่ละรูปแบบผลการวิจัยพบว่าด้านรูปแบบการจัดการความรู้ ด้านทักษะมีลำดับความสำคัญ อีกทั้งยกระดับได้ 2 ส่วนไปพร้อมกัน เพื่อส่งเสริมครูให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ทัศนศิลป์ทั้ง 4 ด้าน

2. ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้บริหารระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษานิเทศก์ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขาในพื้นที่ของตน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่ของตนภายใต้การกำหนดกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมในการพัฒนา การนำรูปแบบไปใช้ควรพิจารณาบริบท ความรู้พื้นฐาน และลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้ของแต่ละเขตพื้นที่ด้วยเนื่องจากผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของขั้นตอนและเนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ในส่วนของความเหมาะสมของขั้นตอน ซึ่งเมื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา นั้น อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของเนื้อหา อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ในขณะที่การพิจารณาในส่วนอื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าในการพัฒนาทักษะการสอนในครูแต่ละคนนั้น มีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่ควรมีการกำหนดกรอบเวลาในการใช้รูปแบบ แต่ควรให้ผู้นำรูปแบบไปใช้ได้พิจารณาความเหมาะสมของเวลาในการใช้รูปแบบของตนเอง

3. ระดับโรงเรียน

โรงเรียนสามารถนำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดการพัฒนาทักษะการสอนของครูที่จบไม่ตรงในโรงเรียนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน โดยเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและครู ด้วยการที่ให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา การดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูที่จบไม่ตรงสาขาทั้ง 5 ด้าน และมุ่งเน้นการพัฒนาผ่านรูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละบริบททักษะการสอนทัศนศิลป์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เหมาะสม

เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุดเนื่องจากผลวิจัยพบว่าแต่ละทักษะการสอนทัศนศิลป์ มีรูปแบบในการพัฒนาที่เหมาะสมแตกต่างกันไป ตามลำดับเป็นขั้นตอน ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ด้านความรู้ และทักษะ ควรใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจริงในการสร้างสรรค์งานเป็นต้นแบบให้แก่แก่นักเรียนต่อไป

4. ระดับบุคคล

ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่จบไม่ตรงสาขา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ผ่านการแสวงหาความรู้ในองค์ความรู้ต่างๆที่เหมาะสม เพื่อการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนไปใช้นั้นควรมีการวัดระดับทักษะการสอนทัศนศิลป์ทั้ง 2 ด้านก่อนการเข้าโปรแกรมพัฒนา เพื่อเป็นการวินิจฉัยความต้องการพัฒนาทักษะการสอนตามด้านที่ขาดเพื่อจะได้จัดรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมและตรงกับทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่จำเป็น เพื่อจะส่งผลให้การพัฒนาการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืนเนื่องจากผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบๆโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการวัดระดับทักษะการสอนทัศนศิลป์ของผู้เข้ารับการพัฒนา ก่อน เพื่อจัดรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องเทคนิคการจัดการความรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูทัศนศิลป์ เนื่องจากผลวิจัยพบว่า รูปแบบในการพัฒนาทักษะทางการสอนที่คาดหวังของครูที่จบไม่ตรงสาขาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in the 21st century) และทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และการให้ความสำคัญกับการพัฒนา มีลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ต่อไปในระดับช่วงชั้นอื่น

2. ควรมีการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่ได้สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทของครูทัศนศิลป์ อย่างเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

- Agranoff, Robert and McGuire, Michael.(2003).Collaborative public management: New strategies for local governments. Washington, D.C.: GeorgetownUniversity Press.
- Angela Choi Fung. (2021). Students' perceptions of and learning practices in online timed take-home examinations during Covid-19. (Online). Retrieved 26 May 2021 from : <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02602938.2021.1928599>
- Anna E. du Plessis,Annemaree Carroll &Robyn M. Gillies. (2014). The meaning of out-of-field teaching for educational leadership. (Online). From : <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13603124.2014.962618?journalCode=tetl20>
- Brown, W. and Moberg, D. J. (1980). Organization Theory and Management: A Macro Approach. New York: Wiley & Sons.Catherine Malboeuf-Hurtubise, Terra Léger-Goodes, Geneviève A. Mageau, Geneviève Taylor, Catherine M. Herba, Nicholas Chadi & David Lefrançois. (2021). Online art therapy in elementary schools during COVID-19: results from a randomized cluster pilot and feasibility study and impact on mental health. (Online). From : <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33676537/>
- Cherry, K. (2018). Gestalt Laws of Perceptual Organization. [Online]. Available: <http://www.verywellmind.com/gestalt-laws-of-perceptual-organization279583> [2018, June 19].Countries : eleven country audit. : Philippine Copyright.
- Diane Watt. (2019). Video Production in Elementary Teacher Education as a Critical Digital Literacy Practice. Faculty of Education, University of Ottawa, Canada. (Online). 11 June 2019 from : <https://www.cogitatiopress.com/mediaandcommunication/article/view/1967>
- Dr. Mohammed Sobeih Mahmoud, Noor Ali Nouri. (2021). The Impact of the Strategy of Educational Stations in the Achievement of Students of the Institute of Fine Arts with Aesthetic Education. (Online). From :

https://mail.uomustansiriyah.edu.iq/web_article.php?lang=en&post_id=568:200

- Eisner, E. W. (1976). Education Connoisseurship and Criticism: Their Form and Functions in Educational Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*. 10,1(1976): 135-150.
- Good, Carter V. (2005). *Dictionary of Education*. (5th ed.). New York: McGraw-Hill
- Husen, T. and Postlethwaite, T. Neville. (1994). *Self-Directed Learning: A Guide for Learners and Teacher*. New York: Association Press.
- Good, Carter V. (2005). *Dictionary of Education*. (5th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hans Muehler, Ying Xie & Hal Hinderliter. (2021). Teacher perspectives of self-efficacy and remote learning due to the emergency school closings of 2020. (Online). From : <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09523987.2021.1930481>
- Hipp, Jamie; Sulentic Dowell, Margaret-Mary. (2019). Challenges and Supports to Elementary Teacher Education: Case Study of Preservice Teachers' Perspectives on Arts Integration. (Online). from : <https://escholarship.org/uc/item/5cm0r163>
- Jaclyn Gurwin MD1, Karen E. Revere MD12, Suzannah Niepold BA, MAT3, Barbara Bassett BA, MEd3, Rebecca Mitchell BA, MA3, Stephanie Davidson MD4, Horace DeLisser MD5, Gil Binenbaum MD, MSCE12. (2018). A Randomized Controlled Study of Art Observation Training to Improve Medical Student Ophthalmology Skills. (Online). From : <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28781219/>
- Joyce, B. & Weil. (2000). *M. Models of Teaching*. (6th ed.) Boston: Allyn and Bacon.
- Keeves P.J. (1988). *Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Paul Vare 1*, Grete Arro 2, ORCID, Andre de Hamer 3, Giovanna Del Gobbo 4, Gerben de Vries 3, Francesca Farioli 5, Chrysanthi Kadji-Beltran 6, Mihkel Kangur 2, Michela Mayer 5, Rick Millican 1, Carlien Nijdam 3, Monika Réti 7 and Aravella Zachariou 6 ORCID. (2019). Devising a Competence-Based Training Program for Educators of Sustainable Development. (Online). From :

https://www.researchgate.net/publication/332073580_Devising_a_CompetenceBased_Training_Program_for_Educators_of_Sustainable_Development_Lessons_Learned

- Raj, Madhu. (1996). Encyclopedic Dictionary of Psychology and Education. Volume 3 (M-Z). New Delhi: Anmol. Read Diket. (2016). Living the Vision: A Seminar in Art Education for Research and Curriculum Development, 1965 to 2016. (Online). From : <https://openpublishing.psu.edu/arteducation50/content/living-vision-seminar-art-education-research-and-curriculum-development-1965-2016>
- Robertson, J. (2011). Coaching educational leadership : Building leadership capacity through partnership. In 2nd Australian Leadership Coaching Conference for Educators. Conference held at Melbourne, Australia ; 6-7
- SEAMEO INNOTECH. (2010). Teaching Competency Standards in Southeast Asian Shiny p. Kumar. (2009). Competency Mapping. (Online). Retrieved January 20, 2016 from <https://www.articlesbase.com/human-resources-articles/competency-mapping-999751.html>.
- Smith, R. H., and Others. (1980). Measurement: Making Organization Perform. New York: Macmillan
- Spears, Harold. (1953) Improving the supervision of instruction. New York (70 Fifth Avenue) : Prentice-Hall, Inc.
- Steiner, E.Z. (1990). Edocology. Sydney: NSW. ThinkExist. (2008). The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organizations. San Francisco: Jossey Bas.
- Thomas S. Dee, Sarah R. Cohodes. (2008). Out-of-Field Teachers and Student Achievement: Evidence from Matched-Pairs Comparisons. (Online). From : <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1091142106289330?journalCode=prfb>
- Willer, R.H. (1967). Leader and leadership process. Boston: Irwin / McGraw-Hill.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาค

บังคับ พ.ศ.2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกษร อิตะจारी. (2543). กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คัมภีร์ สุดแท้, สมชาย วงศ์เกษม และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน

วิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 4(2) :

พฤษภาคม – สิงหาคม.

จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า (2008). ครูศิลปะขาดทักษะบัณฑิตนาการเด็ก. ออนไลน์

<https://www.gotoknow.org/posts/206608>.

ณัฐธิดา ภูจีบ. (2559). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับ

มัธยมศึกษา. ปรินญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล. (2552). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เน้น

การกระจายอำนาจ. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

สยาม.

ทิตินา เขมณี. (2550). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ธรรวรัตน์ มาลัยเถาว์. (2558) กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการ

นำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน. ปรินญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต

สาขาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. (2562). สืบค้น

จาก : [OBECPolicy62.pdf](#)

บรรยงค์ ไตจินดา. (2543). การบริหารทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.

ประเทิน มหาพันธ์. (2531). ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ปัญญา ทองนิล. (2553). รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนโดยการบูรณาการแบบสอดแทรก

สำหรับนักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน. วิทยานิพนธ์

ปรินญาปรินญาดุสิตบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศิลปากร.

พยอม วงศ์สารศรี. (2544). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ :

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

- พวงรัตน์ อดุลย์. (2542). การศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตาม
ทฤษฎีของวิกเตอร์ โลเวนเฟลด์ โดยใช้การประเมินผลแฟ้มสะสมงาน . จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย/กรุงเทพฯ
- พิบูลย์ มังกร. (2560). การศึกษาแนวคิดทางทัศนศิลป์ที่ส่งผลต่อกระบวนการสอนทัศนศิลป์ศึกษา
: กรณีศึกษา อารี สุทธิพันธุ์. ปริญญาานิพนธ์ สาขาศิลปวัฒนธรรมวิจัย. มหาวิทยาลัยศรีนครี
นทรวิโรฒ.
- มาลี สืบกระแส (2552). การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. (2561). สืบค้นจาก : [T_0001.PDF \(soc.go.th\)](https://www.soc.go.th/T_0001.PDF)
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : คำสมัย
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค
พับลิเคชันส์.
- วนิดา ประคัลภ์กุล. (2558). แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรง
วิชาเอก. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณวิทย์ พลจันทร์. (2554). มนุษย์กับศิลปะ Man and the Arts. วารสารนักบริหาร
Executive Journal มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 175.
- วัลนิกา ฉลากบาง. (2535). จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พริน
ติ้ง เฮาส์.
- วาสนีย์ สุขแล้ว. (2559). รูปแบบการจัดกิจกรรมภาพพิมพ์สำหรับนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้วัสดุ
ในท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์. (2558). ปัญหาขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก แก้ไขอย่างไรดี. โครงการ
สถาบันวิจัยการเรีนนุ้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. สืบค้นจาก :
https://tdri.or.th/2015/08/insufficient-teachers-in-small-schools-2/#_ftn1
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). เด็กไม่รู้ศิลปะแล้วเด็กจะรู้อะไร? คำถาม
สำคัญของศิลปะกับการพัฒนาผู้เรียน. สืบค้นจาก : <https://research.eef.or.th/art-education/>
- สวัสดิ์ บรรเทิงสุข. (2542). การให้คำปรึกษา Counseling. เชียงใหม่ : ภาควิชาพื้นฐานทาง
การศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ CBE Thailand. (2564).

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช . (หลักสูตรฐานสมรรถนะ).

อติพัทธ์ วิจิตสถิตรัตน์. (2558). กระบวนการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะทัศนศิลป์
พื้นฐานให้แก่ครูผู้สอนวิชาทัศนศิลป์ที่ไม่มีทักษะทางทัศนศิลป์. บริการสร้างชน 2.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัญชลี ธรรมะวิสิทธิ์กุล. (2552). เทคนิคการนิเทศ ระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : http://panchalee.wordpress.com/2009/07/28/mentoring_10 มีนาคม
2557.

อินทร์แก้ว โอบานูเคราะห์กุล. (2562). สสำรวจ “ความเหลื่อมล้ำ” ในระบบการศึกษาไทย. สืบค้น

จาก : <https://workpointtoday.com/thai-education-inequality-2/>

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2554). การบริหาร ทักษะและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภาพใจ.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเครื่องมือวิจัย และแบบประเมินสมรรถนะ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเครื่องมือวิจัย และแบบประเมินสมรรถนะ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสเมฉาย บุญญานันต์

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านศิลปศึกษา

ตำแหน่ง ประธานสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิพัชร์ วิจิตติรัตน

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านศิลปศึกษา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านทัศนศิลป์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการ

ออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์ฯ ตูลย์เมธากา

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลและประเมิน

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. นายสังคม ทองมี

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านครูผู้ที่มีประสบการณ์และผลงานด้านทัศนศิลป์

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ศิลป์สิรินธร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกสถานภาพตนเองเข้าร่วมโครงการ
รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

2. แบบบันทึกตนเองฉบับนี้สำหรับครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา สอนวิชาศิลปะ โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ภูมิภาคกลาง **ประกอบการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2**

3. กรุณำบันทึกตามสภาพที่เป็นจริงอย่างครบถ้วน เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์

4. กรุณาอ่านคำจำกัดความก่อนทำแบบบันทึก เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์เฉพาะต่างๆและง่ายต่อการตอบแบบสอบถามยิ่งขึ้น

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมจึงไม่มีผลใดๆ ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีในการตอบแบบบันทึก และผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับครูที่จบไม่ตรงสาขาทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายโตม คล้ายสังข์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20 - 29 ปี 30 - 39 ปี
 40 - 49 ปี 50 ปี ขึ้นไป
3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ตำแหน่งทางวิชาการ บุคลากรทางการศึกษา ครูอัตราจ้าง ครู คศ.1
 ครู คศ. 2 ครู คศ. 3 ครู คศ. 4
 ครู คศ. 5
5. วิชาเอกของท่าน ดนตรี นาฏศิลป์ คณิตศาสตร์
 ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์
 พลศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขศึกษา
 ระบุ
6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน น้อยกว่า 3 ปี 3 - 5 ปี 6 - 10 ปี
 11 - 19 ปี 20 ปีขึ้นไป
7. ขนาดโรงเรียนของท่าน ขนาดเล็ก (นร. 1 - 499 คน) ขนาดกลาง (นร. 500 - 1,499 คน)
 ขนาดใหญ่ (นร. 1,500 - 2,499 คน) ขนาดใหญ่พิเศษ (นร. 2,500 คนขึ้นไป)
8. ภูมิภาค (ที่ตั้ง) โรงเรียนของท่าน ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก
 ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้

9. จำนวนคาบสอน (ชั่วโมงสอน) ของท่าน

14 – 18 คาบ

19 – 24 คาบ

25 คาบขึ้นไป

10. ท่านปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานใด

กลุ่มบริหารงานวิชาการ

กลุ่มงานบริหารงานบุคคล

กลุ่มบริหารงานงบประมาณ

กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป

ปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลากี่ชั่วโมง/สัปดาห์

น้อยกว่า 5 ชั่วโมง

5 – 10 ชั่วโมง

มากกว่า 10 ชั่วโมง

11. ท่านเคยเข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาทักษะทางทัศนศิลป์

เคย จำนวน..... ครั้ง

ไม่เคย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถาม

ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 - 2565
ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา สอนวิชาศิลปะ โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 - 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 - 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

ตอนที่ 3 ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอนรวมถึงรูปแบบ เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 - 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริงอย่างครบถ้วน เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์

4. กรุณาอ่านคำจำกัดความก่อนทำแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์เฉพาะต่างๆและง่ายต่อการตอบแบบสอบถามยิ่งขึ้น

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมจึงไม่มีผลใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม และผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับครูที่ไม่ตรงสาขาทุกท่าน จึงใคร่ขอกรุณาจัดส่งแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วกลับมายังผู้วิจัย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายโดม คล้ายสังข์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลักการและเหตุผลการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การวิจัยเรื่องนี้เริ่มต้นค้นคว้าจากประสบการณ์ของผู้วิจัย จากบุคคลรอบข้างของผู้วิจัยที่ไม่จบตรงสาขาทางการสอนศิลปะ รวมถึงบรรจุตำแหน่งสาขาที่ไม่ตรงกับรายวิชาศิลปะ แต่ต้องสอนรายวิชาศิลปะ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลรวมถึงทฤษฎีประกอบถึงความสำคัญของการศึกษาของ นักเรียนในระดับประถมศึกษา และพบว่าครูผู้สอนศิลปะ ที่จบตรงสาขาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดำรง ตำแหน่งครูศิลปะ มีจำนวนเพียง 5,436 คนทั่วประเทศ ในขณะที่โรงเรียนระดับประถม ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศไทยมีจำนวน 26,596 แห่ง ดังนั้น ครูจำนวนมากที่จบไม่ตรงสาขาก็ต้องสอนศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางส่วนการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งหลักสูตรแกนกลางเปิดสอนวิชาศิลปะให้กับทุกโรงเรียน แต่จำนวนครูสอนศิลปะยังไม่เพียงพอทั่วประเทศ เมื่อไม่มีพื้นฐานการสอนทางศิลปะ ผู้วิจัยพบว่าศิลปะเป็นวิชาที่สำคัญมาก และแม้แต่ในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาของประเทศไทย สามารถรวมเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้ ในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่ง พวกเขาจะจ้างครูศิลปกรรมหนึ่งคนที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรี นาฏศิลป์หรือศิลปะไทย แต่ไม่ค่อยมีคนจ้างครูสอนศิลปะ ครูสอนดนตรีและนาฏศิลป์ก็ต้องสอนศิลปะด้วย ผู้วิจัยพบว่าชั้นประถมศึกษาช่วงที่ 1 (ป.1-3) เป็นเพียงการเริ่มต้นต่อการเรียนรู้ศิลปะ แต่ชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เป็นช่วงที่สำคัญสำหรับการพัฒนาความรู้ ทักษะการสร้างงานศิลปะ และการค้นหาเอกลักษณ์ของพวกเขา หัวข้องานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยพื้นฐานแล้วเป็นรูปแบบการฝึกอบรมครูที่ไม่จบตรงสาขาด้านศิลปะโดยการฝึกทักษะการสร้างงานศิลปะ เช่น การวาดเส้น การวาดภาพ ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และการสร้างสรรค์งานศิลปะ สามารถนำไปสอนให้นักเรียนได้ดีขึ้น ถูกต้อง เหมาะสม ให้ทราบถึงความสำคัญของวิชาศิลปะ ในการพัฒนาทักษะความรู้และการพัฒนาจิตใจรวมทั้งชีวิตที่มีความสุข ต่อยอดความรู้ของตนเองระดับการศึกษาขั้นต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม และมีหลักการที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เกิดประสิทธิภาพในการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของครูในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่จบไม่ตรงสาขา

คำจำกัดความประกอบแบบสอบถาม

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

1. **รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์** หมายถึง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ หมายถึง แนวทางและขั้นตอนที่ผนวกบูรณาการนำมาใช้เป็นระบบ และรูปแบบในการพัฒนาร่วมกัน อันประกอบด้วย จัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบกิจกรรม มีนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ตามทฤษฎีที่วิเคราะห์มาจัดสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะ ทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาด้าน ศิลปะ โดยเป็นการจัดรูปแบบเป็นการอบรมระยะสั้นจำนวนเวลา 20 ชั่วโมง (On-Line และ On-Site) ตามกำหนดการที่สร้างไว้ในขอบเขตการพัฒนาแบบกิจกรรมโดยการลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างผลงานทัศนศิลป์

2. **ทักษะการสอนทัศนศิลป์** หมายถึง ทักษะการสอนนักเรียนในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เมื่อนักเรียนจบในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยมีทักษะการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาดสัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลดและเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

3. **ครูที่จบไม่ตรงสาขา** หมายถึง ครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไม่สามารถบรรจุตำแหน่งครูศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงฯ หรือ ครูที่มีภาระงานสอนรายวิชา ศิลปะ โดย อยู่ในตำแหน่งหรือจบตามสาขาวิชาอื่น เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ นาฏศิลป์ศึกษา ดนตรีศึกษา พลศึกษา เป็นต้น โดยเป็นครูระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

4. **วิชาศิลปะ** หมายถึง วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ตามหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่การจัดรูปแบบกิจกรรมทัศนศิลป์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง ไม่ระบุ
2. อายุ 20 – 29 ปี 30 – 39 ปี
 40 – 49 ปี 50 ปี ขึ้นไป
3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ตำแหน่งทางวิชาการ บุคลากรทางการศึกษา ครูอัตราจ้าง ครู คศ.1
 ครู คศ. 2 ครู คศ. 3 ครู คศ. 4
 ครู คศ. 5
5. วิชาเอกของท่าน ดนตรี นาฏศิลป์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย
 ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ พลศึกษา ระบุ.....
6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน น้อยกว่า 3 ปี 3 – 5 ปี 6 – 10 ปี
 11 – 19 ปี 20 ปีขึ้นไป
7. ขนาดโรงเรียนของท่าน ขนาดเล็ก (นร. 1 – 499 คน) ขนาดกลาง (นร. 500 – 1,499 คน)
 ขนาดใหญ่ (นร. 1,500 – 2,499 คน) ขนาดใหญ่พิเศษ (นร. 2,500 คนขึ้นไป)
8. ภูมิภาค (ที่ตั้ง) โรงเรียนของท่าน ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก
 ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้
9. จำนวนคาบสอน (ชั่วโมงสอน) ของท่าน 14 – 18 คาบ 19 – 24 คาบ 25 คาบขึ้นไป
10. ท่านปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานใด กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล
 กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป
ปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลาชั่วโมง/สัปดาห์ น้อยกว่า 5 ชั่วโมง 5 – 10 ชั่วโมง มากกว่า 10 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง จากข้อความของแบบสอบถามในตอนที่ 2 ให้ท่านพิจารณา “ระดับการปฏิบัติ” โดยกำหนดเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	สภาพการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ระดับ									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ความชำนาญในพฤติกรรมการสอนแต่ละอย่างของผู้สอนที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การฝึกทักษะการสอนก็เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดความคล่องแคล่วมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ และแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองก่อนที่จะได้มีการสอนในชั้นเรียนทักษะสำคัญ											
1. ทักษะทางศิลปะ (Art Skills)											
1.	มีทักษะการสอนการใช้ทัศนธาตุ รูปทรง รูปว่าง พื้นผิว สี แสงเงา พื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงาน										
2.	มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ										
3.	มีทักษะการสร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ										
4.	มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้										
5.	มีทักษะการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในประเภท จิตรกรรม ประติกรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม หรืออื่นๆ										
6.	มีทักษะในการจัดองค์ประกอบศิลป์ สื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และเข้าใจถึงคุณค่าของงานทัศนศิลป์										

ข้อ ที่	สภาพการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ระดับ									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.	มีทักษะการสร้างผลงานจิตรกรรม ด้วยการใช้ประเภทของสีในรูปแบบต่างๆได้										
8.	มีทักษะการสร้างผลงานภาพพิมพ์ ด้วยการใช้เทคนิคต่างๆของการพิมพ์ภาพได้										
9.	มีทักษะการสร้างผลงานประติมากรรม ทั้งรูปแบบ 3 มิติได้ รวมถึงเลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ตามประเภทของงานประติมากรรม										
10.	มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้										
11.	มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอดแนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ได้										
2. ความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)											
12.	มีความรู้และความเข้าใจรูปแบบงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อธิพจน์ของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น										
13.	มีความรู้และความเข้าใจการใช้ทัศนธาตุพื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์										
14.	มีความรู้และความเข้าใจการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ										
15.	มีความรู้และความเข้าใจประเภทของงานทัศนศิลป์พื้นฐาน เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม และแยกแยะได้อย่างชัดเจน										
16.	มีความรู้และความเข้าใจการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ มีกระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน										
3. เอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)											
17.	มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอดได้										
18.	สามารถนำเทคนิค วิธีการของศิลปิน ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาปรับใช้ในการสร้างงานและถ่ายทอดได้										

ข้อ ที่	สภาพการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ระดับ									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.	มีมุมมองในการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม										
20.	เห็นคุณค่างานศิลปะวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์										
4. พฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)											
21.	เตรียมเนื้อหาวิชา ศึกษารายละเอียดที่จะสอนมีความเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน หรือเตรียมเนื้อหาแนวทางการสอนในหัวข้อที่จะสอนแต่ละชั่วโมง										
22.	เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ตามรายละเอียดที่จะสอนเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน และปรับใช้ได้ในเนื้อหาการสอน										
23.	เพิ่มเติม รูปแบบทางทัศนศิลป์ที่ร่วมสมัย ปรับใช้ในการเรียนการสอน รวมถึงเทคโนโลยี ในปัจจุบัน										
24.	สอบถาม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมปรับปรุง แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมในการเรียนการสอน หรือการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์										
25.	ฝึกอบรมทางการสอนทางทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอในการเรียนการสอน										
26.	ประสานความรู้เดิมของตนเอง ในการเกิดผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อการเรียนการสอน										
27.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับรายวิชา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน										
28.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้										
29.	ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอน เทคโนโลยีอย่างหลากหลายและเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ										
30.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียน										
31.	ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุขและพัฒนาเต็มศักยภาพ										
32.	ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้										
33.	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้										

ข้อ ที่	สภาพการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ระดับ									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34.	ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนตามสภาพจริง อย่างถูกต้องเหมาะสม										
35.	นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป										
36.	ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้วยงานวิจัยตามกระบวนการทางวิจัย										
แนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 การสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน											
1. การสร้างประสบการณ์ (Create Experience)											
37.	มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่หลากหลาย										
38.	มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนจากการสร้างสถานการณ์จำลองในการเรียนรู้										
39.	มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการสื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง เช่นการสร้างผลงานด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆ ทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ										
40.	มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีบูรณาการในสาขาที่สอนและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง เสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน										
41.	นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบออนไลน์ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง										
2. การสร้างแนวความคิด (Conceptualization)											
42.	มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการที่ชี้แนะจากสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา										
43.	มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดกิจกรรมหลายประเภท จากนวัตกรรมการเรียนการสอน										
44.	มีวิธีการเรียนการสอนโดยวิธีการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพื่อต่อยอดความคิด จิตนาการ พัฒนาความสามารถของตนเอง										
3. การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)											
45.	มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดการสืบค้น จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงเทคโนโลยี เพื่อการสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์										

ข้อ ที่	สภาพการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ระดับ									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
46.	มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์ สิ่งใหม่จากกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสร้างเครือข่ายการพัฒนา ทั้ง ในและนอกสถานศึกษา										
47.	มีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการนำเสนอความคิด สร้างสรรค์โดยอิสระ										
48.	มีวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และนำเสนอแบบออนไลน์ สร้างความ พร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21										
4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)											
49.	มีวิธีการจัดการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียนเองในเชิง สร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานให้เข้า กับเนื้อหาที่เรียนรู้										
50.	มีวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสาธิตการสร้างสรรค์ผลงาน ทัศนศิลป์ให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่ตลอด										

ตอนที่ 3 ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอนรวมถึงรูปแบบเทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบคำถวามการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
กลุ่มตัวอย่างการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์

ชื่อ..... วันที่..... เวลา..... น.

เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2”

คำชี้แจง

1. แบบคำถวามการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

2. แบบคำถวามการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ฉบับนี้เป็นการเก็บข้อมูลดำเนินการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือนุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

ตอนที่ 3 ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอนรวมถึงรูปแบบเทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือนุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3. ขอความกรุณากลุ่มตัวอย่างการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ช่วยตอบแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับ ตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมานโอกาสนี้

นายโตม คล้ายสังข์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลักการและเหตุผลการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การวิจัยเรื่องนี้เริ่มต้นค้นคว้าจากประสบการณ์ของผู้วิจัย จากบุคคลรอบข้างของผู้วิจัยที่ไม่จบตรงสาขาทางการสอนศิลปะ รวมถึงบรรจุตำแหน่งสาขาที่ไม่ตรงกับรายวิชาศิลปะ แต่ต้องสอนรายวิชาศิลปะ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลรวมถึงทฤษฎีประกอบถึงความสำคัญของการศึกษาของ นักเรียนในระดับประถมศึกษา และพบว่ามีความสำคัญของผู้สอนศิลปะ ที่จบตรงสาขาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดำรง ตำแหน่งครูศิลปะ มีจำนวนเพียง 5,436 คนทั่วประเทศ ในขณะที่โรงเรียนระดับประถม ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศไทยมีจำนวน 26,596 แห่ง ดังนั้น ครูจำนวนมากที่จบไม่ตรงสาขาจึงต้องสอนศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางส่วน การศึกษาในประเทศไทย ซึ่งหลักสูตรแกนกลางเปิดสอนวิชาศิลปะให้กับทุกโรงเรียน แต่จำนวนครูสอนศิลปะยังไม่เพียงพอทั่วประเทศ เมื่อไม่มีพื้นฐานการสอนทางศิลปะ ผู้วิจัยพบว่าศิลปะเป็นวิชาที่สำคัญมาก และแม้แต่ในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาของประเทศไทย สามารถรวมเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้ ในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่ง พวกเขาจะจ้างครูศิลปกรรมหนึ่งคนที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรี นาฏศิลป์หรือศิลปะไทย แต่ไม่ค่อยมีคนจ้างครูสอนศิลปะ ครูสอนดนตรีและนาฏศิลป์ก็ต้องสอนศิลปะด้วย ผู้วิจัยพบว่าชั้นประถมศึกษาช่วงที่ 1 (ป.1-3) เป็นเพียงการเริ่มต้นต่อการเรียนรู้ศิลปะ แต่ชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เป็นช่วงที่สำคัญสำหรับการพัฒนาความรู้ ทักษะการสร้างงานศิลปะและการค้นหาเอกลักษณ์ของพวกเขา หัวข้องานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยพื้นฐานแล้วเป็นรูปแบบการฝึกอบรมครูที่จบตรงสาขาด้านศิลปะโดยการฝึกทักษะการสร้างงานศิลปะ เช่น การวาดเส้น การวาดภาพ ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และการสร้างสรรค์งานศิลปะ สามารถนำไปสอนให้นักเรียนได้ดีขึ้น ถูกต้อง เหมาะสม ให้ทราบถึงความสำคัญของวิชา ศิลปะ ในการพัฒนาทักษะความรู้และการพัฒนาจิตใจรวมทั้งชีวิตที่มีความสุข ต่อยอดความรู้ของตนเองระดับการศึกษาขั้นต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม และมีหลักการที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เกิดประสิทธิภาพในการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของครูในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่จบไม่ตรงสาขา

คำจำกัดความประกอบแบบสอบถาม

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

1. **รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์** หมายถึง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ หมายถึง แนวทางและขั้นตอนที่ผนวกบูรณาการนำมาใช้เป็นระบบ และรูปแบบในการพัฒนา ร่วมกัน อันประกอบด้วย จัดการเรียนรู้การสอนเป็นรูปแบบกิจกรรม มีนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ตาม ทฤษฎีที่วิเคราะห์มาจัดสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะ ทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาด้าน ศิลปะ โดยเป็นการจัดรูปแบบเป็นการอบรมระยะสั้นจำนวนเวลา 20 ชั่วโมง (On-Line และ On-Site) ตาม กำหนดการที่สร้างไว้ ในขอบเขตการพัฒนาแบบกิจกรรมโดยการลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างผลงานทัศนศิลป์

2. **ทักษะการสอนทัศนศิลป์** หมายถึง ทักษะการสอนนักเรียนในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ให้มีคุณภาพตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เมื่อนักเรียนจบในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยมีทักษะการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถ ใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงาน ทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาใน การจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้ วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม และเข้าใจ บทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผล ต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

3. **ครูที่จบไม่ตรงสาขา** หมายถึง ครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไม่สามารถ บรรจุ ตำแหน่งครูศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงฯ หรือ ครูที่มีภาระงานสอนรายวิชา ศิลปะ โดย อยู่ในตำแหน่งหรือจบตามสาขาวิชาอื่น เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ นาฏศิลป์ศึกษา ดนตรี ศึกษา พลศึกษา เป็นต้น โดยเป็นครูระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

4. **วิชาศิลปะ** หมายถึง วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ตามหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่การจัดรูปแบบกิจกรรม ทัศนศิลป์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

ข้อ	ข้อความคำถาม
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ ไม่ระบุ
2.	อายุ ☐ 20 – 29 ปี ☐ 30 – 39 ปี ☐ 40 – 49 ปี ☐ 50 ปี ขึ้นไป
3.	วุฒิทางการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4.	ตำแหน่งทางวิชาการ ☐ บุคลากรทางการศึกษา ☐ ครูอัตราจ้าง ☐ ครู คศ.1 ☐ ครู คศ. 2 ☐ ครู คศ. 3 ☐ ครู คศ. 4 ☐ ครู คศ. 5
5.	วิชาเอกของท่าน ☐ ภาษาไทย ☐ คณิตศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์ ☐ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ☐ สุขศึกษาและพลศึกษา ☐ ศิลปะ (ดนตรี) ☐ ศิลปะ (นาฏศิลป์) ☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ☐ ภาษาต่างประเทศ ☐ ระบุ.....
6.	ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ น้อยกว่า 3 ปี ☐ 3 – 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 19 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป
7.	ขนาดโรงเรียนของท่าน ☐ ขนาดเล็ก (นร. 1 – 499 คน) ☐ ขนาดกลาง (นร. 500 – 1,499 คน) ☐ ขนาดใหญ่ (นร. 1,500 – 2,499 คน) ☐ ขนาดใหญ่พิเศษ (นร. 2,500 คนขึ้นไป)
8.	ภูมิภาค (ที่ตั้ง) โรงเรียนของท่าน ☐ ภาคเหนือ ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ภาคตะวันตก ☐ ภาคกลาง ☐ ภาคตะวันออก ☐ ภาคใต้
9.	จำนวนคาบสอน (ชั่วโมงสอน) ของท่าน ☐ 14 – 18 คาบ ☐ 19 – 24 คาบ ☐ 25 คาบขึ้นไป
10.	ท่านปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนกลุ่มงานใด ☐ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ☐ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล ☐ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ ☐ กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป ปฏิบัติงานที่นอกเหนืองานภาระงานสอนเป็นเวลากี่ชั่วโมง/สัปดาห์ ☐ น้อยกว่า 5 ชั่วโมง ☐ 5 – 10 ชั่วโมง ☐ มากกว่า 10 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง จากข้อความของแบบสอบถามในตอนที่ 2 ให้ท่านพิจารณา “ระดับการปฏิบัติ”

ข้อ	ข้อความคำถาม	คำตอบ
ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) ความชำนาญในพฤติกรรมการสอนแต่ละอย่างของผู้สอนที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การฝึกทักษะการสอนก็เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดความคล่องแคล่วมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ และแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองก่อนที่จะได้มีการสอนในชั้นเรียนทักษะสำคัญ		
1. ทักษะทางศิลปะ (Art Skills)		
1.	มีทักษะการสอนการรายวิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) มากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น - มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสร้างผลงานทัศนศิลป์ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้ - มีทักษะพื้นฐานในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ (จิตรกรรม, ประติมากรรม, ภาพพิมพ์, สื่อผสม) ถ่ายทอดความคิด ในหลักการองค์ประกอบศิลป์ การสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ - มีทักษะการเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบงานทัศนศิลป์ รวมถึงการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกันได้ - มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ และถ่ายทอดแนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ได้	

ข้อ	ข้อความ	คำตอบ
	- มีทักษะการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน หากเกิดปัจจัยร่วมของปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์หรืออื่นๆ ให้เข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั่วโมงได้	
2. ความรู้ทางศิลปะ (Art Knowledge)		
2.	มีความรู้ทางศิลปะ(ทัศนศิลป์)อย่างน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น - มีความรู้และความเข้าใจการใช้วัสดุอุปกรณ์เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ - มีความรู้และความเข้าใจประเภทและกระบวนการสร้างสรรค์ ของงานทัศนศิลป์ พื้นฐาน เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม แยกแยะได้อย่างชัดเจน รวมถึงการถ่ายทอดผลงาน	
3. เอกลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Individuality)		
3.	มีเอกลักษณ์ทางศิลปะ(ทัศนศิลป์)อย่างน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น - มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ในเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ - มีมุมมองในการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม - เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดก ทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน - ใช้เอกลักษณ์ทางศิลปะ (ทัศนศิลป์) นำมาจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้อง	

ข้อ	ข้อความ	คำตอบ
	เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน	
4. พฤติกรรมครูสอนศิลปะ (Art Teacher Behavior)		
4.	มีพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (ทัศนศิลป์) มากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น - มีการฝึกอบรมทางการสอนทางทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน - มีการเตรียมเนื้อหาวิชา ศึกษารายละเอียดที่จะสอนมีความเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน ออกแบบกิจกรรม เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ใช้สื่อ นวัตกรรม สอนในหัวข้อที่จะสอนแต่ละชั่วโมง - รูปแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียน และนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป - มีการประสานความรู้เดิมของตนเอง โดยนำไปเกิดผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อการเรียนการสอนของตนเอง	
แนวทางการพัฒนาของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 การสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน		
1. การสร้างประสบการณ์ (Create Experience)		
5.	มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้รูปแบบ กิจกรรม เนื้อหาที่กำหนดขึ้นหรือการสร้างผลงานด้านทัศนศิลป์ รูปแบบต่างๆ ทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ พร้อมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยระบบ	

ข้อ	ข้อความ	คำตอบ
	ออนไลน์เพื่อการพัฒนาเข้ามาสอดคล้องในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	
2. การสร้างแนวความคิด (Conceptualization)		
6.	มีวิธีการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อเรียนรู้เนื้อหาโดยอาศัยวิธีการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ผ่านรายวิชาศิลปะสามารถพัฒนาตนเองในความเป็นตัวตนของนักเรียน ที่อาศัยวิธีการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพื่อต่อยอดความคิด สร้างจินตนาการของนักเรียน	
3. การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Building)		
7.	มีวิธีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการ นำเสนอความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระร่วมกับเครือข่ายการพัฒนา ทั้งในและนอกสถานศึกษา หรือสื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ บูรณาการสร้างทักษะทางศิลปะ (ทัศนศิลป์) ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อสร้างองค์ความรู้ของนักเรียน	
4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Applied)		
8.	มีวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) โดย การสาธิตการสร้างผลงานทัศนศิลป์และประยุกต์ใช้ในการบูรณาการองค์ความรู้ด้านอื่นๆ อยู่ตลอดเวลา ให้เข้ากับเนื้อหาที่เรียน	

ตอนที่ 3 ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอนรวมถึงรูปแบบ เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ข้อ	ข้อความถาม	คำตอบ
1.	ปัญหาของการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และความต้องการต่อการพัฒนาการสอน รวมถึงรูปแบบ เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอนของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)	

ข้อเสนอแนะในสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ครูที่จบตรงสาขาศิลปะ (ทัศนศิลป์)
เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2”

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ครูที่จบตรงสาขาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ครูที่จบตรงสาขาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ฉบับนี้เป็นการเก็บข้อมูลดำเนินการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

แบบสอบถามมี 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 สถานภาพของผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ครูที่จบตรงสาขาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

ช่วงที่ 2 สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

ช่วงที่ 3 รูปแบบการพัฒนาการสอน เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน รวมถึงรูปแบบ การอบรมพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายโดม คล้ายสังข์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลักการและเหตุผลการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

การวิจัยเรื่องนี้เริ่มต้นค้นคว้าจากประสบการณ์ของผู้วิจัย จากบุคคลรอบข้างของผู้วิจัยที่ไม่จบตรงสาขาทางการสอนศิลปะ รวมถึงบรรจุตำแหน่งสาขาที่ไม่ตรงกับรายวิชาศิลปะ แต่ต้องสอนรายวิชาศิลปะ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลรวมถึงทฤษฎีประกอบถึงความสำคัญของการศึกษาของ นักเรียนในระดับประถมศึกษา และพบว่ามีครูผู้สอนศิลปะ ที่จบตรงสาขาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดำรง ตำแหน่งครูศิลปะ มีจำนวนเพียง 5,436 คนทั่วประเทศ ในขณะที่โรงเรียนระดับประถม ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศไทยมีจำนวน 26,596 แห่ง ดังนั้น ครูจำนวนมากที่จบไม่ตรงสาขาจึงต้องสอนศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางส่วน การศึกษาในประเทศไทย ซึ่งหลักสูตรแกนกลางเปิดสอนวิชาศิลปะให้กับทุกโรงเรียน แต่จำนวนครูสอนศิลปะยังไม่เพียงพอทั่วประเทศ เมื่อไม่มีพื้นฐานการสอนทางศิลปะ ผู้วิจัยพบว่าศิลปะเป็นวิชาที่สำคัญมาก และแม้แต่ในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาของประเทศไทย สามารถรวมเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้ ในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่ง พวกเขาจะจ้างครูศิลปกรรมหนึ่งคนที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรี นาฏศิลป์หรือศิลปะไทย แต่ไม่ค่อยมีคนจ้างครูสอนศิลปะ ครูสอนดนตรีและนาฏศิลป์ก็ต้องสอนศิลปะด้วย ผู้วิจัยพบว่าชั้นประถมศึกษาช่วงที่ 1 (ป.1-3) เป็นเพียงการเริ่มต้นต่อการเรียนรู้ศิลปะ แต่ชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เป็นช่วงที่สำคัญสำหรับการพัฒนาความรู้ ทักษะการสร้างงานศิลปะและการค้นหาเอกลักษณ์ของพวกเขา หัวข้องานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โดยพื้นฐานแล้วเป็นรูปแบบการฝึกอบรมครูที่จบตรงสาขาด้านศิลปะโดยการฝึกทักษะการสร้างงานศิลปะ เช่น การวาดเส้น การวาดภาพ ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และการสร้างสรรค์งานศิลปะ สามารถนำไปสอนให้นักเรียนได้ดีขึ้น ถูกต้อง เหมาะสม ให้ทราบถึงความสำคัญของวิชา ศิลปะ ในการพัฒนาทักษะความรู้และการพัฒนาจิตใจรวมทั้งชีวิตที่มีความสุข ต่อยอดความรู้ของตนเองระดับการศึกษาขั้นต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้พัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. ครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ที่เหมาะสม และมีหลักการที่ถูกต้องสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เกิดประสิทธิภาพในการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของครูในทักษะการสอนทัศนศิลป์ ที่จบไม่ตรงสาขา

คำจำกัดความประกอบแบบสอบถาม

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

1. **รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์** หมายถึง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ หมายถึง แนวทางและขั้นตอนที่ผนวกบูรณาการนำมาใช้เป็นระบบ และรูปแบบในการพัฒนา ร่วมกัน อันประกอบด้วย จัดการเรียนรู้การสอนเป็นรูปแบบกิจกรรม มีนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ตาม ทฤษฎีที่วิเคราะห์มาจัดสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนศิลปะ ทัศนศิลป์ สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขาด้าน ศิลปะ โดยเป็นการจัดรูปแบบเป็นการอบรมระยะสั้นจำนวนเวลา 20 ชั่วโมง (On-Line และ On-Site) ตาม กำหนดการที่สร้างไว้ ในขอบเขตการพัฒนาแบบกิจกรรมโดยการลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างผลงานทัศนศิลป์

2. **ทักษะการสอนทัศนศิลป์** หมายถึง ทักษะการสอนนักเรียนในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ให้มีคุณภาพตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เมื่อนักเรียนจบในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยมีทักษะการใช้ทัศนธาตุ รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถ ใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงาน ทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาใน การจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้ วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม และเข้าใจ บทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผล ต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

3. **ครูที่จบไม่ตรงสาขา** หมายถึง ครูที่จบไม่ตรงสาขาทางศิลปะ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไม่สามารถ บรรจุ ตำแหน่งครูศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงฯ หรือ ครูที่มีภาระงานสอนรายวิชา ศิลปะ โดย อยู่ในตำแหน่งหรือจบตามสาขาวิชาอื่น เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ นาฏศิลป์ศึกษา ดนตรี ศึกษา พลศึกษา เป็นต้น โดยเป็นครูระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

4. **วิชาศิลปะ** หมายถึง วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ตามหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่การจัดรูปแบบกิจกรรม ทัศนศิลป์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในระดับประถมศึกษา

ช่วงที่ 1

สถานภาพของผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ครูที่จบตรงสาขาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงานปี

สถานที่/หน่วยงาน..... จังหวัด.....

รางวัล/เกียรติประวัติในการทำงาน.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ เดือน..... พ.ศ.

สถานที่สัมภาษณ์ เริ่มสัมภาษณ์เวลา น.

.....

ช่วงที่ 2 สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)

1. สภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. วิชาศิลปะมีความสำคัญอย่างไรกับนักเรียนในระดับประถมปลาย และสามารถพัฒนาต่อยอดในชีวิตประจำวันอย่างไรได้บ้างในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ในการสอนศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมปลาย ครูผู้สอนควรสอนให้นักเรียนเรียนรู้หรือปฏิบัติอะไรได้บ้างในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ช่วงที่ 3 รูปแบบการพัฒนาการสอน เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน รวมถึงรูปแบบ การอบรมพัฒนาทักษะ การสอนทัศนศิลป์ ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 - ป.6)

1. การพัฒนาครูที่จบไม่ตรงสาขาศิลปะแต่ต้องมาสอนศิลปะในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สำหรับครู ศิลปะจริงๆแล้ว ควรเริ่มจากจุดไหน แล้วควรเริ่มอย่างไรในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จากประสบการณ์การถ่ายทอดความรู้ของครูศิลปะสู่นักเรียน สำหรับครูศิลปะแล้วแนะนำการพัฒนาครูที่ จบไม่ตรงสาขา ในด้านใดบ้าง หรือมุ่งเน้นในเรื่องใดในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. รูปแบบการพัฒนาครูจบที่ไม่ตรงสาขา จะใช้เวลาพัฒนาข้างต้นควรใช้ระยะเวลาสั้น เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง ได้ดีขึ้นในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ใน มุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**ข้อเสนอแนะในสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับ
ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(.....)

ผู้ให้สัมภาษณ์

แบบบันทึกข้อมูล

ประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบ โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

1. ศึกษาเนื้อหาในการพัฒนา การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

2. พิจารณาความเหมาะสม และ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความเหมาะสม และความเป็นได้ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีระดับความเหมาะสมของค่าระดับคะแนน ดังนี้

ค่าระดับคะแนนในช่อง ความเหมาะสม

คะแนน	5	หมายถึง	ความเหมาะสมของเนื้อหาอยู่ในระดับ มากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	ความเหมาะสมของเนื้อหาอยู่ในระดับ มาก
คะแนน	3	หมายถึง	ความเหมาะสมของเนื้อหาอยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	ความเหมาะสมของเนื้อหาอยู่ในระดับ น้อย
คะแนน	1	หมายถึง	ความเหมาะสมของเนื้อหาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ค่าระดับคะแนนในช่อง ความเป็นไปได้

คะแนน	5	หมายถึง	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับ มากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับ มาก
คะแนน	3	หมายถึง	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับ น้อย
คะแนน	1	หมายถึง	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการประเมินรูปแบบ

เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ชื่อรูปแบบ	✓						✓			
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										
(ข้อเสนอแนะ).....										

1. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชื่อรูปแบบ

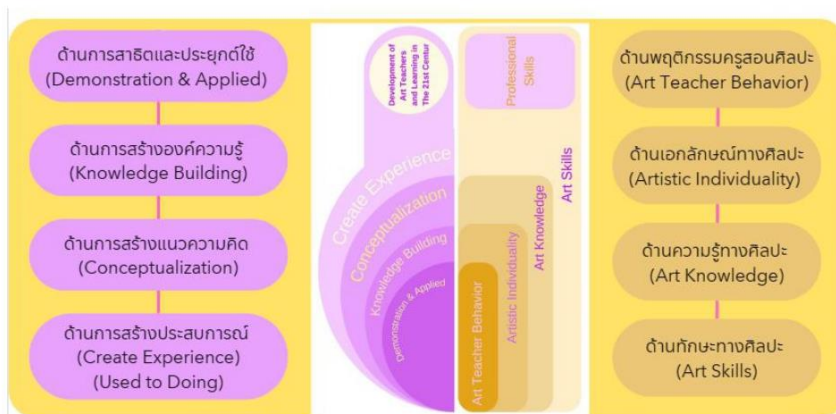
DUCK TASK MODEL

The Model of developing teaching skill for out of field teachers in primary school grade 4-6

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

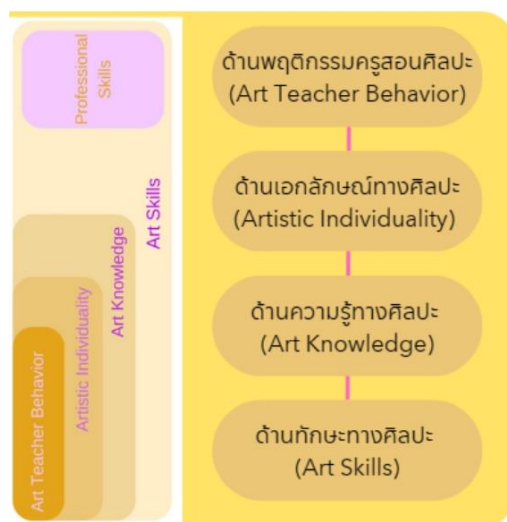
เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ชื่อรูปแบบ										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										

2. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 เหมาะสมกับแต่ละด้าน ได้แก่
- ทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills) และ พัฒนาครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century)

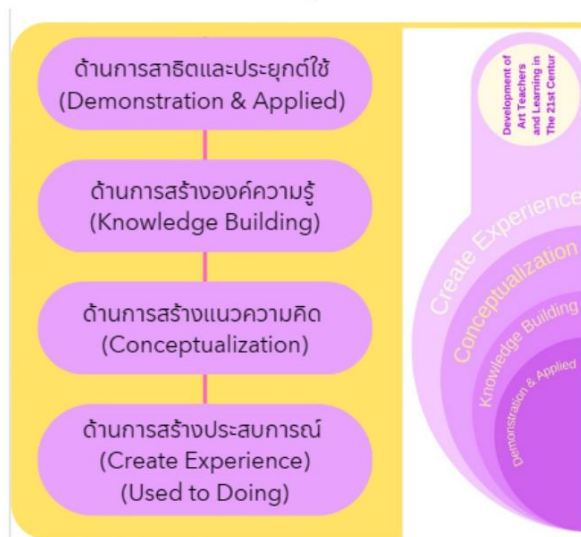
เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. รูปแบบในการพัฒนา										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	....									

3. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของการพัฒนาทักษะการสอนของครูศิลปะ (Professional Skills)
ทั้ง 4 ด้าน

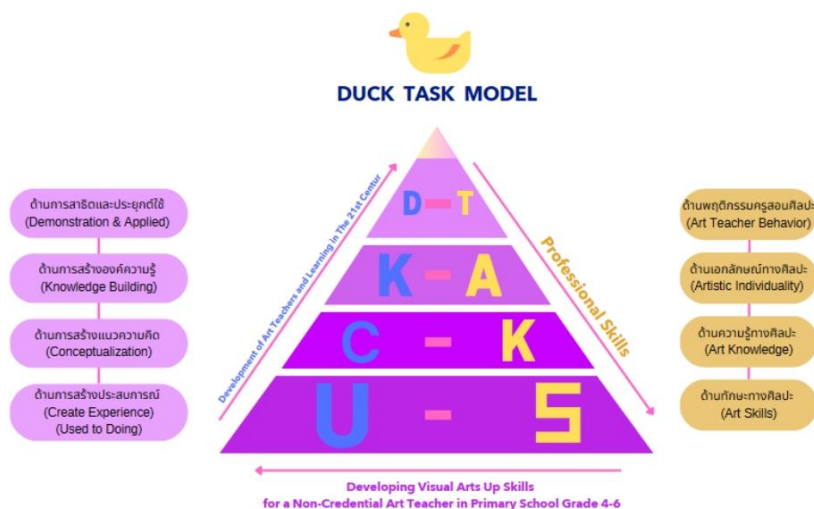
เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. องค์ประกอบของทักษะการสอนของครูศิลปะ										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										

4. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของการพัฒนาครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
(Development of Art Teachers and Learning in The 21st Century) ทั้ง 4 ด้าน

เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. องค์ประกอบของครูศิลปะกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	....									

5. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของลำดับขั้นการรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 4 ขั้นตอน

เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 4 ขั้นตอน										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	....									

6. ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของขั้นตอนและระยะเวลาของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนที่คนศิลป์
สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.1 ขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										

เนื้อหา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.2 ระยะเวลาของรูปแบบ										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(.....)
ตำแหน่ง.....
ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน.....
วันที่...../...../.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบประเมินตนเองก่อนร่วมโครงการ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

2. แบบประเมินตนเองฉบับนี้สำหรับครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา สอนวิชาศิลปะ โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ภูมิภาคกลาง *ก่อนเข้าร่วมโครงการ เพื่อได้จัดรูปแบบการอบรมที่เหมาะสมกับความต้องการของท่าน*

3. กรุณาประเมินตามสภาพที่เป็นจริงอย่างครบถ้วน เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์

4. กรุณาอ่านคำจำกัดความก่อนทำแบบประเมิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์เฉพาะต่างๆและง่ายต่อการตอบแบบสอบถามยิ่งขึ้น

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมจึงไม่มีผลใดๆต่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีในการตอบแบบประเมิน และผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับครูที่ไม่ตรงสาขาทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายโดม คล้ายสังข์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง จากข้อความของแบบประเมินตนเอง ให้ท่านพิจารณา “ระดับของทักษะการสอนทัศนศิลป์” โดยกำหนดเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีทักษะการสอนทัศนศิลป์อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีทักษะการสอนทัศนศิลป์อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีทักษะการสอนทัศนศิลป์ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีทักษะการสอนทัศนศิลป์อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีทักษะการสอนทัศนศิลป์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	ทักษะการสอนทัศนศิลป์	ระดับ				
		5	4	3	2	1
1.	มีความรู้ความเข้าใจ ขำนาญในเนื้อหาทางทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์)					
2.	มีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์)					
3.	มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
4.	สามารถสะท้อนกลับ และตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของตนเอง อย่างเป็นระบบได้ ในการสอนศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
5.	สามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้สอนอื่น รายวิชาอื่น หรือรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
6.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรทัศนศิลป์ และเลือกให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
7.	มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะส่วนตัว ความสามารถ และลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน					
8.	มีทักษะในการวิเคราะห์เพื่อเลือกระดับความเหมาะสมของเนื้อหา ทั้ง 4 ด้านของทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
9.	มีการปรับการเรียนการสอนรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
10.	สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าสื่อการสอน และจัดการเรียน การสอนได้					

ที่	ทักษะการสอนทัศนศิลป์	ระดับ				
		5	4	3	2	1
11.	มีการวิจัยในชั้นเรียนอยู่เสมอ (ทุกภาคเรียน) เกี่ยวกับวิชาศิลปะ หรือนำทักษะการสอนทัศนศิลป์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวิจัย					
12.	สามารถสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนได้					
13.	ทำผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาวิทยฐานะของตนอยู่เสมอ โดยมีการนำผลงานวิชาการทางวิชาศิลปะ					
14.	มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
15.	มีความร่วมมือร่วมใจ สามารถทำงานร่วมกับครูผู้สอนคนอื่นได้เป็นอย่างดี					
16.	ให้การช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อพัฒนาการสอน					
17.	มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน					
18.	มีการวางตัวที่ดี และปฏิบัติตนในตัวอย่างที่ดี					
19.	เข้าใจและตระหนักในความหลากหลายของสังคมและรากฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน					
20.	อุทิศตนต่อโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถ และนำทักษะทางศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
21.	มีการเตรียมการสอนก่อนคาบสอนทุกครั้ง ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
22.	ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง และพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ					
23.	มีส่วนช่วยพัฒนาวิชาชีพให้มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับ					
24.	รักวิชาชีพและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครู					
25.	มีความสามารถในการสอนและประเมินการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และวิชาเอกท่าน					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบประเมินตนเองหลังร่วมโครงการ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

2. แบบประเมินตนเองฉบับนี้สำหรับครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่จบไม่ตรงสาขา สอนวิชาศิลปะ โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563 – 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) ภูมิภาคกลาง **หลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 แล้วท่านคิดว่าได้รับการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ได้ในระดับใด**

3. กรุณาประเมินตามสภาพที่เป็นจริงอย่างครบถ้วน เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์

4. กรุณาอ่านคำจำกัดความก่อนทำแบบประเมิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์เฉพาะต่างๆและง่ายต่อการตอบแบบสอบถามยิ่งขึ้น

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมจึงไม่มีผลใดๆต่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีในการตอบแบบประเมิน และผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับครูที่ไม่ตรงสาขาทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายโตม คล้ายสังข์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง จากข้อความของแบบประเมินตนเอง ให้ท่านพิจารณา “ระดับของทักษะการสอนที่ศิลปินหลังเข้าอบรมโครงการ” โดยกำหนดเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีทักษะการสอนที่ศิลปินอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีทักษะการสอนที่ศิลปินอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีทักษะการสอนที่ศิลปินอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีทักษะการสอนที่ศิลปินอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีทักษะการสอนที่ศิลปินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	ทักษะการสอนที่ศิลปิน	ระดับ				
		5	4	3	2	1
1.	มีความรู้ความเข้าใจ จำนวนในเนื้อหาทางทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์)					
2.	มีความสามารถในการสอนทัศนศิลป์ครบทั้ง 4 ด้าน (ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์)					
3.	มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนที่ใช้ในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรทัศนศิลป์ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
4.	สามารถสะท้อนกลับ และตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของตนเอง อย่างเป็นระบบได้ ในการสอนศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
5.	สามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้สอนอื่น รายวิชาอื่น หรือรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
6.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรทัศนศิลป์ และเลือกให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
7.	มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะส่วนตัว ความสามารถ และลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน					
8.	มีทักษะในการวิเคราะห์เพื่อเลือกระดับความเหมาะสมของเนื้อหา ทั้ง 4 ด้านของทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
9.	มีการปรับการเรียนการสอนรายวิชาเอกของท่าน สอดคล้องกับรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
10.	สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าสื่อการสอน และจัดการเรียนการสอนได้					

ที่	ทักษะการสอนทัศนศิลป์	ระดับ				
		5	4	3	2	1
11.	มีการวิจัยในชั้นเรียนอยู่เสมอ (ทุกภาคเรียน) เกี่ยวกับวิชาศิลปะ หรือนำทักษะการสอนทัศนศิลป์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวิจัย					
12.	สามารถสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนได้					
13.	ทำผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาวิทยฐานะของตนอยู่เสมอ โดยมีการนำผลงานวิชาการทางวิชาศิลปะ					
14.	มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
15.	มีความร่วมมือร่วมใจ สามารถทำงานร่วมกับครูผู้สอนคนอื่นได้เป็นอย่างดี					
16.	ให้การช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อพัฒนาการสอน					
17.	มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน					
18.	มีการวางตัวที่ดี และปฏิบัติตนในตัวอย่างที่ดี					
19.	เข้าใจและตระหนักในความหลากหลายของสังคมและรากฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน					
20.	อุทิศตนต่อโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถ และนำทักษะทางศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
21.	มีการเตรียมการสอนก่อนคาบสอนทุกครั้ง ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2					
22.	ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง และพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ					
23.	มีส่วนช่วยพัฒนาวิชาชีพให้มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับ					
24.	รักวิชาชีพและตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครู					
25.	มีความสามารถในการสอนและประเมินการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ ในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 และวิชาเอกท่าน					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ค
ผลบันทึกการทดลอง

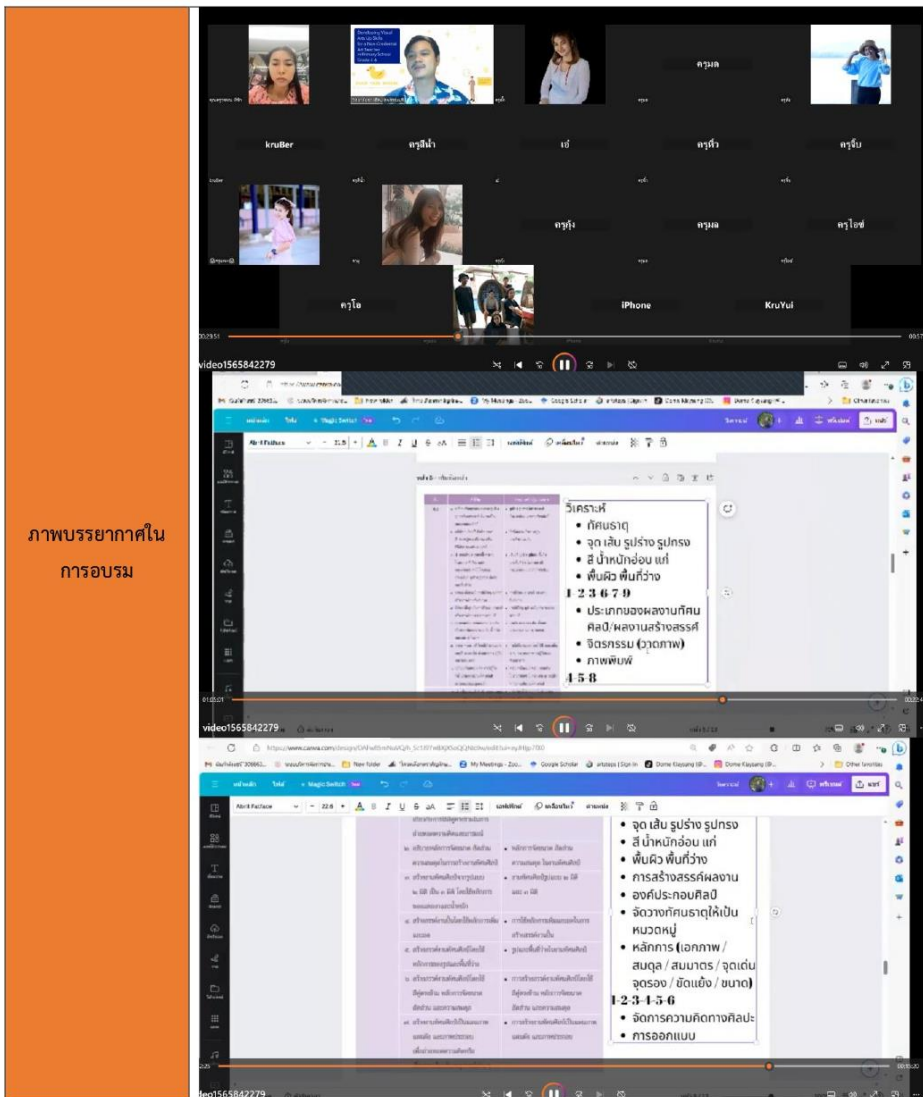

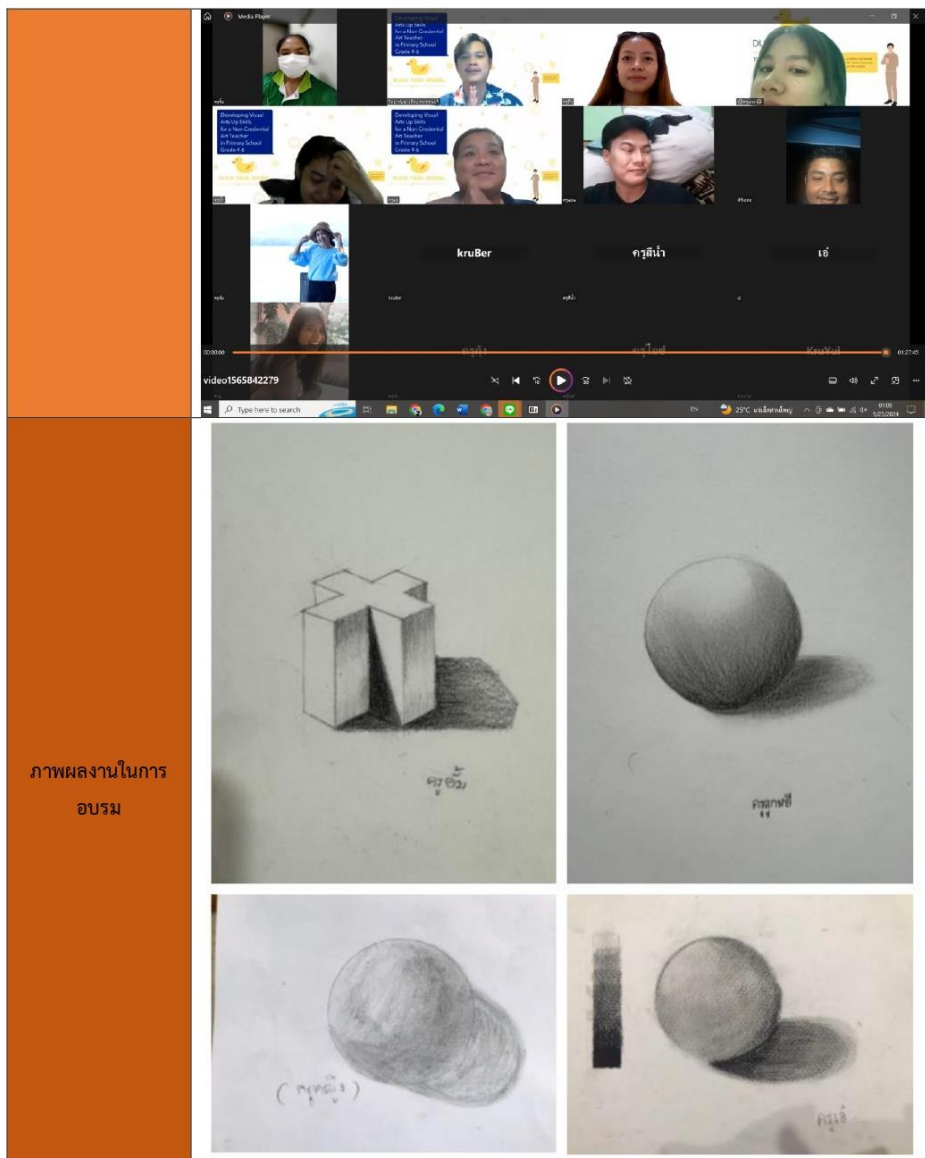
แบบบันทึก

โครงการ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ครั้งที่.....1..... เวลา.....3.....ชั่วโมง

วันที่ / เวลา	รายละเอียด
18 / ต.ค. / 2566	
วิทยากร	นายโตม คลัยสังข์
หัวข้อที่พัฒนา	Discussion of knowledge creation ด้านการสร้างองค์ความรู้ (การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้) Types of artistic identity ด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (ประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ)
เนื้อหาการพัฒนา	บรรยาย ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ) -การวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 -ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ ความหมายของศิลปะ) ปฏิบัติ ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา) -ปฏิบัติการสร้างผลงานวาดเส้นพื้นฐาน (เนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยเส้นตามสาขาวิชาเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) -นำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์
รูปแบบการพัฒนา	เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างองค์ความรู้ (การอธิบายถึงสร้างองค์ความรู้) Discussion of knowledge creation เสริมทักษะด้านเอกลักษณ์ทางศิลปะ (ประเภทของเอกลักษณ์ทางศิลปะ) Types of artistic identity โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง แบ่งออกเป็นกิจกรรม 2 กิจกรรม
เนื้อหาการถาม-ตอบ	-เคยศึกษาและสามารถวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 หรือไม่ -เคยศึกษาทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ ความหมายของศิลปะ) หรือไม่ -สามารถสร้างผลงานวาดเส้นพื้นฐานได้หรือไม่ และสามารถนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ของตนเองได้
บรรยากาศ ผู้เข้าร่วม	ช่วงเวลาแรกไม่มีการตอบสนอง หลังจากถามคำถามจึงมีบรรยากาศในการ ถาม-ตอบ แต่ยังไม่ร่วมสนทนาเท่าที่ควร

ภาพผลงานในการ
อบรม

แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนา 18 / ต.ค. / 2566 หน้าที 4

ปัญหา-อุปสรรค	บรรยากาศในการอบรมรูปแบบบรรยาย และการปฏิบัติยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมของผู้อบรมเท่าที่ควร
การแก้ไข	ลดตั้งประเด็นคำถามในเชิงวิชาการลง และเพิ่มการสนทนาในเรื่องของสภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะของแต่ละท่าน เพิ่มแรงบวกโดยการให้ทดลองสร้างผลงานลายเส้นง่ายๆตามความรู้พื้นฐานของตน
เพิ่มเติม	การตั้งประเด็นคำถามหรือการบรรยายในช่วงแรก ควรมีช่วงเวลาศึกษาหรือละลายพฤติกรรม เชิงกลุ่มด้วยประเด็นคำถามทั่วไปของผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละท่าน ให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในการอบรม

แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนา 25 / ต.ค. / 2566 หน้าที่ 1

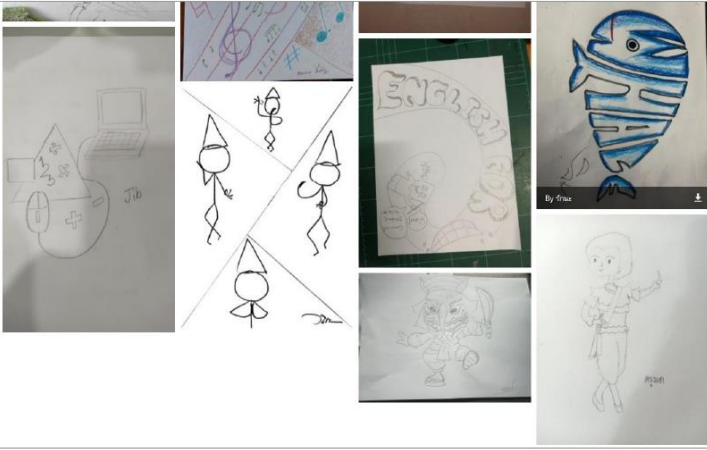
แบบบันทึก

โครงการ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ครั้งที่.....2..... เวลา.....3.....ชั่วโมง

วันที่ / เวลา	รายละเอียด
25 / ต.ค. / 2566	
วิทยากร	นายโตม คล้ายสังข์
หัวข้อที่พัฒนา	Understand of demonstration & applied ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้) Access of art teacher behavior ด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ)
เนื้อหาการพัฒนา	บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ) -ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์หัวข้อชีวิตการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ หลักการทางทัศนธาตุ, หลักการทางองค์ประกอบศิลป์) ปฏิบัติ ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา) -ปฏิบัติการสร้างผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบพื้นฐานตามความถนัด (เนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) -นำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์
รูปแบบการพัฒนา	เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสาธิตและประยุกต์ใช้ (เข้าใจในการสาธิตและการประยุกต์ใช้) Understand of demonstration & applied เสริมทักษะด้านพฤติกรรมครูสอนศิลปะ (การเข้าถึงพฤติกรรมครูสอนศิลปะ) Access of art teacher behavior โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง
เนื้อหาการถาม-ตอบ	-เคยทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์หัวข้อชีวิตการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ หลักการทางทัศนธาตุ, หลักการทางองค์ประกอบศิลป์) หรือไม่ -สามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์พื้นฐานได้หรือไม่ อีกทั้งการบูรณาการสาขาวิชาเอกของตนเอง และสามารถนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ของตนเองได้
บรรยายภาค ผู้เข้าร่วม	หลังจากผ่านการอบรมครั้งที่ 1 ถามคำถามจึงมีบรรยากาศในการ ถาม-ตอบ ดีขึ้น แต่ยังไม่ร่วมสนทนาเท่าที่ควร แต่มีเพิ่มขึ้นด้วยการลงมือสร้างผลงานจริง

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ปัญหา-อุปสรรค	บรรยากาศในการอบรมรูปแบบบรรยาย และการปฏิบัติยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมของผู้อบรมเท่าที่ควร
การแก้ไข	ลดตั้งประเด็นคำถามในเชิงวิชาการลง และเพิ่มการสนทนาในเรื่องของสภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะของแต่ละท่าน เพิ่มแรงบวกโดยการให้ทดลองสร้างผลงานลายเส้นง่ายๆตามความรู้พื้นฐานของตน
เพิ่มเติม	การตั้งประเด็นคำถามหรือการบรรยายในช่วงแรก ควรมีช่วงเวลาศึกษาหรือละลายพฤติกรรม เชิงกลุ่มด้วยประเด็นคำถามทั่วไปของผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละท่าน ให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในการอบรม

แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนา 1 / ก.ย. / 2566 หน้าที่ 1

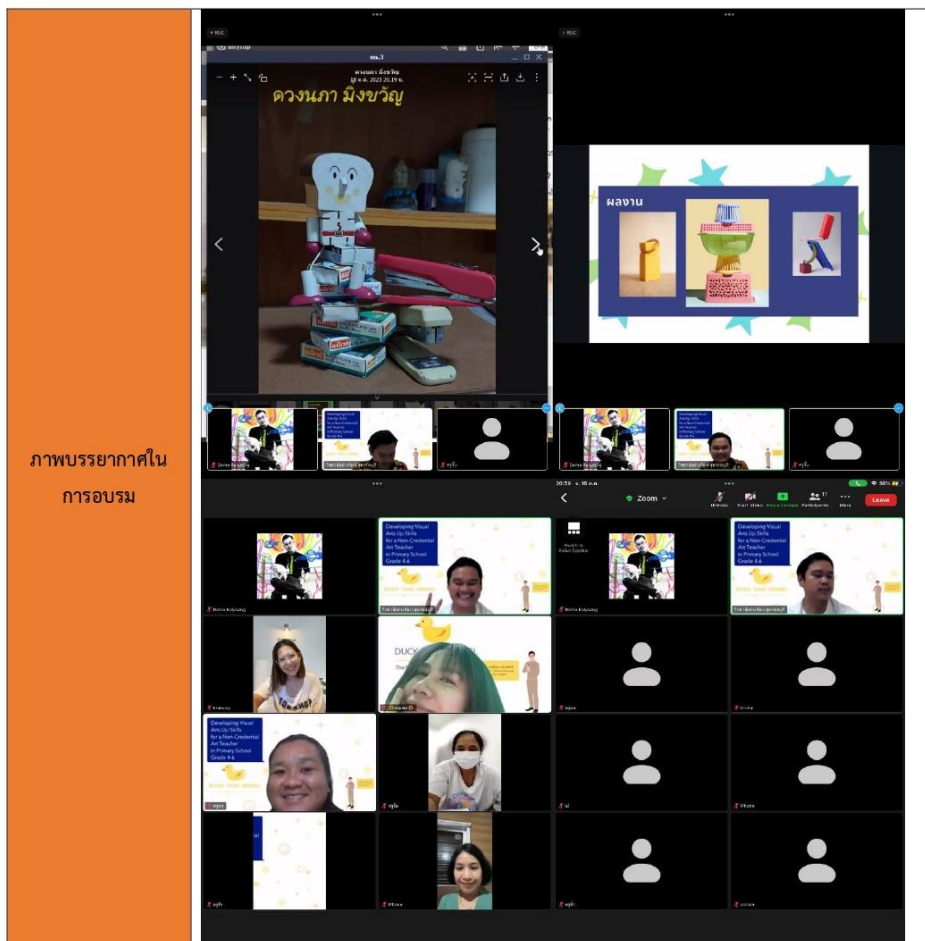
แบบบันทึก

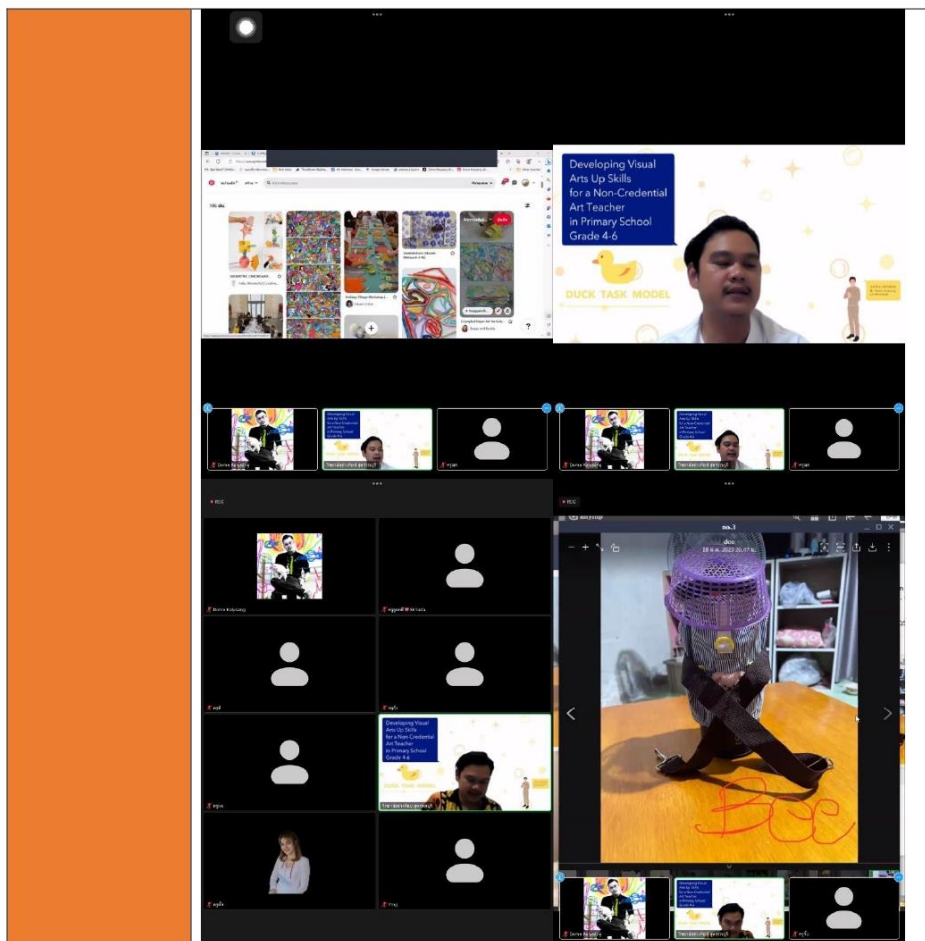
โครงการ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ครั้งที่.....3..... เวลา.....3.....ชั่วโมง

วันที่ / เวลา	รายละเอียด
1 / ก.ย. / 2566	
วิทยากร	นายโตม คล้ายสังข์
หัวข้อที่พัฒนา	Create ideas of applying arts ด้านการสร้างแนวความคิด (สร้างสรรค์แนวคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ) Sequence of Arts Knowledge Series ทักษะด้านความรู้ทางศิลปะ (ลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ)
เนื้อหาการพัฒนา	บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ) -ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์หัวข้อชีวิตการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ รูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์, ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น) ปฏิบัติ ระยะเวลา 2 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา) -ปฏิบัติการสร้างผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบ 3 มิติ วัสดุพื้นฐาน (เนื้อหาแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) -นำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์
รูปแบบการพัฒนา	เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างแนวความคิด (สร้างสรรค์แนวคิดการประยุกต์ใช้ศิลปะ) Create ideas of applying arts เสริมทักษะด้านความรู้ทางศิลปะ (ลำดับขั้นความรู้ของศิลปะ) Sequence of Arts Knowledge Series โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Online ระยะเวลา 3 ชั่วโมง
เนื้อหาการถาม-ตอบ	-เคยทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์หัวข้อชีวิตการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ รูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์, ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือไม่) -สามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์ 3 มิติพื้นฐานได้หรือไม่ อีกทั้งการบูรณาการสาขาวิชาเอกของตนเอง และสามารถนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ของตนเองได้
บรรยากาศ ผู้เข้าร่วม	หลังจากผ่านการอบรมครั้งที่ 1-2 ถามคำถามจึงมีบรรยากาศในการ ถาม-ตอบ ดีขึ้นมาก มีการนำเสนอผลงานเพิ่มขึ้นชัดเจนด้วยการลงมือสร้างผลงานจริง

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนา 1 / ก.ย. / 2566 หน้าที่ 4

ภาพผลงานในการ อบรม	
ปัญหา-อุปสรรค	ยังมีบรรยากาศในการอบรมรูปแบบบรรยาย และการปฏิบัติยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมของผู้อบรมเท่าที่ควร
การแก้ไข	ลดตั้งประเด็นคำถามในเชิงวิชาการลง และเพิ่มการสนทนาในเรื่องของสภาพปัจจุบันในการสอนรายวิชาศิลปะของแต่ละท่าน เพิ่มแรงบวกโดยการให้ทดลองสร้างผลงานสายง่ายๆตามความรู้พื้นฐานของตน
เพิ่มเติม	การตั้งประเด็นคำถามหรือการบรรยายในช่วงแรก ควรมีช่วงเวลาศึกษาหรือละลายพฤติกรรม เชิงกลุ่มด้วยประเด็นคำถามทั่วไปของผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละท่าน ให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในการอบรม

แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนา 8 / ก.ย. / 2566 หน้าที่ 1

แบบบันทึก

โครงการ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ครั้งที่.....4..... เวลา.....11.....ชั่วโมง

วันที่ / เวลา	รายละเอียด
8 / ก.ย. / 2566	
วิทยากร	นายโตม ค่ายสังข์
หัวข้อที่พัฒนา	Key of Experience ด้านการสร้างประสบการณ์ Key of Arts Skills ด้านทักษะทางศิลปะ
เนื้อหาการพัฒนา	บรรยาย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (รูปแบบการบรรยายเชิงอธิบาย ประกอบภาพ) -ทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ รูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์, ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น) -การบูรณาการให้สอดคล้องเฉพาะบุคคล รวมถึงบริบทของชุมชน ท้องถิ่น ณ ที่ตั้งโรงเรียนของครูผู้เข้าร่วมรูปแบบพัฒนา -การประเมินผลงานทัศนศิลป์และเทคนิคการออกข้อสอบรายวิชาศิลปะ ปฏิบัติ ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ลงมือทำผลงานตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการพัฒนา) -ปฏิบัติการสร้างผลงานจิตรกรรมพื้นฐาน (เนื้อหาทฤษฎีวงจรัส วัสดุสีอะคริลิก และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) -ปฏิบัติการสร้างผลงานภาพพิมพ์พื้นฐาน (เนื้อหาประเภทของภาพพิมพ์อลู วัสดุแม่พิมพ์แผ่นใส และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) -ปฏิบัติการสร้างผลงานประติมากรรมพื้นฐาน (เนื้อหาการประกอบรูปร่างพื้นฐาน วัสดุดินมวลเบา และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) -ปฏิบัติการสร้างผลงานสื่อผสมพื้นฐาน (เนื้อหาทฤษฎีประกอบรูปทรงพื้นฐาน วัสดุแผ่นโฟมอัด และแสดงออกทางสัญลักษณ์ด้วยหลักการประกอบทัศนธาตุตามสาขาวิชาเอกของผู้ร่วมรูปแบบ) -นำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ -สรุปเนื้อหา
รูปแบบการพัฒนา	เป็นการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์ ด้านการสร้างประสบการณ์ Key of Experience เสริมด้านทักษะทางศิลปะ Key of Arts Skills โดยจัดกิจกรรมรูปแบบ Onsite ระยะเวลา 11 ชั่วโมง ประกอบชุดกิจกรรม มีสื่อกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนา 8 / ก.ย. / 2566 หน้าที่ 2

เนื้อหาการ ถาม-ตอบ	-เคยทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐาน (ผลจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ รูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์, ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือไม่ -สามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์ 3 มิติพื้นฐานได้หรือไม่ อีกทั้งการบูรณาการสาขาวิชาเอกของตนเอง และสามารถนำเสนอประกอบผลงานทัศนศิลป์ของตนเองได้
บรรยากาศ ผู้เข้าร่วม	บรรยากาศในการเรียนรู้ดีมาก มีการนำเสนอผลงานเพิ่มขึ้นชัดเจนด้วยการลงมือสร้างผลงานจริง

ภาพบรรยากาศใน
การอบรม

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนา 8 / ก.ย. / 2566 หน้า ที่ 7

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนทัศนศิลป์สำหรับครูที่จบไม่ตรงสาขา ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2

ภาพผลงานในการ
อบรม

ปัญหา-อุปสรรค	บางกิจกรรมใช้เวลามากเกินไป ทำให้กิจกรรมโดยรวมอาจทำไม่ครบถ้วน
การแก้ไข	จัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมตามกำหนดเวลาที่แผนการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน ตรงเวลา
เพิ่มเติม	ในการลงท้อปฏิบัติจริงควรทำอย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างทักษะให้เกิดความชำนาญ ในทักษะการสอนทัศนศิลป์

ประวัติผู้เขียน

